F. 1a tit: Regimen sanitatis.

13.757 8

cf. Hain Repert. bibl. N. 13,758

Incipit regimē sanitatꝭ salernitanū excellētissimū ꝓ cōser-
uatione sanitatꝭ totius humani generꝭ ꝗutilissimū. necnon
a mgr̃o Arnaldo de villa noua cathelano omniū medicoꝝ
viuentiū gemma vtiliter ac ꝭm omniū antiq̄ꝝ medicoꝝ do
ctrinā veraciter expositū. nouiter correctū ac emēdatū per
egregissimos ac medicine artis peritissimos doctores mō-
tispessulani regentes anno. M.cccc.lxxx. predicto loco ac-
tu moram trahentes.

Anglorꝝ regi scripsit scola tota salerni
Si vis incolumē. si vis te reddere sanū
Curas tolle graues irasci crede ꝓphanū
Parce mero. cenato parum. non sit tibi vanum
Surgere post epulas. somnū fuge meridianum
Non mictū retine. nec cōprime fortiter anum.
Hec bene si serues. tu longo tempore viues.

Iste libellus est editꝰ a doctoribꝫ salerniensibꝫ. in q̄ inscri
bunt multa ⁊ diuersa ꝓ cōserua tōe sanitatꝭ humane. Et edi
tus est iste liber ad vsū regis anglie. Et in textu lecto auctor
ponit octo documēta generalia ꝓ cōseruatōe sanitatꝭ. de q̄bꝫ
postea spēaliter ꝑ ordinē determinabit. Primū ḡ documen
tum est ꝙ homo. sanꝰ volēs viuere debet ab eo remouere ḡ-
nes curas. Nam cure exsiccāt corpa exq̄ tristificāt spūs vi-
tales. mō spūs tristes exsiccant ossa. Et sub isto documento
etiā cōphendi debēt tristicie. q̄ similiter corpa exsiccant et
infrigidāt. maciem ⁊ extenuatōem inducūt. cor stringunt et
spm̄ obtenebrāt. ingeniū ebetant ⁊ rōnem impediūt. iudici
um obscurant ⁊ memoriā obtundūt. Uerumtn̄ aliqui pin-
gues ⁊ carnosi sunt. spūs adeo nobiles ⁊ calidos habentes
ꝙ eis interdū bonū est tristari. vt spūs calor ebetet. ⁊ corpus
aliqualiter maceret. Secundum documentū est nō irasci.
Primo. q2 ira similiter corpa exsiccat. cū ipa summe singula

mēbra sup calefaciat. Nimia āt calefactio siccitatē inducit. teste Auic. j. doc. iij. c. j. Scđo qꝛ ira ꝓpt feruorē cordis oēs act⁹ rōnis ꝯfūdit. Aduertēdū tñ est ꝙ qdā frigidi sūt ꝛ male ficiati. qbꝫ interdū irasci ꝓdest in regimīe sanitatꝭ. vt in eis calor excitet᷑. Tertiū est. parce vti potu vini. nimia eñ repletio vini somnolētiā pigritiā debilitatē mēbroꝝ. debilitatem stomachi ꝛ mlta alia his silia īducit. de qbꝫ posteri⁹ magꝭ patebit. Quartū est. parꝝ cenare. qꝛ nimia nocturna repletio dolorē in vētre īducit ac inqetudinē insomneitatē ꝛ angustiaꝫ ꝓut maīfesta pꝫ expiētia. ꝛ inferi⁹ magꝭ declarabit᷑. Quītū ē. surgere post cibū sūptum. quod facit ad digestionem. propterea ꝙ cibū sūptū facit descēdere ad fundū stomachi in q̄ viget ꝟt⁹ digestiua. Sextū est. nō dormire p⁹ prādiū. cui⁹ documēta postea tāgūt᷑ in textu ibi. Febris pigricies. Septimū est. nō diu rtinere vrinā. Ex nimia eī vrine retētōe aliqñ seqt᷑ difficultas migēdi aut oīno ꝓhibitio a mictu. vt testat᷑ Aui. xix. ī trac. ij. c. đ difficultate vrine. Silr ex nimia retentōe fecali pl'a ꝓueniūt nocumēta. Indurāt᷑ eñ feces in intestinis ꝓpt ꝯtinuā suctionē venaꝝ meseraicaꝝ cum intestinis ꝯtinuataꝝ omnē humiditatē a fecibꝫ sugētiū. ꝛ sic remanēt sicce. Difficil' exit⁹ intestina opilās. ad quā opilatōꝫ ꝓpt ventositatē. eductōis ꝓhibitōeꝫ ꝛ aliaꝝ secū aceruatōeꝫ sequūt᷑ nocumēta ī textu posteri⁹ posita. ibi Spasm⁹ ꝛc. Octauū ē. nō fortit᷑ cōpmere anū. ex h̄ eñ seqt᷑ tenasmon siue exit⁹ longaonis. Ulteri⁹ subdit autor ꝙ oīa ista debite ꝯseruās lōgo tpe san⁹ viuere poterit.

Si tibi deficiant medici. medici tibi fiant.
Hec tria. mens leta. requies. moderata dieta

Autor in h̄ passu tāgit tria remedia generalia ꝓ ꝯseruatione sanitatꝭ nature hūane ꝛ pcipue ipoꝝ nobiliū. Primū est ꝙ anim⁹ hoīs debet esse let⁹ ꝛ gaudēs. cū leticia siue gaudiū etatē floridā facit. hoīem in iuuētute ꝯseruat. ꝟtutē ꝯfortat. vitā ꝓlōgat. ingeniū acuit. ꝛ ad singulos actus hoīem abiliorē reddit. Et debet istud gaudiū in regimine sanitatꝭ ꝯue

[illegible] oc[ulorum] conservat[iv]a oc[ulorum]

Sanitas oculorum conservatur si quis abstineat a cena nocturna et ne statim dormiat stomacho pleno. Conservatur etiam pulvere sequenti recepta sequens. Recipe seminis feniculi partes unam [illegible] seminis [illegible] partem seminis, [illegible] [illegible] ana; partes duas zuccari albi parte una et seminum fiat pulvis. Usus istius pulveris debet [illegible] [illegible] conservat et confortat visum. [illegible] Anglici suffumigare oculos cum fumo aque valde decoctionis feniculi [illegible] indifferenter [illegible] grossa, et per illa decoctio fit [illegible] albo et aqua [illegible] ad [illegible] in illa decoctione, [illegible] [illegible]: [illegible] et celidonia et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est. Mirabiliter [illegible] visum conservat. Anglici [illegible] aqua frigida in [illegible] [illegible] [illegible]: et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parvo [illegible] [illegible] [illegible] oculorum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] visum conservat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] crudo et [illegible]

Nil adeo Nocumenta oculorum visui nocet sicut somnus cum stomacho repleto et statim dormire. Unde
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] allia, cepe et [illegible]
[illegible] debilitat. Et sic [illegible] [illegible] acuta, oculos et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] infirmitate sua debilitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Causat [illegible] [illegible] [illegible]
et fumus, et post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] fletus. vomitus. [illegible] [illegible] [illegible]. Nam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] visus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visus [illegible] [illegible]
Hec ex Magnino

niēs esse ꝑpatū ⁊ nō excessiuū. qꝛ excessiuū sincopim ⁊ mor
tē inducit. ⁊ maxie gaudiū ꝯpetit his. q̄ mltū curāt ⁊ solici
tudibꝫ destruūt. Et ꝑt ī ipis ꝺ nouo acq̄ri ꝑ vsū cibi ⁊ vini
delectabiliū. ⁊ dimissiōe eoꝝ q̄ tristitiā inducūt. ⁊ inhītare
cū sibi dilectꝫ ⁊ silibꝫ. q̄bꝫ ꝟt⁹ ꝯfortat. teste Aui. xj. i. c. ꝺ casu
ꝟtutꝫ subito sic dicēte. Et scias q̄ ꝟt⁹ augmētat cibo ⁊ vino
subtili ꝯueniētibꝫ. ⁊ odoribꝫ bonis: ex trāq̄llitate ⁊ gaudio
⁊ dimissiōe eoꝝ q̄ ꝯtristāt ⁊ rixari faciūt. ⁊ renouatōe rerū
amabiliū. ⁊ hītatōe cū dilectꝫ. Scdm est trāq̄llitas animi
Nobiles eīꝑꝑt nimis mag̃s et diuersas curas q̄s habent
pl⁹ ledūt ceterꝫ paribꝫ q̄z q̄ mediocres sūt. Inq̄etatio vero
mētꝫ somnū maxie impedit q̄ nobilibꝫ sūme vtilis ē. q̄ cōi-
ter nat̄e sicce sūt atq̄z colerice. q̄bꝫ ꝑmaxie somn⁹ est vtilis.
Tertiū est moderata dieta. i. moderata sūptio cibi ⁊ pot⁹.
Nocumēta ꝟo sup̱flui cibi ⁊ pot⁹ postea dicem⁹

Lumia mane man⁹ surgēs gelida lauet aqua.
Hac illac modicū pergat. modicūq̄z sua mēbra
Extendat. crines pectat. dentes fricet. ista.
Cōfortant cerebrū. cōfortant cetera membra
Lote cale. sta pranse vel i. frigesce minute.

In h̄ textu autor ponit sex documēta q̄bꝫ cerebꝝ ꝯfortat
et silr singla corꝑis mēbra. Primū ē. postq̄z hō ꝺ mane sur
rexerit dz lauare oculos in aq̄ frigida. mūdari ei debēt vt
ab eis remoueāt immūdicie palpebris adherētes ⁊ circa
oculos existētes. ne ab ipis oculi corrodāt. Et istō satꝫ in-
nuit Aui. i trac. ca. ꝺ remēoratōe ꝯꝟuatōis sanitatꝫ oculi. ⁊
remēoratōe eoꝝ q̄ nocēt ipi. vt dic̄. Ex eis āt q̄ abstergunt
oculū ⁊ acuūt ipm ē submergi in aq̄ clara ⁊ aꝑire oculū in
ea. Et idē vult trac. iiij. c. de cura debilitatꝫ visus. dicens.
Et ingredi aquā clarā viridē ⁊ submergi i ea ⁊ aꝑire ābos
oculos i ea ꝟm q̄ntitatē q̄ possibile est. est ex eis q̄ seruāt sa

nitatē oculi ꝛ ꝯfortāt ipm ꝛ ꝓpe ī ſinnectute. Cauſa aūt q̄re oculi magꝭ dn̄t lauari ī aq̄ frigida q̄ȝ calida eſt. qꝛ vnū q̄dq̄ȝ ꝯſuat̃ ſuo ſili. vt dic̄ Aui. i. j. c. j. Et id vult Gali. ī ter. cano ne illo. Calidiora calidioribꝫ indigēt adiutorijs. frigidiora frigidioribꝫ. ſȝ ſic ē. ſi oculi ſūt frigide nat̃e. g̃ potiꝰ debēt lauari aq̄ frigida q̄ȝ calida. Scḋm ē. q hō dȝ lauare manꝰ qꝛ ſūt inſtrumēta q̄bꝫ mūdāt̃ organa p̄ q̄ exeūt ſupfluitates cerebri. vt ſūt aures. oculi. nares. Et g̃ ob h̄ manꝰ dn̄t eſſe mūde. Plꝰ tn̄ debēt lauari ī aq̄ frigida q̄ȝ ī aq̄ calida. q̄a lotio manuū in aq̄ calida generat vermes ī vētre. et h̄ ſpēalit̃ dūmodo manꝰ ī aq̄ calida lauant̃ pꝰ ſūptōeȝ cibi. vt innuit Aui. xvj. ī trac. v. c. j. vbi agit de vermibꝫ ī vētre genitꝭ. Et rō eſt. qꝛ p̄ lotionē manuū ī aq̄ calida pꝰ ſūptōȝ cibi trahit̃ calor nat̃alis q̄ ꝯplet̃ digeſtio ī ſtomacho ad extra. q̄re impfecta ſit digeſtio. q̄ potiſſima cā eſt vermiū. Tertiū eſt. q poſtq̄ȝ hō ſurrexerit a ſomno dȝ paulatim incedere ſiue ſe mouere. Cuiꝰ cā eſt vt ſupfluitates ꝓme ꝛ ſcḋe digeſtionū q̄ ſūt feces ꝛ vrina deſcēdāt ꝛ ꝑparēt̃ faciliori euacuationi Quartū ē. q poſtq̄ȝ hō ſurrexerit a ſomno dȝ extēdere manus ꝛ pedes ꝛ alia mēbra. Cuiꝰ cā eſt. vt trahāt̃ vitales ſpiritꝰ ad mēbra exteriora. ꝛ p̄ h̄ ſubtiliāt̃ ſpūs cerebri. Quītū ē q dȝ crines pect̃e Cuiꝰ cā ē. vt apiant̃ pori p̄ h̄ capitis et exeāt vapores cerebri derelicti pꝰ ſomnū ꝛ ſubtiliēt̃ eiꝰ ſpūs Vn̄ vſus pectinis mltum ꝯfert viſui ꝛ marie ſēſibꝫ ꝓdeſt. Vn̄ dic̄ Aui. tertia. ī trac. iiij. ca. de cura debilitatis viſus. Admīſtratio pectinis ſup caput iuuatiua ē ꝛ ꝯfert ꝓpe ſenſibꝫ. q̄re oȝ q admīſtret̃ oī die multotiēs q̄m attrahit vapores ad ſupiora ꝛ mouet eos a p̄te oculi. Sextū ē. q hō dȝ mūdare ꝛ fricare dētes. Cuiꝰ cā eſt. qꝛ īmūdicies dentiuȝ eſt cā fetoris anhelitꝰ Siłr a dētibꝫ īmūdis ſpūs immūdi eleuāt̃ ad cerebꝝ ipm p̄turbātes. Preterea. cōmixtio limoſitatꝭ dētiū cū ipo cibo ad ſtomachū miſſa ē cā corruptiōis cibi in ſtomacho. Modū āt ꝯſuādi ſanitatē dētiū et bonitatē ordoris coꝝ tāgit. Aui. vij. ī. c. de ꝯſuatōe dētium ſub

bis ꝑbis. Et ex eo q̄ ꝓꝑuāt sanitatē dētiū est vt colluat os in mēse bis cū vino in q̄ decocta ē radix titimalli. Est ei ꝑ/ueniēs ad vltimū ī faciēdo bonū odorē. ⁊ nō aduenit faci/enti illō dolor dētiū. Ulteri⁹ autor ī vltio ꝟsu subdit aliq̄ p̄cepta generalia. Primum est ꝙ hō lo⁹ stupha vel balneo dꝫ se tenere calidū. qꝛ tūc pori sūt aperti. ⁊ sic de facili frig⁹ possꝫ subintrare. ⁊ magnocumēta corpi inferre. Aliud est ꝙ postꝙ hō sūpserit cibū dꝫ modicū stare. vt cib⁹ ꝑfctē de scēdat ad fūdū stomachi in q̄ cōplet digestio. deinde lente ambulet ⁊ nō fortiter. ne ꝑꝑt motū fortem calor trahat ad ptes exteriores. ⁊ ꝑ h̄ impediat cibi digestio. Aliud ē ꝙ hō frigid⁹ debet cauere ne subito se calefaciat. sed paulatim Mutatōes em̄ subite naturā ledunt. Omīa em̄ extra naturam molesta sunt. vt dic̄ Gali. in commēto illi⁹ canonis Secundum multum ⁊ repente.

Sit breuis aut null⁹ tibi somnus meridianus
Febris. pigricies. capitis dolor atq̄ catharr⁹.
Hec tibi proueniūt ex somno meridiano.

In h̄ textu tangit autor quattuor nocumenta q̄ ꝓueni/unt ex somno facto post prandium. Quoꝝ p̄mum est ꝙ ex somno meridiano solet sequi febris. quod aliqui putant verificari de febre ꝓueniente ex opilatiōe. causam istius fe/bris reddētes. qꝛ tp̄e diei calor et sp̄us mouent ad exterio/ra. ⁊ sic virtus digestiua in die est debilis. Digestio em̄ ꝑ/fecta est quando calor et spiritus ad interiora mouentur. propter quoꝝ motum calor naturalis incenditur. Et sic tempus noctis est tempus perfectionis digestionis. In/digestio enim et cruditas humorum est causa opilatiōis. que opilatio est causa febris. ꝯm Auicennā in. iiij. in plu/ribus passib⁹. Scd̄m nocumentū est pigricies q̄ ex eadem

causa videt᷑ oriri. Ex materia eñi indigesta ꝛ grossa. grossi eleuāt᷑ spūs q̇ moti ad mēbra corpis ꝗuedinē corpi indu-cūt. quēadmodum spūs subtiles ꝛ leues leuitatē animi et corpis inducūt. Tertiū ē dolor capitꝭ q̇ etiā ex eadē cā ꝑ-uenire videt᷑. Ex cibo eī indigesto ī stomacho eleuāt᷑ grossi spūs cerebꝝ ꝑturbātes q̇ spūs sūt cā discoloratōis etiā fa-ciei qñ ad cutē mouet᷑. qꝛ vbi ē materia grossa. necesse ē q̇c-q̇d ex tali ma̓ria dissoluit᷑ eē grossū. vt innuit Gali. ī cōme-to illi⁹ āphorismi. Et q̇ crescūt. sic inquiēs. Quicq̇d eñi de ꝗlibꝫ re dissoluit᷑. eī vñ dissoluit᷑ necesse ē vt assilet᷑. Quar-tū nocumētū ē catarr⁹. q̇ sil̓r ex eadē cā vid̓r oriri. s. ex reu-mate. Reuma eī d̓r oīs flux⁹ materie d̓ mēbro ad mēbꝝ ī q̄-cūqꝫ ꝑte corpis fuerit. sꝫ ꝭm q̄ ad diuersas ꝑtes corpis flu-it. diuersa sortit᷑ noīa. Qñ eī mouet᷑ ad pect⁹ siue ad mēbra spūalia. vicꝫ ad pulmonē. d̓r catarr⁹ Sꝫ qñ fluit ad fauces siue ad colatoriū palati. d̓r branc⁹. Et qñ fluit ad nares d̓r coriza. vt hꝫ in istꝭ ꝟsibꝫ. Si fluat ad pect⁹ dicat᷑ reuma ca-tarr⁹. Ad fauces brāc⁹. ad nares dico corizaꝫ. Preter tñ ꝑ dictoꝝ nocumētoꝝ causas narratas alie pñt assigñri magꝭ efficaces. Causa nāqꝫ ꝑmi nocumēti. s. febris q̄ aliqñ ē effi-mera. aliqñ putrida. est febris q̇dē effimere retētio fuligi-nū in somno diurno. q̄ꝝ resolutionē vigilia facere ꝯsueue-rat. q̇bꝫ aceruatꝭ ꝛ spiritibꝫ admixtꝭ in eis accēdit᷑ calor ex-trane⁹ causās febrē effimerā Febris ꝟo putride. putrefac-tio humiditatū mltiplicataꝝ ex somno diurno ad cor ef-fumātiū. Scōm ꝟo nocumētū. s. pigritia ꝯtigit ꝓpt᷑ humi-ditates ꝑ somnū diurnū retētas circa musculos cordas et iūcturas. q̇bꝫ torpescūt ꝛ tarde reddūt᷑ ad solitos motus. Tertiū ꝟo nocumētū ex sil̓i cā orit᷑. s. ex humiditatibꝫ ꝛ va-poribꝫ ꝑ somnū meridianū retentꝭ. q̇ moti ꝟsus caput ꝛ ce-rebꝝ. dolorē ingerūt. Quartū ꝟo nocumētū vicꝫ catarr⁹. q̄ vniuersalit᷑ oēm reuma significat᷑ ꝯtigit ꝓpterea. qꝛ vapo-res ꝛ fumi qui vndiqꝫ ꝑ cutē hora vigiliaꝝ resolui solēt in somno diurno ad caput tendūt. vbi inspissati recidūt inte

Reuma

rius reumatizātes. Aui. āt in .j. c. fen. iij. do. ij. c. ix. alia sup
addit nocumēta somni diurni. qꝝ pmū ē generare egritu-
dines humidas. vt guttas ⁊ paralises ex retētōib꜄ hūidita
tū q̄ de die mag꜅ resolui solēt. Scōm est corruptio coloꝝ
faciei ꝓpt̄ humiditates aq̄sas vrine siles in sāguie multipli
catas ex somno diurno. r̄solui solitas tpe vigiliaꝝ. q̄ ad fa
ciei cutē cū sāguie expulse reddūt eā tumidā ⁊ declinātem
ad citrinitatē. Tertiū ē generatio splenis. i. splētice passio
nis in dispositis ad eā. Cui⁹ cā est retētio humoꝝ grossi me
lancolici in splene ex somno diurno. sic ei iuuāt vigilie mo
tū ⁊ libeꝝ trāsitū h⁹ grossi hūoris p cānales strictos cū ca
lore diei vias aperiēte. sic somn⁹ impedit maxie diurn⁹. cū
tūc instet hora s̄m plurimū trāsit⁹ melācolie p cānales su-
os. ⁊ maxie p illū cannalē. qꝛ splen trāsit ad orificium sto-
machi gr̄a ꝓuocatōis appetit⁹ p quē splenis supfluitas e-
mūdari solet. Nō em ꝯuenit vt d̄ nocte ꝓuocet sȝ d̄ die po-
tius appetitū cibi. Quartū est relaxatio neruoꝝ seu remol-
litio eoꝝ. Cui⁹ cā ē ꝓhibitio r̄solutōis hūiditatū quā face
re solēt vigilie diurne q̄ iteri⁹ retēte neruos imbibūt Qui
tū est debilitatio appetit⁹. Cui⁹ cā est ꝓhibitio resolutōnis
q̄ est pma cā famis. Alia cā est repletio stomachi ex fumis
vaporib꜄ ⁊ humiditatib꜄ remolliētib꜄ ⁊ saturātib꜄ orificiū
stomachi. Sextū est generatio apostematū. Cui⁹ cā est. qꝛ
supfluitates p somnū diurnuȝ ml'tiplicate colligūt̄ sepe in
alicꝫ mēbroꝝ. ⁊ ipm intumescere faciūt. Ex vlteri⁹ di. Aui.
ꝙ due de potiorib꜄ causis ꝓpt̄ q̄s nocet somn⁹ diurn⁹ sunt.
pma q̄dē. qꝛ cito interrūpit̄ ꝓpterea ꝙ calor diei trahit ver
sus exteriora calorē corpis. ⁊ ecōtra somnus ad interiora.
vn̄ mot⁹ ꝓuenit agitatiu⁹. ⁊ iō cōsulit̄ tūc dormire volētib꜄
ꝙ in vmbra dormiant ⁊ in tenebroso loco. scd̄a vo ꝓpterea
ꝙ reddit nāam stupidā ⁊ q̄si pterritā retrahētē se ab eo in
q̄ erat scȝ a digestiōe cibi. Aduertēdū tn̄ ē ꝙlȝ somn⁹ diur-
nus generalit̄ vitupet̄ ⁊ nocturn⁹ ꝯmendet̄. ex diurno tn̄ il
le min⁹ vitupat̄. q̄ a mane ē vsq ad tertiā. s. ab ortu sol' vsq

ad tertiã post ip̄m. Juxta illd̄ ypocrat̄ pnosticoꝝ scd̄a di/
cēt̄. Somn⁹ vt moꝝ ē ↄueniēs ꝛ natal' vt noctē n̄ effugiat
ꝛ diē nō ipediat ē laudabil'. Zri⁹ ṽo est improbād⁹. min⁹ tn̄
si a mane vsq̧ ad tertiã tenuerit. Quãq̧ tn̄ somn⁹ diurn⁹ ꝛ
meridian⁹ intm̄ a p̄mis medicine inuētoribꝫ detestet̄. mo/
derno tn̄ tpe nō oīs somn⁹ diurn⁹ est vituperād⁹. ꝛ ꝓprie si
in eo q̇nq̧ ↄditōes obſuāt̄ vt vult bartruci⁹. Prima est vt
sit ↄsuetus. scd̄a vt nō sit illico sup̄ cibū. tertia vt nō sit ca/
pite depſſo. q̄rta vt nō sit lōg⁹. q̇nta vt nō fiat ab eo subito
stupida ꝛ repētina expgefactio. sꝫ morosa.

Quattuor ex vento veniūt in ventre retento
Spasm⁹. idrops. colica. vertigo. quattuor ista.

In h̄ textu autor ponit q̄ttuor nocum̄ta ꝓueniētia ex re
tētione vētositat̄ i corpe nr̄o. Quoꝝ p̄mū ē spasm⁹. Cuius
cā est. qꝛ vētositas retēta sepe capit raptū ad iūcturas. ꝛ ner
uos ip̄os replēs. ex q̄ꝝ repletōe seq̇t̄ ipoꝝ ↄtractio q̄ vocat̄
spasm⁹. Et ab Aui. ij. in. c. de spasmo. spasm⁹ sic diffinitur.
Spasm⁹ est egritudo neruosa. q̄ mouēt̄ lacerti ad p̄ncipia
sua ꝛ inobediētes sūt i dilatiōe eoꝝ. Et iste spasm⁹ ē duplex
Nã q̇dã est ex repletōe in q̄ mēbꝝ abbreuiat̄ ꝛ ingrossatur
ꝓpt rē implētē. sic coriū aut corrigia cū ē res implēs abbre
uiat̄ ꝛ ingrossat̄. ꝛ iste spasm⁹ fit subito. Alius est ex inani/
tione in q̄ ↄbit̄ lōgitudo ꝛ latitudo ꝛ minorat̄ mēbꝝ scd̄m
lōguꝫ ꝛ latū. sic in ꝑgameno. cum apponit̄ igni fit ↄctio ſm
lōgū ꝛ latū. ꝛ iste spasm⁹ fit paulatim. Scd̄m nocum̄tū est
ydropis̄. q̄ ē morbꝫ material' causat⁹ ex re frigida plurima
ingrediēte ꝛ inflāte mēbra aut loca partiū. in q̇bꝫ regimen
id est. digestio ciboꝝ fit ꝛ hūoꝝ. vt dicit bartruci⁹. Jdropi
sis em̄ nō generat̄ nisi cū sāguis nō generat̄ vt dicit Hali.
sexta ꝑticula amphorismoꝝ in cōmēto illi⁹. Emorroides
sananti antiq̄s. Et est triplex ydropisis. scꝫ yposarcha. ascli

Aristologia rotunda [illegible]

tes ꝛ timpanites. ꝛ de timpanite intelligit᷑ istō scđm nocu
mentū. Timpanite em̄ vt dicit bartruci⁹ fit a mala cōple
xione frigida stomachi ꝛ epatꝫ ꝓhibēte cibū trāsmutare in
chilū ꝛ hūorē benignū aut sāguineū. q̄re ↄuertit᷑ in rem vē
tosam q̄ dū nō expellit᷑ ꝑ eructuatōez aut aliūde opilatōne
viaꝝ ꝓhibēte vl' ꝟtute expulsiua vel seq̄stratiua seu suꝑflui
tatū debili existēte colligit᷑ inť ciphac ꝛ mirach vētrꝫ ꝛ cau
sat ydropisim. Tertiū nocumētū est colica q̄ est egritudo
multū dolorosa. facta in intestino dicto colon. qđ est vnū
de intestinis grossis. queādmodū yliaca ē egritudo dolo
rosa facta in intestino ğcili dicto ylion. ꝛ fiūt iste egritudi
nes sepe ex vētositate inclusa ī dictꝫ īestinis. Quartū no
cum̄tū ē ꝟtigo ꝛ ē egritudo cū q̄ videt᷑ hōi ꝙ oīa voluant᷑ in
girū. Cui⁹ egritudis cā est vētositas ad cerebꝝ mota q̄ ꝓpť
ei⁹ in cerebro motionē vertiginē facit. Et ista q̄ttuor nocu
mēta cū q̄busdā alijs pulcre ↄmemorat. Aui. xviij. ī. c. đ re
bus q̄ nocēt colicꝫ dicēs. Et scias ꝙ retētio vētositatꝫ mľto
ciēs facit accidere colicā. ꝓpťea ꝙ sublevat cā ꝛ reꝓmit ip
sam. ita vt aggreget᷑ res vna ꝛ ꝙ facit accidere debilitatē in
intestis. Et q̄n̄q3 ꝑducit illō ad ydropisim. Et q̄n̄q3 gene
rat tenebrositatē ꝛ visus ꝟtiginē ꝛ epilēsiā. Et q̄n̄q3 retinet᷑
ī iūctura. ꝛ facit accidere spasmū. Colica

Ex magna cena. stomacho fit maxima pena
Ut sis nocte levis. sit tibi cena brevis

In h̄ textu autor ponit vnū documentū ꝓ ↄseruatōe sa
nitatis dicens. ꝙ hō in cena debet esse sobri⁹ ꝛ se nō multū
cibo replere. q2 nimia repletio nocturna inducit impedi
mentū somni. tortionē ventris. inq̄etudinem corꝑis pustu
las in facie. grauitatē capitꝫ ī mane. ꝛ maliciā oris. Dubiū
iam incidit vtꝝ maior quātitas cibi sit sumenda in prādio
q̄3 in cena. Pro cui⁹ decisione aduertendū est ꝙ s̄m diuer
sitatē corpoꝝ. maior aut minor q̄ntitas cibi sumēda est in

[illegible]

Benedicta russa posita in pot(u) et bibita · rubea [illegible] optime [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Benedicta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

prãdio q̃ꝫ in cena. qꝛ corpa aut sũt in morbũ decidẽtia. aut sub latitudĩe sanitatꝫ. Si in morbũ deciderit. aut cũ hũo ris vicio aut sine hũoris vicio. Si sine hũoris vicio. sic est magꝫ cenandũ. Cui⁹ rõ est. qꝛ natᷓa in talib⁹ solũ est ciborũ digestioni intẽta. nõ ãt sup̱fluitatũ maturatõi. carẽt ei eis q̃ si cũ hũoris vicio patiãt̃ ɔueniẽti⁹ est prãdio maiore. vñ Aui. in tertio in trac. v. c. de cura epilẽsie. Jlle cui⁹ ɔsuetu do nõ tolerat vt semel reficiat̃. diuidat cibũ suũ q̇ ẽ minor refectõe sua in trib⁹ p̱tib⁹. ⁊ sumat duas tertias in prãdio ⁊ tertiã in cena p⁹ exercitiũ subtile. Rõne sic p̱suadet̃. qm̃ illo tp̱e p q̇ natᷓa debilis iuuat̃ ĩ digestõe calore solari viuifico. ⁊ resoluũt̃ ampli⁹ sup̱fluitates ãplior sumẽd⁹ est. H ãt magꝫ fit in prãdio q̃ꝫ ĩ cena. g̊ ⁊c̃. Preterea ĩ die calor vitalis ad/ est solarꝫ ⁊ lucꝫ digestiu⁹ cũ sit vite p̃ncipiũ. q̃re ad digestio nem diurnalẽ tũc duplex op̱abit̃ calidum. nocte vero non Et etiã nocte natura magꝫ est circa sup̱fluorum digestio nem in talib⁹ intenta. non est g̊ impediẽda multa ciborum exhibitione. Quãuis eñ calor in pleri{s}qꝫ fortificet̃ in no/ cte spirituũ retractione ⁊ somni reductõne. nõ tñ p̃t hmõi calor duo. vt alimentũ ⁊ sup̱fluitates digerere. Conuenit itaqꝫ in his cenã breuiare. Si vero hmõi corpa sub latitu dine fuerint sanitatis. aut sunt sufficiẽter sãna robusta su/ perfluitatib⁹ sensibilib⁹ carentia. cum om̃es expellant sua via. vt athlete. ⁊ hos expedit cenã maiorare. Tum qꝛ natᷓa coꝝ nocte solũ est digestioni ciboꝝ intẽta. ⁊ nõ sup̱fluoruz maturationi. cũ illis fere carẽãt. Tum qꝛ solũ robur cor/ poris intendũt. qđ ⁊ nocte acq̇rit̃ magis. cuz amplior fiat sanguificatio distributio ⁊ spirituũ in his generatio. Si ãt corpa fuerint a dicto temperamẽto et robore distantia. sicut sũt plurima vsqꝫ in egritudinẽ nũc deuenientia. talia aut exercitant̃ exercitio forti ɔtinuo ⁊ vehementi aut nõ. si sic. vt sunt victum manibus querentes. melius est eis prã dium sup̱ cenam maiorare. Cuius causa est. qꝛ alimentũ nõ solum expetit̃ p̱pter nutrire. sed p̱pter humectare mẽbra.

Spica nardi
decoctio eius in vino urinam movet / stomachi [illegible] sanat fluxum ventris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ac irrorare ne arefiāt ex forti motu. ⁊ resistat resolutioni ca/
loris. ꝓpter qđ oportet plus cibi exhiberi in prandio. neqꝫ ꝓ
pter exercitium talia corpora cessant ab eoꝝ digestiōe. cum
ita sint ꝯsueti. Usus eñ est res preter naturam. Est ⁊ calor
vehemēs ꝓpter exercitium potēs sup digestiōem in eis. pro
pter quod videm⁹ eos ter ī die cum appetitu comedere ⁊ bñ
digerere. Si aūt nō vtant forti ⁊ laborioso exercitio conti/
nue sicut p̄dicti. dupliciter illud euenit. q̄r aut solum qñqꝫ
vtunt exercitio forti ⁊ laborioso ⁊ nō ꝯtinue. aut solū vtunt
exercitio debili. cum q̄ stat multiplicatio supfluitatum. Si
vtant exercitio plurimo forti ⁊ laborioso ꝓpter occupatōes
necessarias ī vita ⁊ ad salutē. sic̄ ciuiles viri q̄ꝫ plēs circa bo/
na fortune negociātes ad salutē interdū exercitio forti ⁊ la
borioso mouent. vt diu eq̄tātes vel itinerātes aut aliud q̄d/
dam forti⁹ a ꝯsueto agētes exercitio. Et his vtili⁹ est cenam
sup prandiū ampli⁹ augere. Cuius rō est. q̄r si tales prādiū
augerēt cum nō sint cōsueti adeo forti ⁊ laborioso exercitio
agitari vt pores ipsoꝝ. iam corrūperet digestio. maloꝝ hu/
moꝝ generatiua. Item ꝓpter motū supfluū calor hoꝝ disse
minatōe est debilitat⁹. cui⁹ q̄dem vnitio q̄ magis nocte fit q̄ꝫ
die potissima est fortitudinis ⁊ digestiōis causa. q̄re in cena
instante nocte almētū ampli⁹ p̄t admīstrari. Item isti p̄us
nō laborioso vtebant exercitio. ⁊ sic corp⁹ eoꝝ humiditatib⁹
plenū est q̄b⁹ ⁊ paruo cibo sufficienter p̄t resisti resolutiōi et
exsiccationi factꝫ p motū in die occurrentē. Si vo paucis
debilib⁹ exercitijs et paruis occupatōib⁹ in vita vtant. p̄ci/
piendum est ipsis meli⁹ prādere q̄ꝫ cenare. Et declarat istō
sicut in corpib⁹ nūc egrotantib⁹ apparuit. Cum eñ hi sunt
debilis digestionis. vt plurimū iuuant p calorem solis et
lucem. valde viuificos. ꝯfortant eñ inde spūs ꝓpter suū si/
mile. Ipse eñ est lux. aut effigiē habet lucis ſm Auic. Iu/
uat etiam quia supfluitates. tūc melius expelluntur poris
apertis de die q̄ꝫ de nocte. Preterea nocte non oportet eos
multo cibo sꝫ pauco repleri. cum natura tūc intenta est ma

gis circa digestõez hũoꝝ crudoꝝ. q̄s sõn⁹ hꝫ ma̾tie digerere
ac ad benignũ reducere. Lꝫ ei nocte digestiua fortificet̾ ꝟt⁹
nõ tñ adeo ꝙ valeat cibũ ꝛ sup̄fluitates digerere. Aduertē-
dũ est insup ꝙ in exhibitõe cibi maioris aut minoris in prā
dio q̄ȝ in cena. ma̾tie seruād⁹ est vsus. q2 ꝯsuetudo ē res ma-
xima in ꝯseruatõe sanitatꝭ ꝛ egritudīe curāda. scđo regimīs
acutoꝝ. qđ oñdit̾ ex eo ꝙ ei⁹ mutatio ꝛ ma̾tie subita vehemē
ter ē lesiua. Vñ dama. Mutare ꝯsuetudinē nociuũ ē et mo
lestũ. ꝛ p̄cipue senibꝫ. Et ideo praue ꝯsuetudines abolende
sũt. ſꝫ nõ mox. eo ꝙ natura nõ sustinet repētinas mutatões Et
sic ptꝫ ꝙ vniuersali⁹ maiorādũ ē prandiũ sup cenā. cũ pluri
me egritudīes sũt materiales ꝛ plurima corp̄a sllapsa. Si tñ
solũ semel in die comedat̾ meli⁹ ē cibũ in cena exhibere nisi
oculi aut cerebꝝ patiant̾ tũc ei meli⁹ ē in prādio exhibere cũ
nõ parũ egrotātis nocet oculis ꝛ cerebro. Vlteri⁹ circa tex
tũ est notandũ ꝙ nõ solũ repletio nocturna siue in cena no-
cet stomacho. imo om̄is repletio cibi. generat em̄ opilatões
febres. putredines. apostemata. ꝛ leprā. q2 ē cā indigestiõis.
ꝙ āt om̄is repletio nocitiua ē stomacho declarat Auic. xiij.
in trac. j. c. de rebꝫ quaꝝ vsu ledũt̾ stomachus ꝛ intestina. di-
cēs. Ex rebꝫ magꝭ inimicis stomacho ē repletio. ꝛ p̄t̾ illđ nõ
auget̾ corp⁹ gulosi qm̄ cibꝫ eius nõ digerit̾. q̄re nõ crescit ex
eo corp⁹. Ille āt q̄ cibo abstinet dũ tñ remanet aliq̇d appeti-
tus ei⁹. auget̾. qm̄ stomach⁹ ei⁹ bñ digerit cibũ. Et sic valde
cauendũ ē ne stomach⁹ torqueat̾ ꝛ multũ grauet̾ ex cibo ita
vt anhelit⁹ angustiet̾. ꝛ pulsus velocitet̾. ꝛ silr̾ repletio nau-
seatiua ꝛ fastidiũ inducēs. multũ est euitāda. ꝛ spēalit̾ ex ma
lis nutriētibꝫ. Nam si fastidiũ sit ex grossis nutriētibꝫ. p̄ue-
niũt iũcturaꝝ dolores ꝛ renum. ꝛ podagra ꝛ grossicies sple
nis ꝛ epatis. ꝛ regulariter egritudīes flegmatice ꝛ melanco
lice. Et si fastidium sit ex nutriētibꝫ subtilibꝫ p̄ueniũt febres
acute ꝛ maligne. ꝛ apostemata multũ acuta. igit̾ euitanda ē
r̄pletõ nauseatiua. ñ igit̾ tātũ ē cõedēdũ q̄n stomacho manē
at aliq̇s loc⁹ vacu⁹. nec ex toto dꝫ desideriũ sopiri. ſꝫ retine

Persica. poma. pira. lac. caseus et caro salsa.
Et caro ceruina. leporina. caprina. bouina.
Hec melancolica sunt infirmis inimica.

In h textu tāgūr decē cibi siue alimēta melācoliā generatiua aut īfirmis inimica. Quoꝝ pmū ē comestio psicoꝝ De qbꝫ Gal'. ij. ali. c. xix. dic qꝫ et hoꝝ succ⁹ ⁊ qd velut caro facile corruptibil' ē. ⁊ oīno qdē prau⁹. qre nō oportet. sicut qdē est. post aliud alimentū offerre. corrūpūr em̄ supnatātia. Meminisse aūt oꝫ h⁹ qd cōmune ī oībꝫ. qcūqꝫ cacochima hūida lubrica ⁊ facile subire potētia. ꝓpt h oꝫ ipsa comedere pora aliis. sic em̄ ipa celeriter subeūt ⁊ illis viā faciūt. vltimo āt sumpta sil' corrūpūt ⁊ alia. Et ita pꝫ qꝫ istud dictū dꝫ intelligi de psicis comestis post cibū aliū. qꝛ ipsa sumpta añ cibū bona sūt stomacho. ventrē leniētia atꝫ appetitū ꝓuocātia. Juxta illd Aui. ij. cano. c. d psicis. dicētis Matura sūt bona stomacho. ⁊ ī eis ē ꝟt⁹ faciēdi appetitū cibi. Et subdit Aui. Et oportꝫ qdē vt nō comedār p⁹ aliuꝫ cibū. qm̄ corrūpūr post eū. sꝫ pcedāt añ cibū. Sil'r serapion ī aggregatore. c. d eis. auctoritate diascoridis. ait. Matura ex psicis sūt bōa stomacho ⁊ molliūt ventrē. Immatura ꝟo stringūt ⁊ qñ desiccār stringūt fortius. ⁊ decoctio siccoꝝ qñ. s. bibir ꝓhibet fluxū hūiditatū ad stomachum ⁊ ventrē. ⁊ qñ trita sup locū pulueriзant vñ fluit sāguis. abscindet eū. Et lꝫ pnarrata habeāt iuuamēta. qꝛ tñ hūoreꝫ generāt putrefactibilē. nocitiua sūt īfirmis. ⁊ maxīe qñ indebite sumūr. Et sūt psica frigida ī pmo gdu. ⁊ humida in scdo. Scdm est pira siue comestio piroꝝ. Et cā ei⁹ ē. qꝛ pira ⁊ generaliter oīs fruct⁹ recēs nō coctus replet sanguinē aqsitate ebulliēte in corpe. ⁊ sic pparāt sāguinē ad putrefactionē. ⁊ p ꝯseqñs nocēt egris. Pira sil'r vt dic Aui. ij. cano. c. de eis. a ꝓprietate inducūt colicā. Ipa tñ inr cetos fructus mltos impinguāt. ꝓptea porci ex ipis piris impiguanr pl⁹ qꝫ ab aliqbꝫ aliis fructibꝫ. Et qꝛ pira vētositatē generāt

b

⁊ sic inducu͂t colicā. Usus h₃ q͞p pira ⁊ alij fruct⁹ ventosita
tē facientia cū carinatiuis.i.vētositatē expellētib⁹ comedu͂t
vel possum⁹ obuiare nocum͂to ipo͞r subbibēdo vinū vet⁹
odorifer͞r.⁊ meliora pira sūt q̄ mag͞s odorifera sūt ⁊ magis
dulcedinē p͞ticipātia.⁊ etiā meliora sunt decocta q̄₃ cruda.
et pn̄t decoq̄ cū aniso.feniculo.⁊ zuccaro. Tertiū ē come/
poma stio pomo͞r.de q̄b⁹ dic̄ Aui.ij.cano.c.p͞mo q͞p assiduatio co
mestionis eo͞r facit euenire dolorē neruo͞r. Et poma etiā
malā habent p͞prietatē i generādo vētositatē i scd̄a digestio
ne.q͞re nocēt egris.⁊ etiā p͞pt̄ silem cām illi q̄ dicta ē de pi/
ris. Et ista dicta de piris ⁊ pomis.maxie intelligēda sūt d̄
ipis crudis ⁊ nō de ipis coct͞s. Et nedū isti fruct⁹ ab infir/
mis sūt vitādi.imo omēs fruct⁹ implētes sāguinē aq̄sitate
ebuliēte.vt fruct⁹ recentes.q͞r succ⁹ in hūano corp͞e ebulit
sic mustū.⁊ succ⁹ fructuū ebuliu͂t exteri⁹ in vase.⁊ h̄ p͞pt̄ calo
rē solis derelictū in eis cum maturabāt̄. Isti em̄ fruct⁹ p͞
pter ebulitōem succi eo͞r p̄parāt sāguinē ad putrefactōe₃.
l₃ p͞ hora q̄ sumu͂t̄ iuuamētū p̄stēt humectatōis. Et d̄ hac
cā Auicen.febricitātib⁹ p͞hibuit fruct⁹ maxie recētes.i.iiij.
trac.ij.c.vij.dicēs. Et oēs fruct⁹ nocēt febricitāti cū ebuli/
lac tione sua ⁊ corruptōe i stomacho. Quartū ē comestio lac/
tis. Cui⁹ cā est.q͞r lac de leui corrūpit̄ ⁊ in fumū aut aceto
sitatē ↄuertit̄ in stomacho imūdo.sicvt plurimū ē stoma/
chus febricitāt͞s febre putrida.⁊ ḡ febricitātib⁹ febre putri
da nō ↄcedit̄. Et sil̄r est malū habentib⁹ dolorē capitis et
siticulosis ⁊ plurib⁹ alijs.de q̄b⁹ loq̄t̄ ypocras q̄nta p͞ticl̄a
amphorismo͞r.āphorismo illo. Lac dare caput dolentib⁹
malū.⁊c̄. Ue͞r est tn̄ q͞p in aliq̄b⁹ passiōib⁹ ↄuenit sic in ptisi
⁊ ethica ⁊ aliq̄b⁹ alijs.p͞ut etiā dicit ypocras amphorismo
iā allegato.⁊ etiā inferi⁹ aliq̄d dicet̄ ibi. Lac ethic͞s sanū ⁊c̄.
Et l₃ lac in p̄dict͞s passiōib⁹ vitupet̄. In sanis tn̄ laudabile
est.⁊ h̄ si in stomacho ⁊ epate bn̄ digerat̄.tūc ei intestina la
uat sua aq̄sitate.⁊ mūdificat butirositate sua.hūorib⁹ vene
nosis r̄pugnat.mēbra humectat.caseitate sua vulnera pe/

Artimesia [illegible]
[illegible]
[illegible]

ctor; iuuat. ⁊ pulmonis guttur;. renū q₃ intestinoꝝ ⁊ vesice morsurā acutoꝝ hūoꝝ ī intestis mitigat. q₂ visceribꝫ inuiscat ⁊ humorū ꝓhibet morsum. Preterea ꝯuenit lac corpibꝫ tempatis. q̄ꝝ stomachꝰ mūdꝰ est a colericis ⁊ fleumaticis humoribꝫ. In his eṁ lac bn̄ digestū multū dat nutrimentū. laudabilē sāguinē generat. carnē augmētat. totū corpꝰ laudabiliter humectat. exteriora pulcra facit. vt refert ysaac ī diet; vniuersalibꝫ. Et ibi etiā auctoritate Ruffi dicit ꝙ lac bibentes ieiunos esse oportet. ⁊ bibat calidū cū exeat vbera. neq₃ aliq̄d comedat q̄usq₃ digerat. ⁊ labor ⁊ nimiꝰ motus caueat. Non est tn̄ q̄escendū omino a deambulatione sed deambulandū est suauiter q̄usq₃ in stomachi fundum descendisse sentiat. In distemperat; ꝟo corpibꝫ lac nō ꝯuenit. In calidis eṁ corpibꝫ cito mutat in fumositatē ⁊ coleram. in frigidis ꝟo in acetositatē et putredinē. In stomacho etiā immūdo lac non ꝯuenit. q₂ in eo corrūpit. Circa electōem aūt lact; sciendū est ꝙ magis eligendū est lac mediocre in via nutrimēti ⁊ nō subtilissimū. sic̄ lac cameli aut etiā asininū. neq₃ pinguissimū ⁊ grossissimū. sic̄ lac vaccaꝝ ⁊ pecudū. Eligendū est igit lac capre. nō eṁ h₃ tm̄ aq̄sitatis sic̄ lac cameli qd̄ nō est aptū ad nutriēdū ratōne nimie humiditat;. s₃ vētris subductiuū. nec h₃ tm̄ pinguedinis ⁊ grossiciei seu caseitat; ⁊ vnctuositat; sic̄ vaccaꝝ ⁊ pecudum qd̄ ꝓpt grossiciē ⁊ vnctuositatē est venaꝝ opilatiuū. ventositatū generatiuū. ⁊ difficilioris digestiōis q₂ sit necessarium in regimīe sanitat;. Eligat igitur lac capre non nimis ꝓpinque partui. nec nimis distantis a partu nō pinguātis. nutrite in bonis pascuis ⁊ in tempe q̄ reperiūt meliora pasca. Quintū est comestio casei. ⁊ pt intelligi de oī caseo. maxime tn̄ de veteri Cuiꝰ rō est. q₂ caseus recens est frigidus et humidus et grosse substantie et difficilis digestionis ⁊ opilatiuus et lapidis generatiuus et non multū competit via cibi in regimine sanitatis. Et caseus vetus est calidꝰ ⁊ siccus ꝓpter sal. facit cibum digeri et difficulter digeritur

Caseus

Asarum

parũ nutrit ꝛ male. ĩ stomacho nocet. ꝛ nimis desiccat. et minꝰ cõpetit ꝙ̃ recẽs. Et si aliq̃s caseꝰ ẽ mediꝰ int̃ nouũ ve/terẽ et viscosũ ꝛ frãgibilẽ duꝝ ꝛ mollẽ ꝛ parũ declinãs ad aliq̃lẽ dulcedinẽ. nõ nimis salsus. nõ lacriosus. cũ incidit̃ saporꝫ delectabil' ꝛ boni odorꝫ. cuiꝰ ĩ stomacho mora non diuturna ex bono lacte ꝯueniẽt̃ factꝰ sufficiẽt̃ vnctuosus. tal' vtiq3 caseꝰ bonꝰ est. ꝛ int̃ alios magꝫ ẽ diligẽdꝰ. ꝛ pꝰ cibũ sumptꝰ nõ m'lta q̃ntitate. m'lta ꝓ̃o q̃ntitate stipatꝰ ĩ via cibi vniuersalit̃ est malꝰ. stomachũ grauãs ꝛ inobediẽs dige/stioni. ꝛ opilatiuꝰ. ꝛ lapidis ĩ renibꝫ. ꝛ hũoꝝ grossoꝝ ĩ cor/pore ꝛ ventositatũ generatiuꝰ Solũ igit̃ ille caseꝰ ẽ bonus quẽ dat auara manꝰ. Sextũ est caro salsa. Caro eñ salsa siue sole siue fumo exsiccata cuiuscũq3 generꝫ aut aĩal' fue/rint generat sãguinẽ grossũ ꝛ melãcolicũ. ꝛ ꝑ ꝯñs nocꝫ in firmis. nec ẽ ꝯueniẽs sanis. Et istud innuit Aui. ij. ĩ doc. ij. c. xv. in fine dicẽs. Et exẽplũ spissi pauci nutrimẽti mali chimi. i. mali hũorꝫ est caro solita. Septimũ ẽ caro cerui/na. q̃ sil'r ẽ sãguinẽ melancolicũ generãs. teste Rasi. ĩ almã sore. c. de aĩalibꝫ siluestribꝫ ꝛ dõesticꝫ. Octauũ ẽ caro lepo rina q̃ sil'r sãguĩs melãcolici est generatiua. Dic̃ eñ Rasis de ea loco ꝑall'. Ipa eñ plꝰ aliĳs melãcolie generatiua est Et de ista etiã dicit Isaac in dietis vniuersalibꝫ ꝙ nõ ꝯue nit in via cibi. sꝫ solũ in via medicine. Et ẽ sciendũ ꝙ ista ca ro leporina. ꝛ sil'r ceruina cũ ꝑuenerit ad antiq̃tatẽ simpl'r sũt euitãde. si tñ aliq̃ mõ cõueniãt meliores sũt iste carnes cũ partui sũt ꝓpinq̃ vt siccitas eoꝝ obtẽꝑet̃ ab etate. ꝛ etiaꝫ sũt euitãde. nisi sint pingues. nam ex eaꝝ pinguedĩe obtẽ/peret̃ siccitas. Nonũ est caro caprina. Decimũ ẽ caro bo uina. qꝛ iste carnes etiã sũt carnes melãcolice. Nã Isaac ĩ dietis vniuersalibꝫ ꝺ eis dicit. Caro caprina ꝛ bouina sũt pessima dura. ĩ digestiõe tarda. ꝛ digesta grossũ generant sãguinẽ ꝛ melãcolicũ. Et Aui. ij. cano. ꝺ carne caꝑ̃na dic̃. Caprina ꝓ̃o nõ est bona multũ. ꝛ eiꝰ humor fortasse ẽ ma/lus valde. Et sub istꝫ etiã intellige carnẽ hircinã ꝛ vaccinã

Caro

Arnoglossa
plantago

[illegible]

q̄ peiores sūt p̄dictꝫ carnibꝫ.s.caprinis ꝛ bouinis. Nā ꝺ eis
dic̄ Aui.ij.cañ.c.ꝺ carne. Et caro vaccina et ceruoꝝ hirco
rū siluestriū ꝛ magꝝ auiū facit euenire febres quartanas.
Et de carne vaccina adhuc dicit ꝙ caro vaccina plimi nu
trimēti ē grossa melācolica generās egritudīes melācoli/
cas. Et vlteriꝰ dic̄ ꝙ caro vaccīa generat leprā. Et de carne
hircīa dic̄ ꝙ ē mala absolute. Quia iā textꝰ locutꝰ ē ꝺ carni
bus vitādis.ꝛ maxīe aīaliū q̄drupedū. Uidēdū ē vlteriꝰ de
carnibꝫ aīaliū q̄drupedū Et qꝛ circa electōꝫ carniū aīaliū
q̄drupedū ꝯtrouersia videꝫ intꝫ auctores medicīe. Quidā
eñ dicūt carnes porcinas eē meliores sic̄ Galꝫ.ꝛ q̄daꝫ aliȷ̄.
Aliȷ̄ ꝟo dicūt ꝙ carnes edinas eē meliores sic̄ Rasis Aui.
et Auerro.lꝫ Auer.v.colliget.imponat Aui.ꝙ dixerit car
nes porcīas eē meliores.qꝺ tñ nō dicit auctoritate ꝑpa.sꝫ
auctoritate xp̄ianoꝝ. Aliȷ̄ ꝟo vitulinas laudāt p̄ aliȷs Se
cūdū ē ꝙ electio ꝛ melioritas carniū aīaliū q̄drupedū pōt
mltiplr̄ attēdi. Prio mō ex pte maiorꝫ nutrimēti ꝛ irresolu
biliorꝫ ꝛ carnibꝫ hūanis siliorꝫ. Et isto mō caro porcina ce
terꝫ ē melior. Prio ꝑpꝫ maximā siltudinē quā hꝫ cū carni/
bus hūanis.teste Gali.iȷ̄.alimētoꝝ. vbi dic̄. Porcie āt car
nis siltudinē ad hoīes addiscere.est ex eo ꝙ q̄dā cōederūt
hūanas carnes vt porcinas nullā suspitōꝫ habētes fm gu
stū ipaꝝ ꝛ odorē. Et Aui.iȷ̄.cano.c.de sāguie ait. Sāguis
hoīs ꝛ sāguis porci sūt siles in oī re.ita vt q̄dā fueꝛt q̄ vede
bāt carnē hoīs acsi eēt caro porci.ꝛ occultatū fuerat illꝺ
vsqꝫ q̄ inuēti fueꝛt in ea digiti hoīs. Et istꝺ ideꝫ sentit satis
Auer.v.colliget.c.de carne. Scꝺo qꝛ caro porcina valde
nutritiua ē. Nam dic̄ Gali.iȷ̄.alimētoꝝ. Oīm edulioꝝ ca/
ro porcoꝝ est maxīe nutritiua.ꝛ hꝰ expientiā euidētissimā
habēt athlete. Et postea eodē li.ait. Porcoꝝ carne nulluꝫ
aliꝺ ampliorꝫ nutrimēti habebis sumere. Tertio qꝛ gene/
rat alimētū stabile fortꝫ resistēs r̄solutōi. Et ista fuit mēs
Galieni ī mltꝫ passibꝫ vbi nō paꝝ p̄fert porcinas carnes ce
terꝫ carnibꝫ.s.in octauo ꝺ ingenio.vbi dic̄. Ceterꝫ carnibꝫ

porcina laudabilior ē si porc⁹ mōtana incoluerit. p⁹ porcū edus. Et silr̄ in q̇nto teraputice. vbi dic̄. Quadrupedū caro laudabilior ē porcina ī calore ⁊ hūiditate tēpata. eiusqꝫ cibꝫ plurim⁹ ⁊ sāguis ab ea generat⁹ oī melior ē sāguie. Et istō ꝟitatē hꝫ ꝺ carne porcoꝝ n̄ ātiq̄ꝝ. qꝛ eoꝝ caro īdigestibil̄ est. nec iuuenū siue lactētiū qꝛ caro eoꝝ hūidissima ē. sꝫ etate mediocriū. puta vni⁹ āni l̄ duoꝝ tā dōesticoꝝ q̄ꝫ siluestriū. Verisilr̄ tn̄ estimādū ē ꝙ porci siluestres sūt dōesticis meliores. qꝛ carnes porcoꝝ dōesticoꝝ sūt pl⁹ debito viscosiores. Et ꝺ carnibꝫ porci siluestris siue apri di. Aui. ij. cañ. c. de carne. Xp̄iani ꝟo dixerūt ⁊ q̇ eos imitāt̄ ꝙ melior caro siluestris ē caro porci siluestris. nā cū h̄ ē leuior carnibꝫ dōestici porci. ē fortis nutrim̄ti ⁊ pl̄imi. ⁊ ē velocis digestiōis. ⁊ ē melior q̄ꝫ eē p̄t ī hyeme. Et ex isto vlteri⁹ seq̇t̄ ꝙ p̄dicte carnes porcie ml̄tū laudabiles sūt corp̄ibꝫ iuuenibꝫ. saīs ⁊ fortibꝫ. laborātibꝫ. n̄ dispositis ad opilatōes. ⁊ his q̇ īpiguari q̄rūt. qꝛ talia corp̄a īdigēt pl̄imo nutrim̄to ⁊ difficult̄ r̄solubili. Et ḡ dic̄ Ra. ī almā. c. ꝺ ꝟtute carniū. Caro ꝟo grossa ml̄tū laborātibꝫ ꝯueniēs ē. subtilis ꝟo his q̇ p̄dictis sūt ꝯrij ꝯuenit. Et idē vult Auic̄. in. j. c. de regīe ei⁹ qꝺ comedit̄ dicēs. Exercitati p̄terea ⁊ ml̄ti laboris magis sūt tolerātes nutrientia grossa. Alio mō p̄t attēdi melioritas ⁊ electio carniū ex p̄te tēp̄ate ꝯplexiōis eaꝝ. facil̄ digestiōis ⁊ sāguis ex ip̄is generati tēp̄antiā. vt. s. illa caro dicat̄ melior q̄ tēp̄ate ē cōplexiōis. facil̄ digestōis. sāguinē generās tēp̄atū ī caliditate ⁊ frigiditate. subtilitate ⁊ grossitate. Et isto mō caro edina ē melior ⁊ laudabilior ceteris. vt vult Raſ. Aui. ⁊ Auer. Nā dic̄ Rasis in almā. c. de aīalibꝫ siluestribꝫ ⁊ domesticis Edina caro ē tēp̄ata nullā ī se habēs malicie admixtōem. q̄ lꝫ tp̄atū generet sāguinē. laborātibꝫ tn̄ nō ꝯgruit. cui nulla alia caro p̄ferēda ē. Nō est ei adeo debil̄ vt ex ea ꝟt⁹ minuat̄ neqꝫ ei⁹ nutrimētū adeo ml̄tū ē ⁊ grossū vt ex eo ꝯueniat repletio. ⁊ grossus generet̄ sāguis. Sāguis q̄ꝫ q̇ ex ea generat̄ int̄ subtilē ⁊ grossū ac int̄ calidū ⁊ frigidū existit.

Et iſta caro nō ꝯuenit mltū laborātibꝰ. ſꝫ iuuenibꝰ tpatis
exercitio mediocri vtētibꝰ. qꝛ iſta caro generat ſāguinē for
ti exercitio vel labore facilit̄ reſolubilē. lꝫ nō exercitio me/
diocri. Et ſic ꝙ ad iſtā intentōꝫ caro edina int̄ carnes do/
meſticas. ita caro capreoli int̄ carnes ſilueſtres eſt melior
Et pꝰ iſtā carnē edinā plīmi medicoꝝ ſic̄ Ra. ꝛ Auerr̄. po/
nūt carnē arietinā. Et dic̄ Auer. v. colliget. c. de carne. ꝙ ē
ꝯ opio maioꝛ ptis medicoꝝ pter Gali. ꝙ abomīat̄ carnes
arietū. Et videt̄ ſibi. qꝛ caro vituloꝝ ē melioꝛ nutrimēti ꝙ̄
arietina. Et forſan Gali. ħ attēdit melioritatē nutrimēti ex
eo qꝺ ē plīmū nutrire. ꝛ nutrimētū dare magꝭ irreſolubi/
le. qꝺ magꝭ videt̄ ꝯuenire carnibꝰ vitulinis ꝙ̄ arietinis. cū
arietine magꝭ hūide ſint. Tertio mō pt attēdi melioritas ꝛ
electio carniū ex pte minoꝛꝭ viſcoſitatꝭ ꝛ melioꝛꝭ odoꝛꝭ eaꝝ
Et ſic carnes vituline ſūt meliores alijs carnibꝰ. Et iſtud
innuit Auer. v. colliget. c. de carne dicēs. Et carnes vitu/
loꝝ ſunt bone carnes. ideo qꝛ nō habēt illā viſcoſitatē frigi/
ditatē ꝛ ſiccitatē quaꝫ habent carnes bouine veteres ꝛ car
nes eoꝝ ſunt magis odorifere alijs carnibꝰ. ꝛ quantū ē in
ħ meliores ſunt carnibꝰ edinis. quia in carnibus edinis
manifeſtat̄ ꝗdam muſcillago. i. viſcoſitas anteꝙ̄ coquāt̄.
ſed carnes edine ſunt meliores vitulinis. qꝛ meliores ge/
nerāt humores. Et ex iſto patet quō non eſt tanta contro
uerſia int̄ auctores medicine ſup electione carniū quanta
ꝓma facie apparet. Notandū eſt inſup ꝙ carnes aīaliū ſic/
ce complexionis meliores ſunt circa partū ꝙ̄ diſtātes mlt̄/
tum a partu. ꝫ edi et lactentes vituli meliores ſunt hircis
et bobus. qꝛ ſua ſiccitas ꝓme etatis humiditate corrigit̄.
Sꝫ carnes aīaliū cōplexionis hūide ſūt meliores diſtan/
tes a partu. ꝛ circa partū deteriores. qꝛ ſua nimia humidi
tas ꝓceſſu etatꝭ exſiccātis. ſ. iuuētutis corrigit̄ aut tollit̄ et
ab hūiditate ꝓme etatꝭ creſcit. Et iō iuuenes caſtrati arie/
tes. ſ. vniꝰ āni ſūt meliores ꝛ minꝰ viſcoſi lactentibꝰ agnis.
et porci vniꝰ anni vel duoꝝ meliores lactētibus porcellis

Et ꝗ bñ dicit Aui.iij.c.de regie ei⁹ qd comedit. Oportet aũt vt cibꝫ supple sanitatis ꝯseruatiu⁹ sit tal' qles sũt carnes ꝛ ꝓpe carnes edoꝝ ꝛ vituloꝝ lactẽtiũ puoꝝ et agnoꝝ aĩaliũ. Et ex istis oĩbꝫ ꝯcludit ꝙ carnes hircoꝝ capꝝ ꝛ arietũ ꝛ boum ꝛ porcoꝝ antiq̄ꝝ. ꝛ spẽaliter nõ castratoꝝ ꝛ porcelloꝝ lactẽtiũ ꝛ agnoꝝ lactẽtiũ ñ sũt mltũ ꝯueniẽtes i regie sanitatis sed carnes vituloꝝ iuuenũ ꝛ arietũ aĩaliũ ꝛ porcoꝝ duoꝝ annoꝝ vel vni⁹ etiã castroꝝ sufficiẽter ꝯueniẽtes sũt esui in regie sanitatis. Et ẽ diligẽt notandũ ꝙ carnes declinantes ad siccitatẽ dñt elixari. ꝛ declinãtes ad hũiditatẽ. dñt assari. vt caꝝ hũiditas tẽpet. ꝛ iõ carnes cuniculoꝝ ꝛ leporum ceruoꝝ vituloꝝ ꝛ capoloꝝ dñt elixari. ꝛ carnes porcelloꝝ ꝛ castratoꝝ arietũ assari. elixatio ei obtẽpat siccitatẽ Et ex ħ pꝫ ꝙ i tꝑibꝫ ꝛ ꝯplexioĩbꝫ hũidis magis ꝯpetũt carnes declinãtes ad siccitatẽ vt asset. In tꝑibꝫ siccis ꝛ ꝯplexiõe ꝛ etate siccis magis ꝯpetũt carnes declinãtes ad hũiditatẽ

Oua recentia. vina rubentia. pinguia iura.
Cum simila pura. nature sunt valitura.

In ħ textu ponũt tria alimẽta q̄ i modica q̄ntitate mltũ nutriũt. Quoꝝ ꝓmũ est oua recẽtia. qꝛ sũt de his q̄ i modica q̄ntitate mltũ nutriũt. vt innuit Aui.ij.cano.c. d ouis. Et idẽ vult.iij.i.c.ꝓmo vbi dicit. Nutriẽs ꝓo pue q̄ntitatis ꝛ mlti nutrimẽti sũt oua ꝛ galloꝝ testiculi. Et illd idẽ i mltis alijs locis repetit. Circa electõẽ ouoꝝ sciẽdũ ẽ ꝙ oua gallinaꝝ ꝛ ꝑdicũ ꝛ fancanoꝝ iuuenũ ꝛ pinguiũ sũt bona i sanitatis regie. ꝛ alijs ouis simplr meliora. vñ oua ꝑuula longa sũt bõa. vñ. Filia ꝑsbri iubet ꝑ lege teneri. Ex bõa sint oua cãdida lõga noua. Ampli⁹ oua tremula. i. ꝑ decoctõẽ aliq̄lit iꝑ spissata. vt i mãu tenẽtis i cortice suo videãt tremere. sũt meliora duris ꝛ sorbilibꝫ. ꝛ sũt mlti nutrimẽti. ꝛ facil' ꝛ bone digestiõis. ꝛ generãt sãguinẽ maxie cordi ꝓportionabilẽ. vñ ꝯualescẽtibꝫ senibꝫ ꝛ debilibꝫ maxie ꝯueniũt. ꝛ ma

ximevitella. Uñ Aui.in trac. de viribꝰ cordis vult ꝙ vitel
la ouoꝝ aīaliū bone carnis sic̄ gallinaꝝ ꝑdicū ⁊ faseanoꝝ.
lꝫ nō sint medicīe cordi.mlt̄ū tñ cor ꝯfortāt. Et postea sub
dit ꝙcito in sāguinē ꝯuertūr.⁊ post ꝯuersionez paucā hñt
suꝑfluitatē.⁊ generāt sāguinē subtilē ⁊ claꝝ.⁊ ꝫ maxie cō/
fortāt cor generādo sāguinē eiꝓportionabilē. Et vlteriꝰ di
cit ꝙ multū valēt in dissolutōe sube spūs ⁊ diminutōe san
guis cordis. Sorbilia ꝟo oua facil' sūt digestiōis.⁊ leniūt
pulmonē.⁊ pectꝰ.⁊ ventrem lubricāt ⁊ minꝰ nutriūt ꝙ̄ tre
mula. Dura ꝟo oua ꝑ decoctionē facta ad digerendū sūt
difficilia.⁊ nutrimētū exhibēt grossū.⁊ tarde a stomacho
descendēs.⁊ tarde penetratiuū. Notādum ē insuꝑ ꝙ ex di
uersitate p̄paratōis ouoꝝ eē acq̄rit̄ ī eis bonitas l' malicia
Aut eñ sūt assata.aut elixa.aut frixa.aut in iure sunt cocta
Assata elixis grossiora sūt ⁊ ad digerendū duriora.q: fo/
cus substantialē coꝝ hūiditatē desiccat. Et fiūt duobꝰ mo
dis. Aut eñ cū corticibꝰ int' calidos cineres ponūt' aut in
testis frāgūt'. In testis fracta peiora sūt aliis Illa aūt q̄ cū
corticibꝰ int' calidos cineres ponūtur duobꝰ fiūt modis.
Aut int' cineres ponūt' tota.aut suꝑ carbones ꝑtim disco
operta.q̄ in cineribꝰ ponūt' tota sūt peiora.q: cū calor foci
circūeat.fumositates retinet. Discoopta sūt carbones po
sita fumositatē emittūt ⁊ mūda fiūt. Elixa ī aq̄ meliora sūt
ꝙ̄ assata.q: aq̄ hūiditas calori foci in hūiditate desiccāda
r̄pugnat Et fiūt duobꝰ modis.aut eñ cū corticibꝰ elixant'
aut infra aquā frāgūt'. Cū corticibꝰ peiora sūt aliis.q: cor
tices ꝓhibēt dissolutōz fumositatū ⁊ grossiciei. In aq̄ fra
cta calor aq̄ tēꝑate penetrat ⁊ grossiciē suā subtiliat.⁊ au/
fert sibi ꝗuitatē sui odoris.vñ hmōi laudabiliora sūt cete/
ris oībꝰ. Frixa ceteris peiora sūt.q: pessimos generāt hūo/
res.⁊ sūt in stomacho morātia fumositatē ⁊ corruptōz in/
ducētia ⁊ fastidiū facientia. In iure cocta int' assata ⁊ in aq̄
fracta sūt mediocria. Et ista colligūt' ex ysaac ī dictis vni
uersalibꝰ. Sciēdum est etiā ꝙ ouū diuersificat' ſm eiꝰ ꝑtes

Endiuia ... Cordis tremori ...

cōponētes. Nā vitellū in caliditate tempatū existit. Albu/
men ꝟo frigidū est ⁊ viscosū dure digerit. ⁊ sāguis etiaʒ ex
eo generatꝰ nō est bonꝰ. vt hꝫ ex Rasi tertio alman. c. de vir
tutibꝫ ouoꝝ. Et sic oua pdicta. s. gallinaꝝ. pdicum. ⁊ fasea
noꝝ sūt ꝯueniētia in regīe sanitatꝫ. ita oua anatum. anseꝝ
strutionū. ⁊ similium volatiliū minꝰ ꝯueniētia sunt in regi
mine sanitatis. vel simplr euitanda. Scōm est vinū ru
beum. Pro q̄ sciendum est ꝙ vina diuersificant in colore.
Nam q̄dam sunt alba. q̄dam rubea clara. q̄dam citrina. ⁊
q̄dam nigra. Uina em̄ alba debiliora sunt ceteris. minus
calida ⁊ minꝰ nutritiua. veꝝ sunt minꝰ ledentia caput ⁊ ma
gis vrine puocatiua ⁊ apperitiua. Qꝫ sūt debiliora ceteris.
patet. qꝛ sm Gali. sup. j. canone. iij. pte regīs acutoꝝ. Debi
le vinū est qđ minꝰ calefacit ⁊ minꝰ replet caput. cuʒ g̃ vina
alba minꝰ calefaciūt ⁊ minus replēt caput ceteris. vt pate
bit debiliora erūt ceteris. Qꝫ aūt vina alba sūt ceteris mi/
nus calida. patet p Gali. in ꝯmēto illiꝰ cano. iij. pti. regimi
nis acutoꝝ. de vino etem̄ albo. dicētē. Nō est possibile ali/
cui ex vinis albis vt calefaciat calefactione vehementi. Et
postea subdit. Uinū aūt albū est minoris calefactōis oībꝫ
vinis. Et istđ est veꝝ cōparādo vina eiusdē territoꝛij adin
uicē. ⁊ nō aliter. qm̄ vina rubea ⁊ ruffa gallicana nō sūt ita
fortia nec ita calida. sic sunt multa vina alba q̄ reperiunt ī
alijs territoꝛijs. Debet igit fieri cōparatio int vina eiusdē
maneriei ⁊ territoꝛij. Qꝫ aūt sint ceteris minꝰ nutritiua pꝫ
p Gali. in cōmen. illiꝰ āphoꝛismi scđe pticule āphoꝛismoꝝ.
Facile ē repleri potu q̄ʒ cibo. dicētē. Uinū em̄ aq̄suʒ sub
tile atq̄ albū vsualiter aq̄ est vicinū ⁊ illiꝰ ꝟtuti vicinat ad
nutriendū vñ vrina puocat. nec corpꝰ inde nutrit. Et silr ī
com. illiꝰ amphoꝛismi eiusdē pticule. Eoꝝ q̄ nutriūt dicit
Gali. Uinū aq̄sum nimis dat corpi nutrimētū cuiꝰ liq̄ꝛ ē
sic aqua subtilissima ⁊ coloꝛ albus. Qꝫ aūt nimis ledūt ca
put p Aui. in. j. doctri. ij. c. de regīe aque ⁊ vini dicēts Uinū
ꝟo albū ⁊ sub tasse calefactū est meliꝰ. nō em̄ capitis efficit

Camomilla ...

dolorem. sed fortasse humectabit ⁊ capitis dolorē alleuia
bit. Et idem etiā vult Gali. in commēto illi⁹ cano. iij. ptícu
le regiminis acutoꝝ. Potus aūt dulcis. Rō aūt q̄re min⁹
ledūt caput est. q2 min⁹ fumosa ⁊ vaporosa sunt ceteris Ex
aūt magis sunt vrine puocatiua ⁊ apertiua. patet p ypo. ī
canone illo. iij. pti. regiminis acutoꝝ. d vino etem albo. dī
centem. Sed transitus eius. scz vini albi in vesicam est fa
cilior q̄3 cuiuslibet alteri⁹ potus. cum q̄ etiam vim aperiti/
uam habere dinoscit. Et ex h textu sequit q ista vina alba
subtilia pl⁹ cōueniunt q̄3 alia vina calefactis siue a natura
sicut colericis ⁊ sanguineis naturalib9 siue ab accidente.
sicut calefactis ex ira vel mora in sole. Et similiter magis
pueniunt studentib9 q̄ debent vti vino nō turbāte cerebrū
Et similiter pueniunt habentib9 cerebꝝ debile siue natu/
raliter siue accidentalit. q2 habentes cerebꝝ debile ex for/
ti vino faciliter inebriant. vt h3 Aui. in. j. loco pall. Et ḡ si
vti velint vinis fortib9 necesse est ea fortiter limphare. Et
silr pueniūt habētib9 epar calidū ⁊ stomachū calidū ⁊ ha
bitantib9 in regione calida. q2 calida vina in istis facerent
estuatōem. Uina v̄o rubea clara sicut beluacēsia calidio/
ra sunt ceteris. vt vult Galie. cōmento illi⁹ canonis sup al.
De vino etcī albo. vbi dicit. Uerum t̄n cui⁹ calefactio ex vi/
nis est vehemēs. eius color est rubeus clarus. Et ista vina
etiam nutribiliora sunt ceteris. vt h3 Gal. in cōmen. illius
amphorismi palle. Facile est repleri. vbi dicit. Grossum
vero ⁊ rubeū vinum nutribili⁹ est ceteris. implens corpo
ra cito obnoxia inanitioni. Et circa istud est intelligendū
q vina rubea dicunt nutribiliora eo q pl⁹ eoꝝ in substātia
mēbroꝝ puertit. Uina t̄n nigra possunt dici nutribiliora
ceteris. q2 pstanti⁹ dant nutrimētum. ⁊ tardius a mēbris
resolubile. Et isto mō dicit Gali. in cōmēto illi⁹ amphoris
mi pall. Eoꝝ q̄ nutriunt q vina grossa ⁊ rubea nutribili/
ora sunt q̄3 aquosa minus tamen q̄3 nigra. Et isto mō etiā
intelligitur dictū ysaac in dietis particularib9 vbi vult q

vinũ nigꝝ plꝰ nutrit ꝙ̃ rubeũ. Et ista vina rubea magis le
dũt caput ꝙ̃ alba ꝛ minꝰ vrine sũt ꝓuocatiua. Et hic est ꝙ
ista vina q꞉ fortia sũt hñtibꝫ debile cerebꝝ nõ ↄueniunt. vt
dictũ est. ſ꞉ hñ ↄueniũt hñtibꝫ forte cerebꝝ. cũ forte cerebꝝ
vapores eleuatos ad ipm nõ suscipit. vt di. Aui. i. ʃ. c. pall.
Et circa istõ est sciẽdũ ꝙ ingeniũ hoĩs fortꝭ cerebri magis
clarificaꝛ ꝛ acuiꝛ si bibat vinũ bonũ ꝙ̃ si ñ biberet. vt vult
Aui. i. c. ʃ. pall. Et rõ ẽ. q꞉ ex bono vino plꝰ ꝙ̃ ex q̃cũqꝫ alio
potu generãꝛ ꝛ mltiplicanꝛ spũs subtiles clari ꝛ puri. Et
inde ẽ ꝙ theologi ↄtẽplari soliti circa altissima bona vina
diligũt. Et ꝺm Aui. ibi. Ista vina valẽt hoĩbꝫ frigide com
plexionis ꝛ fleumaticꝭ. Talia nãqꝫ vina corrigũt lapsũ fri
giditatis ↄplexiõis ꝛ aperiũt opilatões euenire solitas fri/
gidis fleumaticꝭ. ꝛ digerũt fleumata coopãtia ad ↄuersio/
nẽ eoꝝ ĩ sãguĩe꞉. ꝛ digerũꝛ facilꝭ. ꝛ cito penetrãt ꝛ ꝑbẽt ali
mẽtũ mũdũ ꝛ spũs plurimos. Uina ꝟo citrina minorꝭ ca
lefactõis sũt ꝙ̃ rubea clara. vt vult Gali. i. cõ. illiꝰ canonis
pall. de vino etẽꝫ albo. maiorꝭ tñ calefactõis sunt ꝙ̃ alba.
et ğ magꝭ sũt caput ledẽtia ꝙ̃ alba. vt vult Gali. i com. illiꝰ
canonis pall. Potꝰ ãt dulcꝭ. Et ista vina etiã minꝰ nutritia
sũt ꝙ̃ rubea. magꝭ tñ ꝙ̃ alba. Et apd q̃sdã ista vina etiã vo
canꝛ alba. Et hic est ꝙ aliq̃ dicũt ꝙ vina alba cito calefaci
unt mltũ. Uina ꝟo nigra sũt minoris calefactiõis ꝙ̃ citri
na. ꝛ ğ etiã minꝰ ledũt caput ꝙ̃ citrina. Sꝫ q꞉ tardiorꝭ de/
scẽsus sunt in ventrẽ. ꝛ minꝰ vrine ꝓuocatiua ꝙ̃ alba magꝭ
ledũt caput ꝙ̃ alba. vt hꝫ Gali. in cõ. illiꝰ cañ. pall. Potꝰ ãt
dulcꝭ. Et sũt ista vina etiã plꝰ nutritiua ꝙ̃ alba et citrina.
minꝰ tñ ꝙ̃ rubea. vt ꝑdictũ est. Tertiũ ẽ sorbilia facta ex
iuribꝫ carniũ. ꝛ maxĩe ex brodio pulloꝝ. Talia eñ brodia
naꝛe hũane sũt amica. ex q̃ facilime in sãguinẽ sũt mutabi
lia. ꝛ bonũ sãguinẽ generant. ꝛ maxĩe dũ fiũt ex simila. i. ex
subtilissima pte farine. q꞉ simila ꝛ maxĩe tritici mltũ nutri
tiua est ꝛ bonũ nutrimẽtũ affert. vt hři ꝑt ex Ra. i almã. Et
ista tria ponit Aui. ij. i doc. ij. sum. in. c. xv. in fine. vbi dicit

[illegible]

Exēplū subtil' m'lti nutrimēti boni chimi.i.hūorꝫ est ouo⁊ vitelli ⁊ vinū ⁊ aq̄ carnis. Et ex isto ꝯcludit̄ ꝙ ista tria sūt ꝺ genere naturā hūanā maxie ꝯfortantiū.

Nutrit et impinguat triticū.lac.caseus infans
Testiculi.porcina caro cerebella.medulle
Dulcia vina.cibus gustu iocundior.oua.
Sorbilia.mature ficus.vueqꝫ recentes

In h̄ textu tāgūt̄ duodecim res corp⁹ hūanū nutriētes ac ipiguātes.q̄⁊ p̄ma ē triticū.i.panis ex tritico.de q̄ dicit Aui.ij.cano.c.de pane.ꝙ impiguat velocit' ⁊ maxie ꝺ frumēto nouo. Ra.ṽo in almā.de tritico dic̄. Triticū tempamēto vicinū est.lꝫ caliditati pa⁊ attineat. Qꝺ āt pōderosi⁹ ⁊ solidi⁹ inuenit̄ maioris est nutrimēti. Qib⁹ q̄ꝫ hoib⁹ aliis gn̄is ꝑficiēs mag' ꝓpriū inuenit̄. Sāguis etiā ex eo generat⁹ oī sāguie q̄ ex aliis generat̄ gn̄is tēpatior est. Et seq̄nti.c.dicit. Panis q̄ ex tritico fit pl'ib⁹ hoim ꝯueniētior est. Circa electōꝫ āt tritici sciēdū est.ꝙ electio ei⁹ p̄t sumi vno mō ex pte sube ipsi⁹.alio mō ex pte ꝑparatōis ei⁹. Electōꝫ āt ei⁹ ex pte sube ipsi⁹ ponit Aui.ij.cano.c.ꝺ frumēto dicēs Meli⁹ est illꝺ q̄d est mediū int' duriciē ⁊ raritatē. magnū. pingue.recēs.i.nō nimis antiquū.planū.qꝺ est inter rubedinē ⁊ albedinē.frumentū ṽo nigruꝫ mali est nutrimenti. Rasis ṽo supaddit pōderositatē ei⁹ sup electiōe ei⁹. Circa electōem ṽo ei⁹ ex pte ꝑparatōis eius sciendū est ꝙ oia que sūt ex farina tritici frixa tarde a stomacho descēdūt. generāt grossos hūores.opilāt vias epat'.augmentāt splenē ⁊ generāt calculū.multū nutriūt si digerāt̄. Triticū ṽo elixum est cib⁹ gn̄is ⁊ indigestibil'.lꝫ si digerat̄.fortit' nutrit ⁊ roborat ṽtutē. Sꝫ triticū sub forma panis bn̄ fermentati ⁊ assati in clibano moderato igne est elect⁹ cibus. Et oia ista colligūt̄ ex Gal'.j.ali. Scḋa res est lac. Et p̄t illꝺ itelli

gi de lacte ebutirato qđ apđ medicos adohohe đr. et apđ
cōmunes balbuca. Balbuca em̄ recens si comedat̄ cū pa
ne recenti siue calido ⁊ imposito maxie impinguat. Potest
etiā intelligi de lacte caprino qđ etiā multū nutrit. de quo
ꝓus latius dictū est ibi Persica. poma. pira. Tertia res est
caseꝰ infans siue recens. de q̄ dicit Aui. ij. cano. c. de caseo.
ꝙ est nutritiuꝰ ⁊ impiguatiuꝰ. Et lꝫ caseꝰ recens nutriat et
impinguet. in regimine tn̄ sanitatis nō cōuenit. qꝛ sequūt̄
ex eo nocumēta ꝓus dicta. ibi Persica. poma. pira. Quar
ta res testiculi. Et istđ maxie intelligendū est de testiculis
galloꝝ impinguatoꝝ. de qb⁊ Aui. ij. cano. c. de testiculo di
cit ꝙ sunt valde boni nutrimēti ⁊ pulchri. ⁊. iiij. in. c. j. c. j. đ
eis. dicit ꝙ in modica q̄ntitate multū nutriūt. Et ꝑt istud
etiā intelligi de testiculis porcoꝝ multuꝫ pinguiū nōdum
coeuntiū. sicut porcoꝝ caro. q̄ alioꝝ aīalium q̄drupedum
melior existit. ⁊ h̄ q̄ ad h̄ ꝙ est nutrimentū ꝑbere maiꝰ irre-
solubiliꝰ corpi hūano similiꝰ. sic etiā et porcoꝝ testiculi re
spectu testiculoꝝ alioꝝ aīaliū q̄drupedū. Et est h̄ diligen
ter notandū ꝙ testiculi aīaliū ꝓuectoꝝ in qb⁊ est iā fermē-
tatū semen ⁊ generatū nō sunt boni nutrimēti. sꝫ testiculi
aīalium iuuenū adhuc nō coire potentiū. qb⁊ adhuc n̄ est
sperma fermētatū. sunt satꝭ laudabil̄ nutrimēti si bn̄ dige
rāt̄. ⁊ de istis etiā intelligit̄ dictū ꝓus. Quinta ē caro por-
cina. de cuiꝰ electōe et effectu satis ample dictū est ꝓus. ibi
Persica. poma. pira. Sexta est comestio cerebroꝝ. Pro q̄
sciendū est ꝙ cerebꝝ est stomacho malū nauseatiuū deie-
ctiuum appetitꝰ. ⁊ grossi humoris generatiuū. veꝝ est tn̄ ꝙ
si bn̄ digerat̄ alimentū dat corpi notabile. sꝫ nll'o mō co-
medi dꝫ pꝰ alios cibos. Bonū aūt est ꝙ cū origano vel ca-
lamento vel cū aliq̄b⁊ obtēꝑantib⁊ eiꝰ viscositatē ⁊ frigidi-
tatē in qb⁊ sit v̄tꝰ incisiua ⁊ calefactiua paret̄. Et cauenduꝫ
est ꝙ si comedat̄ ꝙ ꝑmitꝰ asset̄ sup carbones. Et ē aduertē-
dum ꝙ nō ꝯfert illis qb⁊ frigide solēt aduenire egritudies
sed bn̄ habentib⁊ complexionē calidā. vt vult Ra. i almā.

c. de virtutib9 mebroꝝ aialium. Et breuiter paꝝ ꝯuenit in
regimie sanitat. ſ3 aliqñ bñ ꝯuenit via medicie. sic cerebꝝ
capreoloꝝ ꝯueniẽs ẽ ꝯ venena ⁊ ꝯ morsũ venenosoꝝ. ⁊ cere
brũ lepoꝝ ꝯ tremorẽ. ⁊ ſm q̃sdã cerebꝝ pulloꝝ ⁊ caponuꝫ
ad memoriã ⁊ subtiliatõeꝫ ingenij ꝯferũt. Circa electõem
tñ cerebroꝝ sciendũ est ꝙ meliora eoꝝ sũt cerebra volatili
um. ⁊ ꝓpe mõtanoꝝ. ⁊ ex cerebris q̃drupedũ cerebꝝ ariet
deinde vituli. vt vult Aui. ij. cano. c. de cerebro. Septima
est medulle q̃ m̃lti sũt nutrimti si bñ digeraꝛ. put dic Aui.
ij. cano. c. d medulla. ⁊ etiã facile i sãguinẽ ꝯuertiꝛ. ꝯ tamẽ
malũ faciũt ꝙ deijciũt appetitũ atq; nauseã inducũt. Et ꝯ
Auicẽna docet eas comedere cũ piperib9. Et etiã aliq̃ eas
ꝑparãt cũ citonijs ⁊ pastillis. vt faciũt lecardi. Et ꝓ elec/
tione eaꝝ dicit Aui. ꝙ ꝯueniẽtior est medulla vitulorum ⁊
cerui. deinde thauri. ⁊ postea capraꝝ. deinde ouiũ. Et ſm
aliq̃s medulle thauroꝝ iuuenũ ⁊ piguiũ m̃ltũ ꝯueniẽtes
sũt Octaua ẽ dulcia vina d q̃b9 posteri9 diceꝛ ibi. Sũt nu
tritiua. Nona est cib9 gustu iocũdior. q2 tal' matie nutrit.
Juxta illd ypo. ij. pte aphorismoꝝ dicẽt. Paꝝ deterior ci
bus ⁊ pot9 delectabilior q̃dẽ meliorib9 mag delectabil' est
appetẽd9. Et Gal'. in cõmeto illi9 ait. Ois ei cib9 sapid9 i q̃
q̃sq; delectaꝛ cũ accipiꝛ a stomacho ꝯplex9 retineꝛ ⁊ cũ ma
gna delectatõe digeriꝛ pl9 q̃ q̃lib3 ali9 q̃ sit abominabil'. fu
git vñ vomit9 fastidiũ inflatio rugit9 generãs. Et hinc ẽ ꝙ
aliq̃ meli9 valẽt cũ malo cibo q̃ cũ bono. q2 maiorẽ delec/
tatõ3 hñt in malo. Decima est oua sorbilia q̃ i modica q̃n/
titate etiã m̃ltũ nutriũt. de q̃b9 etiã dictũ ẽ sup ibi. Oua re
cẽtia. Undecia ẽ fic9 mate q̃ ꝓpt suã dulcedinẽ m̃ltũ nutri/
unt ⁊ ipiguãt Circa istd sciẽdũ ẽ ꝙ l3 nutrimtũ sic ñ existat
i robore nutrimti carnis ⁊ gnoꝝ. ẽ tñ vehemtior robor q̃
nutrimtũ oim fructuũ vt vult Aui. ij. cañ. c. d ficub9 Et ibi
dẽ etiã dic ꝙ fic9 est nutribilior ceter fructib9. Et ideꝫ vult
Aui. i. j. c. de regie ei9 qd comediꝛ dicẽs ꝙ int fruct9. fruct9
mag nutritiui ⁊ siliores ⁊ pinguiores carnib9 in nutriẽdo

sūt ficꝰ ꝛ vue valde mature ꝛ dactili. Circa electōez ꝓo eaꝝ sciēdū est ꝙ ꝑm Aui. ij. canone. c. j. ꝺ ficubꝫ. Melioꝛ ē alba qꝛ lenioꝛ. dei̇̄de rubea siue citrina. ꝛ deīde nigra. Et q̄ vehemēter maťa ē melioꝛ ē ꝛ ꝓꝑīa ad h̄ vt noceat. Itē hūidē ꝛ recētes ficus magꝭ et velociꝰ nutritiue sunt q̄ꝫ sicce ꝛ citius trāseūt ꝺ stomacho ad epar ꝛ magꝭ humectāt epar ꝛ magꝭ lenificāt q̄ꝫ sicce. sicce ꝓo sūt minꝰ inflatiue. ꝛ magꝭ stomacho ꝯuenīētes q̄ꝫ hūide. De siccis dicit Aui. loco pal̄. Sicca q̄dē in suis opatōibꝫ est laudabil̄. veꝝ sāguis ex ea generatꝰ nō est bonꝰ. ꝛ ꝓpť h̄ facit pediculos. veꝝ si sit cum nuce tūc eiꝰ chimus. i. humoꝛ fit bonꝰ. ꝛ post nucē cū amigdala Et postea dicit ꝙ admīstratio sicce cū ieiuniū adest. est mirabilis iuuamēti in aperiendo vias cibi. ꝛ ꝓprie cū nuce ꝛ amigdala. cū tñ eiꝰ nutrimentū cū nuce sit plꝰ q̄ꝫ cū amigdala. Et ꝯueniūt vtreq̄ꝫ ficus in h̄ ꝙ in ip̄is est inflatio et lenificatio ꝛ expulsio suꝑfluitatū ad cutē ꝛ ꝓuocatio sudoꝛꝭ ꝛ remotio asperitatꝭ gutturis. ꝛ mūdificatio ꝛ lenitio pectoris pulmonis ꝛ canne eiꝰ. apertio opilationū epatis renū ꝛ splenis. Duodecima res est vua recēs. i. vua dulcis ꝛ bñ matura. Pro q̄ sciendū est ꝙ vua est triplex. Nā quedā est īmatura ꝛ acerba. ꝛ fit ex ea agresta. ꝛ ista stringit vētrē ꝛ colerā rubeā reꝑmit atq̄ꝫ sāguinē. ꝛ multū valet in fluxu ventris colerico. Alia est matura viridis ꝛ recens. ex qua fit vinum. Et ista spēaliter qñ est alba ꝛ sine nucleis ꝛ coꝛtice ventrē laxat ꝛ ceteris fructibꝫ plurimi ꝛ melioꝛꝭ nutrimenti existit sic̄ ꝛ ficus. minoꝛis tñ nutrimenti est q̄ꝫ ficus vt hꝫ Aui. ij. canone. c. de vua. Verū est tamen ꝙ ventositatem generat ꝛ inflatōes et ventris doloꝛē. Et si remanserit ꝑ duos dies vel tres post collectōez suspensa donec coꝛtex detumescat meliꝰ nutrit ꝛ minꝰ laxat. nec tm̄ inflat. Et habētes stomachū plenū cibo ꝛ īmundū malis humoꝛibꝫ nullo mō comedāt vuas. ꝛ spēaliter recentes ꝛ sine arillis. velocit̄ em̄ ī stomacho imūdo coꝛrūpūť ꝛ ī stomacho pleno cibis. qꝛ nimis cito digerūť. ꝛ nō poterunt exire de sto-

macho p⁹ eaꝝ digestiõez ꝑꝑᵗ cibũ nõdũ digestũ. q̃re tũc in stõacho corrũpũtᵗ ꝛ aliũ cibũ corrũpũt. Et sil'r etiã intelligẽdũ ẽ ꝺ aliis fructibꝫ laxatis. Et si aliq̃s velit sumere vuã viridẽ ꝛ recẽtẽ. bonũ ẽ ꝙ ꝑmit⁹ infũdatᵗ ĩ aq̃ ferueti ꝑ horã. ꝛ deide ponatᵗ ĩ aquã frigidã. ꝛ p⁹ sumatᵗ. Ra. ꝟo ĩ al. de vua recẽti. ꝛ spẽalitᵗ dulci. dicᵗ ꝙ cito corp⁹ ĩpiguat ꝛ augmẽtat erectõz ꝟge. Et vlteri⁹ dicᵗ ꝙ illa vua q̃ ẽ subtilior ꝫ corĩj. i. corticꝫ citi⁹ descẽdit a stõacho. illa ꝟo q̃ grossiorꝫ tardi⁹. Alia ẽ vua sicca. q̃ passula vocatᵗ. ꝛ ista lꝫ ponatᵗ ꝛ numeratᵗ intᵗ eq̃lia. paꝝ tñ caliditati attinet. ꝛ bñ nutrit ꝭm Ra. lo. ꝑal. ꝛ cõfortat stõachũ ꝛ epar ꝭm Aui. loco ꝑall'. ꝛ opilatões remouet. Et dꝛ ꝙ epar ĩpiguatᵗ ex eis ꝛ maxĩe si mũdentᵗ ab arillis. Et sic text⁹ ꝑdict⁹ ꝑt intelligi de vua matura recenti. et de vua sicca que passula dicitᵗ.

Vina probantur odore. sapore. nitore. colore.
Si bona vina cupis hec quiqꝫ ꝑbãtur in illis.
Fortia. formosa. fragrantia. frigida. frisca.

In h' textu ponũtᵗ q̃ttuor generalia q̃bꝫ vina ꝑbãtᵗ. Primũ ẽ odor. vinũ ei boni odorꝫ siue redolẽs m'ltiplicat m̃ ẽ spirituũ subtiliũ. Et ꝭm ꝯstã. v. theorice bñ nutrit. ꝛ bonũ sãguinẽ generat. vinũ ꝟo fetidũ abomĩabile ẽ natᵗe hũane spũs grossos melãcolicos generãs. et ꝭm ꝯstã. v. theorice malũ sãguinẽ et capitꝫ dolorẽ ex malo fumo caput ascẽdere generat. Gali. ꝟo. iij. regis acutoꝝ. cõmẽto. j. loq̃ns ꝺ diuersitate vinoꝝ ex odore dicᵗ ꝙ ex vino boni odorꝫ ẽ meliorꝫ chimi. i. humoris. et ꝭm illud est m'ltitudo q̃ ĩplet ex eo caput. qꝺ est qꝛ est subtili⁹ ꝛ calidi⁹. Qꝺ aũt ex eis ẽ mali odoris ꝭm maliciã chimi generati ab eo erit paucitas lesiõis ei⁹ ĩ capite. qꝺ est qꝛ est frigidi⁹ ꝛ grossi⁹ Illꝺ ãt cui penit⁹ nõ est odor nõ facit oĩno aliq̃d accidere ĩ capite. qꝛ ẽ vehemẽter grossũ. Scꝺm est sapor. sicᵗ eñ cibꝫ sapidior melius nutrit ꝛ meli⁹ a stomacho ãplectitᵗ. vt dictũ ẽ ĩ sũia ꝑcedẽti

[illegible]

sta ⁊ vinū. Circa istō tñ sciēdū ē q̄ vina i sapore diuersifi/
cāt. q̄dā eī sūt dulcia aliīs nutribilioꝛa grossū sanguinē fa
ciētia ⁊ vētrē hūectātia ad digerēdū dura ⁊ sitim generātia
Alia sūt pōtica siue stiptica stōachū ꝯfortātia. vētrē ꝯstipā
tia. pectoꝛi ⁊ sue ꝑtinētie. s. pulmoni ⁊ cāne eiꝰ nociua. inte
stinis ꝯgrua. ad digerēdū dura. Alia sūt acerba q̄ sūt diu/
retica. i. vrine ꝓuocatia. grossos hūoꝛes nō generātia. sed
dissoluētia. Alia amara minꝰ calida. vt hꝫ ꝯstā. v. theoꝛice.
Tertiū ē nitoꝛ siue resplēdētia q̄ īdicat sup subtilitate vini
et sic ex ꝯseq̄nti sup subtilitate spirituū ex ip̄o generatoꝝ.
Quartū ē coloꝛ. Ex pte eī coloꝝ vina diuersificāt ī nutri/
tōe. Uina eī rubicūdioꝛa ceterꝭ paribꝫ magꝭ nutribilia sūt
albis. ⁊ iō plꝰ ꝯueniūt macris q̄ alba. Alba tñ plꝰ ꝯueniūt
pinguibꝫ. Et de ista diuersitate vini ex coloꝛe dictū ē ꝓus
ibi. Qua recentia. Deinde in textu ponūt q̄nq̄ specialia q̄
bus ꝓbat bonitas vini. Primū tāgit cū dr̄. Foꝛtia. Foꝛti/
tudo eñ vini cogscit ex effectu. Uinū eī foꝛte ē qd̄ calefac
corpꝰ vehemēter replēs caput ꝑm Gal. com. j. iij. pti. regīs
acutoꝝ. Istō eī vinū maxie spirituū ē mltiplicatiuū ⁊ mul
tū nutritiuū. Caueāt tñ ab illo nisi sit limphatū q̄ sūt debi
lis cerebri. q: magꝭ effumatio ab ip̄o ad cerebꝝ ip̄m ꝑueni
ret ⁊ ip̄m lederet. Scōm tāgit cū dr̄. formosa. Uinum eñ
foꝛmosū siue pulcꝝ q: cū maioꝛi appetitu sumit meliꝰ dige
rit ⁊ meliꝰ nutrit. Tertiū tāgit cū dr̄. fragrātia. Uinū eniꝫ
fragrās siue bñ redolens maxie ꝯfoꝛtatiuū ē ⁊ spirituum
subtiliū generatiuū. vt dictū est. Quartū tāgit cū dr̄. frigi
da. Nā vinū dꝫ esse frigidū q̄ ad tactū. nō āt q̄ ad effectum.
vinū eñ calefactū cum sit rariꝰ ⁊ subtiliꝰ citiꝰ inebriat. ner/
uos debilitat. ⁊ caput ledit. nisi ī modica q̄ntitate sumptuꝫ
fuerit. Quintū tangit cū dr̄. frisca. Uinū eñ bonū dꝫ esse
friscū siue leue. qd̄ spumādo sonū facit ⁊ hꝫ spumā tenueꝫ
de facili labilē. ⁊ in medio existēte. siue q̄ñ in eo mouentur
athomi. vinū eñ nō istiꝰ dispositōis pendulū dici dꝫ. ⁊ ma
xime si nō sonat vel coꝛpa athomalia nō habeat. vel debet

Mellissa

dici debile vel limphatū si spumā habeat cū magnis am/
pullis. vel ad latus ciphi spuma diu maneat.

Sunt nutritiua plus dulcia candida vina.

In h̄ textu ponit᷑ vnū documētū d̄ vinis. Et est q̄ vina
candida ꝛ dulcia ceterꝫ paribꝫ vel nutriūt reliq̄s vinis. Et
istud voluit ↄstan. loco pall̄. ꝛ idem vult Auic. i. j. c. de regie
aque ꝛ vini. vbi dic̄. Uinū q̄z grossū qd̄ est dulce. est meli⁹
illi q̄ vult esse pīguis. Et rō est. q2 vina dulcia vehementer
a mēbris attrahūt᷑. ꝑpt᷑ eoꝝ dulcedinem cui nat᷑a ↄgaudet
Nā dicit Aui. ij. cañ. trac. j. c. iij. Operatōes āt dulcꝫ sūt dige
stio ꝛ lenificatio ꝛ m̄ltiplicatio nutrimēti. ꝛ nat᷑a diligit ip/
sum. ꝛ v̄t⁹ attractiua attrahit ipum. Et lꝫ iste text⁹ verificet᷑
de omī vino dulci. eligibile ē tñ vinū moderate dulcedis.
ꝛ nō dulce in summo. sic̄ vinū qd̄ vulgo muscadellum siue
muscaderū d̄r. q2 tale corrūpit sāguinē. Cui⁹ rō est. q2 nat᷑a
rapit auide tale vinum a stomacho ad epar p̄us q̄ꝫ digerat᷑
qd̄ ī eo est vtile chilificatiōi ꝛ añq̄ꝫ maturet᷑ ei⁹ sup̄fluitas.
ꝑpt᷑ delectatōꝫ ei⁹ maximā in ↄnaturalitate dulciū. ꝛ sic re/
plet sāguinē aq̄sitate indigesta. ex q̄ reddit᷑ apt⁹ ebulitionī
ꝛ putrefactioni. Et istud etiā intelligendū est de aliīs cibis
dulcibꝫ in summo. Pro maiori noticia sciēdū est q̄ ex vsu
vini dulcis alioꝝ nutrientiū dulciū tria timent᷑ nocum̄ta
et maxie his q̄ ad ea proni sūt. Primū ē fastidium. ꝑpterea q̄
dulcia suis caliditate ꝛ hūiditate leniūt ꝛ applanāt orifici/
um stomachi inducētia illic dispositōem ↄ̄riā inanitioni ꝛ
corrugatōi q̄ sūt cā famis. Scōm est velocitas inflāmati
onis eoꝝ ꝛ ↄuersiōis in colerā. Nā res dulces ↄueniētissi/
me sunt in generatōe colere. Et ꝑpt᷑ h̄ mel pl⁹ omībꝫ rebꝫ ge
nerat colerā. qm̄ ipm est dulcius omībꝫ rebꝫ. ꝛ post ipm vi
nū dulce. vt hꝫ Gali. in com. illi⁹ cañ. iij. parti. regis acuto
roꝝ. Mentē leui⁹ p̄cutit. Et hinc est q̄ īducit sitim nec cō
uenit febricitantibꝫ. nec etiā coloricꝭ. vt ibidem dicit Gali.

Millefoliū [illegible] ... [illegible]

Tertium est opilatio epatis ꝛ splenis. qꝛ dulcia trahūt ab eis cū fece. ꝓpt magnā delectatōz quā hȝ ī eis. ꝛ maxīe epar anteq̄ȝ digerat. q̄re illic leuit inducūt opilatiōes. coopante ad h̄ suba grossa. in q̄ fūdat sapor dulcis fm Aui. ij. canōe. trac. j. c. iij. Et hīc ē q vinū dulce min⁹ ē vrine ꝓuocatiuū q̄ȝ alia vina. Et ꝯ ista tria nocumēta sūme valēt acetosa. qꝛ appetitū sua acetositate ꝓuocāt ꝛ sua frigiditate inflāmationē ꝓhibēt ꝛ subtilitate sue sube opilatōes aperiūt. Notādū insup qꝛ licȝ vina dulcia ꝛ alia nutrientia dulcia opilent epar ꝛ splenē. deopilāt tn̄ ipm pulmonē. Et rō q̄re nō opilāt pulmonē sicut epar ꝛ splenē est. qꝛ a dulcib⁹ ī trāsitu suo ꝑ meri nil nisi subtile ad ipm resudat. ꝛ sāguis genit⁹ ex rebus dulcib⁹ ad pulmonē venit iā purificat⁹ in epate ꝑus ꝛ corde subtiliat⁹. Et istō vult Hali. in cōmē. illi⁹ cañ. iij. pti. regiminis acutoꝝ. dulcis pot⁹. Item vina dulcia min⁹ inebriāt fm ypo. iij. pti. regis acutoꝝ. canone illo Mētē leui⁹ ꝑcutit q̄ȝ reliq̄ fortiora vina. Ex ꝑdictis ꝯcludi pt q si bibat vinū rōne nutritōis corpis restauratōis ꝛ īpiguatiōis. sic ꝯtigit in his q̄ macri sūt. siue naturaliter siue accidētalit. tūc ꝯpetūt vina dulcia ꝛ grossa sufficiēter colorata. Talia eñ vina sūt sufficiēt nutritiua ꝛ deꝑditi restauratiua. ꝛ corpoꝝ īpinguatiua. vñ ꝯueniētiora sūt ad īpinguādū corpa macra. Et ꝑ oppositū si intēdam⁹ nō nutritōz nec deperditoꝝ restauratōez nec īpinguatōez vt ꝯtigit ī his q̄ sūt mltū carnosi ꝛ pingues. tūc vina subtilia nō dulcia. sȝ sapore amicabili odorifera ad albedinez declinātia sufficiēter fortia eligēda sūt. Si v̄o dat vinū ad sitis extinctōz. tūc vinū albū subtile debile est eligibili⁹. tale eī vinū mag̃ humectat ꝛ infrigidat. ꝛ ꝑ ꝯñs meli⁹ extinguit sitim. ꝛ q̄nto sitis ē maior tāto tale vinū est ꝯueniēti⁹. Si v̄o vinū dat ad spirituū ꝯfortatōz ꝛ repatōz et v̄tutis ꝯfortatōz. tūc dȝ dari vinuȝ subtile odoriferū saporis dlectabil. mediocris coloris. sufficiētis fortitudis. ꝛ tale vinū dȝ sumi cū pauco cibo. ꝛ dȝ eē depuratū ab vtraq̄ȝ sup̄fluitate. ꝛ dȝ sumi pauca q̄ntitate. Si

Malua [illegible] Apostema [illegible]

Menta [illegible]

ꝓo intēdam⁹ pectoꝝ ꝛ pulmonis mūdificatōꝫ ꝛ vētrꝭ laxa/
tōēꝫ. tūc vina mediocrꝭ sub͞e. sapoꝛe dulcia sūt magꝭ eligi/
bilia.

Si vinū rubeū nimiū quandoqꝫ bibatur
Venter stipatur. vox limpida turbificatur

In h̄ passu ponūꝛ duo nocumēta nimie potatōnis vini
rubei. Primū ē q̄ nimia bibitio vini rubei ꝯstipat ventrē. i.
duros facit recessus seu difficulꝛ hr̄e egestōēꝫ. Cui⁹ cā ɓm
aliq̄s est. qꝛ tale vinū rubeū pl⁹ ceterꝭ paribꝫ ē calefactiuū
ꝛ magꝭ nutritiuū. In q̄ꝫtum em̄ pl⁹ ē calidū magꝭ exsiccat.
ꝛ in q̄ꝫtū magꝭ nutritiuū auidi⁹ a naꝛa retineꝛ. Pōt tñ text⁹
intelligi ꝺ nimia potatōe vini rubei stiptici aut pōtici. ex q̄
stipticaꝛ ꝛ ꝯstipaꝛ vēꝛ ꝓpꝛ stipticitatē ꝛ pōticitatē vini Circa
istꝺ tñ sciēꝺ ē q̄ si exhibeaꝛ vinū ad stōachi ꝛ visceꝝ ꝯtētiue
fortificatōꝫ eligem⁹ vina grossa pōtica vl' stiptica rubea vl'
nigra: sic ꝯtigit in hn̄tibꝫ fluxū vētrꝭ ꝓpꝛ debilitatē ꝯtentiue
stōachi. ꝛ istud vult ypo. iij. pti. regis acutoꝝ. cañ. illo. pal/
me⁹ q̄deꝫ ꝛ niger. ꝛ filr. Gal. in com. illi⁹. Sꝫ si intendam⁹
ꝯfortatōꝫ digestiōi ꝯpetūt vina subtilia vl' mediocria ī sub
stātia ꝛ coloꝛe boni odoꝝ ꝛ ꝯueniētꝭ sapoꝛis ꝛ sufficientis
vigoꝛis aliq̄lis stipticitatꝭ. Scdm̄ est exasperatio gutturꝭ
siue raucedo quā inducūt aliq̄ vina intēse rubedis ꝓpꝛ eo/
rū siccitatē ꝛ terrestreitatē. Et istꝺ nocumētū etiā ꝯtigit ex
vinis rubeis patrie braƀātie ꝓpꝛ eoꝝ stipticitatem ꝛ terre/
streitatē. ꝛ maxīe qñ musta sūt vina p̄dicta istꝺ nocumētuꝫ
scdm̄ ꝯtingit. non tñ ꝑmū. qꝛ mustū magne rubedis solet
inducere vētrꝭ fluxū ꝓpꝛ feces suas terrestres cū eo mixtas
q̄ sui mordicatōe mordicāt intestina. ex q̄ mordicatōe flu/
xus vētris causaꝛ. ꝛ tale vinū nō ꝺꝫ bibi mustū. i. q̄ꝫdiu fue
rit turbidū ꝛ bulliēs. qꝛ ex q̄ ipm̄ est mordicās ꝓpꝛ suas fe/
ces terrestres. ab eo etiā eleuaꝛ fum⁹ mordicans. q̄ ad cere
brū veniēs sui mordicitate mordicat oculos atꝫ rubificat
Et istꝺ etiā intelligēdū est ꝺ istꝭ mustis patrie brabantie

sive rubeis sive albis, ꝓpter eorum terrestreitatem. Causa autem quare iste fumus est mordificatiuus est, quia vinum a quo dissoluitur est mordificatiuum. Iam vt dicit Gal. j. perti. aphorismo. in com. illius aphor. et quod crescunt quicquid a quolibet re dissoluitur eius vnde dissoluitur necesse est vt assimiletur.

Allea. nux. ruta. pira. raphanus. et tiriaca.
Hec sunt antidotum contra mortale venenum.

In hoc textu ponuntur sex medicine valentes contra venenum. Prima est alleum quod maxime valet contra nocumenta prouenire solentia ex mala aqua. et maxime valet contra potum male aque. de quo dicit Sera. in aggrega. c. de eo quod quando sumitur alleum et post bibitur aqua corrupta non nocet aqua illa potanti. Et idem innuit Aui. ij. can. c. de eo. et in. j. c. de conseruatione iter agentis a nocumento diuersarum aquarum. Et istud idem etiam operatur cepe. vt vult Aui. ij. can. c. de eo. et sic potest comprehendi sub alleo. de eo etiam dicit Aui. in. j. loco preallegato. quod cepe est vt tiriaca malarum aquarum. et maxime cum aceto. quia cepe est subtiliatiuum incisiuum abstersiuum cum stipticitate et apperit fortiter. vt vult Aui. ij. can. c. de eo. Et est calidum in tertio. quare calefacit malas aquas prohibens ne sua frigiditate stomacho noceant. et subtiliat grossas faciens eas cito penetrare. Et acetum huic permixtum vigorat virtutem eius in subtiliatione et penetratione aquarum. et prohibet a siti quam inducere solet cepe comestum. Et eadem ratione verificatur de alleo. Et ergo etiam dicit Aui. in. j. loco preallegato. quod allea comedenda sunt aquas grossas et turbidas. quia subtiliant eas. cito descendere faciunt et prohibent ne stomacho noceant et intestinis. et ne venas opilent. Alleum preterea comestum ante iter et post hoc. ex melioribus rebus est et conuenientioribus illis qui veniunt ab aere frigido vel qui vadunt ad eum. vt innuit Aui. i. j. c. de regendo iter agentem in frigore et congelatum. Et ex isto sequitur quod alleum multum valet iter agentibus et per diuersas terras euntibus et diuersis potibus vtentibus. iuxta illud metricum. Allea qui mane ieiuno sumpserit ore. Hunc ignotarum non ledit potus aquarum. Nec

diuersoꝝ mutatio facta locoꝝ. Valet p̄terea alleū ad pūctu
rā ꝟmiū venenosoꝝ ⁊ morsuz serpētū qn̄ bibit̄ cū vino: qḋ
Aui. ij. can̄. c. de eo se dicit fuisse exptū. ⁊ ꝯfert etiā morsui
canis rabiosi ⁊ qn̄ fit emplastꝝ ex alleo ⁊ folijs fic⁹ ⁊ cimi/
no sup̱ morsū migal' ꝯfert vt ibidē dic̄ Aui. Cepe vero ꝭm
Aui. ij. can̄. c. de eo. ꝯfert etiā morsui canis rabiosi cū linit̄
sup̱ ip̄m aq̄ ei⁹ aut emplastrat̄ ex eo cū sale ⁊ ruta. ⁊ cepe qḋ
comedit̄ expellit nocumētū vētositatꝫ venenosoꝝ. Et dixe/
rūt ꝗdā ꝙ ip̄m generat ī stomacho hūorē hūidū plurimū
frāgētez nocumentū venenosoꝝ. Notādū est circa istud ꝙ
alleū ⁊ cepe ⁊ silr̄ etiā porrū via cibi nō ꝯpetūt tp̱atꝫ corp̱i/
bus nec calidis. ⁊ sp̄ealit̄ cruda. paꝝ eī nutriūt ⁊ male nu/
triūt. generāt sāguinē acutū ⁊ pungitiuū. grossos hūores
tn̄ subtiliāt ⁊ viscosos īcidūt. ⁊ postq̄ȝ decocta sūt. p̱dūt pū
gitiuitatē. ⁊ adhuc r̄manet ꝟt⁹ incisiua ⁊ subtiliatiua. vnde
magꝫ cocta ꝯpetūt q̄ȝ cruda. Porri eī sunt calidi ⁊ sicci et
dāt corp̱i alimētū illaudabile ⁊ oculis nocēt ⁊ generant sā
guinē nigꝝ ⁊ melācolicū ⁊ sōnia t̄ribilia ⁊ neruos ledūt rō
ne pūgitiuitatꝫ eoꝝ. nocēt dētibꝫ ⁊ gingiuis. ⁊ null⁹ coleri/
cus nec melācolic⁹ eis vtat̄. ⁊ sp̄ealit̄ crudis. Cepe calide
sūt ⁊ hn̄t hūiditatē sup̱fluā t̄restrē cū hūiditate aq̄sa subti
li īdigesta. Si comedāt̄ cruda generant ī stōacho hūores
malos ⁊ putrefactibiles ⁊ corruptibiles. ⁊ īducūt somnia
mala ⁊ t̄ribilia ⁊ dolorez capitꝫ. ⁊ nimi⁹ vsus eaꝝ disponit
hoīez ad memoriā dep̱dēdā ⁊ p̱turbat ītellectū ⁊ p̱duc̄ ad
demētiā. Sȝ si comedāt̄ cocte cū aq̄ laudabiliū carnium
laudabilit̄ iuuāt digestōz ⁊ minuūt̄ eaꝝ nocumēta et tēp̱āt
cibaria frigida cū ꝗbꝫ decoquūt̄. sȝ meli⁹ ē eis nō vti. Allea
calida sūt ⁊ ꝺclināt ad aliq̄lē hūiditatē. sȝ min⁹ q̄ȝ cepe. va/
lēt ꝯ vētositatē ⁊ valēt ī tussi. ⁊ bn̄ screare faciūt. sȝ nocēt vi
sui ⁊ dolorē capitꝫ īducūt. ⁊ sūt tiriaca rusticoꝝ. Et sic p̄di/
cta solū ꝯueniūt his ꝗ fleumaticū aut grossū viscosū hūo/
rē hūerit. Colerici ꝟo a p̄dictꝫ abstineāt. Scḋa ē nux ꝺ q̄
dic̄ Aui. ij. can̄. c. ꝺ ea ꝙ ip̄a cum ficubꝫ ⁊ ruta est medicina

oib⁹ venenis ꝛ ex ea cũ cepe ꝛ sale fit emplastꝝ sup morsuꝫ canis rabiosi. Et istð maxīe ītelligit de nuce sicca añ cibũ sũpta mõ p̄dicto. Et circa istð vlteri⁹ sciẽdũ ẽ ꝙ nuces sicce peiores sũt recẽtib⁹ ꝛ hũidis. q2 sicce magꝭ vnctuose sũt. rõne cui⁹ in colerã ꝯuertũt. ꝛ inducũt capitꝭ dolorẽ ꝛ oculos turbãt. ꝛ v̄tiginẽ generãt. ꝛ spẽalit sũpte p⁹ cibũ ꝛ ligue paralisim īducũ. vomitũ p̄uocãt ꝛ vesicas ī ore faciũt. Et habẽtes stõachũ colericũ maxīe dñt euitare nuces siccas. et q̄to antiq̄ores tãto peiores sũt. Recẽtes ãt min⁹ male sũt. q2 ñ sũt tãte vnctuositatꝭ. ꝛ iõ ñ generãt dolorẽ capitꝭ aut v̄tigīnẽ ꝛ sĩlia sic sicce. ꝛ rõe hũiditatꝭ lubrificãtꝭ laxãt vẽtrẽ et si aliq̄ꝫtulũ torreãt ꝛ comedãt p⁹ cibũ. ꝯp̄mũt cibũ sũptũ. Et sic pꝫ ꝙ nuces recẽtes sũt magꝭ ꝯueniẽtes corp̄ib⁹ sanis q̄ꝫ sicce. Tertia ẽ ruta de q̄ dic Aui. ij. cañ. c. de ea q̄ resistit venenis. Et postea subiũgit. Et q̄ sibi timet ne ī potu sumat venenũ ꝛ pũgi a venenosis bibat de semīe ei⁹ pond⁹ dragme vni⁹ cũ folijs suis cũ vino. ꝛ p̄p̄e si bibit cũ nuce ꝛ bolo oib⁹ ꝯtritꝭ ꝛ ꝯmixtꝭ. Et dic Ari. ī de aīalib⁹ ꝙ cũ mustela vult pugñre cũ serpẽte siue cũ bufone. ip̄a comedit rutaꝫ vt interficiat eũ. q2 odor rute ẽ inimic⁹ veneno Vñ comestio rute cũ ficub⁹ ꝛ amigdalis dulcib⁹ ī mane p̄suat a veneno. Notãdũ circa istð ꝙ duplex ẽ ruta q̄dã domestica et alia siluestris. Domestica melior siluestri ẽ. q2 siluestris ꝛ maxīe sicca. calida ꝛ sicca ẽ in q̄rto ḡdu. q̄re plĩmũ sumere de ea est p̄niciosũ. Domestica v̄o hũida. calida ꝛ sicca ẽ in scð̄o ḡdu. sicca v̄o ī tertio. ꝛ ẽ incisiua resolutiua carmīatiua vẽtositatũ. ꝛ istð maxīe ꝯuenit sicce. Nã dic Sera. c. de ea. ꝙ ẽ de reb⁹ magꝭ ꝯferẽtib⁹ inflatõib⁹. i. vẽtositatib⁹. sꝫ in hũida est inflatio. Itẽ ruta vehemẽt acuit visũ. ꝛ p̄p̄e succ⁹ ei⁹ cũ succo feniculi ꝛ melle collirio facto ex ea aut comesta vt dicit Aui. ij. cañ. c. de ea. Quia tñ in succo rute q̄daꝫ est bauracitas nocẽs oculo. iõ ruta p̄t applicari oculo vẽtilando. ita ꝙ solũ vapor siue fumalis euaporatio ei⁹ ꝛ nõ suba rute ad subaꝫ oculi p̄tigat. Quarta ẽ pira ð q̄b⁹ di. Aui. ij.

Ruta

cañ.c.de eis ꝗ ſũt cura fũgoꝝ mortificatiũ. Et qñ coquũť iſti fũgi cũ piris mĩorať nocumĩtũ ipoꝝ. Uel pt iſte textus verificari d̄ piris aromaticꝭ q̄ ſui aromaticitate ſpũs ꝯfor tarẽt. ⁊ ſic nocumĩtũ veneni repellerẽt. Quita ē raphanꝰ d̄ q̄ dic̄ Aui.ij.cañ.c.de eo.ꝗ ꝯfert morſui vipere. ⁊ cuz vino morſui cornute etiã. Et ſemẽ eiꝰ ꝯfert venenis ⁊ ꝟmibꝫ ve/nenoſis. Et ſi ponať fructꝰ eiꝰ ſuꝑ ſcorpionẽ moriť. ⁊ aq̃ eiꝰ ē expꝛta iħ. ⁊ ē fortior. Et ſi momorderit aliquẽ ſcorpio q̄ raphanũ comederit nõ nocebit ei. Et ꝯfert etiã ꝓfocatiõi q̄ fit a fũgꝭ mortiferꝭ. Uel p̃t dici ꝗ raphanꝰ valet ꝯ̄ vene/nũ. qꝛ ꝓuocatiuꝰ eſt vomitꝰ. ⁊ ſic ꝑ vomituz ſtõachꝰ purgať a malis hũoribꝫ ſi q̄ ĩ eo ſint. Et circa iſtd̄ ſciẽdũ ē d̄ rapha nor radice q̄ ſũt ꝓpinq̃ in ꝯplexiõe ꝗ nocẽt corꝑibꝫ colericꝭ generãt eñi ſãguinẽ acutũ ⁊ pũgitiuuz. Et raphanꝰ ē malꝰ ſtõacho faciẽs eructuare. ⁊ generat hũorẽ groſſũ. ⁊ ſi dige ſtiua ſit debil' generat hũorẽ crudũ. hꝫ tñ ꝟtutẽ ſubtiliati/uã ⁊ inciſiuã. Quidã aũt comedũt radicẽ ⁊ raphanũ poſt alios cibos ad ꝯfortãdũ digeſtionem. de q̄ admirať Hali. Uñ veꝝ ē qd̄ expientia docet. Et dicũt ſapiẽtes medici ꝗ ſi comedãť poſt aliũ cibũ iuuãt ad digeſtõez ⁊ deſcẽſuz eiꝰ ⁊ vẽtrẽ laxãt. Sꝫ ſi comedãť añ aliũ cibũ ĩpellũť ad ſuꝑio ra ⁊ vomitũ inducũt. Bonũ ē aũt ꝗ comedãť cũ aceto ⁊ ſa le pꝰ alios cibos ⁊ in modica q̃ntitate. Ueꝝ ē tñ ꝗ ocul' no cẽt ⁊ capiti. Ra. ꝟo ĩ almã. dic̄ ꝗ raphanꝰ lõgã faciẽdo mo rã in ſtõacho ĩcidit fleuma. cuiꝰ folia cibũ digerũt ⁊ appetiti uã adiuuãt qñ paꝝ ſumiť de eis. Sexta ē tiriaca. q̄ a toto genere valet ꝯ̄ venenũ. ⁊ ĩõ valꝫ tam rõnabilibꝫ q̃ꝫ brutis ꝯ̄ venenũ tã frigidũ q̃ꝫ calidũ. Et ſub tiriaca p̃t ꝯp̄hẽdi me/tridatũ qd̄ ſil' e opať. De tiriaca ei dic̄ Aui.vj.ĩ trac.iij.c.j. Scias ꝗ canon maximꝰ in curatõe veneni ē ꝯfortatio ca/loris innati ⁊ excitatio ipſiꝰ ad expellẽdum. ſic facit tiriaca De tiriaca ꝟo ⁊ metridato ſil' dic̄ Aui.vj.ĩ trac.j.c.d̄ medi/cĩs cõibꝫ ad venena. Sũt medicĩe q̄ ꝯ̄rie ſũt veneno. q̄re ñ ꝑmittũt ipm ꝑuenire ad cor. ⁊ ſũt ſic̄ tiriaca ⁊ metridatũ.

Aer sit mundus habitabilis ac luminosus
Nec sit infectus nec olens fetore cloace

In h textu notãť q̃ttuor circa electõz aer habitabil'. q̃ꝝ ꝓmũ est ꝙ hõ dꝫ eligere aerē mũdũ. i. nõ infectũ vaporibꝫ q2 aer immũdꝰ alterat cor ꝭm ꝯplexionē illiꝰ. qδ sibi cõmiscet. sic innuit Haly. in tegni. in com. illiꝰ cañ. Oĩa h ei. ꝛc. Scdm est ꝙ hõ dꝫ eligere aerē luminosum. Aer em̃ turbidus ĩducit in corꝑe tristiciã ꝛ pigriciē. q2 aer turbatꝰ cõmiscet hũores. ꝛ turbidꝰ ad cor ꝑuenit. q̃re ex ipo ꝛ hũoribus grossi ꝛ turbidi generãť spũs aĩam tristificãtes ꝛ pigriciē inducētes. Nihil est ẽ qδ magꝭ iocundũ facit hoĩez atꝫ minus gũe q̃ꝫ in claro aere ãbulare vel mane surgere. Tertiũ est ꝙ hõ dꝫ vitare aerē infectũ. cuiusmodi est aer in q̃ fiunt strages. cõiter em̃ in locis in q̃bꝫ p̃cessit maxĩa hoĩm interfectio seq̃ť pestis ꝛ in locis vicinis Aer em̃ infectꝰ qñ inspirať inficit spũs in nr̃o corꝑe. Quartũ est ꝙ homo dꝫ vitare fetorem cloace. Et ꝑ h innuunť infectiões particulares aeris. cuiusmodi est infectio aeris latrinaꝝ vl' foveaꝝ quoq̃ne vel locoꝝ in q̃bꝫ proijciuntur cadauera mortua ꝛ ossa mortuoꝝ. ꝛ aeris vicini aque in q̃ putrescit linũ vel canapus. Aer em̃ taliter infectꝰ inficit spũs nr̃i corꝑis ꝛ maxĩe cerebro nocet. Et hinc est qδ dicit Auicen. ij. in doc. ij. c. ij Et aer q̃dē dũ est tꝑatꝰ et clarꝰ necꝫ suba extranea ꝯplexioni spũs ꝯ̃ria ei admisceť est sanitatē efficiens ꝛ ipaꝫ ꝯꝭuãs. et cũ mutať. ꝯ̃rium sue oꝑatõis oꝑať. Et ꝓ maiori declaratione p̃dictoꝝ sciendũ est ꝙ aer necessariꝰ est in regĩe sanitatis dupl'r. ꝓmo q̃dem ꝓpter refrigeratõem cordis. secũdo ꝓpter expulsionē fumosaꝝ suꝑfluitatũ tribulantiũ spm̃ et calorē innatũ. Sic em̃ in exterioribꝫ nos videmꝰ ꝙ ignis sine euentatõe aeris suffocať ꝛ extinguiť. sic etiã imaginari debemꝰ ꝙ spũs ꝛ calor innatus indigēt aere ipm̃ nutriēte ꝯseruante ꝛ obtemꝑante. Obtemꝑatio igiť caloris innati fit ꝑ aeris attractiõem ꝛ eius depuratio fit ꝑ aeris ex-

pulsionez. Primū q̇dē fit p motū attractōis. ꝛ scōm p mo tū expulsionis. Si igit̄ aer attract⁹ sit fetidus ꝛ impurus corrumpit̄ calor ꝛ spūs innatus Aer igitur deb3 esse bone substātie cui n̄ admiscet̄ aliq̇d ex vaporib᷒ nec fumositate extranea. Nō em̄ deb3 esse aer turbidus nec nebulos⁹ nec malis vaporib᷒. ad mixt⁹ hic em̄ aer humores conturbat ꝛ animū ꝯtristat vt dictū est. Et deb3 eē discoopert⁹ celo et nō īter parietes ꝛ tecta ꝯstrict⁹. ꝛ vt sit ad vnū dicere. maxie euitād⁹ ē aer īclusus ꝛ nō euētat⁹ Uex ē tn̄ ꝙ tpe epidimie in quo accidit aeris putrefactio cōmunis. eligēd⁹ est aer in clusus. Unde tempibus illis bonum ē manere in domib⁹ ꝛ tenere fenestras clausas ne aer putrefact⁹ igrediat̄. s3 ali us aer discooptus melior existit. Euitādus ē preterea in regimīe sanitatis aer cui miscēt̄ vapores lacuū ꝛ ꝓfūdita tum aquā putridam ꝯtinentiū. ꝛ olerū taliū q̄lia sunt cau les ꝛ eruca et sil'ia. ꝛ arborꝝ viscositatū malaꝝ. quales sūt ficus ꝛ nuces. Ampli⁹ eligend⁹ est aer in q̄ sufflāt vēti ex ter ra alta vel equali Et multū etiā solicitari debem⁹ ꝙ aer nō excedat in aliq̄ qualitatū ꝓmaꝝ. s. caliditate frigiditate hu miditate et siccitate. Q̄d si forsan cōtigerit. obtemperetur p artem. q̄tum possibile est. Et ista colligunt̄ ab Auicē. ij. j doc. ij. c. diuersis.

Si tibi serotina. noceat potatio vini.
Hora matutina rebibas. et erit medicina.

In h̄ textu ponit̄ vnū documentū ꝛ est ꝙ si q̄s male va luerit ex sumptōe vini de nocte siue tpe serotino. tal' in cra stino d3 iterato sumere vinū. Unde potatio vini nocturna potest inducere ebrietatē siue sitim matutinā3. vel p̄t īdu cere supcalefactionē corporis. Si vero īducat supcalefa ctionē corporis. tūc maxim⁹ error est de mane iterū sume re vinum. q2 est addere ignē igni. Si vero homo īcurrat ebrietatē cū aliq̄ nausea. tūc d̄ mane bonū ē sumere vinū

De lingua

quia ex sumptõe vini. de facili tũc ꝓuocatᷓ vomitꝰ. ex q̄ seq̄
tur mũdificatio stomachi. q̄ mundificatiõe facta. de facili
cessat nocumentũ ebrietatis ⁊ nausea. Et ꝓpter h̄ ꝯsulit ypo.
semel in mẽse iebriari. vt ex ebrietate ꝓuocetᷓ vomitꝰ q̄ est
maxime ꝓseruatiuꝰ ab egritudinibꝫ cronicis. i. lõgis ⁊ ma-
lis. Si etiam ex potatione vini nocturna ledatᷓ aliq̄s. et h̄
ꝓpter inconsuetudinem potandi vinum. tũc de mane ꝑt ꝯce
di vinum vt assuescat. ⁊ sic minꝰ leditᷓ a sumptõe vini. A cõ
sueto eñ minor fit lesio vt vult ypo. ij. amphorismorũ ibi.
Ex multo tp̄e ꝯsueta ⁊c̄. Si vero ex potatõe vini nocturna
sequatᷓ sitis matutina. illa est mendosa. que curatur potio-
ne vini. magis tamen sedatur potatione aque. Et q2 iã di-
ctum est de lesione ⁊ sumptione vini. Sciendũ est q2 hõ de
bilis cerebri. ⁊ etiam cuiuscũq3 alteriꝰ ꝯditionis sumope-
re cauere debet a freq̄nti ebrietate. Frequẽs ebrietas ꝺm
Aui. in. j. c. de regimine aque ⁊ vini inducit sex incõmoda
in corpe humano. quorũ ꝑmum est corruptio ꝯplexionis
epatis. q2 vinum sup̄flue bibitum ad epar veniens vel su-
perflue resoluit calorem ipsiꝰ. vnde amittit ꝟtutẽ sangui-
ficam. ⁊ loco sanguis generat aq̄sitates efficiẽtes yropi-
sim vel incendit epar ⁊ humores eiꝰ vnde generatᷓ lepra vł
mania. Scđm est corruptio ꝯplexionis cerebri ꝓpter assidu
am eleuatõem fumorꝝ vini ad ip̄m. disponẽtiũ calidũ cere
brũ manie ⁊ frenesi. ⁊ frigidũ epilẽsie litargie appoplexie ⁊
subeth. Tertiũ est debilitas neruorꝝ. videmꝰ eñ bibulos
inebriari solitos tremere caput ⁊ mẽbra. ñ soluz i senio. s3
etiã in senectute ⁊ iuuentute q̄ñq3. Quartũ est egritudĩes
neruorꝝ sicut spasmus ⁊ paralisis. q2 vinum sup̄flue accep
tum sepe in stomacho acetũ efficitᷓ. qđ valde nocet neruis.
Sepe q̄3 ꝯuertitᷓ ex defectu digestionis in aq̄sitates indi-
gestas q̄ neruos remolliũt. Et sepe ducit hũores grossos
ad neruos q̄bꝫ distendũtᷓ vel ꝯtrahuntᷓ. Quintum est ap-
poplexia ꝓpter humiditates cerebri multiplicatas a vino.
ita vt totalitᷓ opilẽt vias spirituũ aĩaliuz a cerebro i mẽbra.

Strabosa

Sextū ē mors subitanea dū.s.stertēdo ⁊ dormiēdo vie an
belitꝰ mltitudīe vini vel hūiditatū ex eo generatarꝫ claudūt
⁊ ebriꝰ suffocat. Et lȝ vinū īmoderate sūptū pdicta īducat
nocumēta. moderate tñ sumptū mlta inducit iuuamēta.
Tāgit em̄ Aui. c. pall. q̄nqꝫ eiꝰ iuuamēta. Primū est q̄ ē bo
nus cibi penetrator in toto corpe. i. facilē efficit penetrati/
onē cibi cui immiscet ad oīa mēbra sui caloris subtilitate ⁊
ꝯueniētia ī ꝓprietate occulta Scōm est q̄ incidit ī fleuma.
⁊ h̄ suis calore ⁊ subtilitate sube. resoluit ipm coaptādo ex
pulsioni vias aperiēdo. ⁊ naturā ꝯfortādo ad expulsioneꝫ
Tertiū est q̄ incidit colerā rubeā in vrina ⁊ alijs euacua/
tionibꝫ vt sudore egestione ⁊ resolutōe insensibili. Et istō
intelligēdū est de vino subtili subrubeo vel albo qd vel de
bile sit ex nata sui vel fortiter limphatū. Alioq̄n multipli/
caret colerā p ꝯuersionē ipiꝰ in eā et supcalefactōeꝫ epatis
ab eo. Quartū est q̄ facit melācoliā. q̄ grossa ē ⁊ tardi mo/
tus. faciliter labi p cannales ꝓprios ab epate ad splenē. ⁊ a
splene ad os stomachi. ⁊ tādē a corpe cū fecibꝫ exire. ⁊ flec/
tit seu reprimit nocumētū melācolie ꝓpt ꝯrietatē ī ꝯplexiōe.
et mō sube ⁊ in effectibꝫ. Nam melācolia tristiciā pusillani
mitatē ⁊ auariciā parit. Vinū ꝟo gaudiū. audaciā. magni
mitatē. ⁊ liberalitatē. Quintū est q̄ resoluit omēs modos
seu spēs latitudīs. nisi mlta q̄litas extranea fuerit eis soci/
ata. q̄r vinū resolutos spūs abūde reparat. ꝟtutem ꝯfortat.
hūiditates relictas ī musculis. neruis. cordis. et iūcturis
tollit aut minuit. Et si fuerit opꝰ hūectatiōe vt ī lassitudīe
arefactiua vinū velocit humectat dūmodo limphet. Pre/
ter h̄ aūt iuuamēta pla alia inducit. Oīm ei velocit ⁊ subi/
to nutrientiū est vinū. calorē ⁊ spm̄ natalē ꝯfortat. ⁊ totum
corpꝰ calefacit. ingeniū clarificat. irā cōpescit. tristiciam re
mouet. libidinē incitat. ⁊ sup oēs potꝰ. semicrudos humo
res digerit. Et vt sit ad vnū dicere. Vinū reddit hoīeꝫ viri
lē ⁊ ꝟm aīaꝫ ⁊ ꝟm corpꝰ. vñ ceterꝭ paribꝫ nō bibentes vinū
sunt effeminati respectu bibentiū vinum.

De pulmone

Gignit et humores. melius vinum meliores.
Si fuerit nigrum. corpus reddet tibi pigrum
Vinum sit clarūqȝ vetus subtile maturum.
Ac bene limphatū saliens moderamīe sūptū.

Hic p̄mo ponit᷑ vnū documētū ꝺ vino. ⁊ ē ꝙ vinū meli⁹
meliores generat hūores. ⁊ cā est. qꝛ q̄nto massa hūoꝝ est
melioꝛ. tāto hūores ex ea geniti meliores eē debēt. Deinde
subdit᷑ ꝙ vinū nigꝝ īducit pigriciā ī corpe. Et cā ē. qꝛ vinū
nigꝝ grossi⁹ ⁊ terrestri⁹ ē r̄liq̄s. g̃ spūs ab eo geīti grossi sūt.
Juxta aliā auctoritatē Gali. p̄us al. Quicq̄d de aliq̄ re dis
soluit᷑ ei vn̄ dissoluit᷑ necesse ē vt assimilet᷑. spūs āt grossi fa
ciūt corp⁹ g̃ue siue pigꝝ. Deinde ponūt᷑ septē documēta cir
ca electōȝ vini. Primū ē ꝙ dȝ eligi vinū claꝝ. tale eī qꝛ subti
le est spūs subtiles ⁊ claros generat. Scōm ē ꝙ dȝ eē vet⁹
id ē. nō nouū. nouū eī vinū siue mustū ceterꝫ paribꝫ facili⁹
inebriat. fluxū vētrꝫ ꝓuocat. atȝ colicā īducit et cet̄a accidē
tia. posteri⁹ dicēda ibi. Impedit vrinā. Nec ē ītelligēdū ꝙ
vinū oīno dȝ eē vet⁹. tale eīm ẜm Aui. i. j. c. de regīe aq̄ ⁊ vi
ni. est q̄i medicia. ⁊ nō sic pot⁹. i. magꝫ inest ei ṽt⁹ alternatīa
corpis ad caliditatē ⁊ siccitatē q̄ȝ ṽt⁹ alterabilitatꝫ a corpe
ꝑ op⁹ nutritōis ⁊ ē pauci nutrimēti. qꝛ ē spoliatū a fece ⁊ a vi
riditate quā p̄habuit ⁊ pene ignē factum. ꝓpt᷑ qꝺ ī Aggre.
scribit᷑. c. ꝺ vite. auc̄tate Gali. ꝙ est calidū et siccū ī tertio g̃
du. Tertiū ē ꝙ vinū dȝ eē subtile. Sbtile eī vinū multos
spūs ꝓcreat atȝ subtiles. grossū āt grossos. Quartū ē ꝙ vi
nū dȝ eē matuꝝ ⁊ nō stipticū. Vinū eī stipticū abscidit oēs
spēs euacuatōnis. vt vult Gal'. ī com. illi⁹ cañ. iij. ꝑti. regīs
acutoꝝ. Sciēdū etiā ⁊c̄. Et g̃ nocet corpibꝫ indigētibꝫ eua
cuatōe ꝑ vrinā et oībꝫ mēbrꝫ supioribꝫ. vt ibidē etiaȝ dicit
Gal'. Veꝝ est tn̄ ꝙ vinū stipticū ꝯueniēs ē infirmitatibꝫ ac
cidētibꝫ ī intestīs. vt ibidē dic̄ Gal'. et etiā supi⁹ dictum est
Remouet᷑ tn̄ stipticitas a vino ꝑ ml't̄ā ꝯmixtiōeȝ aq̄. vt ibi
dē etiā vult Gal'. Quintū est ꝙ vinū dȝ eē limphatū. qꝛ ꝑ h̄

remittit᷑ vinū a sua fumositate. ꝛ sic minꝰ inebriat. Et istud
est veꝝ de vino subtili. Uinū tñ grossū si limphet᷑ citiꝰ ine/
briat. qꝛ p̄ h̄ subtiliat᷑ ꝛ magꝭ fumosū efficit᷑. Et d̄ isto vino
intellexit Aui. qñ di. in. c. de regie aque ꝛ vini ꝙ vinū lim/
phatū citiꝰ inebriat q̄ꝫ vinū puꝝ. Sextū est ꝙ vinū dꝫ esse
saliēs cū ꝓpinat᷑. ꝛ est de ꝯditōibꝫ boni vini p̄us dictꝭ Sep
timū est sumptū ex ꝯditōe bibētꝭ ꝛ nō vini. ꝛ est ꝙ vinū dꝫ
tēpate sumi. qꝛ tempate sumptū acuit ingeniū. ꝛ īducit iu
uamēta p̄us narrata. Ex p̄dictꝭ omībꝫ ꝯcludi p̄t ꝙ vinū eli
gibiliꝰ ꝛ meliꝰ in sanitatꝭ regie est vinū mediū seu eq̄le inter
vetustatē ꝛ nouitatē. ꝛ est claꝝ ad rubedinē trahēs bonuꝫ
habēs odorē ꝛ eq̄lis saporis. qd̄ nec acre. nec acutum. nec
dulce fit. qd̄ nō fumosū nec grossū nec valde subtile. sꝫ ad
subtilitatē declinās. qd̄ etiā int᷑ fortitudinē ꝛ debilitatē ob
tinet mediocritatē. qd̄ etiā nō creuit in saxosis ꝛ lapidosis
mōtibꝫ. nec in terra simpl'r plana ꝛ arabili. sꝫ in terra mon
tuosa ꝟsus meridiē discoopta. ꝛ in regione nō nimis cali/
da nec nimis frigida. Et ista partim colligunt᷑ ex Auic. in
p̄mo loco pall'. Circa regimē vini q̄ ad etates notāde sunt
tres regule q̄s ponit Aui. ī p̄mo loco pall'. Prima ē ꝙ da/
re vinū pueris in potu est sic ignē addere igni ī lignis debi
libꝫ. eo ꝙ pueri vehemēter rari sūt. ꝛ de facili inflāmabiles
ꝓpt᷑ abundantiā sui caloris innati ꝛ sūt debilium neruorū
ꝛ debilis cerebri. q̄re ledit eos multipl'r vinū ꝛ inflāmatio
ne facili ꝛ ꝑcussiōe cerebri ꝛ neruoꝝ sua penetratōe facili/
ma ꝛ fumatōe copiosa. Cum igit᷑ pueris vinū in potu dat᷑
calor eiꝰ inflāmabil' calori pueri inflāmabili addit᷑ ī corpe
pueri. qd̄ est pauce resistentie. sicut debile lignū vel arūdo
sicca vel stipula arida ante faciem ignis. Secūda regula
est ꝙ seni semp potest dari vinum in potu quantū tollera/
re potest sine nocumēto. scꝫ q̄ꝫtum appetit appetitu natura
li ꝛ regulato. Sicut em̄ veteres ocree aride ꝛ rugate reno
uant᷑ oleo. leniunt᷑ ꝛ applanant᷑. sic corda senum potu vini
electi. sicut vini beluacēsis. Senes em̄ frigidi sūt ꝛ a vino

calefiāt.ꝛ hn̄t spm̄ tristē ꝛ abūdāt ī melācolijs.ſ3 vinū exhi
larat eos ꝛ melācolias repmit.cōit male dormiūt.vinū ꝓ
puocat ī eis somnū. Ad opilatōes pni sūt qs vinū aperit.
eas ꝓhibet Et sic sic vinū ē puerꝫ ꝯrȳssimū.ita senibꝫ vtilis/
simū Tertiū ē vinū tpate dādū ē iuuenibꝫ.tpate q̇dem ſm
mēsurā q̄ntitatiuā ꝛ decētē limphatōez. Lz eṅ iuuenes sint
calidi sic̄ pueri.tn̄ hn̄t mēbra solidiora.neruos ꝛ cerebꝝ for
tes.q̇bꝫ potenť resistūt nocum̄tꝫ potꝰ vini Cōseq̄nť etiā dic̄
ex potu vini sobrie sūpti iuuam̄ta pl'ima.vicz eductōz cole
re.corpale robur.ꝛ igenȳ acumē.abūdātiā spirituū subti/
liū ꝛ paruoꝝ.

Non fit acetosa ceruisia sed bene clara.
De validis cocta granis satis ac veterata.

In isto texto ponūť q̇nq3 circa electōz ceruisie. Quorū
pmū ē q̄d3 eligi ceruisia n̄ acetosa.q2 acetosa noc3 stōacho
Acetū eṅ noc3 neruis ſm Aui.ī plibꝫ passibꝫ. Jā stōachꝰ ē
mēbꝝ valde neruosū.ꝛ h̄ q̄ ad eiꝰ orificiū. Scōm ē q̄ ceruī
sia d3 eē clara.q2 turbida opilat at3 calculoś noc3 nimiū.
īpiguat ac inflatōz īducit.at3 breuitatē ābelitꝰ.ꝛ ē ml'torū
fleumatū generatia. Tertiū ē q̄d3 eligi ceruisia ď bonis ḡ
nis n̄ corruptꝫ.s.ď optio ordeo.tritico.sine auena.q2 q̄̄to
ḡna sūt meliora.melior ex eis generať hūor. Quartū est q̄
ceruisia d3 eē bn̄ cocta.q2 meliꝰ digeriť ꝛ amicabiliꝰa naťa
recipiť.ꝛ nocum̄ta q̄ ꝓueniūt ex bibitōe eiꝰ meliꝰ toleranť.
Ceruisia eṅ n̄ bn̄ cocta vētositates ī vētre īducit tortōz īfla
tōez at3 colicā. Quītū ē q̄ ceruisia d3 eē ātiq̄ ꝛ a fecibꝫ mū/
data nō nimiū recēs. Recēs eṅ ceruisia inducit eadē nocu
mēta q̄ ceruisia nō bn̄ cocta.ꝛ cū h̄ ď se facilime īducit strā
guiriam.

De qua potetur stomachus nō inde grauetur.

Hic poniť vnū documentū circa vsum ceruisie.ꝛ est q̄
vtēs ceruisia d3 ea vti tpate sic q̄ nō graueť stomachus vel.

inducat ebrietas. Ebrietas enĩ q̃ ex ceruisia puenit deterior est ea q̃ ex vino ẽ ⁊ mag̃ durãs. cũ de ceruisia fumi ⁊ vapores eleuati ad caput sũt grossi. q̄re min⁹ resolubiles sũt q̄z q̃ ex vino eleuãt. Et ẽ h̄ sciẽdũ q̄ i pncipio prãdij vł cene ceteris parib⁹ vtili⁹ ẽ icipe suũ potũ a ceruisia q̄z a vino. Cui⁹ cã est q̄ i pncipio mẽse corp⁹ ẽ famelicũ. ⁊ sic stõach⁹ añ pncipiũ sũptõnis cibi famelic⁹ erat. ⁊ sic trahit supfluitates a mẽbris. Si g̃ vinũ i pncipio mẽse daret ex q̃ natã maxie trahit vinũ. q̄ de se maxie nutritiuũ ille supfluitates. s. a stomacho tracte sil' cũ vino ad ptes corpis traherẽt. s; natã ñ ita auide trahit ceruisiã. Silr ceruisia lauat hũores adherentes orificio stõachi. Et ꝓpt illã cãm medici ꝯsulũt q̄ i maxia fame debeat pus puocari vomit⁹ q̄z cib⁹ sumat vt ille supfluitates a stõacho famelico tracte euacuẽt ne ꝯmisceãt cum chilo. Silr times sitim ex nimia potatõne vini dz bibere ceruisiã. Ipa enĩ sitim mẽdosam repmit.

Temporib⁹ veris. modicũ prandere iuberis.
Sed calor estatis dapib⁹ nocet immoderatis
Autumni fructus. caueas ne sint tibi luctus.
De mensa sume. quantũ vis tempore brume.

In h̄ passu determiat d̄ q̄ntitate cibi sumẽdi ŝm diuersitatẽ tẽpor q̄ttuor ãni. q̃ sũt. ver. estas. autũn⁹. ⁊ hyems. ⁊ dicit text⁹ pmo q̄ tpe veris debẽ⁹ modicũ prãdere. i. paucũ sumere cibũ. Et idẽ vult Aui. ij. c. doc. iij. c. vj. d̄ regie tẽpor cu; rectificatõe aeris. Et rõ h⁹ ẽ vt ibidẽ etiã vult Auic. q̄ tẽpe hyemis ꝓpt gelositatẽ. exercitij puitatẽ. ⁊ resolutõis phibitionẽ mltiplicãt hũores crudi ⁊ maxie fleumatici q̄ ꝓpt pportionabilitatẽ tpis tũc maxie generãt. ⁊ isti i interiorib⁹ corpis coadunãt ꝓpt frig⁹ circũstãs. Ver aũt supueniens istos hũores crudos i interiorib⁹ coadunatos eliq̄t ⁊ facit eos currere p totum corpus. q̄re natã tunc mltũ occupat

D

circa digestiōē eoꝝ. Si ḡ tp̄e veris darek mag q̄titas cibi. naēa a digestōe taliū hūoꝝ fleumaticoꝝ īpedirek ꝛ diuerte rek. qꝛ p istos hūores ꝛ magnā q̄titatē ciboꝝ nimiū ḡua rek. ꝛ sic tales hūores ī corpe manerēt īdigesti. ꝛ currētes ad aliqd mēbꝝ illic egritudinē inducerēt. Et ḡ sumope ca uere dēmꝰ a mag q̄titate ciboꝝ ī vere. qꝛ diminutio ciboꝝ tali tp̄e ē vnū d maxīe p̄seruātibꝫ ab egritudībꝫ verꝭ. vt vult Aui. i. ſ. loco p̄all. Et istd qd dictū ē maxīe ꝟitatē hꝫ d me dio ꝛ fine verꝭ ꝛ n̄ d īitio eiꝰ. qꝛ īitiū eꝰ hyemi assilak. q̄re tūc hō p̄t nutriri sic ī hyeme Et istd etiā ītelligēdū ē qn̄ ver iue nit corpꝰ repletū hūoribꝫ fleumaticꝭ crudis. Si eī ver in/ ueniat corpꝰ tp̄atū ī hūoribꝫ. cibꝫ ī eo dādꝰ ē ꝭm mēsurā ca loris innati ꝛ resolutōꝫ q̄ fit a corpe. qꝛ tūc ablata ē causa. q̄re diminuerek cibꝫ. Et istd voluit ypo. ſ. āpho. dum dixit Uētres hyeme ꝛ vere calidissimi sūt naēa ꝛ sōni longissimi In his igik tp̄ibꝫ oblatōes pl̄es dāde sūt. etēm innatꝰ calor est mltꝰ. nutrimēto igik indiget āpliori. Scdo dicit ꝙ ni/ mia sūptio cibi nocet ī estate. Cuiꝰ cā est. qꝛ tūc tp̄is digesti ua ꝟtꝰ est debil' cū sp̄ūs ꝛ calor innatꝰ q̄ sūt instr̄m ꝟtutum mltū sūt debiles ꝛ paꝝ resoluti ꝑpk calorē extrinsecū vehe/ mētē trahētē eos ad exteriora. ꝛ ḡ mltꝰ cibꝫ nō possꝫ digeri Et circa istd sciēdū est ꝙ ꝑpk vehemētiā resolutōis hūidita tū tā substātialiū q̄ꝫ nutrimētaliū corpis ī estiuo tp̄e gros/ sior ꝛ maior cibꝫ exhibēdꝰ eēt si ꝟtꝰ sufficeret ad digerēduꝫ talē ꝛ tantū. ſꝫ qꝛ nō sufficit vna vice mltū digerere cibum paꝝ sepe ꝛ sepe d eo dādū est. iuxta illd Gal'. ſ. āphorismoꝝ cōmento illiꝰ cañ. Et q̄bꝫ semel aut bis. dicētꝭ. In estate ci bus mltotiēs erit dādꝰ ꝛ paꝝ. mltotiēs. qꝛ īdiget ꝑpk sepissi mā dissolutōeꝫ. paꝝ ꝑpk ꝟtutꝭ defectōꝫ. Et lꝫ ī estate paꝝ d cibo sit dādū. mltū tn̄ d potu p̄t dari cū tūc resolutio ma/ xima fiat ꝛ desiccatio corpis et eleuatio calorꝭ sup hūiduꝫ ꝛ plꝰ sitiat hō q̄ꝫ alio tp̄e. Ueꝝ ē tn̄ ꝙ potꝰ vini ꝛ p̄cipue vi/ nosi puri minuēdꝰ ē. qꝛ talevinū est facilik inflammabile ꝛ calorē tā acutum estu violēto excādescere facit. ꝛ ḡ si bibak

vinū miscēda ē mlta aq̄. ⁊ dimittaꝝ vinū vetꝰ ⁊ forte. Tertio dicit ꝙ ī autūno dēmꝰ cauere a fructibꝫ saltē illiꝰ tpis vt vuis. psicis. ficubꝫ ⁊ silibꝫ. vel saltē nō mltū ꝺ eis comedere qꝛ tales fructꝰ generāt sāguinē dispositū ad putrefactōem ꝑpt ebullitōem quā in corpe ⁊ hūoribꝫ faciūt. ⁊ maxime si fuerit ī stomacho īmūdo vel in cacochimico corpe recepti q̄le corpꝰ in autūno sepiꝰ occurrit. Et sic male; tūc accidūt egritudīes. scꝫ variole morbili ⁊ pestilētes. Pro maiori tū noticia regīs cibi ⁊ potꝰ tpe autūni sciendū est ꝙ tpe autūni dꝫ euitari fames sitis ⁊ repletio mlti cibi in vna hora. vt vult Ra. in almā. c. de regie corpis ꝫm tpa. Uinū p̄tea qḋ bibiꝝ tpe autūni vehementꝝ est limphandū vt corpꝰ humectet ⁊ calorē repmat. ſꝫ non supflue dꝫ limphari intantum q̄tum in estate. neqꝫ supflue dꝫ tūc bibi. qꝛ tūc naꝝa debilitata non sufficeret ipm regere ⁊ digerere ⁊ nimis limphatū calorē obtūderet ⁊ mltiplicaret ventositates q̄bꝫ colica generari posset. Quarto dicit ꝙ tpe hyemali dēmꝰ sumere cibum tantū q̄tū volumꝰ. i. plus q̄ ceteris tpibꝫ. Et idē vult Aui. in p̄mo loco p̄allꝫ. ⁊ Gal. in com. illiꝰ amphō. j. pti. amphorismoꝝ. Et q̄bꝫ semel aut bis. vbi dicit. In hyeme mltꝰ cibꝰ ⁊ paulatim est dandꝰ. Et rō hꝰ est. qꝛ calor nr̄i corpis in hyeme est fortissimꝰ. tū qꝛ vnitꝰ. tū qꝛ fortificatꝰ ꝑ antipharistesim. i. iuxta positōem sui ꝯrij. vicꝫ frigiditatꝫ aeris nostra corpa circūdantis. Et istud verꝫ est in corpibꝫ robustis ⁊ carnosis. ⁊ non in raris et debilibꝫ. qꝛ in talibus corpibꝫ frigus intensuꝫ hyemis nō ꝯfortat calorē. ſꝫ magꝫ debilitat. Et istud innuit ypo. j. āphorismoꝝ dicēs. Uentres hyeme ⁊ vere calidissimi sunt naꝝa. ⁊ somni lōgissimi. In his ḡ tpibꝫ oblatōes plēs dande sūt. qꝛ calor est mltꝰ. nutrimēto igiꝝ ampliori indiget. Ex isto etiā seq̄ꝝ ꝙ nutrimēta grossiora ⁊ durioris digestiōis ꝯueniūt hyeme q̄ aliis tempibꝫ. qꝛ calor est fortior. Uinū aūt q̄ vtendū est hoc tempore debet esse roseum non album cum aqua pauca. Notandum hic ꝙ licet ꝯsideratiōe habita ad fortitudinē

calor͛ ⁊ digestiue v͛tut͛ ī hyeme grossiores ⁊ densiores cibi ꝯueniāt. q꞉ tn̄ corpa tūc disposita sūt ad opilatōes ⁊ repletōes ex fleumate p̄mo nec ab eis resolutio m̄lta fit a cōtinēte. tuti⁹ ē vti tūc mediocribꝫ cibis int̄ solidū ⁊ raꝝ. grossū ⁊ subtile sicͨ carnibꝫ edi vituli ⁊ mutonis luciis pcis ⁊ cancris. ⁊ vtētibꝫ grossioribꝫ cibis vt boue porco ceruo cōchis ostreis carpis ⁊ sil̄ibꝫ expedit vnica comestione in die ꝯtinēr vel vtār sepe rebꝫ diureticis ⁊ aperitiuis vt petrosilino nasturcio apio ⁊ sil̄ibꝫ ⁊ forti vtant̄ exercitio.

Saluia cū ruta faciūt tibi pocula tuta
Adde rose florem minuit potenter amorem

In h̄ passu ponūt̄ duo remedia corrigētia potū malū. q̄꞉ p̄mū ē saluia cui⁹ folia īposita potui corrigūt maliciā pot⁹ sua ꝓꝓetate. ⁊ etiā i se h̄nt v͛tutē ꝯfortādi neruos ⁊ cerebꝝ q̄bꝫ ꝯfortat͛ meli⁹ r̄sistūt mal̄ fumis r̄cipiēdis q̄ puēniūt ex malo potu. Scdm ē ruta cui⁹ etiā folia ītegra absq꞉ coꝝ alia ꝯtritōe dn̄t potui īponi. q꞉ sua caliditate ⁊ ꝓꝓetate corrigūt maliciā pot⁹. Et ꝺ ruta qūo val꞉ ꝯ venenū p⁹ dictū ē ibi. Allea nux ruta. Postea subdit text⁹ q̄ist͛ duobꝫ p̄dict͛ ꝑt addi flos rose Et h̄ marie dz ītelligi ꝺ rosa rubea q̄ sua aromaticitate existēte in ei⁹ supficie. ⁊ sil̄r sua stipticitate corrigit maliciā potus

Nausea nō poterit quenquā vexare marina.
Antea cū vino mixtam si sumpserit illam

In h̄ textu ponit̄ vnū remediū ꝯ nauseā siue vomitū pueniēs ex trāsfretātibꝫ n̄ ꝯsuet͛ dicēs. q̄ ille q̄ dz trāsfretari an̄q̄ nauē ītret dz aliq̄bꝫ diebꝫ miscere aquā marinā suo vino. Et istō ē remediū p diuitibꝫ q̄si paup fuerit dz potare aquā marinā vt facili⁹ nauseā euitet. Et cā h⁹. q꞉ aq̄ maris

salsedinē hȝ ⁊ sic sua salsedīe ⁊ stiptlcitate q̄ ꝯseq̄r salsedieȝ orificiū claudit. ⁊ ꝑ h̄ vomit⁹ īpedir. Et circa istō ē notādū q̄ sic vult Aui. iiij. i. c. de regīe iter agēt; ī mari. viator ī mari nō dȝ ml'tū conari retinere vel cōpescere a ꝑncipio nauseā vl' vomitū. sȝ dimittar vomit⁹ ipsi⁹ ꝯtinuari donec ꝑ ip̄m fuerit bn̄ purgat⁹. h̄ ei p̄suat a ml'tis egritudīb⁹. ⁊ nedū preseruat. imo etiā curat vel alleuiat ḡues ⁊ maḡs egritudies vt leprā ydropisiȝ appoplexiā ⁊ frigiditatē stōachi ⁊ ei⁹ īflationē. put vult Aui. iiij. i doc. ij. c. ij. Si tn̄ vomit⁹ viator; in mari sup̄fluxerit sic q̄ vehemēr debilitet ip̄m restrigēd⁹ est comestiōe fructuū stipticoꝝ ⁊ acetosoꝝ sic sūt citonia maciana acetosa. Uel poma d̄ capēdutor mala ḡnata acetosa q̄b⁹ orificiū stōachi ꝯfortatū depellit hūores iferi⁹. Et stōach⁹ etiā ꝯfortat⁹ ab his hūores repellit effluētes ad eū ex agitatōe ab vndis. Uel p̄t semē apij torrefactū bibi cuȝ vino vl' absinthiū p̄t comedi aut bibi. Et sil'r pais assat⁹ ⁊ infusus in vino bn̄ redolēte comest⁹ valȝ ad idē. Et vniuersalir valȝ nutritō viator; ī mari ex cibis acetosis ꝯfortātib⁹ os stōachi. ⁊ ꝓhibētib⁹ vapores ⁊ fumos ascēdē ad caput. sic sūt lentes cocte in aceto vel ī succo vue acerbe.

Saluia sal vinū. piper. allea. petrosilinū.
Ex his fit salsa nisi sit cōmixtio falsa.

In h̄ textu ponir mod⁹ faciēdi salsamētū cōe si ī mēsa deficiāt salsamēta sp̄ealia. Et ꝓ illo ponūr q̄nq̄ ex q̄b⁹ p̄t fieri salsamētū Primū ē saluia. q̄ fit ꝯdimētū ī assatōe auce siue decoctione. Uniuersalir ei auce assate siue porcelli saluia īplenr vt hūiditates sup̄flue siue viscositates extrahanr. et odor saluie auc; vel porcellis īmaneat. Post assatōȝ tn̄ saluia eiici dȝ ⁊ nō comedi. Sil'r ex saluia fit ꝯdimētū comestibile a rustic; vl' cōib⁹ ī comestōe auce. terūt ei alleū cū vino ⁊ saluia ad auferēd aliq̄d sapor; allij. Scōm ē sulcū ⁊ ē salsamētū diuitū siue nobiliuȝ. Ipi ei deficiēte sinapio vel

veriuto ponūt ī salserio vinū cui modicū salis admiscent.
Tertiū ē piper. ꝛ ē salsamētū rusticoꝝ. ꝯmiscēt ei pip cū fa/
bis ꝛ pisis. Silr etiā ex pane asso ceruisia l' vino ꝛ cū pipe
re fit salsamētū nigꝝ ad modū pultꝭ qḋ piper dr. ꝛ h̄ supef/
fūdūt carnibꝫ aut piscibꝫ. Quartū ē alleū ex q̄ etiā fit salsa/
mētū rusticoꝝ. miscēt ei cū molli caseo ꝛ lacte terēdo alleū.
ꝛ sic comedūt cū cibo siue asso sine elixo siue salso siue dul
ci ꝛ cū ouis durꝭ. Quītū ē petrosilinū ex cuiꝰ folijs ꝯtusis
cū veriuto l' albo vino fit viridis salsa cū assis comestꝭ. Et
circa istḋ ē notādū q salsamēta siue salse diuersificāt̄ primo
ſm tpa. Tpibꝫ eī calidis declināt salse ad frigꝰ l' paucā ca/
liditatē. tpibꝫ ṽo frigidis ecōuerso. Matia igit̄ salsaꝝ ī esta
te sit veriutū l' agresta de sūmitatibꝫ vitꝭ l' acetū. sucꝰ linonū
vel citrāguloꝝ ḡnatoꝝ cū zuccara ꝛ aq̄ rosaꝝ. Et interdū
in salsis q̄ fiūt in estate p̄t addi aliq̄ꝝtulū serpilli ꝛ petrosi/
lini ad obtēperādū frigiditatē p̄dictoꝝ. Materia ṽo salsa
rū ꝯpetētiū tpibꝫ frigidis sūt sinapiū. eruca. zinziber. pip.
cinamomū. gareofili. allea. saluia. menta. serpillū. ꝛ petro/
silinū vinū aq̄ carniū acetū non forte. sꝫ ꝓpinquū nat̄e vini
ꝛ in tpibꝫ mediocribꝫ sūt mediocrꝭ caliditatis ꝛ frigidita/
tis. Scḋo diuersificāt̄ rōne cibarioꝝ ꝑ q̄bꝫ fiūt. nā alia et
alia cibaria indigēt alijs ꝛ alijs salsis sic sciunt dn̄oꝝ coci.
Mutonū eī ꝛ silr vituloꝝ capoloꝝ salsa ꝯueniēs ē salsa vi
ridis. In estate q̄dē ex aceto ꝛ agresta cū paucꝭ spēbꝫ ꝛ sine
alleis cū petrosilino zinzibere albo ꝛ agresta ꝛ pane asso in
fuso in aceto vl' agresta. In hyeme sit eadē salsa cū pluribꝫ
spēbꝫ ꝛ pauco alleo ꝛ optīo vino ꝛ pauca agresta. vl' p̄t suffi
cere sinapiū et eruca. Salsa āt ꝑ carnibꝫ bouinis elixis ē
piper bullitū qḋ fit ex pipe ꝛ pane asso ꝛ aq̄ carniū ꝛ pauca
agresta. ꝛ ista eadē salsa ē satꝭ ꝯueniēs carnibꝫ porcinis in
hyeme. Possunt etiā carnes porcine comedi in estate cum
aceto ꝛ petrosilino ī p̄ncipio r̄fectōis. Si āt p̄dicte carnes
pastillāt̄. ꝛ spēalit̄ bouine ꝛ porcine. ī hyeme q̄dē apponat̄
cepe albū cū puluere spēꝝ dulci in pua q̄ꝺtitate. ī estate ṽo

fine cepis ⁊ cũ veriutõ vl' p̃nt apponi cepe p̃ue ⁊ ĩ pauca q̃ntitate. Si ãt pastilla ꝼa sit ex carnibꝫ subtilioribꝫ ñ apponat̃ cepe. ſꝫ ĩ estate lac amigdalaꝝ cuꝫ veriuto ⁊ pauco puluere spẽꝝ dulciũ. ⁊ ĩ fine p̃t apponi ouũ ꝯq̃ssatũ cũ agresta. ſꝫ in hyeme loco agreste ponit̃ vinũ ⁊ pl' de spẽbꝫ. Assature ãt cuniculoꝝ ⁊ pulloꝝ iuuenũ ꝯueniẽs ẽ salsa in q̃ ẽ cinamomũ ⁊ mica panis cũ agresta q̃dẽ in estate et cũ vino ĩ hyeme. Assature ãt porci salsa ꝯueniẽs ẽ liq̃r descẽdẽs ꝯq̃ssatus cũ optimo vino ⁊ cepis ĩ hyeme ⁊ ĩ estate viridis salsa superi' noĩata. Assature aũt fasianoꝝ ⁊ columbaꝝ et turturũ nulla alia salsa indigẽt nisi sale. Caponũ aũt et gallinaꝝ elixatoriũ ꝯueniẽs salsa est aq̃ decoctõnis eoꝝ cũ aliquãtulo pulueꝝ spẽꝝ dulciũ. ⁊ p̃cipue si ĩ p̃dicta decoctiõe addat̃ saluia. ysop'. petrosilinum. et h̃ in hyeme. ⁊ in estate sufficit sola aq̃ cum aliq̃ntulo succi summitatũ vitis. Sꝫ ꝓ salsa caponũ et gallinaꝝ pinguiũ pastillandoꝝ nihil penitus ẽ apponendũ nisi aliq̃ntulum pulueris spẽꝝ ⁊ in fine agresta supradicta in estate. optimũ vinum in hyeme. Pisces vero quanto sunt grossioris carnis ⁊ difficilioris digestionis et maioris sup̃fluitatis et humidioris nat̃e. tãto indigẽt salsis calidioribꝫ ⁊ acutioribꝫ. ⁊ h̃ etiã verum est in carnibus.

Si fore vis sanus ablue sepe manus
Lotio post mensam tibi cõfert munera bina
Mũdificat palmas et lumina reddit acuta

In h̃ textu ponũt̃ due cõmoditates ꝓueniẽtes ex lotione manuũ post cibũ sumptũ. Prima ẽ. quia ꝑ h̃ palme manus mundant̃. Scd̃a est. qꝛ reddit lumina acuta. i. ꝓdest oculis et h̃ maxĩe ꝑ accidẽs. qꝛ man' sunt instrumẽta mũdandi oculos. quare multũ ꝯfert eas esse mundas. Et de istis cõmoditatibus dictũ est etiam p' ibi. Lumina mane manus.

[illegible]

Panis nõ calidus nec sit nimis inueterat⁹
Sed fermentat⁹ oculatus sit bene coct⁹
Modice salitus frugib⁹ validis sit elect⁹.
Nõ comedas crustã colerã q̃r gignit adustam
Panis salsat⁹ fermentatus bene coctus
Purus sit sanus. qui non ita sit tibi vanus.

In h̄ textu ponũt̃ duo vitãda circa electõꝫ pañs. Primũ ẽ caliditas. Nõ eñ dꝫ pañs comedi calid⁹ Pañs eñ calid⁹ est hũane nat̃e nociu⁹ Juxta illð Aui. ĳ. cañ. c. de pane. dicẽtꝫ Nõ comedat̃ calid⁹ sic ẽ. Panis eñ calid⁹ nõ ẽ apð nat̃aꝫ re ceptibil̃ ꝛ acceptio ei⁹ q̃ ẽ ð furno ꝛ reliq̃ꝝ sibi similiũ ẽ ma la. Et rõ est. q̃r tal̃ panis mł̃tũ opilat. Et postea iteꝝ dicit Aui. Pañs calid⁹ sitim facit sua caliditate ꝛ natat ꝑt̃ suam hũiditatẽ vaporosã. ꝛ ẽ velocꝫ digestõis ꝛ tarde descẽsiõis. Et q̃uis iste pañs calid⁹ ñ ꝯueniat ĩ regĩe sanitatꝫ q̃ ad esũ odoꝛ tñ pañs calidi mł̃tũ ꝯfert. resuscitat eñ sincopizãteꝫ. ꝛ possibile ẽ aliq̃s hoĩes viuere ex odoꝛe pañs calidi. Scðm ẽ q̃ nõ dẽm⁹ comeðe panẽ diu pistũ siue muscidũ. q̃r tal̃ pa nis nõ ẽ ꝯueniẽs ꝑ nutrimĩto nat̃e hũane. exsiccat eñ coꝛp⁹ ac hũoꝛes melãcolicos generat. ꝛ ex isto relinq̃t̃ q̃ pañs nõ dꝫ eẽ calid⁹ nec vetustate indurat⁹. sꝫ ꝓxi die coct⁹ Postea ĩ textu ponũt̃ q̃nq̃ ꝯditões pañs electi. q̃ꝝ ꝓma ẽ q̃ pañs dꝫ esse fermẽtat⁹ bñ. Et istð vult Gal̃. j. alimẽ. c. ĳ. dicẽs. Op timi ãt panũ ꝑ digestõe sũt q̃ maxĩe fermẽtati ꝛ q̃ assatõem habuert̃ a cõmẽsurato igne ĩ clibano. Et iteꝝ eo. c. dicit q̃ ꝙo penit⁹ infermẽtat⁹ ẽ. nulli vtilis ẽ. Et ꝭm Aui. ĳ. cañ. c. ð pane. Panis hñs paꝝ fermẽti pl̃imi est nutrimĩti. sꝫ ei⁹ nu trimẽtũ opilat nisi illos q̃ sũt pl̃imi exercitĳ. Scða ẽ q̃ pa nis dꝫ eẽ oculat⁹. i. poꝛosus. ꝛ ꝑ h̄ denotat̃ q̃ viscositas ei⁹ ẽ ablata. Veꝝ ẽ tñ q̃ iste pañs ꝭm Aui. loco ꝑall̃. velocꝫ ẽ pe netratõis ꝛ minoꝛꝫ nutrimĩti ꝛ deterioꝛꝫ. sic est pañs opir⁹ q̃ est pl̃imi furfurꝫ. Tertia ẽ q̃ panis dꝫ eẽ bñ coct⁹. q̃r panis

[illegible]

male coct⁹ male digestōis ē. ꝛ stomacho ꝗuedinē affert. Et Aui.ij.cañ.loco pal.dic̄. Et ille q̄ non bñ decoq̄t est pl'imi nutrim̄ti.ȝ etiā nutrim̄tū opilat nisi illos q̄ sūt pl'imi exercitij. Et panis de patella ē h⁹ gener⁹.ei⁹ nāqȝ pars interior raro decoq̄t bñ. Quarta ē ꝙ paīs dȝ eē tpate salit⁹. Nimiū em̄ dulc̄ opilat ꝛ nimiū salsus exsiccat. Moderate tñ salsus optimū nutrim̄tū p̄bet dū tñ cete ꝯditōes assint. Quita est ꝙ sit fact⁹ ex optimis ḡnis. vicȝ ex optio tritico ꝛ sana messe collecto. Deinde subdit text⁹ ꝙ nos dēm⁹ cauere ab esu cruste paīs. qꝛ illa generat colerā adustā siue hūorem melācolicū. ex q̄ ei ipa adusta ꝛ sicca ꝛ hūoꝛ ab ea genitus adust⁹ erit ꝛ sicc⁹. ꝛ ꝓptea nobiles q̄ nata colerici sūt deponere faciūt supiorē crustā paīs ac inferiorē q̄s imitāt plati ꝛ deliciosi. Eligat igit mica paīs q̄ est melior maior et velocioris nutrim̄ti q̄ȝ crusta. Uerū ē tñ ꝙ aliqñ ꝯuenit paīs hñtib⁹ stomachū humidū ꝛ volētib⁹ demacerari ꝛ i fine comestionis pl⁹ ꝯpetit. Juuat em̄ cibi descēsū ꝛ ꝯfortat orificiū stōachi. Postea i duob⁹ vltis v̄sib⁹ innuit ꝙ paīs bonus dȝ hr̄e istas q̄nqȝ ꝯditōes. s. ꝙ sit salit⁹ fermētat⁹. bene coct⁹. pur⁹. i. de mūdis ḡnis ꝛ san⁹. i. de ḡnis sana messe collectis. Et istas ꝯditōes ꝑtim innuit Aui. loco pal. dicens. Oportet vt sit paīs mūd⁹ salit⁹ massam hñs ꝯfectā fermentat⁹ coct⁹ bñ ꝛ vna nocte ꝑmanēs. Et circa istō ē sciendū ꝙ si q̄rat nutritio maior ꝛ prior mūdificet paīs a furfure. et si velim⁹ vētr̄ subductōȝ aliq̄lē dimittam⁹ aliquā ꝑtē furfuris. furfur em̄ paꝝ nutrit ꝛ vētrē subducit ꝛ farina ecōuerso.

Est caro porcina. sine vino peior ouina.
Si tribuis vina. tūc est cibus medicina.

In h̄ textu ꝯparat autor carnē porcinā carni ouine dicēs ꝙ caro porcina sine vino min⁹ sana est ouina. tñ si caro porcina sumat cū vino ipa ē optimū nutrim̄tū ꝛ medicinā p̄bēs qꝛ mltū hūectat. ꝛ h̄ itelligēd ē maxie d porcell' assis

siue d apris optime pparatis. Et circa istd e sciedum q carnes porcine qbus rustici et comunes vtunt qn vicz sunt salse vel sole vel fumo exsiccate nullo mo saniores sut carnibus ouinis ceteris paribus siue cu vino siue sine vino sumant. Sz istd dictu veritate hz de carnibus porcellorum assatorum vl de carnibus aprinis modo pdicto.

Ilia porcoru bona sut, mala sut reliquoru

In h textu cparant omasa porcorum omasis reliqrum brutorum. et dic textus q omasa porcorum .i. itestia pualet q ad esu intestis aliorum brutorum. Cuius ro pt ee ista. qr pauca itestia comedimus nisi illa q replent sague vl q aialiu mltu sut pinguiu cuiusmodi sut porci. Na solus saguis porci ppt sua cplexione et similitudine cplexiois cu natura huana e saguis q omasa siue intestia implent. Et silr porci facilius impiguant q aliqd aliorum brutorum. io magis sumimus intestia porci q aliorum brutorum.

Impedit vrinam mustu soluit cito ventrem Epatis emfraxim. splenis generat lapidemqz

Hic ponunt qnqz nocumeta puenietia ex potatone noui vini vel musti. Primu e q mustu impedit vrina et h pt itelligi dupl'r. Prio qr mustu grossu ppt sua grossitudine ex fece admixta opilat ipm epar siue ipos renes sic q vrina de facili no pt hre suu cursu. Scdo impedit vrina q ad debitum mo sic facit mustu renense aliqd et qda alia vina subtilia. similiter e qr aliqd mustu renense cuius feces sut mordicantes et dum ipm venit in vesica ille ptes terrestres nitrose mordicat vesica et cogut vrinare sine ordie debito et mo csueto. Scdm e q soluit ventre. Et ro est. qr abstergit viscera nitrositate siue salsedine sue fecis. et stimulat ea ad expulsione. pmo ppt mordicatioez fecis. scdo ppt multitudine ventositatis qua inducit tale vinu siue mustu. tertio

lubricando cito inferi⁹ p viã indigestibilitatꝭ et guaminis stomachi. qre stomachꝰ se relaxat ꝛ portas nariũ compres/sas aperit. Tertiũ ẽ ꝙ mustũ nocet bõe ꝯplexioni epatꝭ. qꝛ opilat ipsum ꝓpter immixtionẽ plurimã sue fecis ꝛ ꝑducit ad dissenteriã epaticã ꝓpt inflatõem ei⁹ qua debilitat epar. Et istud vult Aui. iij. i. c. de regĩe aque et vini. Et sic etiaꝫ inducit cathecíã siue malã dispositõnem coloris ꝛ malas inducit egritudines epatis. s. diuersas ꝛ species ydropisis Quartũ ẽ ꝙ mustum nocet spleni et dispositioni ei⁹ ꝓpter eandem cãm q̃ dicta ẽ de epate. qꝛ opilat splenẽ. ꝛ sic inducit duriciem ei⁹. Quintum ẽ ꝙ mustũ generat lapidem et maxime illum q̃ in renibꝫ est q̃ rube⁹ est. de facili frangibilis cã opilatõis quam facit et grossitudine sue substantie. Et istud verum est de musto vinoꝝ multum dulcium non habentes feces nitrosas ꝛ mordicantes. Mustum enim habens feces introsas et mordicantes magis impedit lapiem. qꝛ multũ facit vrinare sicut mustũ aliqꝺ renẽse facit apparere arenulas in vrina siue grauelã. qꝛ facit multũ vrinare. Multa eñ vrina sua lotõe abstergit arenulas adherentes q̃ cum ea expelluntꝰ.

Potus aque sũpt⁹ fit edenti valde nociuus.
Infrigidat stõachũqꝫ cibũ nititur fore crudũ.

Hic ponũtꝰ duo nocumẽta ꝑueniẽtia ex potu aque et ħ q̃ ad edentẽ. Primũ ẽ ꝙ pot⁹ aque nocet stomacho edentꝭ. Cui⁹ rõ est. qꝛ ipm infrigidat ꝛ relaxat ꝛ maxĩe deijcit ap/petitũ cibi. Scõm ẽ ꝙ pot⁹ aq̃ cũ sumitꝰ cibo impedit digestionẽ cũ cibũ sumptũ incrudet. Et istꝺ vult Aui. in. j. c. de regĩe ei⁹ qꝺ comeditꝰ. dicẽs. Nec post ipm. s. cibũ mlta bi/bẽda est aqua q̃ inter ipm scilicet cibum ꝛ corp⁹ stomachi sepationem faciat. et ipm natare faciat. Et. c. de regimine aque et vini dicit. Et cum natura in digerendo nutriens studeat sacietate aque iã ꝑcedẽte sufficiẽter. i. si precesserit

facietas aq̃ sufficiēs ad bonā cibi ꝑmixtõꝝ. aq̃ vehemēt est īpediēs supple digestõꝝ inchoatā. Et idē vult Auic. ij. can. trac. j. c. iiij. dicēs. Est etiā vitād⁹ pot⁹ aq̃ ī mēsa nisi rōne ad herētie ꝛ tarditatꝫ descēsus bucelle. Nō ē ei sumēda aq̃ cū cibo. Et Auer. ī cōmēto ait Cā q̄dē hui⁹ ē qm̄ cū sumit̄ aq̃ sup cibū ꝑusq̄ȝ stõach⁹ calefecerit ip̄m īfrigidat ꝛ īcrudat. Est etiā cā q̄re supnatet cib⁹ sūpt⁹ ī stõacho. q̄re etiā nō ad hereat ꝛ vniat̄ eidem ꝙ ꝯterat ip̄m sicut exigit̄. Actio nāq; stomachi sup sumptū cibū fit ꝯterendo ꝛ coquēdo simul. Vñ sicut cū infundit̄ simul ꝛ in magna q̄ntitate aq̃ in olla ꝓpt̄ qđ tardat̄ cibi decoctio in eadem. sic etiā ꝯtingit idem ipi stomacho. Et istud maxīe verificat̄ de potu ml̄te aque. Modica em̄ q̄ntitas aque frigide sugēdo sumpta p̄t ꝯce/di añ descensū cibi vt ꝑ eam ꝯpleat̄ cibi descēsus ad infe/riora. ꝛ h̄ si sitis infestauerit. ꝛ bibere coegerit. Nā modica q̄̄ȝtitas aque frigide p̄dicto mō sumpta stomachū alleuiat ꝛ colligit. Alleuiat q̄dem a siti. alleuiat etiā cooperādo ad descensum cibi. Colligit aūt sua frigiditate coadunās p/tes stomachi. Et istđ colligit̄ ab Aui. locꝫ p̄all̄. Notādum ꝙ q̄̄ȝuis in sitis extinctione aq̃ sit ꝯueniētior pot⁹ q̄̄ȝ vinum tñ om̄ib⁹ ꝯsideratꝫ vinū est pot⁹ ꝯuenientior ī regīe sanitatꝫ q̄̄ȝ aq̃. Nam dato ꝙ in sitꝫ repssiōe q̄ est appetit⁹ frigidi ꝛ hu/midi. aq̃ vl̄r melior sit. q꞉ frigida ꝛ hūida. naꝫaliter tñ in ci bi ꝑmixtione ꝛ eiusdē delatōe siue missione ad ptes corpo ris extremas vinū p̄ualet aqua. Nam vinū rōne sue subti/litatis in suba ꝛ actōne subtili⁹ ꝑmiscet̄. ꝛ spēaliter q꞉ naꝫa magꝫ in eo delectat̄. iō citi⁹ attrahit ip̄m ꝛ aliis cibis ꝑmi/scet. ꝛ spēaliter q꞉ h̄ mixtio fit ꝑ viā cuiusdā ebulitiōis. quā vinū magis iuuat rōne ꝟtualis caliditatꝫ. ꝛ aq̃ īpedit rōne frigiditatis. Et sic patet ꝙ vinum p̄ualet aque in ciboruꝫ ꝑmixtione. Et similiter preualet in eorundem delatione. Nam vinū est optimus penetrator. qđ ei debet̄ ratōne sub tilitatis sue substantie. ꝛ ratione caliditatis ꝟtualis. subti/lia em̄ ꝛ calida ml̄tū sunt penetratiua. ꝛ ꝑ ꝯsequēs vinum

est magis delatiuū q̄3 aq̄.i aq̄ nihil ē ꝟtualiꝛ calidū nec sube
aereitatꝭ.nec igneitatꝭ.vñ aq̄ mora trāseūdo ī pedit omnē3
cursū. Ampli⁹ aq̄ ex alio ñ ē poī⁹ita ꝯueniēs sicvinū.q2 aq̄
ī pedit alimētū nutrire eo ꝙ ñ nutrit.q̄re illō vtiq3 min⁹nu/
trit.vñ q̄3to cib⁹ ē magꝭ aq̄tic⁹tāto ē min⁹ nutritiu⁹. Bonū
est igiꝛ ꝙ vinū ꝑmisceaꝛ cū cibo qđ solū nō ī pedit nutritōē3
īmo mľtū iuuat.q2 vinū ē maxīe nutritiuū et maxīe restau
ratiuū ⁊ volocissime nutrit.vt ꝓus dictū ē. Notādū īsuꝑ
ꝙ nō solū nociu⁹ ē pot⁹ aq̄ edēti siue sumēti cibū.imo ī plu/
rib⁹ aliꝭs casib⁹ nociu⁹ ē.q̄s narrat Aui.in.j.c.de regīe aq̄ ⁊
vini. Primo em̄ incōueniēs ē in hoīe ieiuno.tūc eī bibere
penetrat aq̄ bibita nullo retinaculo ī pedita vsq3 ad ītima
mēbroꝝ ꝑncipaliū mortificās suū calorē innatū. Et istud
ē veꝝ de hoīe vere ieiuno. Ebrio em̄ q̄nq3 ꝓficit neq3 lediꝛ
ſpe si ieiun⁹ bibat aquā.q2 ieiun⁹ ebri⁹ nō est oīno ieiunus
nec est ī stōacho vacu⁹.s3 adhuc h3 reliq̄as aliq̄s hesterne
crapule.q̄ꝝ nitrositas aq̄ mitigaꝛ ⁊ stōach⁹ ab his ꝑ aquā3
abluiꝛ. ⁊ repſſis vaporib⁹ ⁊ fumis ꝑparaꝛ stōach⁹ ad rece/
ptionē noui nutriētis. Scđo incōueniēs est ī hoīe exerci
tato forti exercitio.⁊ siľr statim post coitū. Nā tūc pori cor
poris sūt mľtū aperti.q̄re penetrat aqua ī ꝓfūda mēbroꝝ
mortificās calorē innatū.q̄ post coitū etiā debilitatus est.
Tertio incōueniēs est p⁹ balneatōem maxīe cū fit ꝟ balnea
tio vētre vacuo.tūc em̄ vie sūt vehementꝛ aperte.q̄re ledēs
penetrat aq̄ vt dictū ē. De isto potu aq̄ dič Auič.i.iiij.sum.
ij.c.vlti. Ex potu illi⁹ in ieiunio ⁊ post balneū ⁊ post coitū
timeꝛ corruptio ꝯplexiōis ⁊ ydropiꝛ. Quarto incōueniēs
est bibere aquā frigidā cā obediēdi siti nocꝛne mendose q̄
accidit ī crapulatꝭ ⁊ ebriꝭs. Nā ꝑ potū aq̄ frigide ꝓhibenꝛ
resolutō ⁊ digestio hūoꝝ salsi vel fortꝭ vini.vľ alteri⁹ acuti
faciētis sitim.⁊ sic cito post potū reuertiꝛ sitꝭ ita fortꝭ vt añ
S3 si vehemēs affuerit sitis nimiū vexās ⁊ inq̄etās nec suf
ficiat aeris inspirati frigiditas.nec ablutio oris cū aq̄ fri/
gida.bibat sitibūd⁹ aquā frigidā cū vase stricti orificij.siue

gcilis rostri q̄ten⁹ aq̄ plixi⁹ defr sup orificiū stomachi vt for
ti⁹ sitim mitiget. ꝛ ꝺ ea min⁹ sumaṙ ne digerēdo ꝑ digestōe ꝫ
penit⁹ īpediat. Quīto generalr malū ē sanis bibere mlta ꝫ
aquā frigidā. qꝛ extiguit calorē innatū. ꝛ pect⁹ offendit et
stōachi appetitū deiicit. ꝛ mēbrꝭ oīb⁹ neruosis obest. Uer ꝫ
est tn̄ ꝙ aq̄ tpate frigida aliqn̄ ꝑ accidēs appetitum excitat
ꝛ stōachū fortē efficit coadunādo ipm ꝛ strigēdo villos ei⁹

Sunt nutritiue multū· carnes vituline.

In h passu autor laudat carnes vitulinas dicēs ꝙ car/
nes vituline mltū sūt nutritiue. Et istō inuit Auic. i. j. c. de
regīe ei⁹ qꝺ comedir. vbi vult ꝙ cib⁹ sanitatꝭ ꝯuatiu⁹ ꝺꝫ eē
tal q̄les sūt carnes. qꝛ sūt silis naṙe p⁹ apte fieri sanguis. ꝛ
maxie carnes edoꝝ ꝛ vituloꝝ ꝑuoꝝ lactātiū ꝛ agnoꝝ anna
liū Et istas carnes vitulias sūme laudat Ga. iij. alimē. vbi
vult ꝙ carnes vituli lactātꝭ sex ebdomadaꝝ vl octo assate
saniores sūt mlto nimis. facil eīn̄ digestōis ꝛ mltū nutriti
ue sūt. Et ꝺ istꝭ carnib⁹ vitulinis etiā ꝑus dictū est.

Sūt bōa gallina et capo turtur sturna colūba.
Quistula vel merula phasian⁹ et higoneta.
Perdix frigellus orix tremul⁹ amarellus.

In h passu ponūṙ carnes eligibiliores ꝑ nutrimēto naṙe
hūane aīaliū volatiliū. ꝛ enumeranṙ. xiiij. aues q̄ꝝ carnes
bōe sūt ꝑ nutrimēto hoīs Pria auis ē gallina. cui⁹ esus siue
comestio naṙe hūane ꝯueniēs ē. Haly eī Auenzoar Auer.
et Me. vt dic̄ Consi. p̄ ceterꝭ laudant pulloꝝ carnes ꝛ ma
xime q̄ nōdū pepit ꝛ galli q̄ nōdū calcauit. Sūt eīn̄ facilis
ꝯuersiōis ī sāguinē. ꝛ supfluitatū paucaꝝ. ꝑpetatē mirabi
lē hn̄tes in tpando ꝯplexiones ꝛ hūores. cui⁹ brodiū optia
leprosis ē medicina. Et de carne gallinaꝝ dic̄ Aui. ij. can̄.
c. de gallinis ꝛ gallo. ꝙ caro gallinaꝝ q̄ sūt pulle ī intellec/

tu augmētū efficit. clarificat vocē ꝛ augmētat sperma. Et melioꝛ gallina ḟm eū ibi. est. q̄ nōdū parit oua. Secunda auis ē capo siue gall⁹ castrat⁹. cui⁹ carnes poīt Con. dr̄ña lxviij. int̄ laudabilioꝛes carnes. Et carnes istas ꝛ sil'r po/res digerit stōach⁹ a ꝓpetate. Tertia auis ē turtur q̄ etiā ē boni nutrimēti ꝛ bonū generās hūoꝛē. cui⁹ carnez Aui. ij. cañ. c. de carne. sūme laudat dicēs. Uolucrꝫ q̄dē caro melioꝛ nō ē q̄ꝫ alduragi. i. turturꝫ ꝛ galliāꝝ ꝛ subtilioꝛ eaꝝ ꝛ ñ sūt cū nutrimēto carniū alcubegi. i. ꝑdicū ꝛc̄. Quarta auis ḟm aliq̄s ē sturn⁹. ꝛ ista auis dꝫ comedi ī iuuētute. ꝛ ē auis nota. teutunice eyn spꝛee. Scd̄m alios ē starna. quā Rasi iij. almā. ꝑ ceterꝫ volatilibꝫ laudat dicēs. Starne caro oī carne auiū leuioꝛ inuenit̄ atq̄ꝫ his q̄ subtili volūt custodiri regimīe ꝯueniētioꝛ. Et ṗt ꝑ starnā intelligi auis mag̃ velut anser grisea cinerea. cui⁹ caro laudabil' est. maxīe cū iuuenis fuerit. ꝛ isto mō intelligit Ali. ꝑferēs istā carnē aliis Uel potest ꝑ starnam intelligi maneries ꝑdicis pue quā Moyses videt̄ intelligere iudeis inquiens. Sil'r starne ñ vident̄ ꝑ dn̄o nr̄o. q2 ventrem ꝯstringūt. Et istam ꝓprietatez aliј attribuūt ꝑdicibꝫ. carnes em̄ ipaꝝ vētrē ꝯstringūt. teste Ra. iij. almā. Quinta auis ē colūba. q̄ ē auis nota cuius caro ē colerica. Et de colūbis dicit Ra. loco pall'. Columbe vehementꝫ sūt caliditatꝫ q̄ sāguinē inflāmatum generāt ꝛ cito febꝛicitare faciūt. Et ḡ apti⁹ columbe comedi debēt ī pastillis cū vuis acerbis q̄ꝫ assari. Per vuas eī acerbas aufert̄ caliditas quā sanguini inducūt. Et electioꝛes columbe ꝑ esu sunt columbe iuuenes volare potentes. q̄a tales sunt leuioꝛis digestionis et melioꝛis hūoꝛis. Pulli em̄ ñ volare potētes caliditatē ꝛ hūiditatem hn̄t supfluas q̄re grossos generāt hūoꝛes. vt vult Aui. ij. cañ. c. de colūbis. Antiq̄ ṽo colūbe ꝛ eaꝝ caro ꝓpt̄ caliditatē nimiā ꝛ siccitatē ꝛ digestōis difficl'tatē sūt euitāde Et sil'r ec̄ turtures antiq̄. Sexta auis ē q̄stula q̄ ab aliq̄bꝫ noīat̄ cokniꝫ. q2 q̄stula ē nom̄ onomatopeion. s. fictū a suo sono Et caro ista

ꝯm aliq̄s est subtilis substātie. bonū generās hūorē et multū cōpetit sanis ꝯualescētib⁹. Scdm ysaac tn̄ coturnices ceteris volatilib⁹ sunt peiores nec nutrimēto. nec digestōi laudabiles. qꝛ ex comestiōe carnis earū timet̄ spasm⁹ et tethan⁹. ꝑut etiā vult Aui. ij. cañ. c. de eis. subiūgens rōnem scȝ. qꝛ in substātia carniū eaꝝ est virt⁹ faciēdi hmōi accidētia narrata. ⁊ sic nō ꝑueniūt illa accidētia ex eo solo qꝛ coturnices comedūt elleboꝝ. Et hinc est ꝙ gallici comedūt coturnices cum molli ⁊ pingui caseo. ⁊ inde faciunt pastilla. Potest tn̄ ꝑ coturnicē intelligi alia auis a p̄dicta. perdice maior. eiusdē fere coloris cū rubeis pedib⁹ ⁊ rostro saporꝭ delectabil'. dicta coturnis ytalica lingua. Et isto mō Rasis. iij. almāsoris accipit coturnicē qn̄ p̄fert carnes ei⁹ post carnes starne alioꝝ volatiliuȝ carnib⁹. Septima auis est merula. q̄ est eiusdē q̄ntitatꝭ cū sturno. sȝ ē ad nigredinē tendens. ⁊ habēs rostꝝ subrubeum. ⁊ silr̄ dȝ comedi iuuenis. Octaua auis est phasian⁹. i. gall⁹ siluestris. q̄ ab omnibus medicis enumerat̄ int̄ aues laudabil' carnis. Caro em̄ talis auis nat̄e hūane est ꝯuenientissima. ⁊ est cib⁹ p̄ncipum et magnatū. Consiliator em̄ loco p̄all'. dicit. Siluestriuȝ ꝓo laudabiliores sunt phasiani ad sanitatē ⁊ ad robur. Et fortassis etiā vniuersaliter domestici cū gallinis ꝓpinq̄ssimi et eiusdē fere speciei sintqꝫ illis sicciores aeris ⁊ alimēti ac exercitij amplioris. Nona auis est ethigoneta. q̄ ē auis parua ad modū ꝑdicis. sȝ longū rostꝝ habens. cui⁹ caro ē optima. Decima est perdix cui⁹ caro ꝯm Auic. ij. cañ. c. de cubegi est de subtiliorib⁹ carnib⁹ impinguās. qꝛ multum nutrit. cor abstergēs. ydropisi ⁊ stomacho ꝯferēs ⁊ augmētū in coitu faciēs. veꝝ ē tamen ꝯstringit ventrem. Et istā carnem Gal'. iij. alimē. c. x. Et octauo de ingenio. c. ij. p̄fert omnib⁹ alijs volatilium carnib⁹. Et dicitur de ista carne ꝙ si assidue comedat̄ maxie ꝯfert memorie. Undecima est frigell⁹. ⁊ est auis comedens racemos. velociter volans. similis sturno. sȝ ē melioris nutrimēti qꝫ sturnus. ⁊ mlt̄e ta-

les inueniūt vbi sūt vinee. ꝛ inebriāt ex esu racemoꝝ. ꝛ me lioꝛ ē caro eaꝝ circa festū oīm sctōꝝ. Duodecia ē oꝛix. Et ē ꝓm aliqs gallia siluestrꝫ siue gallia phasiani. Uel ꝓm alios ē gallia aqtica. i. natās ī aq. ꝛ siue sit feia fasiani siue gallina aqtica. eiꝰ caro ē boni nutrimēti. Decimatertia est tremulꝰ. ꝛ ē auis cōiter stās ꝓpe mare minoꝛ q̄ȝ gallina. sed est auis fusca alte clamās ꝛ velocissime volat. ꝛ qn̄ āmbulat sup terrā cauda eiꝰ sp tremit. ꝛ iō dr tremulꝰ. ꝛ hȝ sup caput eiꝰ lōgas plumas. Et nō ē pua auis. lōgā hn̄s caudā. q̄ a medicis vocat cauda tremula Ultima auis ē amarellꝰ. ꝛ etiā est auis silr existēs ī aqs. silis anete. sȝ ea minoꝛ. Et generaliter loqndo int aues comestibiles plꝰ laudāt ille q̄ volatu velocioꝛes sūt. Et sic carnes pdictaꝝ auiū sūt laudabilis nutrimti. ꝛ facilis digestōis. ita etiā repiunt carnes aliqꝝ auiū illaudabil nutrimti. difficil digestōis. ꝛ ineqꝲ ꝯplexionis. sic sūt carnes anseꝝ ꝛ pauonū ꝛ malardoꝝ. ꝛ vlr auium hn̄tiū collū lōgū ꝛ rostꝝ lōgū degentiū ī aqs. ꝛ carnes passeꝝ q̄ sūt calidissime. ꝛ a tpamēto lōgissime. ꝛ mltū excitātes coitū. Circa electōȝ ꝓo carnis volatiliū sciēdū est. q ꝓm diuersas laudabilioꝛꝫ nutrimenti ꝓpetates ac eiꝰ qd nutrit sanitatꝫ vel roboꝛꝫ intētōȝ. carnes laudāt varie Uñ Gal. respiciēs facilē alteratōȝ ꝛ subtilitatē ī carnibꝫ pdicū pfert easdē. Ra. ꝓo cū ysaac respiciēs subtilitateȝ starne ac leuitatē ipaȝ ceterꝫ ptulit. Isaac etiā ꝓm diuersas intētiones carnes volatiliū laudauit diuersas. Aui. ꝓo laudauit carnes turtuꝝ p ceterꝫ. vel qꝛ respexit ad ꝓpetatē q̄ roborāt ꝛ ꝯfortāt itellectū. vel qꝛ ī tris eiꝰ ē ipaꝝ tāta bonitas q̄ nō ē ī alijs tris. Sciēdū ē insup q carnes volatiliū plꝰ ꝯueniūt q̄ȝ carnes q̄drupedū his q̄ relicto exercitio coꝛpali vacāt ꝯsilijs studijs ꝛ ꝯtēplatōibꝫ. qꝛ digerūt facilꝰ alijs Iuxtā illō Gal. iij. alimē. Digestibilioꝛ est tn̄ h caro volatiliuȝ aialiū ꝛ maxime pdicum. et generant sanguinem clarum. mundum. spumosum. mentis exercitijs et eleuationi intellectus aptum.

Si pisces molles sũt. magno corpore tolle
Si pisces duri. parui sũt plus valituri

Hic ponũtᷣ duo accidẽtia ex q̃rꝫ noticia attẽditᷣ electio pi/
sciũ. Vñ pisces aut sũt duri aut molles. si molles sũt tũc se
niores sũt eligibiliores. Cuiꝰ cã ẽ ista. qꝛ mollicies ꝓuenit
ex hũiditate q̃ ĩ iuuene pisce indigesta ẽ. ꝛ ĩ sene plꝰ digesta
et sic ĩ iuuẽtute tales pisces sũt gñatiui fleumatũ. sꝫ senes
minꝰ Et sic pꝫ ꝙ anguilla senior sanior ẽ iuuene. ₛᵐ q̃sdã
Si ꝟo tales pisces sũt duri. tũc iuuenes sũt saniores. i. di/
gestibiliores. cuiusmodi sũt lucij ꝛ ꝑce. duricies eĩ inq̃ʒtuꝫ
hmõi resistit digestõi. Et istã sñiaꝫ poĩt Aui. ij. cañ. c. ꝺ pi/
scibꝫ dicẽs. Et eligitᷣ q̇dẽ ex piscibꝫ durã carnẽ hñtibꝫ ille q̇
ẽ minor. ꝛ ex hñtibꝫ mollẽ carnẽ ille q̇ ẽ maior ad terminũ
aliquẽ.

Lucius et parca saxaulis et albica tenca.
Sornus plagicia cũ carpagalbio truca

Hic tãgũtᷣ decẽ pisces eligibiles ꝓ nutrim̃to natᷣe hũane
Quorꝫ ꝑmꝰ ẽ luciꝰ. q̇ ẽ piscis notꝰ. ꝛ dꝛ eẽ tyrãnꝰ pisciũ. q̇a
nõ solũ deuorat pisces alteriꝰ spẽi. sꝫ etiã eiusdẽ spẽi cũ eo.
Vñ ꝟsus. Luciꝰ ẽ piscis rex ꝛ tyrãnꝰ aq̃rꝫ. A q̃ nõ differt lu
ciꝰ iste parꝫ. Est etiã pisc꜎ dure carnis ꝛ natatu velox. Se/
cũdꝰ ẽ ꝑca. a ꝑco ꝑc꜎. ere. dicta ꝑ ꝯtriũ. qꝛ nllᷝi pisci ꝑcit. imo
irata vulnerat alios pisces suis squamis q̃s hꝫ sup̃ dorsũ.
nec eã audet euadere luciꝰ. imo vt narrat Albertꝰ ꝺ natur꜎
aĩaliũ. Est natᷣalᷝ amicicia ꝑce ꝛ lucij Luciꝰ eĩ lesus ab alio
difficulter sanatᷣ. sꝫ lesus q̃rit ꝑcã q̇ vidẽs eũ lesũ tãgit ꝛ le/
nit vulnꝰ lucij. sic luciꝰ sanatᷣ. Et ẽ ꝑca silᷝr pisc꜎ dure carnis
notꝰ. teutonice eyn baers. Tertiꝰ pisc꜎ ẽ saxaulis vlᷝ saxaulꝰ
piscis marinꝰ. apꝺ gallicos dictꝰ sola. Alij dicũt ꝙ ẽ pisc꜎
teutonice eyn tonghe. ꝛ est pisc꜎ mltũ sanꝰ intᷣ pisces mari/
nos. Quartꝰ ẽ albica. teutonice zvitinc. ꝛ ẽ piscis marinus
Quintꝰ ẽ tenca q̃ est dulc꜎ piscis aq̃ notꝰ. pellẽ hñs lubri/

cām atq̧ viſcoſam ad nigredinē tendēs. ſʒ eiꝰ caro eſt dura.
vñ ab iſtis tribꝫ piſcibꝫ q̇ ſunt luciꝰ ꝑca ⁊ tenca poſt eoꝛum
coctionē auferꝭ pellis. Et dꝛ iſte piſcis. teutōice eyn tincke
Sextꝰ eſt ſoꝛnus. ⁊ eſt piſcis minimꝰ marinꝰ albus ad q̄n-
titatē medie ꝑtis mediȷ̄ digiti q̄ ad longitudinē. q̇ comediꝭ
cum capite ⁊ ſpinis. et dꝛ teutonice eyn gaernaert. Septi-
mus eſt plagicia. ⁊ ē piſcis marinus notus. latus. habēs ī
vna ꝑte ſue pellis macl'as rubeas. ⁊ pellis ē tota alba cur-
uum os habēs. teutonice eyn blatys ſcol. Octauꝰ eſt carpa
q̄ eſt piſcis dulcis aq̄ notꝰ. multuʒ tñ de ſe ē viſcoſus. ſed a
magnatibꝫ decoquiꝭ in vino. ⁊ ſic ab eo tolliꝭ eiꝰ viſcoſitas
Nonus galbio. ⁊ eſt piſcis marinꝰ notus a q̇buſdā dictus
rogetus. teutonice eyn rotbarth. ⁊ ē piſcis dure carnis et
ſanꝰ. Aliȷ̄ textus habent gouio. ⁊ eſt piſcis paruus dulcis
aque ad longitudinē vniꝰ digiti longi. ⁊ eſt rotundꝰ ⁊ ſua-
uiſſimꝰ. gallice gouion. Ultimꝰ eſt truta q̄ eſt in carne ſiꝭis
ſalmoni. nec tamē eſt ſalmo. ⁊ ē longus ⁊ non groſſus. Et
capiꝭ in magnis fluuȷ̄s ⁊ ꝑmittit ſe fricare in aqua. ⁊ ſic ca-
pitur. ⁊ ex eo fiunt paſtilla cum ſpēbꝫ. ⁊ eſt piſcis valde pre-
cioſus. gallice trutes. Circa electōʒ ꝟo piſciū ſciēduʒ eſt
ꝑmo ꝙ piſces reſpectu carniū. ceteris paribꝫ. minoꝛis ſūt
nutrimenti. ⁊ facilis digeſtōis. ⁊ nutrimentū eoꝝ ē pluriū
ſuꝑfluitatū. ⁊ fleumaticū ⁊ frigidū ⁊ humidū. ⁊ minꝰ man-
ſiuum. ⁊ ſunt ad digerendū duri ⁊ longā faciūt moꝛam in
ſtomacho. Et qꝛ in eoꝝ digeſtione laboꝛat ſtōachꝰ. ⁊ inte-
dum coꝛrūpunꝭ in ſtomacho ⁊ qualitatē quādā ſuſcipiūt
putredinalē. ſitim generāt. Et vt ſit ad vnū dicere. carniū
laudabiliū nutrimentū meliꝰ eſt nutrimēto piſciū. Scdo
ſciendū eſt ꝙ piſces marini ſunt melioꝛes in regīe ſanitatꝭ
ceteris paribꝫ. piſcibꝫ aq̄ dulcis. eoꝝ em̄ nutrimētū eſt mi-
nus ſuꝑfluum ⁊ naꝭe carniuʒ magis ꝓpinquum. Sed q̇a
ceteris paribꝫ. piſces marini ſunt durioꝛis carnis piſcibꝫ
aq̄ dulcis. iō ſūt difficilioꝛis digeſtōis ⁊ reſolutōis et plu-
ris nutrimenti et purioꝛis. Uerum eſt tñ ꝙ ī egris magis

galbio barbina
gouio kielb

ꝯfert pisces aq̄ dulcꝫ. ꝑpt debilitatē digestiue eoꝝ. Tertio sciēdū q̄ ī piscib⁹ tā marinis q̄ꝫ aq̄ dulcꝫ eligēdi sūt q̄ꝝ caro ē alba nō viscosa. ſꝫ frāgil' nō mltū grossa. ſꝫ subtil'. non ḡuis odorꝫ. ſꝫ suauis. nec cite putrefactōis. ſꝫ sufficiētꝫ durat ōis. nō mali colorꝫ ſꝫ boni. ꝛ q̄ꝝ habitatio nō ē ī lacub⁹ stagnis nec ī locꝫ sordidis. nec ī aq̄s hn̄tib⁹ malas herbas. Et eligēdi sūt nō valde iuuenes nec valde magni. ꝛ q̄ sunt velocꝫ motus ꝛ pauce viscositatis. Et si sint pisces marini eligēdi sunt q̄ capti fuerūt ī fluminib⁹ mltū distātib⁹ a mari. ꝛ h̄ ceteris ꝯditōib⁹ bonis suppositꝫ. Itē suppositꝫ p̄dictꝫ ꝯditōib⁹ q̄nto pisces sūt squamosiores. tāto sūt meliores. Et silr intelligit' de spinis. q2 spine multe ꝛ squame ꝑcant puritatē sub̄e piscis Itē int' pisces marinos meliores ꝛ puriores sunt q̄ capti ꝛ nutriti sunt in mari ꝓfūdiori ꝛ magis agitato. ad qđ ē cursus pluriū fluuioꝝ. Et ḡ capti in mari septētrionali qđ magꝫ ē agitatū ꝛ magꝫ tēpestuosū ꝛ velocioris flux⁹ ꝛ influx⁹ meliores sunt captis ī mari mortuo vel meridionali. Et silr intelligendū ē de piscib⁹ dulcis aque Nam ceteris parib⁹ q̄nto aq̄ ē ꝓfundior et mobilior tanto piscis in ea nutrit⁹ ē melior. Et de his sufficiēter eligi p̄t q̄ pisces sunt vitupabiles ꝛ q̄ laudabiles sunt. pisces em̄ bestiales sic͡ porc⁹ marin⁹. canis marin⁹. delphin. morua. nō mltū ꝯpetūt in sanitatꝫ regie. Sūt em̄ difficil' digestionis ꝛ grossi hūoris ꝛ mlte supfluitatꝫ. nec in carnib⁹ p̄dictorū pisciū apparēt ꝯditōes supius numerate. puta. albedo subtilitas ꝛc̄. Et si hos pisces ꝛ ꝯsiles comedi ꝯtingat non' statim sūt coquēdi ꝛ comedēdi postq̄ꝫ capti sunt. ſꝫ obſuādi sūt ꝑ aliq̄s dies q̄usq̄ꝫ eoꝝ carnes mollescāt ꝛ tremiscant sine sub̄e corruptōne. Et etiam p̄dicti pisces meliores sūt semisalsi q̄ꝫ recētes aut ꝑfecte salsi. Int' alios autēꝫ pisces marinos ꝯsideratis ꝯditōib⁹ sup̄dictis laudabiliores vidētur rogetus ꝛ gornat⁹ siue gornus. Nam eorū caro ꝛ substantia ē purissima. Et post h̄ plagicia ꝛ sola. ſꝫ hoꝝ caro ē magꝫ viscosa ꝛ nimis frāgibil' ꝛ min⁹ alba ꝛ magꝫ grossa ꝛ

minꝰ subtil̃. nec hoꝝ sapor aut odor ē ita delectabil̃. ⁊ forte piscꝫ merlengēdꝰ ē laudabilior pꝰ rogetū. Nō ē ei tāte gros/ siciei ⁊ viscositatꝫ sic̄ plagicia ⁊ sola. ⁊ eiꝰ suba ē satꝫ frāgibil̃ sꝫ ꝯsideratꝫ sapore ⁊ odore cū colore ⁊ sube puritate ⁊ mol litate deficit ī bonitate a rogeto ⁊ gornato. ⁊ sil̃r ītelligat̃ ꝺ allece. Et morua iuuenis satꝫ appropinq̄t p̄dictꝫ ī boītate ꝯsideratꝫ p̄dictꝫ ꝯditōibꝫ. ē tñ grossior ⁊ viscosior p̄dictꝫ pi/ scibꝫ. Salmones āt ⁊ turboti ⁊ maquerelli ml̃tū deficiūt ī bonitate. Sūt ei ml̃tū grossiores ⁊ viscosiores ⁊ ad dige/ rēdū difficiliores ⁊ magꝫ supfluitate pleni. vñ ꝯpetunt nisi exercitātibꝫ fortibꝫ iuuenibꝫ cū q̄busdā salsis eoꝝ viscosita ti grossiciei ⁊ frigiditati r̄pugnātibꝫ. Jnt̃ pisces āt dulcis aq̄ ꝯsideratꝫ p̄dictꝫ ꝯditōibꝫ. pca ⁊ luciꝰ mediocrꝫ. p̄mū gra dū bonitatꝫ obtinēt supposito q̄ sint pigues. deinde vendo sia. ⁊ deīde lopia. Et q̄uis carpa sit squamosior p̄dictꝫ. tñ ñ hꝫ carnē adeo albā ⁊ frāgibilē ⁊ subtilē sic̄ luciꝰ ⁊ pca. et sepiꝰ repit̃ in stagnis. Et vl̃r ceterꝫ paribꝫ meliores sūt pi/ sces dulcꝫ aq̄ q̄ capiūt̃ in aq̄ petrosa currēte v̄sus septētrio nē ꝓfūda. ml̃te agitatōis. ad quā nō ꝯfluūt sordicies ciui/ tatū. in q̄ etiā nō sūt herbe male. Cācri āt fluuiales ⁊ mari ni ml̃ti sūt nutrimēti. ⁊ nō facile ī stōacho corrūpūt̃. veꝝ sūt difficil̃ digestōis. Sciēdū ē insup q̄ pisces recētes corpus humectāt ⁊ lac ⁊ sperma ml̃tiplicāt ⁊ ml̃tū ꝯpetūt coleri/ cis. Et nō sūt comedēdi pisces pꝰ forte exercitiū vel fortem laborē. qr tūc de facili ī stōacho corrūpūt̃. Et caueant ab vsu pisciū hn̄tes stōachū debilē vel mal̃ hūoribꝫ plenum. Ampliꝰ sciēdū q̄ pisces grossi semisalsi meliores sūt q̄ re/ cētes pisces. Et saliti ml̃ti tp̄is nō sūt boni. Jtē nō sunt co medēdi pisces ⁊ carnes sil̃. nec pisces ⁊ lacticinia. nec sunt comedēdi pisces pꝰ alios cibos. Jtē pisces laudabiles pa rū saliti ⁊ in pauca q̄ntitate sūpti reuocāt appetitum ⁊ ip̄m corroborāt si q̄s habuerit appetitum ad eos.

Vocibus anguille praue sūt si comedantur

Qui phisicam nō ignorant hec testificantur
Caseus anguilla nimis obsūt si comedantur
Ni tu sepe bibas et rebibendo bibas

Hic autor subdit q anguilla ē pisc insan⁹ maxīe nocēs vocib⁹. ꝛ h̄ ꝓbat f̄m mōe medicoꝝ ꝛ natalē phiaꝫ studentiū. Et rō ē. qꝛ anguilla ē pisc limosus viscosus ꝛ maxīe opilatiu⁹. ꝛ mltū deficit a ꝯditōib⁹ boni pisc ꝓus narrat in pte ꝑcedēti. Et qđ dictū ē de anguilla etiā intelligēdū ē de lāpreda. lꝫ lāprede ꝑue laudabiliores sūt anguillls ꝛ minus ꝑiculose cū nō sint tāte viscositat ꝛ grossiciei sic̄ anguille. vt pꝫ ad sensū. Vn̄ salua reuerētia vtētiū isti pisces sūt valde ꝑiculosi q̄uis ori sūt saporosi. Hoꝝ em̄ pisciū ī aq̄ silis est generatio generatōi serpētū ī t̄ra. vn̄ mltū dubitāduꝫ ē q nō sint venenosi. vn̄ eoꝝ capita et cauda in q̄b⁹ venenuꝫ ꝯsueuit esse. ꝛ silr interior spina. nullo mō sūt edēda. Bonū est etiā ꝓpt eaꝝ viscositateꝫ q submergant in vino optīo viue ꝛ dimittant ibi q̄usq mortue sint. ꝛ deinde ꝑparēt cū galētina optīa ꝝ spēꝝ f̄m q coci magnoꝝ dn̄oꝝ facere consueuer̄t. Bonū est tn̄ q ebuliant ꝑmo duab⁹ ebulitionib⁹ in vino ꝛ aqua. ꝛ illa abiecta decoquāt ad ꝑfectōem. et fiat galētina vel pastillatura vl assatura cū salsamēto appropato. vicꝫ cū salsa viridi. cū fortib⁹ spēb⁹ ꝛ vino ī hyeme. et cū debilib⁹ spēb⁹ ꝛ agresta ꝛ aceto in estate. Cōmodosi⁹ tn̄ est manerie hmōi pisciū dimitt̄e. Deinde subdit text⁹ q case⁹ ꝛ anguilla mltū nocēt si comedāt. ꝛ istđ intelligēdū ē si in magna quantitate sumant. q̄ꝝ cause dicte sūt de caseo ibi. Persica poma. Et de anguilla nūc dicta ē cā. Postea dic̄ text⁹ q si ista sumant cū freq̄nti potatōe vini malicia coruꝫ corrigit. Et istud nō dꝫ intelligi de vino subtili ꝛ penetratiuo nec de vino qđ dat via pot⁹ ꝯductiui. qꝛ tale n̄ dꝫ dari sup cibū generatiuū mali hūoris qn̄ comedit. nec an̄ ipm nec postq̄ fuerit digest⁹ vt vult Auicē. in. j. c. de regīe aque et vini. qꝛ tale vinū magnū nocumentū induceret. penetra

re em̄ faceret humorē malum ex h̄ cibo genitum vsq̧ ad extrema corpis q̄ forte nō sufficeret penetrare sine vini auxilio cōductu. Sȝ intelligēdū ē istō de vino forti nō multū penetratiuo. semper in pua q̄ntitate dato. grā pmixtōis ciborū. Tale em̄ corrigit maliciā ciboꝝ ꝯfortat digestōeȝ ⁊ digerit fleumaticos hūores ⁊ frigidos. q̄re iuuat ad digestionē casei ⁊ anguille. q̄ male digestionis sunt.

Inter prandendū sit sepe parūq̧ȝ bibendū.
Si sumas ouū. molle sit atq̧ȝ nouū.

Hic autor tāgit duo documēta. q̄ꝝ p̄mū est q̄ comedēs in prādio vel cena dȝ vicissim comedere ⁊ bibere multiplicando vices bibitōis. sȝ p q̄libet vice paꝝ pot⁹ sumere. Et facere nō dȝ queadmodū bruta. q̄ totū cibuȝ capiūt. ⁊ postea bibūt. q̄ si pot⁹ meli⁹ cibo pmiscet̄ et cib⁹ exinde reddit̄ remollit⁹ ⁊ digestionis capacior. Et circa istō est sciendū q̄ triplex est pot⁹. s. pmixtiu⁹ delatiu⁹. ⁊ sitis sedatiu⁹. Istō aūt qō dictū est. intelligēdū est de potu pmixtōe ciborum Iste em̄ pot⁹ dȝ vicissim recipi cum cibo. Et saluo meliori iudicio nō dȝ iste pot⁹ differri vsq̧ ad finē comestōnis. nec dȝ expectari sitis. Et iste pot⁹ maxime ꝯpetit q̄n sumūt̄ cibaria actualit̄ sicca vel v̄tualiter. sicͫ ptȝ in laborantib⁹ comedentib⁹ panē siccū. Sȝ pot⁹ sitis sedatiu⁹ regulariter ⁊ in hoīb⁹ bene dispositis dȝ differri vsq̧ ad finem comestionis. tūc em̄ est v̄a sitis. ꝑpt̄ estuatōem cibi calidi ⁊ sicci. Nō em̄ mltū rōnabile est q̄ simul vrgeat sitis ⁊ fames. q̄ sunt appetitus contrarioꝝ. Et debet iste potus dari s̄m plus et minus s̄m q̄ maior vel minor est sitis. Potus vero delatiuus maxime competit completa p̄ma digestione regulariter. ⁊ parū ante horā suscipiendi aliū cibum sequentē. Et talis pot⁹ spēaliter cōpetit q̄n cibaria p̄mitus sumpta fuerint grossa in substātia. nec debet expectari sitis ad talem

potū suscipiēdū. Nā tal' pot⁹ pparat stōachū ad suscipiēdū
cibū seq̄ntē ⁊ iuuat trāsitū cibi ad epar a stōacho. nec dꝫ ta
lis pot⁹ eē magne q̄ntitatꝭ vt cito possit digeri. Añ em̄ e⁹ di
gestionē nō trāsit ad epar. Et istō verꝫ ē nisi tal' pot⁹ delati
uus fuerit aq̄. i q̄ nō optꝫ expectare digestōꝫ añ penetratōꝫ
ei⁹ ad epar Regl'arit' āt pot⁹ ꝯueniēs delatiu⁹ aut etiā pmix
tiu⁹ nō dꝫ eē aq̄. sꝫ vinuꝫ vel aliq̄d ꝓportionabile vino. puta
ceruisia vel cerasiaꝝ vel pomeriū vel mellicratū l' aliq̄d sil'e
q̄bꝫ oībꝫ vinū ē meli⁹ Sciēdū scdo q̄ q̄nto cibꝫ ē grossior et
siccior ⁊ frigidior. tāto pot⁹ pmixti⁹ ⁊ delatiu⁹ dꝫ eē maior. ⁊
ecōuerso q̄nto cibꝫ ē calidior subtilior ⁊ hūidior. tāto potus
delatiu⁹ ⁊ pmixtiu⁹ dꝫ eē minor. Et q̄nto cibꝫ est grossior et
frigidior ⁊ digestioni inobediētior. tāto vinū pmixtiuū vel
delatiuū dꝫ eē subtili⁹ ⁊ forti⁹. Et q̄nto cibꝫ ē subtilior cali/
dior ⁊ digestibilior. pot⁹ dꝫ eē debilior vl' vinū debili⁹ Uñ
forti⁹ vinū bibēdū ē tā cū carnibꝫ bouinis q̄ pullinis. ⁊ for
tius bibendū ē cū piscibꝫ q̄ carnibꝫ regl'arit'. Scdm docu
mētū ē q̄ sumēs ouū dꝫ ipm sumere qñ ē molle ⁊ nouum.
cui⁹ causa dicta est supra.

Pisam laudare decreuim⁹ ac reprobare.
Pellibus ablatis est bona pisa satis
Est inflatiua cum pellib⁹ atqꝫ nociua.

Hic ponit' vnū notabile d pisis. ⁊ ē q̄ pisa aliq̄ mō laudā
tur ⁊ aliq̄ mō vitupant'. Laudant' em̄ qñ comedūt' ablatis
corticibꝫ. Uituperāt' ꝓ qñ comedūt' cū corticibꝫ ⁊ pellibꝫ.
qꝛ tūc sūt inflatiua. Et ꝙ nō ē artificiale ea comede sil' cuꝫ
cortice. qꝛ medullaꝝ ⁊ corticū nat'e discordāt. Alteꝝ em̄ la
borat vt soluat ⁊ exat. alterū obuiat vt ꝯstringat. vt dic ysa/
ac in dietꝭ vniuersalibꝫ. q̄re i corpe fit mot⁹ agitatiu⁹ indu/
cēs torturā ⁊ inflatōꝫ. Et istō nedū veritatē hꝫ d pisis. verꝫ
etiā de oībꝫ leguminibꝫ. sic fabis. faceolis. lētulis. ⁊ silibus
Et spēalit' de hñtibꝫ ml'tū corticē sicut fabe ⁊ cicera nigra
Cortex etiā in oībꝫ ē peiorꝭ nutrimēti q̄ medulla. Et circa

istud ē sciēdū q̄ ē vna maneries pisoꝝ alboꝝ rotūdoꝝ ha/
bentiū corticē exteriorē valde paucū ꝛ subtilē. ꝛ ista pisa se
curi⁹ pñt comedi cū cortice q̄ȝ alia. q̄uis meli⁹ sit q̄ depurē
tur a cortice. Et qꝛ dictū pcedēs ꝟitatē hȝ d̄ oīb; legumib;
Sciēdum ē q̄ legumia recētia min⁹ hñt de cortice. ꝛ in eis
minor diuersitas ē int̄ corticē ꝛ medullā ꝛ facili⁹ digerunt̄
Et iō dicūt aliq̄ q̄ magꝭ cōpetūt corpib; sanis. sȝ nō est ita
qꝛ legumia recētia sūt plurimaꝝ supfluitatū ꝛ corruptibi
lioris subē. q̄re min⁹ ꝯueniūt corpib; sanis. Et iō ꝓ ꝟitate
tenēdū ē q̄ legumia sicca depilata a cortice exteriori sūt sa
niora q̄ȝ recentia nō depilata. sȝ viridia sūt saniora siccꝭ nō
depilatꝭ. Sciēdū vlteri⁹ q̄ qꝛ oīm leguminū suba ē inflati
ua ꝛ difficil' digestōis ꝛ eoꝝ nutrimētū malū nō cōpetit in
regīe sanitatꝭ. sȝ brodium siue decoctio ipoꝝ ꝯueniēs ē. qꝛ
coꝝ decoctio vētrꝭ ē subductiua. i. laxatiua. vrine ꝓuocati
ua. ꝛ venaꝝ deopilatiua. vñ satis ꝯuenit tpib; in q̄b; hoīes
vtūt̄ cibis grossis ꝛ opilatiuis. puta tpe ieiuniorū In isto
em̄ brodio siue ī ista decoctōe ꝯueniēt̄ facta nō sūt nocu/
mēta q̄ sūt in suba. vñ ī ea nō ē inflatio. nec difficultas nu/
tritōis ꝛ digestōis. nec malicia nutrim̄ti. Fit āt ista deco/
ctio p istū modū. In sero em̄ ponūt̄ cicera vel pisa ī aqua
feruēti ꝛ in eadē lōgo tpe manib; ꝯfricāt̄. deinde pdicta aq̄
tota nocte tpet̄ ꝛ ī eadē seq̄nti nocte buliant duab; vl' trib;
bulitionib;. ꝛ postea colet̄ ꝛ colata refuet̄. ꝛ appropinq̄nte
hora refectōis pparet̄ cū cynamomo ꝛ croco ꝛ aliq̄ȝtulum
vinū addat̄. ꝛ deinde vnico feruore buliat ꝛ spumet̄ in pn/
cipio refectōis. Et brodiū seu purenta ciceꝝ ꝛ pisoꝝ rotū/
doꝝ alboꝝ ē meli⁹ ꝛ ꝯueniēti⁹ ꝛ nate amicabili⁹. ꝛ silr eorū
sube.

Lac ethicis sanū caprinū post camelinū
Ac nutritiuū pl⁹ omnib⁹ est asininū
Plus nutritiuū vaccinū sic et ouinū
Si febriat caput et doleat nō est bene sanū

Hic ponūtꝛ q̄dā documēta circa electōem lactꝫ. Primū
ē ꝙ lac caprinū ē sanū ethicꝫ.i.ꝯsūptꝫ ꝛ maceratꝫ vel hn̄tibꝫ
febrē ethicam. Et istud vult Aui.ij.can̄.c.de lacte dicens.
Lac caprinū et lac azininū sunt bona ethice. Et idē vult
iiij.trac. in.c.de rememoratōne medicinaꝝ humectantiū
ethicos. Et rō etiā est.q2 lac caprinū ē tpatū ſm Aui.ij.ca
no.c.de lacte.ꝛ etiā m̄lti nutrimēti.vt vult h textꝰ. Et post
istud lac valet camelinū. Istō em̄ subtile ē m̄lte aq̄sitatꝫ et
hūiditatꝫ.q̄re p̄t hūectare eos. verꝝ ē tn̄ ꝙ istō lac ꝓpt suam
nimiā hūiditatē paꝝ nutrit.q̄re minꝰ eis ꝯuenit q̄ȝ caprinū.
Istō tn̄ lac camelaꝝ ꝛ maxīe nouiter fetaꝝ cōfert ydropisi
valde ꝛ patiētibꝫ dolorē in epate.ꝛ renouat epar ſm Aui.
ij.can̄.c.de lacte. Scōm documentū est ꝙ lac asininū plꝰ
ceterꝫ lactibꝫ ethicis ꝯuenit. Et istō verꝝ est compando lac
asininū ad lac alioꝝ brutoꝝ.q2 lac asine declinat ad frigi/
ditatē ꝛ hūiditatē.ꝛ est subtiliꝰ ꝛ citius penetrās ꝛ tardius
coagulabile q̄ȝ lac alioꝝ brutoꝝ. Scōm Gali.vij.de inge
nio.c.vij. Et istō idē vult Auic.in.iiij.loco p̄all.dicēs. Et
nō ē lac post lac mulierꝫ sic̄ lac asine. Et p̄us dicit. Et ꝓp̄e
lac asine eradicat ethicā si fuerit ei eradicatio. Cōparan/
do tn̄ lac asine ad lac mulierꝫ minꝰ ꝯuenit. Lac em̄ mulie/
ris sugēdo sumptū ꝯueniētiꝰ est oībꝫ. vt vult Aui.i.iiij. lo/
co p̄all. Et rō ē.q2 lac hūanū siue muliebre subtiliꝰ ē frigi/
diꝰ ꝛ hūidiꝰ.ꝛ nat̄e hūane magꝫ sil̄e. velociꝰ penetrās.citius
digestū ꝛ magꝫ nutriēs. Et d3 istud lac dari ethicis q̄ȝtū
possibile ē mulieri,magꝫ ꝓpe lectū infirmi sꝫ ei ꝑtinꝰ sine mo
ra admīstrari ne ab aere corrūpatꝛ. Et circa istud sciendū
est ꝙ nō sp̄ ꝯuenit ethicis lac mulieris aut asine.imo ī ali
q̄bꝫ casibꝫ lac acetosū siue ebutiratum ē vtiliꝰ ethicis q̄ȝ lac
mulieris aut asine. Quoꝝ p̄mꝰ ē qn̄ cū ethica ē solutio ven
tris. Scd̄us est qn̄ est suspitio de coagulatōne lactꝫ in sto
macho vel de ardore vehementis febris. vl' q2 stomachus
de se est colericꝰ vt lac in colerā ꝯuertat. Tertiꝰ est qn̄ cum
ethica ꝯpilatur putrida.p̄cipue qn̄ in interioribꝫ nō fuerit

m̄ltē opilatiões. Nam lac acetosum restringit ventrē. ꝛ nō faciliter colerizatur. qꝛ puatum est butirositate. p quā facilit̄ lac inflāmatur. nec in putrida febre. qꝛ cito putrefit ꝓpter eādē cām. Quartꝰ est si stomachꝰ fuerit sordidꝰ. tūc em̄ lac in eo facile corrūpitur. Quintꝰ si ethicꝰ abominetur lac dulce ꝛ integrū. ꝛ nō acetosum siue ebutiratū. Tertiū documētū ē ꝙ lac vaccinū ꝛ ouinum sūt magis nutritiua. qꝛ pinguiora et grossiora sūt aliis. vt dic̄ Aui. ij. cañ. c. de lacte. Et ibidem de lacte vaccino dic̄. Lac oīs aīalis cuiꝰ pgnatio plixior ē pgnatōe mulieris est malū. quapropter proportionabile est illud qđ primū est sic̄ vaccinū. Ra. ꝓo in almā. c. de lacte dicit. Vaccinū em̄ lac omi lacte cuiuscꝫ aīalis alteriꝰ grossiꝰ iudicatur. qđ etiā oībꝫ sui corpibꝫ pinguedinē adipisci volentibus ꝯueniētiꝰ existit. Quartuꝫ documentū est ꝙ lac nocet habenti febrem ꝛ dolorē capitis. Cuiꝰ causa dicta ē supra ibi. Persica poma pira.

Lenit et humectat soluit sine febre butirū

Hic autor ponit ꝓprietates butiri qs ip̄m inducit in corpore humano. Prima est ꝙ butirū lenit ventrē siue mollificat atqꝫ lubrificat. hanc ꝓprietatē facit sua vnctuositate. Scđa ꝓprietas est. ꝙ butirꝰ est humectatiuū. qꝛ ex melioribus ptibꝫ lactis ꝯpositū est. ꝛ ita sibi ꝯuenit humectare sic̄ et ipi lacti a q̄ extrahitur. Tertia est ꝙ soluit ventrē. i. est prouocatiuū secessus. ꝛ h̄ lac facit. qꝛ lubricitatē inducit in testiuis. Et istas ꝓprietates eiꝰ etiam ponit Aui. ij. cañ. c. đ butiro. Et inducit butirꝰ istas tres ꝓprietates in corpe non febricitante. Nociuū tñ est corpi febricitanti. qꝛ butirū sola vnctuositate đ facili inflāmatur. ꝛ in febricitante calorē augmētat. Circa istud sciendū ꝙ lꝫ butirꝰ inducat p̄dictas ꝓprietates. rōne tñ sue nimie humiditatis ꝛ vnctuositatis non ꝯpetit via cibi spēaliter in q̄ntitate notabili. Primo enim si qs eo vtatur in quantitate notabili abominatōem inducit

ꝛ facit cibū ſupnatare ī orificio ſtōachi. ꝛ ventrē plꝰ debito laxat ꝛ vomitū inducit. Nullo ꝗ mō butirū ē comedendū ꝫ via cibi in q̄ntitate notabili. ꝛ ſpēaliter nō comedat pꝰ ali/os cibos. ſꝫ ad ꝯdimentū cibarioꝝ ſatꝭ ꝯuenit.

Incidit atq̄ꝫ lauat penetrat mūdat quoq̄ꝫ ſerū.

Hic ponūt q̄ttuoꝛ ꝓprietates ſeri. i. aque lactis. Quarū ꝑma eſt ꝙ ſerū eſt inciſiuū ſiue ſubtiliatiuū. Scd̄a eſt ꝙ eſt lauatiuū. i. abſterſiuū. Tertia eſt ꝙ eſt penetratiuū. et iſta ſeq̄t ex ꝑma. Quarta eſt ꝙ ſerū ē mūdificatiuū. i. ſolutiuū ꝫ ſiue purgatiuū. Et tres iſtaꝝ ꝓprietatū narrat Auic. ij. cañ. c. de lacte. dicēs ꝙ aq̄ eiꝰ. ſ. lactꝭ eſt ſubtiliatiua lauatiua et ſolutiua ꝛ ī ipa nō eſt moꝛdicatio. Ra. ꝓo in almā. dicit ꝙ ſerū colerā rubeā expellit. ſcabiei q̄ꝫ atq̄ꝫ puſtulis. nec non eis puſtulis q̄ in facie naſcūt. hycter icie etiā. atq̄ꝫ ei cui foꝛ tis vini potus nocuit. auxiliū ꝑbet.

Caſeus eſt frigidꝰ ſtipās groſſus quoq̄ꝫ durus.
Caſeus et panis bonꝰ eſt cibus hic bene ſanis
Si nō ſūt ſani tūc hūc non iūgito pani.

In h̄ textu autoꝛ duo facit. Primo ponit q̄ttuoꝛ ꝓꝓꝛieta/tes caſei. q̄ꝝ ꝑma eſt ꝙ caſeus eſt frigidus. i. frigide nature et iſtud intelligendū eſt de caſeo recenti. qui eſt frigidus et humidus. ꝛ non de veteri qui eſt calidus ꝛ ſiccus. vt vult Aui. ij. cañ. c. de caſeo. Uel poteſt intelligi de caſeo qui fit ex ſola coagulatione lactis abſq̄ꝫ alicꝰ alteriꝰ rei ꝯmixtione Reperitur enim caſeus calide nature calefaciens ſtoma/chum ac linguam moꝛdicans ex cōmixtione rerū ſibi ad/mixtaꝝ. ſicut eſt aliquis caſeus viridis qui ſi in mag̃ quan titate ſumat multum calefacit coꝛpus. Scd̄a ꝓprietas eſt ꝙ caſeus eſt ſtipans. i. ꝯſtipatiuus ſiue duꝝ vētrē efficiens

Et istō marīe hȝ ꝟitatē ō veteri ꝛ mlˀtū coagulū hn̄te. Tertia ē ꝙ caseꝰ ē grossus.i.grossi hūoꝝ generatiuꝰ.qȝ ꝟitatez hȝ ō oī caseo.qꝛ oīs caseꝰ ex grossiori ꝛ terestriori pte lactis fit. Quarta ē ꝙ caseꝰ ē durꝰ.i.duriciē vētrꝭ efficiens. Et ista pt eē eadē cū scđa. Deīde dic̄ textꝰ ꝙ caseꝰ q̄uis solꝰ sūptꝰ sit insanꝰ.ex q̄ male digestōis ē.vt pdictū ē.tn̄ si ī modica q̄ntitate misceaꝛ pani.cū ipo pane digestibilˀ fit.alias n̄.ꝛ istud ꝟitatē hȝ ī corpe sano.ī egro āt n̄. Et ō caseo pꝰ dictū ē ibi. Nutrit ꝛ īpinguat.

Ignari medici me dicūt esse nociuū
Sed tamen ignorāt cur nocumenta feram
Languenti stomacho caseus addit opem.
Si post sumatur terminat ille dapes
Qui phisicā nō ignorāt hec testificantur

In h̄ passu autor fingit psonā loq̄ntē in spē casei ꝯ dicentes vsū casei eē insanū. Et dic̄ loq̄ns ī psona casei. Ignari medici.i.medicinā igr̄ātes dicūt me caseū eē nociuū supplē vꝫ r.igr̄āt cāȝ cur naꝛe hūane nocere dicor. Et pꝰ h̄ tangit auctor duas vtilitates sūptōis casei. Pr̄ia vtilitas ē ꝙ caseꝰ ꝓfert egrotāti stōacho Et cca istō ē notāō ꝙ n̄ oīs caseꝰ ꝓfert opē oī stōacho lāguēti. sȝ ī certꝭ casibꝫ oīs caseꝰ nocet.s.stōacho rare texꝛe.ꝛ oī stōacho debilitato ex lōga egritudīe. Sȝ caseꝰ recēs ꝛ nocuꝰ nō mlˀte viscositatꝭ opē ꝓfert stōacho calido.qꝛ teste Ra.ī almā.adustōȝ ꝛ caliditatē eiꝰ reꝑmit ꝛ stomacho etiā sicco ꝓfert.ꝓpt eiꝰ hūiditatē. Et talibꝫ stōachis mlˀtū nocet caseꝰ antiquꝰ siue mlˀtū acutꝰ lˀ mlˀtū coagulū hn̄s. Sȝ stōacho habēti mlˀta fleumata eiꝰ pellículˀ adherētia mlˀtū ꝓfert caseꝰ antiquꝰ vel multū coaguli hn̄s.qꝛ talˀ sui acuitate fleuma incidit ꝛ abstergit. Sȝ tali stōacho marīe nocet caseꝰ recēs ꝛ mollis. Et sic pȝ ꝙ ī aliq̄ casu caseꝰ sꝫ nocet ꝛ in aliq̄ nō.ꝛ ꝙ aliq̄n caseꝰ recēs pdest ꝛ aliq̄n vetꝰ. Scđa vtilitas ē ꝙ caseꝰ sūptꝰ post cibū terminat ipm.qꝛ faꝛ cibū descēdere ad illū locū ī q̄ viget digestio.scȝ

ad fundū stōachi. Et istō totū sciūt q̄ verā sciaȝ medicine hñt. Et de caseo acuto dic̄ Ra. i almā. Ueruntñ cū p⁹ comestionē gua ex eo gustat̄ q̄ntitas os stōachi corroborat. sacietatē q̄ȝ nimiā atq; fastidium q̄ ex dulcib⁹ ꝛ vnctuosis nutrientib⁹ in ore stomachi ꝑueniūt aufert.

Inter prādendū sit sepe parūq; bibendū
Ut minus egrotes nō inter fercula potes

Hic ponit duo documēta. q̄ꝝ ꝑmū ē q̄ prādēdo. i. comedēdo aliq̄s dȝ vicissim post sūptuȝ paꝝ ꝛ sepe bibere. ita q̄ ñ dȝ prīo totū cibū sumere ꝛ postea potū. Et istū ꝟsū ꝑmū aliq̄ ñ hñt. q꜠ reuera idē ꝟsus in forma ꝑus expositus est. Scdm documentū ē q̄ int̄ duas comestiōes sic̄ int̄ prandium ꝛ cenā debem⁹ ꝑ posse potū euitare. ꝛ h̄ si cib⁹ sūpt⁹ in stomacho nonduȝ fuerit digest⁹. nisi magna necessitas assit. q꜠ talis pot⁹ sumpt⁹ impedit ꝛ interrūpit digestōnem cibi ꝑmo sumpti. cibū facit indigestū de stōacho descēdere. atq; appetitū deijcit circa cibū in cena sumēdū et corp⁹ g̃uat. ꝛ ad dispositōeȝ in q̄ hō neq; san⁹ neq; eger ē inclinat siue ad dispositōem ꝑuenientem febrem.

Ut vites penam de potib⁹ incipe cenam

Hic autor innuit q̄ cena dȝ incipi a potu. Et aliq̄ exponūt metꝝ istō. Si tu vis vitare penā. i. infirmitatē. ꝑus potes in ꝑncipio cene añq; comedas. ſȝ ista expositio ñ valet. q꜠ ꝟm medicos regulari⁹ est a cibo cenā incipe q̄ȝ a potu. Et q̄uis iste liber direct⁹ sit anglic̄. ipi tñ hāc sniaȝ ñ obseruāt. q꜠ regulariter q̄cūq; hora diei potū sumūt ꝑponūt morsū panis. iō alit̄ pt exponi ꝟsus iste accipiēdo potū ꝑ cibo liq̄do ꝛ facile digestibili. sic̄ accepit ypo. potuȝ. ij. pti. amphorismoꝝ. ibi. facile ē repleri potu q̄ȝ cibo. ita q̄ sēsus

isti⁹ ꝟsus sit ꝙ meli⁹ ē cenā incipe a potu.i.cibo liq̄do ꝛ facī
le digestibili. Cui⁹ rō ē.q2 si cibꝫ liq̄d⁹ ꝛ facile digestibil' p⁹
sumaꝶ cū in nocte supueniēte fortificeꝶ calor digestiu⁹ cibꝫ
liq̄d⁹ ꝛ facile digestibil' lōgo tpe erit digest⁹ añ grossū ꝛ dif
ficulter digestibilē. Et cū non poterit hr̄e exitū ꝓpt' cibum
grossum nōdū digestū nimis adureꝶ. vel si exeat grossum
secū rapiet cibū nondū digestū plene. Meli⁹ ē ḡ vt iste ci-
bus liq̄d⁹ ꝛ facile digestibil' ꝑus sumaꝶ vt tpe q̄ digest⁹ sit
exitum habeat nullo repugnante.

Singula post oua. pocula sume noua
Post pisces nux sit. post carnes caseus assit.
Unica nux. ꝓdest. nocet altera. tertia mors est.

Hic autor ponit aliq̄ documēta. Primū est p⁹ sūptōem
cuiuslibet oui recēꝫ supple ꝛ mollis dēm⁹ sumere potū. ma
xime haustū vini. Cui⁹ cā ꝑt esse. q2 ouū recens ꝛ molle est
optimi nutrimenti ꝛ facilis digestōis. ꝛ est de his q̄ in mo
dica q̄ntitate mltū nutriūt. ꝛ ꝑcipue ei⁹ vitellus. vt dictuꝫ
ꝑus ibi. Oua recentia. Sic ḡ vinum qđ est amicū naꝶe fa
cit ꝙ ouū auidi⁹ ad membra trahiꝶ ꝛ ad ei⁹ penetratōꝫ iu-
uat. Et cā alia etiam potest esse. q2 ouū tarde ꝑ mery descē
dit. pot⁹ ḡ vel vinum iuuat ei⁹ descensum. Scđm documē
tū est post comestōem piscium debem⁹ sumere nuces loco
casei. q2 nux sua siccitate impedit generatōnem fleumatis
quod generari solet ex piscibꝫ. ꝛ hic est ꝙ in quadragesima
vltimo danꝶ nuces. Tertiū documentū est ꝙ post come-
stionē carniū debem⁹ sumere caseū ꝛ non nuces. q2 nuces
nimiū exsiccarent ꝛ caseus nō. s3 facit cibum descēdere ad
fundū stomachi q̄ viget digestio. Et istud est veꝝ de caseo
mediocri inter veterem ꝛ nouū. Deinde subdit text⁹ in vlti
mo ꝟsu ꝙ vnica nux. s. nux muscata ꝓdest nature hūane ꝛ ꝓ
ficua ē. q2 bonū odorē orꝫ effic. visū ꝯfortat. ꝛ silr epar. sple
nē ꝛ stōachū. ꝛ maxie os ei⁹. ſm Aui. ij. cā. c. đ nuce muscata

Sȝ alka.s.nux auellana vł cõis nocȝ. Auellana q̄dē qm̄ in flatiua ē ꝛ generatiua vētositatū ĩ vētre ĩferiori et facit ȝoda ꝛ tarde ē digestõis ꝛ excitat vomitū. vt hȝ Aui.ij.cañ.c. de ea. Nux ꝓo cõis.qꝛ etiā facit ȝoda ꝛ difficił est digestõis et mala stõacho ꝛ h̄ calido ꝓpł eiꝰ caliditatē. Sȝ tertia nux.s. nux baliste ē mors.i.mortē inferēs.qꝛ ꝑ balistā hoīes inkfi ciūł. Uel p̄t istō ītelligi de nuce mechel q̄ ſm Aui.ij.cañ.ē venenū stupefactiuū.q̄re mortifera est.

Adde potū piro.nux est medicina veneno
Fert pira nostra pirꝰ.sine vino sūt pira virꝰ
Si pira sūt virus.sit maledicta pirus
Si coquas antidotū pira sūt.sȝ cruda venenū.
Cruda grauāt stõachū.releuant pira cocta gra/
Post pira da potū.pꝰ pomū vade fecatū. uatū

In h̄ p̄rio v̄su autor dat vnū documētū dicēs ꝙ nos dēmꝰ pꝰesū piroꝝ sumere potū.s.vinū. Cuiꝰ cā sufficieł dicta est pꝰ.qꝛ pira sūt generatiua vētositatȝ ꝛ ꝺ ꝓpetate colicā īducē tia ꝛ sāguinē aq̄sitate replētia.ꝛ ꝰ cū eis dȝ potari vinū.et marīe forte ꝛ calidū qꝺ ē vētositatū carmīatiuū ꝛ aq̄sitatū ꝯsūptiuū q̄s īducūt pira Scꝺo diċ textꝰ ꝙ nux ē medicina veneno.i.r̄ mediū ꝯ venenū. vt pꝰ dictū ē ibi. Allea nux ru. Deīde ī scꝺo ꝛ tertio v̄sib; īnuit ꝙ pira sūpta sine vino sūt venena.i.nałe nocētia ꝓpł cāȝ dictā ī p̄rio v̄su. Ueꝝ ē t̄n ꝙ pi/ ra n̄ sūt virꝰ.i.venenū simpłr.qꝛ si sic comestio eoꝝ mortē ī duceret.ꝛ pirꝰ ea portās eēt maledicta. Deīde ī q̄rto v̄su au tor innuit ꝙ pira cruda sūt venenū.i.nocumētū īferētia. q̄a faciūt ebulitōȝ hūoꝝ.colicā fleumata ꝛ scabiē.si t̄n ipa co/ q̄nł sūt āthidotū.i.medicīa mō q̄ dictū ē sup̄ cū vino ꝛ ma/ rīe etiā pꝰ alios cibos sūpta.qꝛ sic iuuāt ad expulsiōeȝ fecū. Deīde ī q̄nto v̄su diċ ꝙ pira cruda ḡuāt stõachū.qꝛ ipȝ ipe/ diūt a digestiōe ꝛ īflatiua sūt.sȝ pira cocta releuāt stõachū

grauatū. ꝛ disponūt ipm ad suā naturalitatē. Et in vltio versu subdit duo. Primū ē ꝙ nos debem⁹ post pirū sumere potū ꝓpter cām prius dictā Scdm est ꝙ post esuz pomi debē⁹ire fecatū. id est. ad secessū. Et ẜm Aui. ij. cañ. c. de pomis. Poma dulcia ꝛ acetosa qñ in stomacho inueniūt humorē grossū qñqꝫ deponūt ipm in egestōe. Rō tñ text⁹ pt eē q2 poma multū inflatiua sūt ventositatē generantia. q̄ in secessu emittit.

Cerasa si comedas tibi confert grandia dona
Expurgant stomachū. nucleus tibi tollit
Et de carne sua sanguis eritqꝫ bonus

Hic ponūt tria cōmoda ex vsu cerasoꝝ ꝓueniētia. Primū ē ꝙ cerasa expurgāt stōachū. Et istō ẜm q̄sdā veꝝ ē qñ sit cū eis nuclei terūt. q2 sit hñt qndā vim abstersiuā ac mūdificatiuā. Scdm ē ꝙ nucle⁹ cerasoꝝ. i. arill⁹ hꝫ ꝟtutē frangēdi lapidem renū vel vesice si sicc⁹ sumat vel ex eo fiat lac. Tertiū ē ꝙ caro cerasoꝝ ē generatiua optimi sāguis ꝛ cōfortās ac impiguās. Et istō expimētū cōprobat. q2 videm⁹ passeres q̄ sūt aues mltū comedētes cerasa ꝙ tpe cerasoꝝ hñt epata mltū maiora q̄ȝ alio tpe. signū igit ē ꝙ magnificāt epar ꝛ ꝯfortāt. Circa istō est notādū ꝙ duplicia sūt cerasa. s. grossa ꝛ pua. Grossa aūt adhuc duplicia. s. dulcia ꝛ pōtica. Oĩa dulcia ꝛ pua sūt insana de facili corruptibilia ac in corpib⁹ faciētia vermes. Grossa pōtica dicūt cina. ꝛ illa sūt adhuc duplicia. q̄dā sūt rubea ꝛ mollis carnis. et talia debēt recētia comedi et ĩ pncipio mēse. ꝛ hñt vim abstersiuā stōachi atqꝫ appetitū incitādi. Alia sūt cina nigra et grossa sat⁹ dure carnis ꝛ int ceta marie pōtica. ꝛ ista debēt comedi ĩ fine prādij siue cene. Cui⁹ cā est. q2 ista sua pōticitate qñ in fine mēse sumūtur claudūt orificiū stōachi. q̄ clauso digestio melioꝛ ac velocioꝛ fit.

Infrigidant laxant multū prosūt tibi pruna

Hic ponūt due vtilitates ꝓuenīētes ex esu prunoꝝ. Pria
ē ꝙ pruna īfrigidāt corp⁹. ⁊ iō portegalēses ī calida regiōe
existētes ī decoctōe suaꝝ carniū sēp ꝯmiscēt pruna ⁊ maxīe
damascena. Scōa ē ꝙ pruna laxāt vētrē. ⁊ h̄ ē ꝓpt eoꝝ hūi
ditatē ⁊ viscositatē ꝑm Gal. ij. ali. Et istō ē veꝝ d̄ prunis ma
tur̄. In crudis eī q̄ n̄ sūt matura ē stipticitas ⁊ eoꝝ nutrimē
tū ē paucū. vt dic̄ Aui. ij. cañ. c. de eis. Et ista scōa vtilitas
lȝ etiā mltū ꝯueniat prunis damascenis sic̄ ē ꝑma. maxime
tñ ꝯuenit prunis armenis. i. deportatis extra armenia. q̄r
meliora sūt oīb⁹ ⁊ vehemēti⁹ soluētia ꝑm Aui. loco pal. Et
ꝓ maiori declaratōe istaꝝ vtilitatū sciēdū ē ꝙ pruna matura
sūt vsu ⁊ n̄ īmatura. Pruna āt mag̃ natē ꝯueniētia sūt illa
q̄ sūt figure oblōge habētia carnē paucā ⁊ durā ad aliq̄lez
siccitatē declinātia ⁊ corticē exteriorē tenuē. ⁊ debēt esse in
sapore n̄ vere dulcedis. sȝ dȝ eē eoꝝ dulcedo attinēs alicui
acredini. ⁊ hmōi sūt pruna damascena. talia eī pruna infri
gidāt vt dictū ē. Sūt āt mlte alie maneries prunoꝝ quoꝝ
vsus nō ē approbād⁹ Sūt etiā q̄dā prunella siluestria ꝑua
q̄ crescūt ī siluis ⁊ tñ sūt laxatiua. sȝ vētr̄ restrictiua et ex his
fit aq̄ q̄ vētr̄ restrictōz facit. Debēt āt pruna q̄ sumūt ꝓpter
vētr̄ laxatōez ꝑmo poni ī aq̄ frigida. tūc eī ꝑfecti⁹ infrigi/
dāt ⁊ humectāt. ⁊ colerā quā inueniūt lubricādo soluūt. ⁊
sic stōach⁹ meli⁹ disponit ad cibū recipiēdū. Et ē diligent
notādū ꝙ pruna hūida recētia sūt mag̃ laxatiua ꝗ̄uis sint
peior̄ nutrimēti ⁊ pluriū supfluitatū. sȝ pruna sicca magis
ꝯfortāt. ⁊ meli⁹ nutrimētū dāt corpi. Et sic̄ dictū ē d̄ prunis
sic suo mō ītelligat de cerasis. veꝝ tñ ē ꝙ cerasoꝝ hūiditas
ē subtilior ⁊ min⁹ viscosa. vñ min⁹ nutriūt ꝗ̄ pruna.

Persica cū musto vobis datur ordine iusto
Sumere sic est mos nucib⁹ sociādo racemos
Passula nō spleni. tussi valet. est bona reni

In h passu tria ponūť documēta. Primū ē q mustū est bibēdū cū psicis.l' psica comedēda sūt cū musto. Cā pme ptis ē.q2 mustū ē mltū calefactiuū 7 ebulitiōez faciēs in corpe nro.hāc āt ebulitōz 7 calefactōz phibēt psica sua frigiditate. Cā scōe ptis ē.q2 psica sūt mltū frigida 7 corp9 mltū ifrigidātia.g sup oia dz bibi illd vinū qd pl9 calefacit.illd āt ē mustū qd scit expientia. Et de ordie comedēdi psica.mltis 7 alijs dictū ē p9 ibi. Persica poma pira. Scdm documētū ē q racemi dñt comedi qñ comedūť nuces 7 maxie antiq 7 sicce.recētes eñi nuces sane sūt p se.sz antiq sicce.nimiū exsiccāt.7 pp eoz vnctuositatē de facili inflāmatōz i corpe inducūt.qre cū eis comedi debēt racemi q resistūt inflamationi 7 exsiccatōi cū humectēt. Et de nucib9 ample dictū est ibi. Allea nux ruta. Tertiū documētū q passula.i. vua passa nocet spleni.q2 īducit opilatōz ei9 Sz vua passa vtil' ē renib9.q2 exq ipa ē vrine puocatiā.ipa ē lauatiua renū.ex mlta eñi aqsitate ad renes ducta ipi renes mūdificanť. Et de vuis passis siue passul' etiā dictū ē s ibi. Nutrit 7 ipiguat.

Scrofa tumor glādes fic9 cathaplasmate cedit.
Iūge papauer ei confracta foris tenet ossa

Hic ponūť due vtilitates puenietes ex ēplastratōe ficuū Pria ē q fic9 decocte ī aliq liqre.vicz in aq.7 tūc supposite cū hūiditate curāt istas tres egritudies.s. scrofulas glandes 7 tūores. Per scrofulas ītelligūť inflatōes sub mento circa collū. Et dr scrofula a scroffa.qd idem ē qd sus siue porca.vl' q2 ista egritudo mltū accidit porcis pp gulositatē eoz.vl' q2 ei9 figura sm plimū assimilať porcis vt vult Aui. i.iiij.trac.ij.c.d scrofful'. Per glādes do ītelligūť apostemata q cōiter solēt accidere sub ascellis 7 i inguib9. Et p tūorē pñt ītelligi iflatōes in qlib3 pte corpis. Vñ p istis apostematib9 curādis 7 maxie maturādis dz decoq ficus ī aqua et ipi aque debet cōmisceri modicū aceti vt acetum iuuet

penetratõz ꝟtutꝫ fic⁹. ⁊ decoctõe facta dñt teri ĩ mortario. ⁊ deide misceri cũ modica aq̃ cũ q̃ bulite sunt. Un̄ cathaplasma ꝓpe ē medicia facta ex aliq̃ re ⁊ succo ei⁹ Juxta illđ metꝝ. Tũc cataplasma facꝫ cũ succũ ponis ⁊ herbã Scđa vtilitas ē ꝙ fic⁹ cũ papauere cataplasmate retinẽt ossa fracta. ⁊ dñt decoq̃ insil' cũ aq̃ absq3 appositõne aceti. ⁊ dñt sil' teri. ⁊ addi eis aq̃ decoctõis eaꝝ ⁊ tũc supponi. Et cã isti⁹ ꝑt eē. q2 papauer ē stupefactiuũ. ⁊ ꝑ illđ tolliꝭ dolor q̃ accidere solꝫ ĩ fractõe ossiũ. ⁊ ꝓuocat somnũ. fic⁹ silr faĉ moueri hũiditates ad extiora. q̃b⁹ hũiditatib⁹ ad ossa motꝫ. ossa pñt retinere ad nascentiã. nũq3 tñ ꝟe ꝯtinuari. Aliq̃ tñ textus hñt loco tenet trahit. ⁊ tũc sẽsus ē melior Un̄ papauer ē triplex. s. albũ nigꝝ ⁊ rubeũ. rubeũ ãt ē siluestre ⁊ venenosũ ⁊ crescit ĩ bladis ⁊ iuuenes solẽt terere flores ⁊ facere incaustũ ex ipis florib⁹.

Pediculos veneremq3 facit sed cuilibet obstat

Hic ponũꝭ due opatões ficuũ. Pria ē ꝙ ex comestõe ficuũ seq̃ꝭ mltitudo pediculoꝝ ĩ corpib⁹ hũanis Et istđ maxie ꝟitatẽ h3 đ ficub⁹ siccꝫ. vt dic Aui. ij. cañ. c. đ ficub⁹. Et cã ꝭm eũ ibi. ē ꝓpꝭ maliciã ⁊ corruptõz hũorꝫ generati ex eis Et alia cã etiã ꝑt eē. q2 fic⁹ ꝓuocant mltũ sudorẽ. ex q̃ seq̃ꝭ generatio pediculoꝝ. Scđa opatio ē ꝙ fic⁹ incitãt appetitũ coeũdi. q2 generãt vẽtositatẽ q̃ iuuat ad erectiõez ꝟge. et silr sũt mltaꝝ supfluitatũ ⁊ sperma augmẽtantes

Multiplicãt mictũ ventrẽ dant escula strictũ.
Escula dura bona sed mollia sunt meliora

Hic ponũꝭ due vtilitates esculoꝝ. Primũ ē ꝙ multiplicãt mictũ siue vrinã. Cui⁹ cã ꝑt eē. q2 indurãt feces. ⁊ sic aq̃sitas fecũ ē cã mltitudis vrine. Uel ꝑt sumi cã silis illi que sumiꝭ ex illo ãphorismo. Urina nocꝭna mltũ facta. modicũ secessũ ꝭcat in die. ⁊ ecõuerso. q̃ mltas habuit cameras

nocturnas ꝺ mane hꝫ paucā vrinā Cui⁹ cā ē. qꝛ si mlta fiat di gestio mltū ꝺ hūiditate q̄ trāsire deberet ad vesicā sil' cū ea exit. Et si vrina fiat mlta. mltū ꝺ hūiditatibꝰ q̄ trāsire debe rēt cū egestōe ⁊ eā magnificare cū vrina euacuant. Scda vtilitas ē ꝙ esculа ꝯstipāt vētrē. ⁊ istꝺ accidit ꝓpt eoꝝ pōtici tatē ⁊ stipticitatē. Ex q̄ ifert text⁹ ꝙ escula dura sūt bōa. ⁊ h̄ qꝛ ꝯstrīgūt vētrē. ⁊ ꝰ ꝓsūt vētri nimiū laxato. sꝫ mollia escu la sūt meliora durꝭ. qꝛ nutriūt ⁊ min⁹ vētrē ꝯstipāt Et circa istꝺ ē sciēꝺ ꝙ escula min⁹ ꝯpetūt nutrimto ꝙꝫ poma pira p/ sica fic⁹ ⁊ sil'ia. qꝺ satꝭ oñdit austeritas saporꝭ eoꝝ ⁊ durici es sube eoꝝ postꝙꝫ i arbore matata sūt. ⁊ ꝰ ex his parum dꝫ cōedi. ⁊ magꝭ recipi ꝺñt via medicie ꝙꝫ cibi. Et qꝛ ꝟt⁹ eoꝝ ē stiptica valde satꝭ ꝯpetūt i fluxu vētrꝭ. Et qꝛ escula i arbore ñ mollescūt mollicie sufficiēte ad esū. iꝺ añꝙꝫ cōedāt remol liāt. ⁊ tūc sūt magꝭ delectabilia gustui ⁊ min⁹ stiptica.

Prouocat vrinā mustū cito soluit et inflat

Hic ponūt ꝓpetates tres musti. q̄ꝝ pria ē ꝙ mustū ꝓuo/ cat vrinā Cui⁹ cā ē. qꝛ i musto sūt ꝑtes trestres nitrose mor dicātes vesicā cū ad eā veniūt. ⁊ ꝓpt eaꝝ mordicatōꝫ vesica citi⁹ nitit eas expell'e ⁊ ipm mustū. ⁊ ista ꝓpetas itelligēda de mustꝭ hñtibꝰ feces mordicātes sic̄ musta pl'ima renēsia. qꝛ musta hñtia feces grossas ñ mordicātes sꝫ magꝭ opilan tes ipediūt vrinā. sic̄ p⁹ dictū ē ibi Impedit vrinā. Scda ē ꝙ mustū cito soluit vel laxat vētrē ꝓpt eādē cāꝫ dictā i pria ꝓpetate Tertia ē ꝙ ē inflatiuū ꝓpt ebulitōꝫ quā faci corpe ex q̄ ꝓueniūt vētositates. Et cause istaꝝ duaꝝ ꝓpetatū di/ cte sūt p⁹ ibi Impedit vrinā.

Grossos humores nutrit ceruisia. vires
Prestat. et augmentat carnē. generatqꝫ cruorē
Prouocat vrinā. ventrē quoqꝫ mollit et inflat.
Infrigidat modicū. sed pl⁹ desiccat acetū

Infrigidat macerat. melā c. dat. sperma minorat
Siccos infestat neruos et pinguia siccat

In h textu autor duo facit. Primo ponit octo ꝓpetates ceruisie. q̄ꝝ ꝑma est ꝙ ceruisia facit ī corpe nr̄o grossos humores Et istō marie hꝫ ꝟitatē respectu vini. et diuersificat ceruisia ī generādo grossos hūores ex pte sui oꝝ ꝯponētiū. Naz ceruisia ex grossiori sub̄a grossiores hūores generat. ꝛ ex minꝰ grossa minꝰ grossos. Scd̄a ē ꝙ ceruisia augmentat vires. Et istud ē intelligendū de ceruisia ex optimis gnis ꝯposita. q̄ plurime decoctōis ē. cuiusmodi est ceruisia ostiensis. Ista em̄ multū nutritiua ē ꝛ ğ vires augmentat. Tertia ē ꝙ augmentat carnem. Et istō ꝓuenit ꝓpt multaȝ eiꝰ nutritōem. Quarta ē ꝙ multiplicat sanguinē eadeȝ de causa. Et iste tres vltime ꝓprietates hn̄t veritatē d ceruisia antiq̄ multū decocta ꝛ de optimis granis ꝯposita. Quīta est ꝙ ꝓuocat vrinam. Sexta ē ꝙ laxat ventreȝ. Et iste due ꝓprietates marie hn̄t veritatē de ceruisia clara mltū lupulēta. i. in qua plurimū lupuli imponit. cuiusmodi ē ceruisia hāburgēsis q̄ ꝓuocat vrinā ꝛ laxat ꝓpt lupulū. Ipa tamen nō valet debilia cerebra hn̄tibꝫ. qꝛ tales de facili inebriant ꝓpt multitudinē lupuli. Septima ē ꝙ inflat ventrē. Et istō hꝫ veritatē de ceruisia modica decoctōe cocta. cuiusmodi ē coyta holādie q̄ marie inflat ꝛ opilat. et ꝓpterea plurimū impinguat. Octaua ē ꝙ ceruisia modicū infrigidat. cuiusmodi ē ceruisia holandie brabancie hānonie ꝛ flādrie. ꝛ illa q̄ cōis hō vtit. Et ista ꝓprietas marie ꝟitatē hꝫ respectu vini. Et circa istō ē sciendū ꝙ ceruisia pt̄ fieri ex auena ꝛ ordeo ꝛ ex frumēto. Et ꝫm qd̄ fit ex alio ꝛ alio grano ē alterius ꝛ alteriꝰ ꝯplexionis. q̄ em̄ fit ex ordeo plus attinet frigiditati. qꝛ ordeū ē frigidū. Que aūt fit ex ordeo ꝛ auena minus opilat ꝛ minꝰ generat vētositates et minꝰ nutrit. Et q̄ fit ex frumēto plus attinet caliditati ꝛ magꝭ nutrit. ꝛ magꝭ opilat. Et q̄to ceruisia ē grossior. tanto ē deterior. et q̄to sub-

silior tāto melior. Et vlteri⁹ ē sciēdū φ pessima cervisia est q̄ fit ex reb⁹ inebriātib⁹. puta ex grano qđ noiaᵗ loliū. et q̇a ista maxīe dolorē capitꝫ generat ꝛ neruos ledit. Deinde ponit text⁹ q̄nqꝫ ꝓprietates aceti. q̄ꝝ ṗma ē φ acetū exsiccat. dicit em̄ Aui. de eo. ij. cañ. φ est fortꝫ exsiccatōnis. Et ꝓpterea medici p̄cipiūt tpe pestis vti aceto cū cibo ꝛ silr cum potu. Dicit em̄ Aui. in. j. in. c. viij. doc. v. Aceto p̄terea in cibo ꝛ potu vti in pestilentia ē nocumenti ip̄i⁹ securatio. Scđa ē φ acetū infrigidat ꝓprietate q̄ in eo ē. Tertia ē φ macerat id est. facit hoīem macrū. ꝛ rō est qꝛ exsiccat. ꝛ istud maxīe veꝝ est de aceto in ieiuno stōacho sumpto. vt vult Auic. in j. doc. iiij. c. v. de extenuatōe crassi. Uerum est tn̄ φ assidu⁹ vsus aceti. maxime in ieiuno. multa inducit incommoda. visum debilitat. pectus offendit. tussim cōmouet. stōachū ꝛ epar ledit. neruos ꝛ iuncturas vehemēter opprimit. has arteticis dolorib⁹. tremorib⁹. ꝛ paralisib⁹ vexans. Quarta est φ acetum generat melancoliam eo φ humores infrigidat ꝛ exsiccat. Quinto est φ acetū minorat sperma. ꝓptea qꝛ exsiccat. infrigidat. ꝛ macerat. Et istas ꝓprietates aceti ponit Ra. in almā. dicēs. Acetū frigidum ē ꝛ siccum. ꝛ qđ maciem efficit ꝛ vires destruit. sperma q̄ꝫ minuit ꝛ colerā corroborat nigram. rubeam ꝟo coleram ꝛ sanguinē debilitat. ciboſqꝫ q̇b⁹ admiſceᵗ subtiliat. Deinde in vltimo ꝟsu autor subdit tria. Primū est φ acetū nocet macris. Et rō est. qꝛ acetū exsiccat ꝛ sic addit in macredine. Simile em̄ additū suo simili facit ip̄m furere. ꝛ etiam omnis ꝯplexio lapsa p ꝯtrarium medicatur. et per simile deterioraᵗ. Secundū est φ acetum nocet neruis. vt dicit Auicen. ij. cano. c. de eo. Tertiū est φ acetum macerat. vt dictū est.

Rapa iuuat stomachū. nouit ꝓducere ventū
Prouocat vrinam. faciet quoqꝫ dente ruinam.
Si male cocta datur hic torso tūc generatur

In h̄ passu ponūꝛ p̄rio tres vtilitates rape tp̄ate cocte. et vnū ei⁹ nocumētū. P̄ria vtilitas ē ꝙ rapa iuuat stōachū q̄a bn̄ digeriꝛ a stōacho. nec ip̄e ea ḡuaꝛ Scd̄a ē ꝙ rapa ē ꝓuocatiua vēti. qd̄ pȝ expimēto Tertia ē ꝙ rapa ē ꝓuocatiua vri ne. Preter tn̄ istas ꝓꝓetates vult Auer. ꝙ magnā hȝ ꝓꝓeta tē i ꝯfortādo visū. Nocumētū ꝟo rapaꝝ ē ꝙ assiduatio rapa rū nocȝ dētibꝰ In vltio āt ꝟsu subdiꝛ ꝙ rapa male cocta tor tiōes faci i corpe qꝛ mltiplicat vētositates Juxta illd̄ Uetū sepe rapꝭ si tu vis viuere rapꝭ. Et ē sciēdū ꝙ caude raparuȝ fortiꝛ vētrē laxāt Pro maiori noticia sciēdū ē ꝙ rape inꝛ ra dicesꝭ magꝭ ꝯueniūt ad corpis nutritōȝ. qd̄ satꝭ ōn̄diꝛ ex aī- cabilitate sui saporꝭ. Hec ei ꝯplexio ē oībꝰ edulijs ꝙ amara ꝛ pūgitiua min⁹ alimētū dāt corpi. ꝛ dulcia magꝭ. qꝛ ḡ rape radicibꝰ alijs sūt dulciores ꝛ min⁹ pūgitiue. magꝭ ꝯpetunt via cibi. sȝ generāt sāguiēȝ grossū ꝛ melācolicū si digestiua sit debiľ. Et bonū ē ꝙ depureꝛ a p̄ria aq̄. ꝛ nllo mō dn̄t co- medi crude. ꝛ incitāt ad coitū. ꝛ vias mūdificāt vrinales.

Egeritur tarde cor. digeritur quoqȝ dure
Similiter stōach⁹ melior sit in extremitates
Reddit lingua bonū nutrimentū medicine.
Digeritur facile pulmo cito labitur ipse
Est meli⁹ cerebrū gallinaꝝ reliquoꝝ.

In isto passu notāꝛ q̄nqȝ Primū ē ꝙ cor aīaliū cōestū tar- de digeriꝛ ꝛ tarde etiā egeriꝛ. Et rō ē. qꝛ caro cordis ē caro melācolica q̄ difficulꝛ digeriꝛ ꝛ tarde descēdit. Et n̄ ē caro bōa ſm Aui. ij. can̄. c. d̄ carne. ꝛ n̄ mltū nutrit vt dic̄ Ra. in almā. Scd̄m ē ꝙ stōach⁹ silr ē male digestōis ꝛ tarde descē siōis. Cui⁹ rō ē. qꝛ stōach⁹ ē mēbꝝ neruosū cartilaginosuȝ. q̄re difficile digeriꝛ. Et ḡ etiā nō generat bonū sāguinem. Deinde subdit text⁹ ꝙ stōach⁹ i ei⁹ extremitatibꝰ. s. q̄ ad eius fundū ꝛ orificiū meli⁹ digeriꝛ. Cui⁹ rō ē. qꝛ i illꝭ ptibꝰ magis

carnosus ē ⁊ magꝰ pīguis. Tertiū ē ꝙ lingua ē boni nutri mēti. ⁊ h̄ q̄ ad eiꝰ radicē. vt vult Auicē. ij. cañ. c. ꝺ carne. Et rō ē. q̄ꝛ ē facil' digestōis ⁊ carnosa. Et int' reliq̄s liguas por celli. q̄ ablata eiꝰ pelle eq̄paraꝛ carni apri. vt sciūt sciuden- tes añ ꝑncipes Ligua tñ bouis ñ ē mltū sana ꝓpt' eiꝰ nimiā hūiditatē. Leccatores tñ liguis vti volētes añ eaꝝ assatōꝫ īponūt gariofilos. q̄bꝫ hūiditas liguaꝝ minuiꝛ. ⁊ sic aptio res sūt esui Quartū ē ꝙ pulmo facile digeriꝛ ⁊ facile egeriꝛ Et istō ē ꝓpt' eiꝰ raritatē ⁊ mollicię. Verū ē tñ ꝙ eiꝰ nutrimē tū nō ē ꝯueniēs naꝛe hūane q̄ꝛ ꝑuū ē ⁊ fleumaticū. vt dicit Aui. ij. cañ. c. ꝺ eo. Et circa istō ē sciēdū ꝙ pulmo arietꝭ q̄s uis ñ sit bonꝰ cibꝫ. ē tñ bōa medicia. q̄ꝛ sanat excoriatōꝫ cal canei ex calciamēto. si ponaꝛ sup̲ ipāꝫ calidꝰ. vt dic̄ Aui. lo co p̄al. Quintū ē ꝙ cerebꝝ gallie int' oīa cerebra ē meliꝰ. ꝺ q̄ dic̄ Aui. ij. cañ. ꝙ ꝓhibet fluxū sāguis nariū. Dꝫ tñ cū sa le aut cū spēbꝫ cōedi. q̄ꝛ ꝺ sevomitū ꝓuocat. Et circa istud sciēdū ē ꝙ de cerebro pulloꝝ dicūt medici ꝙ augm̄tat me moriā Cerebra ꝟo porcoꝝ naꝛe nō sūt ꝯueniētia. sꝫ cerebꝝ ouis leporis vel cuniculi cū sale vel spēbꝫ comedi p̄t. et de cerebro ampliꝰ dictū est ibi. Nutrit ⁊ impinguat.

Semen feniculi fugat et spiracula culi

Hic poniꝛ vnū documētū. ⁊ ē ꝙ semē feniculi. qꝺ ꝺꝛ ma- ratꝝ. expellit vētositates aut eas dissoluit. Et rō ē q̄ꝛ ē cali dū ⁊ siccū ⁊ carmiatiuū. Et circa istō ē sciēdū ꝙ a cōibꝫ q̄t- tuor tāguꝛ vtilitates ꝓueniētes ex esu maratri siue semis feniculi Pria ē ꝙ ꝯfert febribꝫ. scða ē ꝙ ꝑpellit venenū. tertia ē ꝙ mūdificat stōachū. q̄rta ē ꝙ acuit visū. Et ꝺ isto solent dari isti ꝟsus cōes. Bis duo dāt maratꝝ febres fugat atq̄ venenū. Et purgat stōachū lumē q̄ꝫ reddit acutū Et istas q̄ttuor vtilitates tāgit etiā A ui. ij. cañ. loq̄ns de feniculo. Et circa q̄rtā vtilitatē nota ꝙ Aui. loco p̄al. ꝺ semie feicu li dic̄. Democritꝰ existimauit ꝙ venenosi ꝟmes pascūt feni

culi recēt͡ʒ semēvt eoꝝ visus ꝯfortent. vt vipe ⁊ ſpētes fricāt ocl'os suos cū egrediūt̄ d̄ cauernis suis pꝰ hyemē sup ipm vt illūinēt̄ ocl'i eoꝝ. Sciēdū vlteriꝰ ꝙ feniculꝰ tarde digerit̄ male nutrit ⁊ paꝝ. ⁊ ḡn ꝯpetit via cibi. ſ͡ʒ magꝭ via medicīe Nō igit̄ vtēdū ē eo ī regīe sanitat͡ʒ. nisi ad correctōꝫ malicie q̄rūdā alioꝝ ciboꝝ. sic ītērdū cū lactuca comediꝰ petrosilinū ad resistēdū frigiditati ⁊ hūiditati lactuce. sic etiā cū cucurbit͡ʒ p̄t decoq̄ feniculꝰ. ⁊ silr̄ cū rap͡ʒ ad corrigēdū maliciā eaꝝ.

Emendat visū stomachū cōfortat anisū.
Copia dulcoris anisi sit melioris

Hic ponūt̄ due vtilitates anisi. q̄ꝝ p̄ria ē ꝙ anisuꝫ ꝯfortat visū. Scd̄a ē ꝙ anisū ꝯfortat stōachū. Cuiꝰ cā ē. qꝛ anisuꝫ mūdat stōachū a fleumatibꝫ. ⁊ ipm calefac̄. ⁊ ꝓpt̄ea ec̄ ꝯfert visui. qꝛ nihil ē qd̄ visui magꝭ noceat q̄ꝫ imūdicia stōachi. qꝛ a stōacho imūdo eleuāt̄ fumi imūdi q̄ ocul' nocēt ꝑturbādo spūs visiuos. et ista duo iuuamēta fac̄ anisum dulce Et p̄ter istas vtilitates Aui. ij. cañ. c. d̄ aniso pl'es alias vtilitates anisi ponit. vult eī ibi ꝙ anisū ē aperitiuū. doloꝝ sedatiuū. ⁊ vētositatū resolutiuū. sedatiuū sit͡ʒ. cāne ex hūiditatibꝫ salsis apitiuū ⁊ opilationū epat͡ʒ ⁊ splenis generataꝝ ex hūiditatibꝫ. ⁊ silr̄ renū vesice ⁊ matric͡ʒ. ꝓuocatiuū vrine ⁊ mēstruoꝝ. ⁊ mūdat matricē a fluxu hūiditatū albaꝝ ⁊ est motiuū coitus.

Si cruor emanat spodiū sumptū cito sanat

Hic ponit̄ vnū iuuamētū spodij Et ē ꝙ spodiū sūptū sanat fluxū sāguis. Cuiꝰ cā p̄t eē. qꝛ spodiū hꝫ ꝟtutē ꝓpaꝫ cōfortādi epar. ⁊ sic fortificato epate qd̄ ē fons ⁊ origo sāguis sanguis ab eo meliꝰ retinet̄. Et dic̄ Aui. ij. cañ. c. d̄ spodio. ꝙ spodiū ē radices cānaꝝ aduste. Dicit̄ eī ꝙ ipē adurūtur ꝓpt̄ fricatōꝫ suaꝝ extremitatū cū ventꝰ eas ꝑflat. Simō tñ ianuēsis dic̄ ꝙ spodiū ē res cuiꝰ origo nos latet. res tñ adu

ita videt͛ ꝛ diuisiões cānaꝝ adustaꝝ. Et nedū spodiū ꝯfert ī nimio fluxu sāguis. imo etiā ī nimio fluxu vētris ꝛ vomitu. vt dic̄ Ra. ī almā. Et ꝯfert etiā ī febrib͛ acutis. ꝯfortat corꝛ tremori ei͛. ꝛ sincopi facte ex effusione colere ad stōachum auxiliat͛. vt vult Aui. loco pal. Et est sciēdū circa p̄dicta ꝙ sic spodiū h͛z respectū ad epar ꝛ ꝓꝓetatez ꝯfortādi ip̄m. ita sūt aliq̄ medicine q̄ hn̄t similē aspectū et similē ꝓprietatem ꝯfortādi aliq̄ alia mēbra speālia. sic macis cor. musc͛ cerebrū. liquiricia pulmonē. capperes splenē. ꝛ galāga stōachū vt p͛z in his v͛sib͛. Gaudet epar spodio. mace cor cerebꝝ q̄z musco. Pulmo liq̄ricia. splen. cap. stōachus q̄z galanga

Vas cōdimenti preponi debet edenti
Sal virus refugat. et nō sapidūq̄z saporat
Nam sapit esca male que datur absq̄z sale.
Urunt persalsa visū. spermaq̄z minorant
Et generant scabiem pruritū siue vigorem

In h̄ textu tria fiūt. Primo ponit͛ vnū documentū generale qđ obseruat͛ apud omēs. ꝛ ē ꝙ vas ꝯdimenti. s. salis qđ cōmuni noīe salinū đr đ͛z preponi in mensa ipsi edenti. Iuxta illud cōmune metrū. Sal p̄mo poni đ͛z p̄moq̄z reponi. Omnis mensa male ponit͛ absq̄z sale. Secūdo tangunt͛ duo iuuamenta salis. Primū est ꝙ sal resistit veneno. Cuius duplex potest esse causa. Una ē. q͛ sal exsiccatiuum ē. ꝛ sic sua siccitate exsiccat humiditates ex q̄b͛ pōt sequi corruptio. Alia cā ē. quia sal exsiccat et ꝯp̄mit humiditates a corpe extrahendo. et sic claudit poros ꝛ ꝑ consequens ꝓhibet penetratōem veneni q̄ fieri deberet ꝑ poros. Scđm iuuamentū salis ē. ꝙ sal inducit saporem in cibarijs. Nam cōmuniter videmus ad sensum ꝙ nulla cibaria sapiunt sine ꝯmixtione salis. vt dicit terti͛ v͛sus. Tertio ponūt͛ q̄ttuor nocumēta salis siue cibarioꝝ valde salsoꝝ.

Primũ ē ꝙ cibaria valde salsa vrũt visũ.i.deꝑdũt visũ l' no
cēt visui. Cui⁹ cā ꝑt eē duplex. Pria ē.qꝛ res nimiũ salse idu
cũt nimiā siccitatē.q̄ est ꝯria ocul'.ꝗ sũt instra vis⁹.cũ oculi
sint ꝺ na ꝑa aq̄.vt ꝺꝛ ī de sēsu ꝛ sēsato. Scꝺa cā ē.qꝛ cibaria
ml'tũ salsa sũt pruritiua ꝛ mordicatia.mō vt supi⁹ dictũ est.
a cibariꝭ mordicatis ī stōacho existētibꝫ eleuāꝛ fumi mor
dicatiui.ꝗ sui mordicatōe oculis nocēt ac ipos ml'tũ rubi
ficāt. Et ꝰ vide⁹ ꝙ buliētes sal rubeos cōiꝛ hñt ocl'os. Se-
cũdũ nocumētũ ē ꝙ cibaria ml'tũ salsa miorāt spma. Et rō
ē.qꝛ cibaria ml'tũ salsa ml'tũ exsiccāt oēs hũiditates corpis
q̄re etiā spma exsiccaꝛ ꝛ sic mioraꝛ. Tertiũ nocumētũ ē ꝙ ge
nerāt scabiē. Cui⁹ rō ē.qꝛ sal generat hũorē acutũ mordi-
catiuũ adustũ ꝗ etiā ē cā scabiei. Quartũ nocumētũ ꝙ au-
gēt pruritũ. Et rō ē.qꝛ generāt hũorē mordicatiuũ ꝛ pruri
tiuũ. Et ista q̄ttuor nocumēta ꝯmemorat Ra.ī almā.ꝺ sale
dicēs. Eoꝝ p̄tea sāguinē ꝗ ml'tā ex eo sũpserit q̄ntitatē ad-
urit.visũ q̄ꝫ debilitat atꝫ minuit spma ꝛ generat pruritũ et
scabiē. Et p̄t ista nocumēta ꝑsalsa.i.ml'tũ salsa īducũt serpi
gies ꝛ īpetigies.morpheā.leprā ī disposit̄ꝫ.ꝛ vias vrine ex-
coriāt cũ diu ꝯtinuāꝛ. Moderate tñ salsa fastidiũ aufert ꝛ
appetitũ excitāt atqꝫ acuũt.

Hi feruore vigent tres.salsus.amar⁹.acutus
Alget acetosus sic stipans ponticus atqꝫ
Unctus et insipid⁹ dulcis dant tēperamentũ.

In h̄ textu ponũꝛ q̄litates cuiuslibꝫ saporꝫ. Et pmo ꝺꝛ
ꝙ isti tres sapores.s.salsus.amar⁹.ꝛ acut⁹ calefaciũt corp⁹
sumētꝫ ipos. Scꝺo ꝺꝛ ꝙ isti tres sapores.s.acetosus.stipti
cus ꝛ pōtic⁹ infrigidāt. Tertio ꝺꝛ ꝙ isti tres sapores.s.vnc-
tuosus insipid⁹ ꝛ dulcꝫ sũt tēperati.nec īducũt ī corpe cali
ditatē aut frigiditatē. Et p intellectu ampliori sciendũ est
ꝙ ꝭm Aui.ij.cañ.trac.j.c.iij.octo sunt veri sapores ꝗ sequũ
tur insipidum. Et sunt dulcedo.amaritudo. acuitas. sal-
sedo. acetositas. ponticitas. stipticitas. et vnctuositas.

Enumerãdo tñ insipiditatẽ p sapore sic text⁹ fac h. tūc sūt nouē sapores Et capit h sapor p oi eo qd gustu iudica Et int' istos sapores tres sūt calidi vt dicit h text⁹. s. salſ⁹ amar⁹ z acut⁹. Et sm Aui. loco pall. Acutū ē calidi⁹. deide amarū. z deinde salsū. qm acutū ē forti⁹ ad resoluendū incidēdū z abstergēdū q̃z amar. z inde salsū ē sic amar pfractuz cū hūiditate frigida. Et tres de ist saporib sūt frigidi. scz acetosus stipās. i. stiptic⁹ z pōtic⁹. Pōtic⁹ tñ ceter frigidior deide stiptic⁹. z postea acetosus Et pt istō in oib fructib q dulcescūt pus est pōticitas vehemēt infrigidatōis. deinde postq̃z p calorē solis digestiuū aliq mō digesti sūt fructus apparet i eis stipticitas. z deinde declināt ad acetositatē sic agresta. z postea dulcescūt. Et lz acetosū sit min⁹ frigidū q̃z stipticū. tñ pt sui subtilitatē et penetratōz in plib est maior infrigidatōis. Et sm Aui. loco pall. pōticum z stipticū sūt in sapore pinq. sz stipticū nō pbit linguā nisi q ad supficiē apparētē. sz pōticū pbit z exasperat qd apparet i lingua. s. supficiē. z occultū. s. interiora ei⁹. Et tres d ist saporib sūt tpati. i. nō excedēt caliditat vel frigiditat. sicut dulcis. vnctuosus. z insipid⁹. Lz em dulce sit calidū. tñ in eo nō apparet fortitudo caliditat. sic dicit Ra. i almā. Et ē sciendū vlteri⁹ q vnicuiq̃z sapori pprie debent opatōnes. vt volūt Aui. et Ra. loc pall. Opatiōes em dulcis sm Aui. sūt digestio z lenificatio z mltiplicatio nutrimēti. z natura diligit ipm. z vtus attractiua attrahit ipm. Et sm Ra. Dulce est generatiuū multe colere rubee z opilationū i epate z splene z flegmonis. pcipue si pdicta membra ad h fuerit apparata. Et vētris flux⁹ ex ipo seqt z mollificat stōachum z cōfert pectori z pulmoni. corp⁹ impinguat z augmentū spermatis tribuit. Opatōes vo amari sm Aui. sūt abstersio z exasperatio. Et sm Ra. amar calefacit z desiccat fortiter. cito sanguinē ad adustionē et maliciā pducit. colerā q̃z rubeam et sanguinē augmētat. Opatio vo pontici sm Aui. est ptractio si pōticitas sit debil. aut exp̄ssio si sit fort

Et fm̄ Ra. pōticū corp⁹ īfrigidat ꝛ dsiccat. carnis ꝛ sāguis minoratōꝫ fac̄. si ml'totiēs aliqs co vtat̄. stōachū q̄ꝫ ꝯfortat ꝛ freq̄nt̄ vētrē ꝯstrigit. ꝛ sāguinē generat melācolicū. Opatōes ꝟo stiptici fm̄ Aui. sūt ꝯctio. inspissatio. īduratio ꝛ retētio. Et fm̄ Ra. Opatōes ei⁹ sūt sic pōtici lꝫ debiliores. qꝛ ipe videt̄ ꝯphēdere stipticū sub pōtico. qꝛ de stiptico nihil dicit expsse. Opatōes ꝟo vnctuositatꝫ fm̄ Aui. sūt lenificatio lubrificatio ꝛ coctio. i. digestio pua. Et fm̄ Ra. vnctuosū stōachū mollificat ꝛ vētrꝫ facit fluxū. ꝛ sacietatē añq̄ȝ hō sibi q̄ṫitatē sibi necessariā assumat adducit. ꝛ calefac̄. maxīe tñ febricitātes ꝛ hñtes epar ꝛ stōachū calidū. Corpus etiā hūectat ꝛ lenit. fleuma ꝟo auget. ꝛ cognitōnē ebetem reddit. ꝛ auget somnū. Opatiōes ꝟo acuti sūt resolutio īcisio ꝛ putrefactio fm̄ Aui. Et fm̄ Ra. acutū calorē auget et corp⁹ cito īflāmat ꝛ sāguinē adurit ꝛ ipm̄ p⁹ ī colerā rubeā mutat. ꝛ postea ī nigrā. Opatōes salsi fm̄ Aui. sūt abstersio ablutio exsicatio ꝛ ꝓhibitio putrefactōnis. Et fm̄ Ra. dicte sūt in textu īmediate p̄cedēti. Opatōes ꝟo acetose sūt fm̄ Aui. īfrigidatio ꝛ icisio. ꝛ fm̄ Ra. acetosū colerā rubeā ꝛ sāguinē repmit ꝛ vētrē strīgit si stōach⁹ ꝛ itestia mūda fuerīt. Si āt fleumatꝫ in eis fuerit ml'titudo vētrꝫ facit fluxuꝫ ꝛ corp⁹ infrigidat. ꝟtutē q̄ꝫ digestiuā debilitat et ꝓpe ī epate. Neruis ꝟo ꝛ neruosis mēbris nocumētū affert ꝛ corpus desiccat. ꝟtutē āt appetitiuā excitat. De opatōib⁊ ꝟo īsipidi dicit Ra. ꝙ aliqđ ē insipidum qđ magꝫ nutrit. s. qđ eq̄litati magꝫ vicinū est. Aliud ē qđ tpate calefacit. ꝛ aliud qđ temperate infrigidat. ꝛ si cū ipo fuerit multa hūiditas hūectabit. si ꝟo siccū fuerit desiccabit.

Bis duo vipa facit. mūdat dentes. dat acutū
Visū. qđ min⁹ est implet. minuit qđ abundat

Hic ponūt̄ q̄ttuor iuuamēta vipe. Primū est ꝙ vipa mūdat dētes. Cui⁹ cā est. qꝛ ꝓpt̄ panē diuti⁹ inherētē dētib⁊ q̄ꝫ

vinū solū sine pane. limositas illa dentib9 adherēs a qua dētes luridi dicūt. a vino meli9 ꝯsumit᷑ ꝛ abstergit᷑. Scd̄m est ꝙ acuit visū. qꝛ ꝓhibet malos fumos ad cerebꝝ ascendere q̄ offuscarēt spūs visiuos ꝑ coꝝ immixtōem. Et istud facit ex eo. qꝛ digerit materias malas i stōacho existentes. Tertiū est ꝙ min9 digestū facit digeri. qꝛ facit clausionem orificij stomachi ꝛ ꝯfortat digestōem. Quartū est ꝙ superflue digestum ad mediū reducitur. ꝛ totū istud maxie veritatem habet de vipa panis cum vino. dūmodo panis primo assatus sit. aut sup̄ prunas exsiccat9.

Omnib9 assuetam iubeo seruare dietam
Approbo sic esse. nisi sit mutare necesse.
Est ypocras testis. quoniā sequitur mala pestis.
~~Fortior est metha medicine certa dieta~~
Quā si nō curas. fatue regis et male curas.

Hic ponūt᷑ aliq̄ documēta. quoꝝ ꝑmū est ꝙ oīb9 bonū ē ꝯuare dietā ꝯsuetā. Et ꝑ dietā intelligit᷑ admīstratio cibi ꝛ pot9. Et rō h9 documēti est. qꝛ trāsgressio a ꝯsuetudine nocet nocumēto magno. ꝯsuetudo em̄ est altera nat᷑a. sic igit᷑ naturam custodire oportet. sic ꝛ ꝯsuetudinē. ꝛ spēaliter si ꝯsuetudo fuerit laudabil᷑. Et sicut oportet seruare ꝯsuetā administratōem cibi ꝛ potus. ita etiā oportet seruare consuetudinē in alijs rebus nō naturalib9 ꝓpter eandē rōnem Unde si aliq̄s fuerit ꝯsuetus multuꝫ laborare. ꝛ velit hāc ꝯsuetudinem omittere et in ocio viuere vel multo min9 laborare vel aliam speciem laboris assumere ꝛ aliud temp9 vel aliū modū. ꝓculdubio multū ex h̄ debilitat᷑. Et silr̄ intelligit᷑ in cibis ꝛ potib9 somno et vigilijs ꝛ euacuatōnib9 ꝛ anime accidentib9. In om̄ib9 em̄ multum obseruāda est ꝯsuetudo si sit laudabilis vel paꝝ laudabilis vel indifferēs in bonitate ꝛ malicia respectu h9 ad qd̄ dꝫ fieri ꝑmutatio.

Et circa istd sciēdū ē q assueti exercitare vł laborare qbus dā laborib⁹ ɔsuetꝭ. dato q tales sint debiles ł senes min⁹ le dūtᷣ et forti⁹ laborāt q̄ȝ si essent iuuenes incōsueti. Et istud vult ypo. ij. āpho. dicēs. Assueti assuetos ferre labores. et si fuerīt ībecilles aut senes icōsuetꝭ fortib⁹ ꝛ iuuenib⁹ facili us ferūt. Et rō ē. qꝛ isti hn̄t maiorē iclinatōȝ ꝛ ɔsuetudinē ad istos labores. Nā ɔsuetudo p⁹habita leuior ē vt dꝛ ī cō mēto p̄dicti āphorismi. Et ista ē cā q̄re videm⁹ hoīes debi les vt senes q̄ ex ɔsuetudie aliq̄n exercēt op⁹ mechanicū fa cere aliq̄ q̄ facere n̄ possēt eis fortiores et iuniores. aut mi n⁹ ab eis ledūtᷣ. sic videm⁹ molitorē debilē facili⁹ saccū ele uare q̄ȝ eo fortiorē. ꝛ fabrū ātiquū min⁹ ledi malleatōne q̄ȝ iuuenē fortē n̄ ɔsuetū. Scdm documētū ē q mala pestꝭ. i. magnū nocumentū seq̄tᷣ ex p̄mutatōe diete ɔsuete. vt vult ypo. nisi fuerit necesse eā p̄mutare. Est aūt necessariū eā p mutare. Prio qn̄ ē illaudabiłᷣ. sic q ex ea p̄ueniretᷣ ad pessi mas egritudies. sic ɔsuetudo comedēdi malos cibos ī fine ex nccītate p̄ducētes ad malas egritudies Talē ei ɔsuetu dinē ꝛ siłes necesse ē corrigere ꝛ p̄mutare ł totałr vł saltē i fra tᷣmīos latitudis eaꝝ. sȝ h̄ dȝ fieri paulati ꝛ ƀm quendā ordinē. Nā oīs subita mutatio vehemētᷣ nocet. ꝛ spāłr a cō sueto ad icōsuetū. Scdo necesse ē eā p̄mutare. vt aliq̄s mi n⁹ ledatᷣ ex icōsueta si postea ad eā se trāstulerit Si ei q̄s ad oēȝ dietā se assuescat. min⁹ ab oī ledetᷣ cū se ad eā transtule rit. Et istd etiā ītelligēdū ē ī alijs reb⁹ n̄ naᵗᷣalib⁹. Et istd ē qd dic ypo. ij. āphorismoꝝ. Ex młto tp̄e ɔsueta. ꝛ si fuerint deteriora. incōsuetꝭ min⁹ molestare ɔsueuerᷣt. Oportȝ igitᷣ ad n̄ ɔsueta trāsmutare. Et circa istd ē sciēdū q q̄sq̄ȝ dȝ si bi cauere ne vni⁹ rei q̄ȝtūcūq̄ȝ bōa sit sibi ɔsuetudieȝ faciat. quā ip̄m ƀuare sit nccāriū. Verbi grā. si q̄s vno cibo ɔsue to sp̄ vtatᷣ. vel aliq̄ potu. vel totalitᷣ ab eis abstineat. vł dor mire vel moueri vł coire totaliter assuescat. ad h̄ grauiter astringitᷣ. maximū eīn icurret nocum̄tū si iterdū ab eisdeȝ oportet abstinere. Sic igitᷣ q̄dlibet corp⁹ se disponere dȝ

vt calorē ꝛ frigꝰ pati possit ꝛ ad motōes ꝛ ad q̄libꝫ nutrien
tia aptꝰ reddaꝶ. ꝛ vt sōni ꝛ vigiliaꝝ horas. māsiōes. ꝛ domos
lectos ꝛ indumēta sine lesiōe ꝑmutare possit. Qḋ q̄dē po/
terit fieri si ꝯsuetudo n̄ obꝭueꝶ ad vnguē. sꝫ īterdū ad incō
sueta trāscāꝰ Oꝑtꝫ igiꝶ ad icōsueta aliq̄n̄ ꝑmutare. ꝛ istud
vult Ra. iiij. almā. c. ḋ ꝯꝭuatiōe ꝯsuetudinū. Tertiū docu
mētū ē ꝙ fortior ꝛ potior metha i medicādo egꝝ ē admini
strare dietā certā. quā si medicꝰ n̄ curauerit. ꝛ aliā idebitaꝫ
admīstrauerit fatue regit egꝝ ꝛ male eum curat. Et circa
istḋ ē sciēdū ꝙ triplex ē dieta. s. grossa. q̄ ē q̄si dieta sanoꝝ. ꝛ
tenuissima. q̄ ē nihil dare. vel q̄si. ꝛ media. q̄ absolute tenu/
is dꝫ. Et ista diuidiꝶ i dietā tenuē declinātēꝫ ad latꝰ grosse.
sicˀ aq̄ carnis. oua sorbilia. ꝛ pulli ꝑui. ꝛ declinātē ad tenu/
issimā. sicˀ aq̄ ordei. mellicratū. ꝛ vinū granatoꝝ. ꝛ mediam
q̄ certa noiaꝶ. vt ptisana n̄ colata. ꝛ extremitates pullorꝫ.
Et ista dieta certa i ꝑꝭibꝫ ꝯueīt egritudibꝫ. non tn̄ in oībꝫ
Nō ei ꝯueīt i egritudibꝫ lōgis. qꝛ i talibꝫ oꝑtꝫ ꝟtutē longo
tꝑe ee an̄ꝙ ꝑueniat ad victoriā. ꝛ ꝟtꝰ cū dieta certo temꝑe n̄
possꝫ ꝑdurare sine mag̃ debilitate. oꝑtꝫ g̃ i tali egritudine
cibū igrossare Siłr nō ꝯueīt i acutissimis egritudibꝫ. s. in
illꝭ q̄ ꝶmināꝶ i q̄rto die vel an̄. qꝛ i talibꝫ ꝯueīt dieta tenuissi
ma. vt vult ypo. j. āpho. ibi. Ad vltīas egritudīes vltīe cura
tōes ad ꝑfectōꝫ sūt potētes.

Quale quid et quādo. quātū quotiēs vbi dādo.
Ista notare cibo debet medicus dietando.

In isto textu ponūꝶ sex a medico ꝯsiderāda i admīstratōe
diete. Primū ē q̄le. i. cuiꝰ q̄litatꝭ dꝫ eē cibꝫ. qꝛ i egritudīe ca
lida dēmꝰ egꝝ dietare frigido cibo. ꝛ i frigida calido. i hūi
da sicco. i sicca hūido. Verūtn̄ qꝛ naꝶałꝭ ꝯplexio dieta si/
bi siłr ꝯꝭuari dꝫ. vt vult Gał. i tegni. ibi. Calidiora calidi/
oribꝫ idigēt adiutorijs. frigidiora frigidioribꝫ ꝛc. Scḋm ē
q̄d. i. cuiꝰ sub̄e dꝫ esse cibꝫ. qꝛ athlete ꝛ rustici fortibꝫ exerci/
tijs suppositi dn̄t dietari cibo grosso. qꝛ i eis vis digestiua ē

fortꝫ.⁊ sic nõ dñt vti cibis subtilibꝫ. vt pullis. caponibꝫ. carnibꝫ vitulis seu hedinis. qꝛ iste carnes ĩ eis adurerent. aut nimis cito digererẽt. q̃re necesse eẽt eis sepe comedꝫ. Nobiles ꝟo ⁊ ĩ ocio viuẽtes dñt vti dieta subtilis sube. qꝛ ĩ eis ꝟtꝰ digestiua ẽ debil. nõ potẽs ĩ grossos cibos. cuiusmodi sũt carnes porcine salse ⁊ bouine. pisces sole exsiccati. Silr in egrꝫ. Egrotantes egritudibꝫ acutꝫ dñt vti subtiliori dieta q̃ȝ egrotãtes egritudibꝫ cronicꝫ. i. lõgꝫ sic q̃rtanis. Tertiũ est qñ. i. q̃ tp̃e dieta dꝫ dari. qꝛ ĩ sanis maxie dꝫ attẽdi ꝯsuetudo. Uñ ĩ estate hoĩes surgẽtes ⁊ ꝯsueti bis solũ in die comedere debent comedere hora decima vel modicũ ante ⁊ nõ expectare mediũ diei ꝓpt nimiũ diei calorẽ. Silr dñt cenare hora sexta vel modicũ pꝰ. In hyeme ꝟo dñt prãdere hora. xj. vel. xij. ꝓpt longitudinẽ somni. ⁊ deinde cenare hora. vij. vel modicũ pꝰ. ⁊ maxie ſuãda ẽ consuetudo. In egris ꝟo etiã ꝯsiderãdũ ẽ tp̃s. qꝛ in febribꝫ ĩ paroxismo vel statim añ paroxismũ vel statim pꝰ. non ẽ danda dieta. quia si statim añ paroxismũ vel in paroxismo det. nat̃a diuertit a digestõe materie febrꝫ. p̱ h̃ q̃ dꝫ digestioni cibi eẽ intẽta. ⁊ nõ dꝫ dari statĩ pꝰ paroxismũ. qꝛ ꝟtꝰ adhuc mltũ debilitata ẽ ex paroxismo ĩmediate p̃cedẽti. Dꝫ igit dari dieta ante paroxismũ tãto tp̃e q̃ possit digeri añ aduentũ paroxismi. vel dꝫ dari aliq̃ tp̃e pꝰ paroxismũ. Et h̃ ẽ verũ nisi timeatur mag̃ debilitas ꝟtutꝫ. tũc eñ dãdꝰ ẽ cibꝫ q̃cũq̃ȝ tp̃e. Accidentibꝫ eñ virtutẽ dissoluẽtibꝫ cibꝫ illico dãdꝰ ẽ. vt vult Gal. in cõmento illiꝰ amphorismi. j. p̱ti. ꝯtẽplari ãt optꝫ. Quartuȝ est quantũ. i. q̃ntitas cibi sumendi. qꝛ vt dictũ ẽ pꝰ. q̃ntitas cibi estate comedẽdi p̱ q̃libꝫ vice dꝫ esse pauca. qꝛ calor naturalis tũc debilis ẽ ꝓpt nimias resolutões. In hyeme ꝟo cibꝫ vna vice sumẽdꝰ dꝫ esse multꝰ. qꝛ virtꝰ digestiua tũc fortis est cũ calor nat̃alis sit vnitꝰ ꝓpt frigꝰ circũstãs. vt dictũ est p̱us. ibi. Tempibꝫ veris. Quintũ ẽ quotiens. i. quotiẽs in die sit cibꝫ dandus. quia in estate debꝫ sepius dari q̃ȝ in hyeme. autumno vel vere licet modicum p̱ qualibꝫ vice.

vt etiã prius dictum est. Similiter virtute digestiua existen te debili sepe et modicum de cibo est dandum. virtute vero existente forti. potest multum dari. et paucis vicibus. Sextũ est vbi. id est in quo loco. quia cibus non est sumendus in loco frigido multũ. nec multum calido. sed magis in loco temperato

Ius caulis soluit. cuius substantia stringit
Vtraqz quando datur vẽter laxare paratur

In hoc textu autor dicit tria. Primũ ẽ quod ius caulis. id est aqua et maxĩe prime ebulitõis caulium si bulianẜ. soluit ventrem. Cuius cã est. quia in folijs et partibus exterioribus caulium est virtus quedã nitrosa abstersiua debiliter inherẽs. et facile separabiliẜ per modicã decoctiõem siue ebullitõz. que sparsa per aquã ipsam laxatiuã reddit. Et hinc etiã ẽ quod prima aqua decoctionis cauliũ magis laxat quam secunda. quia ista virtus nitrosa abstersiua per primã decoctõem plurimũ separaẜ. Secundũ quod dicit est. quod substantia caulium. et hoc post decoctionem eorum stringit ventrem. Et causa est. quia omnis virtus qua laxaret. per decoctõnem ab ea ablata est. et manet substantia terrea sicca que ventrem stringit. Tertiũ quod dicit est. quod vtraqz simul sumpta. scilicet aqua decoctõnis caulium et substantia eorum laxant ventrem. Et ratio est. quia virtus abstersiua et nitrosa in aqua manet. gratia cuius totũ laxat. Pro maiori noticia sciendũ ẽ primo. quod caules generant humorem melancolicũ et somnia mala. mali sunt stomacho. parũ nutriunt. visum obtenebrant. somnum inducũt menstrua et vrinaz prouocant. vt partim Auicen. ij. canone. et partim a Ra. iij. alman. colligiẜ. Secũdo sciendũ quod comestio caulis siue decoctionis siue seminis eius prohibz et retardat ebrietatẽ. vt videẜ innuere Aristot. iij. parti. problemũ. querẽs. propter quid caulis soluit crapulaz. Et idẽ voluit Ra. et Auicen. locis preallegatis. Cuius causa potest esse ista

malva

Zremollitiva et quibus fiunt suppositoria

mēta

fm aliq̄s. qꝛ ꝓpᵗ cōestionez caulis eleuāᷓᵗ fumi valde grossi igrossātes fumositates vini. q̄ igrossate īpediūᷓᵗ penetrare ad cerebꝝ. ꝓpᵗ eoꝝ grossitudinē. Philo. ꝓo ꝓbleumate p̄dicto aliā dat cāz. istā scꝫ qꝛ q̄ȝ trabit hūidū vinosuꝫ ad se ac a corpe repellit. ꝛ corpꝰ infrigidat. curat crapulā. sꝫ caulis ē hmōi. ḡ curat crapulā. Q̄ āt caulis sit hmōi ꝓbat. q̄a p succū caulis q̄ ē diureticꝰ trahūᷓᵗ hūiditates vinose indigeste a toto corpe. ꝛ ī vesicā deferūᷓᵗ. ꝛ p subaꝫ eiꝰ frigidam stipticā ꝛ terreā ī stōacho relictā nō potētē penetrare ifrigidat totū corpꝰ Et pn̄s curat crapulā h̄ mō. q̄m supflui tates subtiles q̄ n̄ poterāt deorsū tēdere ꝓpᵗ caliditatē vini mouētē eas ad supiora. vt ad cerebꝝ ferūᷓᵗ repsse deorsum ꝛ ꝟtute succi trahūᷓᵗ ad vesicā. Est ei diureticꝰ ꝛ mēstruoꝝ ꝓuocatiuꝰ. vt dictū est.

Dixerūt maluam veteres quia molliat aluū
Malue radices rase dedere feces.
Vuluā mouerūt et fluxū sepe dederūt.

Hic ponūᷓᵗ tres ꝓpetates siue effectꝰ malue. q̄ꝝ p̄mꝰ est q̄ malua mollificat vētrē. qꝛ ē vnū ō remollitiuis. Sūt eī q̄tuor remollitiua. s. malua. bismalua. brāca vrsina. ꝛ mercurialᷓ. ex q̄bꝫ cōiᷓᵗ fit clistere lenitiuū ꝛ mollificatiuū q̄ȝ valꝫ ad fecū iduratāꝝ eductōꝫ. Et ē duplex malua. q̄dā cī ē habēs sāguineos flores. ꝛ alia hn̄s albos flores Et ī ista ē maior ꝓpetas mollificādi q̄ꝫ ī p̄ma. Scd̄s effectꝰ ē q̄ radices malue abrase educūt feces. ꝛ h̄ ē qn̄ ex ipis fiūt suppositoria sic solēt fieri ō radice mercurialᷓ. Tertiꝰ effectꝰ malue ē q̄ facit fluxū mēstrui ī mlᷓieribꝫ. ꝛ h̄ ē ꝓpᵗ nimiā eiꝰ hūectatōꝫ et lubrificatōꝫ. q̄ vene matricis faciliꝰ a sanguine acuto fundūᷓᵗ. Et dic̄ plateariꝰ q̄ certo expimēto mēstrua ꝓuocat

Mentitur menta si sit depellere lenta
Ventris lūbricos stōachi vermes q̄ꝫ nociuos.

Hic autor poīt vnū documētū ð menta dicēs.ꝙ mēta nō dꝫ denoīari h̄ noīe mēta si ñ hēat vim stati auferēdi ꝟmes vētrꝫ ⁊ stōachi. Menta ei magne ⁊ fortꝫ ē aromaticitatis ⁊ magne amaritudīs.⁊ iō queadmodū absinthiū ꝟmes inꝭficit.sic ⁊ mēta. Et dꝫ dari decoctio ei⁹ sic̄ ⁊ absinthῦ et nō suba. Aduertēð tñ qꝛ mltū calida ē ⁊ sicca sāguīeꝫ adurēs nō ꝯpetit via cibi ī regīe saītatꝫ Bñ tñ ꝯueīt via medicīe.qꝛ stōachū ꝯfortat ⁊ ip̄m calefac̄ ⁊ sedat singultū ⁊ digerit.et ꝓhibꝫ vomitū fleumaticū ⁊ sāguineū.⁊ ad coitū īcitat ꝓꝑ īflatōꝫ q̄ ē ī ip̄a ⁊ hūiditatē ortolanā.⁊ ꝓhibꝫ sputū sāguis ⁊ ꝯfert ad morsū canis rabiosi.⁊ ē ꝓꝑa ad illð. Et si frusta ip̄i⁹ ī lacte dimittūꝛ nō caseaꝛ.vt colligiꝛ ex Aui.ij.cañ.c.ð menta.

Cur moritur homo cui saluia crescit in orto
Cōtra vim mortis nō est medicamen in ortis.
Saluia cōfortat neruos manuūq3 tremorē
Tollit.et eius ope febris acuta fugit
Saluia castoreū lauendula premula veris
Nastur.athanasia sanāt paralitica membra
Saluia saluatrix nature consiliatrix

de Saluia

In h̄ textu autor ꝑncipaliꝛ tria fac̄. Pↄo innuit magnaꝫ vtilitatē saluie q̄rēs ꝑ modū dubij. Cur hō moriaꝛ in cui⁹ orto crescit saluia. Ad h̄ rñdeꝛ ī scðo ꝟsu sic.ꝙ nlla ē medicina crescēs ī ortꝫ q̄ ꝓhibeat morteꝫ q̄uis ī ortꝫ bñ crescat medicīa ꝓhibēs putrefactōꝫ corpis ⁊ hūiditatē naꝛalē defendēs ne cito dissoluaꝛ. Et istð īnuit Aui.i.j.c.singlari dicēs. Et ars q̄dē sanitatē custodiēs nō ē ars q̄ a morte securos nos faciat.neq3 corp⁹ ab extrinsecꝫ nocumentꝫ muniat neq3 vnūq̄dq3 corp⁹ ad vltimā vite lōgitudinē ꝑducat q̄ est ꝫm hoīeꝫ absolute.sꝫ ð duabꝫ rebꝫ securitatē ꝑbet putrefactōis peic⁹ ꝓhibitōe ⁊ defensiōe hūiditatꝫ ne cito dissoluaꝛ Scðo ponit tres effectus saluie.q̄ꝝ ꝑm⁹ ē ꝙ saluia ꝯfortat

neruos. qꝛ exſiccat hũiditates q̃bꝫ ĩpediũꞇ ⁊ relaxãꞇ neruꞇ
ſcd̃us ē ꝙ remouet tremorē manuũ. Cuiꝰ cã ē. qꝛ cõfortat
neruos. vt dictũ ē. Jã om̃e ꝯfortãs neruoꝝ tremorē remo
uet. cũ tremor cauſeꞇ ex debilitate neruoꝝ. Et ꝓpꞇ ea ſenes
aliq̃ ⁊ vetule ſpēaliꞇ ĩponũt potui ſiue cibo eoꝝ folia saluie
Tertiꝰ ē ꝙ remouet febrē acutã. i. ĩpedit eã ne ꝯtigat. Cuiꝰ
cã p̃t eſſe. qꝛ exſiccãdo hũores ĩpedit eoꝝ putrefactiõeꝫ ad
quã poſſet ſeq̃ febris acuta. Et ꝑ maiori noticia ſciẽdũ eſt
ꝙ ſaluia eſt calida ⁊ ſicca. ⁊ iõ nõ mlꞇum ꝯpetit ꝑ ſeruia cibi.
Quia tñ ip̃a ſaluia mlꞇũ ꝯfortat neruos. hoĩes in ſanitate
mlꞇũ vtũꞇ ſaluia dupl'r. Primo q̃dē ꝯponẽdo ex ea vinuꝫ
ſaluiatũ. q̃ vino hoĩes ĩ latitudĩe ſanitatꝫ vtũꞇ. ſpēaliꞇ in ꝓn
cipio mẽſe. ⁊ ꝯpetit hmõi vinũ paraliticꝫ ⁊ epilenticꝫ mode
rate ſũptũ. ⁊ p̃cedente purgatõe antecedẽtꝫ medicine. Se
cũdo vtũꞇ ſaluia in ſalſis. nã excitat appetitũ ⁊ ſpēaliꞇ cum
ſtomachꝰ fuerit repletꝰ malis hũoribꝫ crudis ⁊ indigeſtis.
Et eſt duplex ſaluia. ſ. domeſtica. ⁊ hꝫ lata folia et magna.
Alia eſt q̃ vulgariter nobilis dr̃. ⁊ hꝫ minora ⁊ ſtrictiora fo
lia. ⁊ apud medicos dr̃ lilifagus. Tertio enumerat auctor
ſex res medicinales valẽtes in curatione paraliꞇ. Et dr̃ ꝙ
ſaluia caſtoreũ lauẽdula premula veris. naſturciũ. et atha
naſia curãt ⁊ ſanãt mẽbra ꝑalitica. i. ꝑaliſi tacta ſiue debili
tata. De ſaluia ãt cauſa pꝫ ex dictꝫ. qꝛ vt dictũ ē. ſaluia ꝯfor
tat neruos. q̃ in paraliſi debilitati ſũt. Et etiã qꝛ ſaluia ca
lida eſt ⁊ ſicca ꝯſumit materiã fleumaticã imbibitã neruiſ
ex q̃ fit paraliſis. De caſtore pꝫ. qꝛ caſtoreũ ē maxĩe ꝯforta
tiuũ calefactiuũ ⁊ exſiccatiuũ neruoꝝ. Dicit em̃ Auicē. ij.
cañ. c. de eo. qđ ſubtiliꝰ ⁊ fortiꝰ om̃i qđ calefacit et exſiccat.
Et poſtea dicit ꝙ ꝯfert neruis ⁊ calefacit ⁊ ꝯfert tremori ⁊
ſpaſmo hũido ⁊ ſtupori ⁊ paraliſi. Et poſtea adhuc ſbdit
ꝙ nõ eſt aliq̃d magis iuuatiuũ ventoſitatũ aure q̃ꝫ ip̃m cũ
ex caſtorio accipiꞇ quantuꝫ eſt lens vna ⁊ diſſoluiꞇ in oleo
nardino ⁊ diſtillaꞇ in eam. Plures alios effectus habꝫ ca
ſtoreũ. quos Aui. narrat loco ꝑall'. Et eſt caſtoreũ teſticu

lus cuiusdam animalis marini. quod dr castor. Et oleuz de castore etiaz multum valet im paralisi sicut castoreum post euacuatōem materie. quia tūc illam materiam q̄ resi dua est ꝯsumit ⁊ neruos ꝯfortat. De lauendula etiā patet. qz sua aromaticitate ꝯfortat neruos. ⁊ sua calefactōe ꝯsu/ mit materiā paralisis. De premula veris etiā patet. qz sua aromaticitate ⁊ calefactiōe ꝯfortat neruos. Et dr premu/ la veris quia ē de p̄mis aromaticis in vere crescentibꝰ. De nasturcio patz. qz nasturciū ē calidum ⁊ siccum subtiliati/ uū ⁊ incisiuum ⁊ resolutiuum. quare aufert materiā para/ lisis. Et dicit Auicen. ij. cañ. c. de eo qd ꝓfert omni mollifi cationi neruoꝝ. quia calefacit ⁊ educit fleumata ⁊ mundi/ ficat neruos a fleumate. Et ideo ꝯsulunt medici vt nastur cium in quadragesima edatur propterea qz cibi quadra/ gesimales sunt fleumatici. Et est nasturciū herba cōmu/ nis crescens in locis frigidissimis. scilz in locis petrosis et aquosis vbi sunt multi fontes. De athanasia ꝙo que alio noīe dr tanacetū. teuthonice tente vel reynuaen. patet. q̄a ista herba habet virtutem purgandi fleumata ⁊ sua calidi tate exsiccat neruos. Et etiam hz virtutē purgandi ꝟmes et materiā ex qua generanť. Et ideo gallici communiter in diebus paschalibus vtuntur athanasia frixa cum ouis ad purgandum fleumata ex piscibus in quadragesima ge nerata ex quibus facile generantur vermes in dispositis. Et in fine textus autor subdit ꝙ saluia dicitur quasi sal/ uatrix nature.

Nobilis est ruta. quia lumina reddit acuta
Auxilio rute vir quippe videbis acute
Ruta viris coitū minuit. mulieribꝰ auget
Ruta facit castū. dat lumen. et ingerit astum
Cocta facit ruta de pulicibus loca tuta

de lavēdula
gt paralysim

Hic ponit autor q̃ttuor effect⁹ rute Prim⁹ ē ꝙ acuit visū Et ꝓpe succ⁹ ei⁹ vt dic̄ Aui.ij.cañ.c.de ea.ꝛ p⁹ dictū est ibi. Allea nux ru. Scđa ē ꝙ ruta minuit desideriū coeūdi virꝫ ſꝫ ī mulierib⁹ auget. Cui⁹ cā̄ p̄t esse ista.qꝛ ruta sua calidita te ꝛ exsiccatōe spma i virꝫ minorat.qđ subtile ē ꝛ aereū.ſꝫ ī mulierib⁹ subtiliat ꝛ calefacit.qꝛ ī eis spma ē aq̈suz ꝛ frigi/ dū.ꝛ g̊ eas magꝫ ad coitū īcitat ꝓpt̄ subtiliatōꝫ ꝛ caliditatē spmatꝫ ex ruta. Terti⁹ effect⁹ ei⁹ ē ꝙ ruta facit astuciā.i.faci lē apprehēsionē ꝛ inuētionē alic⁹ medij ī cā̄ subtili.qꝛ ꝓpter calefactōꝫ ꝛ exsiccatōꝫ subtiliat spūs.ꝛ sic īgeniū clarificat Quart⁹ effect⁹ ē ꝙ decoctio rute effugat pulices.ꝛ h̄ si ex ea irrorez̄ dom⁹.qꝛ interficit eas ſm ꝙ cōiter dicūt medici Et ſm Aui.ī.iiij.trac.iij.c.đ effugatōe pulicū. Qñ aspgiẑ do/ mus cū infusione coloq̈ntide saliūt pulices ꝛ fugiūt.ꝛ sil'r ex decoctōe rubi. Et postea subdit Aui. Et dixert̄ q̇dā.qñ poniẑ sāguis hirci ī fouea ī domo aggregāẑ pulices apud eū deinde moriūẑ.ꝛ sil'r aggregāẑ sup lignū linitū ex adipe ericij.ꝛ fugiūt ex odore caulis ꝛ folioꝝ oleādri. Et ſm ali/ q̈s nihil magꝫ deiectiuū ē pulicū q̄ȝ res fortꝫ odorꝫ.ꝛ g̊ ru/ ta valet.mēta.mētastꝝ.lupul⁹.ꝛ sup oīa feces l' vrina eque. Itē dom⁹ irrorata ex decoctōe semīs rape occidit pulices Et si fumigeẑ dom⁹ ex cornu taurino fugiēt pulices. Pro captione tñ eaꝝ nihil meli⁹ ē q̄ȝ impositio pauci bōbicis in lecto.quia in illo aggregantur

De cepis medici nō cōsentire videntur
Colericis nō esse bonas dicit galien⁹
Fleumaticis vero mltū docet esse salubres
Presertim stōacho pulcrūqꝫ creare colorē
Cōtritis cepis loca denudata capillis
Sepe fricās poteris capitis reparare decorē

Hic loq̇ẑ autor de cepis.ꝛ dic̄ q̇nqꝫ. Primū ē ꝙ medici

dissentiũt de natura cepaꝝ.q̃ aliq̃bꝫ videt̃ q̄ cepe bõe sũt fleu maticꝭ.aliq̃ ꝓo q̄ eis nõ valẽt.sic forsan Ra.vult.q2 dic̃ eas ij.almã.generare hũores sup̱fluos ĩ stõacho 2 fleumaticos Scdm ẽ q̄ Ga.dicit cepas mltũ obesse colericꝭ.Cui9 cã ẽ. q2 vt dicit Aui.ij.cañ.c.de cepe.Cepe ẽ calidũ ĩ tertio.et ĝ nocet calidis.vt sũt colerici.Tertiũ ẽ q̄ cepe multũ valent fleumaticꝭ.q2 sunt calide incisiue subtiliatiue abstersiue 2 apitiue.q̃re fleumaticos humores 2 viscosos in fleumati-cis multiplicatos digerũt.incidũt subtiliant 2 abstergũt. Quartũ ẽ q̄ cepe valẽt stomacho.q2 mũdificãt ip̄m a fleu-matibꝫ 2 ip̄m calefaciũt.Et ĝ dic̃ Aui.loco p̄al.q̄ istud qd̃ ex cepe comedit̃ ꝓpt̃ suã caliditatẽ ꝯfortat stomachũ debi-lem.2 ꝓpt̃ istud etiã decorãt colorem faciei.q2 nõ ẽ possibi-le colorẽ faciei esse viuidũ stomacho existente multuꝫ fleu-matico aut repleto malis humoribꝫ crudis 2 fleumaticis. Quintũ ẽ q̄ loca depilata.i.loca pilis p̄uata.pilos siue cri-nes recuperãt si ꝯterant̃ cepe cocte 2 ex eis fricent̃ loca de-pilata.2 istd̃ veꝝ ẽ qñ depilatio accidit ꝓpt̃ opilatõꝫ poroꝝ 2 corruptõeꝫ materie sub cute.q2 cepe aperiũt poros 2 re-soluũt materiã malã q̃ sub cute ẽ 2 bonã ad locũ attrahũt. Et ĝ fricatio cũ cepis valet ad alopiciã mltũ.vt vult Aui. ij.cañ.c.alle.2.vij.iiij.c.de cura alopicie.Et ꝓpt̃ istd̃ infert text9 q̄ capitꝭ decor poterit reparari p̱ istam fricatõꝫ cũ ce-pis.q2 capitꝭ decor pili sunt.Pro maiori noticia effectuuꝫ cepaꝝ sciendũ est q̄ cepe excitant coitum.appetitũ ꝓuocãt. faciem rubificant.cum melle verrucas eradicãt.sitim faci-unt.intellectui nocent.q2 humorẽ malum grossum gene-rant.saliuam multiplicant.2 succus eaꝝ ꝯfert aque descẽ-denti in oculũ.2 abstergit visũ.sic colligit̃ ex Aui.ij.cañ.c. alle.Sciendũ vlteri9 q̄ cepe trite cũ melle et aceto cõferũt morsui canis rabidi.2 ĝ q̃dam sup̱addunt textui p̄cedenti istos duos v̄sus.Appositas ꝓhibent morsus curare cani-nos.Si trite cũ melle p̄us fuerit et aceto.Et de isto etiaꝫ p̄us dictũ est ibi Allea nux ruta.

Est modicū granū siccū calidūq3 sinapis
Dat lacrimas purgatq3 caput. tollitq3 venenū

Hic autor duo fac. Primo ponit cōplexionē ipi⁹ grani sinapis dicēs q granū sinapis ē modicū granū calidū z siccū. qd verū ē. qr ē calidū z siccū vsq ad qrtū gradū. sm Avi. ij. cañ. c. d sinapi. Scdo ponit tres ꝓprietates siue effect⁹ grani sinapis. Primus effect⁹ ē q cōmouet lacrias. Cui⁹ cā ē. qr sua caliditate nimia subtiliat z dissoluit hūiditates cerebri. ex qb⁹ tūc ꝓpter earū fluxū ꝓueniūt lacrie. Scds effect⁹ semis sinapis est. q expurgat caput. i. cerebrū mūdificādo z abstergēdo hūiditates fleumaticas a capite. Expurgat etiā caput narib⁹ impositū ꝓuocādo sternutatōz sua mordicatōe. z iō imponitur narib⁹ appopleticorū. Per sternutatōz āt expellūtur nocumēta cerebri. z silr semē sinapis sua caliditate subtiliat fleumata. z dissoluit illa q opilāt meat⁹ cerebri ex quorū opilatōe seqtur appoplexia. Et sic relinqtur q semē sinapis ē valde icisiuū fleumatis z cōsūptiuū z mūdificatiuū. Terti⁹ effect⁹ ē tollit venenū. Et istd cōcordat cū dicto Avic. loco pal. scz q fugiūt ex fumo ei⁹ formes venenosi.

Crapula discutitur capitis dolor atq3 grauedo
Purpuream dicūt violam curare caducos

Hic ponūtur tres ꝓpetates siue effect⁹ viole. Prim⁹ effect⁹ ē q viola hz ꝓpetatē sedādi ebrietatē. Cui⁹ cā pt eē. qr viola odorē hz tpatū atz suauē. z tal' maxie ē cōfortatiu⁹ cerebri Forte ei cerebrū n̄ patitur cito ebrietatē. s3 debile. Et etiā viola ē frigida. qre cerebrū infrigidat. z sic ineptificat ipm ad recipiēdū fumū calidū. Scds effect⁹ eius ē q viola ē sedatiua dolorz capitis atq grauedis Et istd ē verū de dolore capitis ex calida causa. vt vult Avic. ij. cañ. c. de viola. et silr Ra. iij. almā. et Me. Et rō est. qr viola est frigida. z sic repugnat cause calide. Terti⁹ est q viola dr curare caducos

Con̄ caducum [illegible]

id ē.epilēticos Et dr notāter i textu. dicūt. qr cōes autores nō attribuūt istū effectū viole Et ḡ si iste effect⁹ pueniat viole. causa ei⁹ pt esse. qr ꝑpt aromaticitatē viole cerebꝝ ꝯfortatur. q̄ existente forti a modicis nocumētis nō ledit. ꝛ ꝑ ꝯñs eē nō incurrit epilēsiā. q̄ dr parua appoplexia ex opilatiōe neruoꝝ sensatiuoꝝ ꝯstringens

De vrtica

Egris dat somnū. vomitū quoqꝫ tollit ad vsū.
Cōpessit tussim veterē. colicisqꝫ medetur
Pellit pulmonis frigus ventrisqꝫ tumorem
Omnibus et morbis subueniet articuloꝝ.

Hic ponūt septem effect⁹ vrtice. Quoꝝ pm⁹ est ꝙ vrtica dat egris somnū. qr est subtiliatiua ꝛ incisiua ꝛ abstersiua fleumatis ꝛ grossioꝝ hūoꝝ nakam grauantiū ꝛ somnū impedientiū. Scōus effect⁹ ei⁹ est. ꝙ tollit vomitū ꝛ vsum vomit⁹. Et rō ē. qr vomit⁹ ꝛ nausea ml'tū accidunt ex humore viscoso. cui⁹ vrtica ē icisiua. Terti⁹ ē ꝙ vrtica sedat tussim antiquā et maxie mel in q̄ tpata fuerit semia vrtice. qr vrtica de pectore fleuma expellit viscosuꝫ. ꝭm Ra. iij. almā. Et sil'r ei⁹ semia cū maxie sint icisiua abstersiua ꝛ subtiliatiua Et dicit Aui. ij. cañ. c. de vrtica. ꝙ cuꝫ bibit cum aq̄ ordei mūdificat pect⁹ ꝛ qñ decoquūt folia ei⁹ in aq̄ ordei educit hūores grossos q̄ sūt in pectore sꝫ ei⁹ semē est forti⁹ Quartus ē ꝙ ꝯuenit colicis. i. colicā patiētibꝫ. qr vrtica ē incisiua subtiliatiua resolutiua ꝛ abstersiua hūiditatis fleumatice aut vētositatis grosse. ex q̄bꝫ ꝓuenit colica plimū. ꝛ ē colica egritudo dolorosa i intestio dicto colon. sic̄ iliaca egritudo dolorosa i intestino dicto ylion. Quint⁹ ē ꝙ vrtica pellit frig⁹ pulmonis. ꝛ hꝫ ꝑpt sui caliditatē. Sext⁹ est ꝙ vrtica est sedatiua tumoris vētris. quia resolutiua est vētositatis ex qua vt plurimū fit tumor ventris. Septim⁹ ē ꝙ vrtica subuenit doloribꝫ articuloꝝ. id est. iuncturaꝝ. sicut artetice sciatice et podagre. Et hꝫ verum est quando prouenīunt

a materia frigida fleumatica grossa. Cui⁹ cā ē. q2 vrtica est calefactiua īcisiua subtiliatiua materie fleumatice grosse. Et pꝑt istos effect⁹ ꝭm Aui. ij. cañ. c. ꝺ vrtica excitat coitum ꝓpe semē ei⁹ cū vino. ꝛ apit orificiū matricꝭ. ꝛ soluēdo educit fleuma ꝛ hūorē crudū sua abstersiōe ꝛ ñ cū ꝟtute solutiua q̄ sit ī ipa. Ne tñ aliqͥs ī gutture ex vrtica aut ei⁹ semie ledaꝛ bonū ē ꝙ p⁹ eius sūptōꝫ bibaꝛ aliqͥd ꝺ oleo rosaceo Et ē vrtica calida ī ꝓncipio tertij gͦd⁹. ꝛ sicca ī scđo. ꝭm Auic. loco pall'.

Jsopus est herba purgans a pectore fleuma
Ad pulmonis opus cū melle coquatur ysop⁹
Vultib⁹ eximiū fertur reparare colorem

Hic ponūꝛ effect⁹ ysopi. Quoꝝ ꝓm⁹ ē ꝙ ysopus purgat fleuma a pectore. Cui⁹ cā ē. q2 ysop⁹ ē herba calida et sicca in tertio. multū abstersiua. dissolutiua ꝛ ꝯsūptiua hūiditatis fleumatice. ꝛ hꝫ respectū singularē suꝑ ꝑtes pectoris. ꝛ ꝓpterea ysop⁹ ꝓprijssime ꝺr purgare fleuma a pectore. Secūd⁹ effect⁹ est ꝙ etiā valet ad purgādū pulmonē a fleumate. eadem de cā. Et ꝓprie si coquaꝛ cū melle. q2 mel etiaꝫ est abstersiuū ꝛ abstersiōe mellis augmētaꝛ abstersio ysopi Et istꝺ idē vult Aui. ij. cañ. c. de ysopo. dicēs ꝙ ysop⁹ ꝯfert pectori ꝛ pulmoni patientibꝫ adisnia ī tussi antiq. ꝛ ei⁹ decoctio cū ficubꝫ ꝛ melle sil'r. Terti⁹ effect⁹ ē ꝙ facit bonū colorē faciei. Et istud etiā vult Aui. loco pall'. dicens ꝙ eius potus efficit colorem bonū. Et pꝑt istos effect⁹ soluēdo educit fleuma ꝛ vermes. vt vult Aui. ibidē. Et ꝭm Platearium vinū decoctionis eius matricē mūdificat a suꝑfluis hūoribꝫ ꝛ abstergit.

De cerifolio.

Appositū cancris tritū cū melle medetur
Cū vino potū poterit separare dolorem
Sepe solet vomitū ventrēqꝫ tenere solutū.

Hic ponũt tres effect⁹ cerifolij. Prim⁹ ē q̄ cerifoliũ tritũ cũ melle ⁊ suppositũ cācro curat ipm. Et istō idē dič Pla. c. ō cerifolio. Et ē cācer apostema melācolicũ corrodēs p̄tes corpis tā carnosas q̄ȝ neruosas. Et ō̄r cancer q̄r p̄cedē viō̄r vt cācri. Scō̄s effect⁹ ē q̄ cerifoliũ bibitũ cũ vino abscindit dolorē vētr̄. Cui⁹ cā ē. q̄r vētr̄ inflatōȝ ō grossa ventositate ex q̄ p̄ueīt. dolorē mitigat. cũ stō̄achi vētositateȝ et oīm viscer̄ soluit ⁊ opilatiōeȝ aperit. ⁊ ad h̄ etiā coadiuuat vinũ. Terti⁹ effect⁹ ē q̄ cerifoliũ cedat vomitũ ⁊ fluxũ vētr̄. Cui⁹ cā ē. q̄r cũ cerifoliũ calidũ ē ī tertio ḡdu ⁊ siccũ ī scō̄o materiā illā digerit ⁊ exsiccat. ex q̄ p̄ueīt vomit⁹. Et istō maxie ver̄ ē q̄n vomit⁹ aut solutio vētr̄ p̄ueniũt a materia frigida fleumatica. Et p̄ter istos effect⁹ p̄uocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ soluit dolorē later̄. renũ. ⁊ vesice. ⁊ p̄cipue datũ cũ mellicrato

Enula campana reddit precordia sana
Cũ succo rute si succus sumitur huius
Affirmant ruptis nil esse salubrius istis

Ruptura

Hic ponũt duo effect⁹ enule cāpane. Quor̄ p̄m⁹ ē q̄ enula cāpana ɔfortat p̄cordia. i. orificiũ stō̄achi. qō̄ p̄p̄e p̄cordiũ ō̄r siue mēbra sp̄ũalia. i. mēbra q̄̄ helit⁹. q̄ vicina sũt cordi. et sp̄ealit̄ radix ei⁹. Q̄ āt ɔfortet orificiũ stō̄achi pȝ. q̄r cũ radix enule sit odorifera ɔfortat mēbra neruosa. orificium āt stō̄achi mēbr̄ neruosũ ē. Q̄ āt ɔfortet mēbra sp̄ũalia pȝ q̄r vinũ fctm̄ ex enula qō̄ vocat̄ vinũ enulatũ mũdificat pectus ⁊ pulmonē. vt vult Aui. ij. cañ. c. ō enula. Et enula etiā f̄m ipm ibidē deglutita cũ melle adiuuat ad expuendũ. et ē ex eis q̄ letificāt ⁊ ɔfortāt cor. Scō̄s effect⁹ ē q̄ succ⁹ enule cũ succo rute maxīe valȝ rupt̄. i. patiētib⁹ rupturam siue descēsũ intestior̄ ad bursā testiculor̄. ⁊ h̄ maxie q̄n ruptura ē p̄pt̄ vētositatē. q̄r illa dissoluũt succ⁹ rute ⁊ enule. Et p̄ter istos effect⁹ enula bō̄a ē stō̄acho mal̄ hũorib⁹ repleto ⁊ apit opilatōes epatis ⁊ splenis. vt vult Ra. iij. almā. Et confert

omnibus lesionibus et doloribus frigidis z commotoībus ventositatum et inflationis. ſm Auicen. loco ꝑall'.

De pulegio

Cū vino coleram nigram potata repellit
Sic dicūt veterē sumptū curare podagrā

Hic ponūt duo effect⁹ pulegij. Quoꝝ pm⁹ ē ꝙ pulegiū et ꝑncipalit' aq̄ ei⁹ sūpta cū vino purgat colerā nigrā. Scđs est ꝙ pulegiū hꝫ ꝓprietatē curādi podagrā veterē. ex q̄ habet ꝓprietatē liq̄faciendi z dissoluēdi fleuma ex q̄ podagra sepi⁹ generari solet. Et circa istud ē notandū ꝙ vt dicit Pla. pulegiū ē calidū z siccū in tertio gradu. subtilē hꝫ substantiā. virtuteꝫ hꝫ ꝯfortatiuam ex aromaticitate. aperitiuā ex suba z qualitatibꝫ. attractiuā ex ignea suba vel nata ꝯsumptiuam ex calore z siccitate. Et solum vinū decoctōis eius valet ꝯ dolorem stomachi z intestinoꝝ ex frigiditate vl' vētositate.

De nasturcio

Illius succo crines retinere fluentes
Allitus asseritur dētisqꝫ curare dolorē
Et squamas succ⁹ sanat cū melle perunct⁹

Hic ponūt tres effect⁹ nasturcij. Quoꝝ pmus ē ꝙ nasturcium hꝫ ꝓprietatē retinendi crines defluentes. z h̄ si caput vngat' cū succo ei⁹. vel si aq̄ vel succ⁹ ei⁹ bibat' z hūc effectū tāgit Aui. ij. cañ. c. de nasturcio dicēs. Retinet capillos capitis cadētes bibitū z linitū. Scđus ei⁹ effect⁹ est ꝙ curat dolorē dentiū. z h̄ maxie ex causa frigida. qꝛ nasturciū est incisiuū resolutiuū z calefactiuū. vt patuit p⁹ ibi. Cur morit' hō. Terti⁹ effectus ei⁹ ꝙ succ⁹ ei⁹ habet ꝓprietatē curādi squamas pelli adherentes. qñ sumit' cū melle. z ex eo linit' loc⁹. z causa est qꝛ tales squame generāt' ex fleumate salso. Nasturciū aūt. vt ꝑdictū ē. oēe fleuma purgat. et ḡ ꝑ itus

sumptū phibet cāȝ squamaꝝ. ꝛ ab exteriꝰ linitū. sua abster
sione eas abstergit. ꝛ maxie cū melle. qꝛ ħ etiā abstersiuū ē.
ꝛ sic iuuat abstersionē nasturcij. ꝛ p̄ter istos effectꝰ nastur/
ciū exsiccat putredinē vacuitatis vētris. mūdificat pulmo/
nē. ꝛ ꝓfert asmati. ꝛ in medicinis asmatis ponit̄ ꝓpter illd̄ q̄d
est in ip̄o de incisione ꝛ subtiliatiōe. calefacit stomachū et
epar ꝛ ꝓfert grossiciei splenis. ꝛ ꝓprie qn̄ ex eo fit emplastꝝ
cū melle ꝛ facit euomere colerā. ꝛ educit eam solutōe. aug/
mentū efficit in coitu. ꝛ soluendo educit vermes. ꝛ ꝓuocat
mēstrua vt vult Aui. ij. cañ. loco p̄all'.

De celidonia.

Cecatis pullis hac lumina mater yrūdo
Plinius vt scribit, quāuis sint eruta reddit.

Hic ponit̄ vnū notabile de celidonia. Et est ꝙ qn̄ pulli
yrūdinis excecati fuerīt tūc mater affert celidoniā et cum
ea fricat oculos pulli excecati. ꝛ sic visus restituit̄. Et p ħ
dat innuere autoꝛ ꝙ celidonia maxie ꝯfortat visū. Et istd̄
etiā manifeste pȝ. qꝛ ī medicinis valētibꝫ ꝯ debilitatē visus
cōiter ponit̄. Et ē celidonia herba nota glaucū hn̄s succū.
Causa āt q̄re ipsi yrūdini data est virtꝰ cognoscendi celi/
doniā plꝰ q̄ꝫ alijs auibꝫ p̄t esse ista. qꝛ pulli yrūdinis sepius
cecitatē patiunt̄ q̄ꝫ pulli aliarū auiū. qꝛ feces yrūdinū hn̄t
vim excecatiuā oculoꝝ ꝛ sepiꝰ patiunt̄ a fecibꝫ matrū. Et
ē sciendū ꝙ s̄m Pla. celidonia ē calida ꝛ sicca ī tertio ḡdu
Et ex qualitatibꝫ suis ꝛ sub̄a habet virtutem dissoluendi
consumendi et attrahendi. Et radices eius trite ꝛ in vino
decocte valent ad purgandū caput ꝛ vuulam ab humoꝛe
frigidoꝛ humido. si patiens fumū per os recipiat ꝛ postea
vinum gargarizet.

De salice

Auribus infusus vermes succus necat eiꝰ
Cortex verrucas in aceto cocta resoluit

Pomoꝝ succus: flos partus destruit eius.

Hic autor tria dic̃ d̃ salice. Primũ ē q̃ succ⁹ salic̃ auri ĩfus ĩficit v̾mes aur̃. ⁊ istd̃ p̃t ꝯueīre ꝓpt̃ stipticitatē ⁊ exsiccatõẽ ei⁹. Et ē h̃ sciēdũ q̃ ſm Aui. ij. cañ. c. d̃ salice. Nõ ē aliud mag̃ vtilissimũ q̃3 succ⁹ folioꝝ ei⁹ ĩ cura saniei q̃ currit ex aure. Scd̃m est q̃ cortex salic̃. i. extrema ps ei⁹ ĩ aceto decocta resoluit verrucas. Aui. v̾o loco pal. dic̃ q̃ ei⁹ cinis eradicat verrucas linitus cũ aceto. ⁊ istd̃ ē ꝓpt̃ vehemētē exsiccatõẽ ciner̃ ei⁹. Pro deletione tñ verrucaꝝ. nõ ē aliq̃d mag̃ abscindēs verrucas q̃3 fricatio portulace sup̱ verrucas. ⁊ facit h̃ portulaca sui ꝓprietate ⁊ nõ q̃litate ſm Aui. ij. cã. c. d̃ portulaca. Tertiũ ē q̃ flos salic̃ ⁊ succ⁹ pomoꝝ. i. fructuũ ei⁹ nocēt partui. q̃ꝛ ꝓpt̃ stipticitatē ⁊ exsiccatõẽ coꝝ reddũt ptũ difficilē.

Confortare crocus dicatur letificando
Mēbraq3 defecta cõfortat epar reparãdo

Hic ponũt̃ aliq̃ iuuamēta croci. Quoꝝ p̄mũ ē q̃ crocus ꝯfortat corp⁹ hũanũ letificãdo. Et circa istd̃ ē sciēdum q̃ croc⁹ tantã ꝓprietatē h3 letificandi q̃ dat⁹ in maiori q̃ntitate q̃3 debeat interficit letificãdo siue ridendo. Vñ dic̃ Aui. ij. cañ. c. d̃ croco. Tres aurei de ip̃o interficiũt letificãdo. Et ē aureũ pond⁹ dragma vni⁹ et semis. Scd̃m ē q̃ croc⁹ ꝯfortat mēbra defecta ⁊ p̄ncipaliter cor. Cõfortat etiã stomachũ ꝓpt̃ suã stipticitatē ⁊ caliditatē3. Et ꝓpt̃ eãdem cãm etiã reparat epar. ⁊ maxīe ꝓpt̃ stipticitatē. q̃ nõ p̄mittit dissolui epar. Nimi⁹ tñ vsus ei⁹ inducit nauseã ⁊ deijcit appetitũ. Et istud innuit Aui. loco pal. dicēs. Jp̃e facit nausea3 ⁊ deijcit appetitũ. ꝓpterea q̃ apposit⁹ est acetositati q̃ ē ĩ stomacho ex qua ē appetitus. Et preter istos effectus ē faciēs sõnũ ⁊ obtenebrãs sēsus ⁊ cũ bibit̃ ĩ vino ĩebriat. abstergit visũ. ⁊ p̄hib3 fluxũ ad ip̃m. fac̃ ãhelitũ facilē. ⁊ ꝯfortat ĩſra ãhelit⁹. excitat coitũ. ⁊ ꝓuocat vrinã. vt vult Aui. lo. pall̃.

De porro

Reddit fecundas permansum sepe puellas
Isto stillantem poteris retinere cruorem

Hic ponuntur duo iuuamenta porri. Primum est quod porrum permansum. i. per comestionem eius. reddit puellas sepe fecundas. Cuius ratio potest esse. quia secundum Aui. ij. can. c. de porro. confert coartationi matricis et duriciei que est in ipsa. que possunt esse impedimenta conceptionis. Secundum est quod porrum abscidit fluxum sanguinis narium. Idem vult Aui. loco pallegato. Et plures alij effectus eius dicti sunt prius ibi Allea nux ru.

Quod piper est nigrum non est dissoluere pigrum
Fleumata purgabit digestiuamque iuuabit
Leucopiper stomacho prodest tussique dolori
Utile preueniet motum febrisque rigorem.

Hic ponuntur multa iuuamenta piperis. et primo tria piperis nigri. Quorum primum est quod per piper nigrum non est pigrum in dissoluendo. i. resoluendo propter fortem eius caliditatem et siccitatem. Est enim calidum et siccum in quarto. Secundum est quod purgat fleumata. quia attrahit ex interiori corpore fleuma et ipsum consumit. similiter fleuma in pectore et stomacho inuiscatum remouet. ipsum calefaciendo subtiliando et dissoluendo. Tertium est quod est iuuamentum digestiue. Et istud patet per Aui. ij. can. c. de pipere. dicentem quod piper est digestiuum faciens appetitum. Et istud maxime intelligendum de pipere longo. quod est magis conueniens digestioni crudorum humorum quam album vel nigrum. vt testatur Gal. iiij. de regimine sanitatis. c. vij. Secundo ponit. v. iuuamenta leucopiperis. i. piperis albi. quorum primum est quod piper album confortat stomachum. et istud patet per Gal. loco pallegato. dicentem quod est confortans stomachum super alia duo pipera. Et idem vult Aui. ij. can. c. de pipere dicens. Et album magis conueniens est stomacho et vehementius confortat. Secundum est quod piper confert tussi maxime ex materia frigida fleumatica. quia illam calefacit dissoluit et incidit. Et istud

vult Aui. loco pal. dicēs q̄ qn̄ admistrat pip i electuarijs ē ꝯueniēs tussi ꝛ doloribꝫ pectoris. Tertiū ē pip albū cōuenit dolori. ꝛ p̄t istō intelligi de doloribꝫ pectorꝫ. sic ex Aui. allegatū ē. vel de dolore ventoso. Tali ei ꝯuenit ōme piper. qꝛ ōme piper sui vētositate carminatiuū ē vētositatū. et sic educit vētositates. Aui. ꝑo loco pal. dicit pip albū ꝛ silr lōgū ꝯuenire in dolore vētrꝫ pūgitiuo si bibat cū melle ꝛ folijs lauri recētibꝫ. Quartū ē q̄ vtiliter p̄t ꝯuenire motū febris. i. accessiōem siue paroxismū febris. ꝛ h̄ febris frigide. qꝛ in tali pip aliq̄ mō materiā calefacit ꝛ digerit. Quintū ē piper albū valet i rigore febriū. Cuiꝰ cā ē. qꝛ piper sua caliditate ꝯfortat neruos ꝛ materiam sparsā sup eos ꝯsumit Et Aui. dicit q̄ fricādo fit inunctio ex ipō cū vnguento et ꝯfert rigori. Et ista iuuamēta q̄nq̄ etiā p̄nt ꝯuenire alijs generibꝫ pipeꝝ. vt ex Aui. loco pal. pꝫ. Et p̄ter istos effectꝰ piper calefacit neruos ꝛ lacertos adeo q̄ i h̄ non ē aliud ei par. mūdificat pulmonē. ꝓuocat vrinaꝫ paucū de ipō. sed mltū de ipō soluit ventrē. vt colligit ex Aui. loco pall. Et circa istō sciēdū ē q̄ triplex ē pip. scꝫ pip albū. qd̄ dꝛ leucopiper. pip lōgū q̄d dꝛ macropip. ꝛ pip nigꝝ q̄d dꝛ melanopiper. Albū dꝛ q̄d ē viride mltū hūidū. Et qn̄ illō ē desiccatuꝫ aliq̄ntulū ita q̄ apparet q̄dā discontinuatio int eius ptes. nō tn̄ sit ꝑfecte maturatū dꝛ piper lōgū. sꝫ qn̄ ē ꝑfecte maturatū tūc dꝛ piper nigrū.

Et mox post escam dormire nimisq̄ꝫ moueri
Ista grauare solent auditus ebrietasq̄ꝫ

Hic tangūt tria grauedinē auditꝰ inducentia. Primuꝫ est imediatꝰ somnꝰ pꝰ cibū sumptū. ꝛ h̄ vsq̄ꝫ ad repletōꝫ Cuius cā p̄t esse ista. qꝛ somnꝰ imediate pꝰ cibū sumptū fac in digestōem ciboꝝ. cibi āt indigesti grossos ac indigestos fumos ꝓcreāt. q̄ sua grossicie meatꝰ auditꝰ opilāt. ꝛ etiā spū s auditōis ingrossant ꝛ ꝑturbāt. Scōm est nimiꝰ motꝰ po st

cibū sumptū. q2 talis etiā impedit digestōꝫ ꝛ clausionē de/
bitā orificij stōachi. Aliq̄ tn̄ text⁹ loco nimis hn̄t minus. et
tūc sensus ē ꝙ paull⁹ mot⁹ post cibū sūptū etiā ḡuat auditū.
Cui⁹ rō ē. q2 tūc orificiū stōachi nō ita facile claudit̄ sicut
ꝑ paucā deambulatōꝫ. q̄ cibi descēdūt ad fūdū stōachi. Jā
stōacho nō existēte clauso fumi ml'ti ascēdūt ad caput gra
uātes auditū. Tertiū ē ebrietas. q2 ex ebrietate ꝓcreant̄ fu
mi mlti ꝛ vapores q̄ ascēdūt ad caput ꝛ ad organū audit⁹.
spm̄ ei⁹ ꝯturbātes ꝛ auditū ḡuātes. ꝛ nō solū ebrietas indu
cit nocumentū auditui. sꝫ etiā visui. Et om̄ib⁹ sensib⁹ ꝓpter
eandē cām. vt etiā ꝑus dictū ē. Aui. fo. iiij. in. c. ij. de ꝯser
uatiōe sanitat; auris etiā dat tria nocētia aurib⁹. ꝛ dicit. et
ex eis q̄dē q̄ nocēt auri ꝛ reliq̄s sensib⁹ sūt fastidiū ꝛ reple/
tio ꝛ ꝓprie somn⁹ sup repletōnem. Et ē sciendū ꝙ aliq̄ text⁹
adhuc hn̄t istū versū ꝯtinentē adhuc alia inducētia graue
dinē audit⁹. ꝛ est iste. Balnea sol vomit⁹ affert repletio cla/
mor. q2 ista inducūt etiā grauedinē audit⁹. maxime tamen
tinnitū. q2 dicit Aui. iiij. in. c. de cura tinnitus Oportet vt
om̄es iste vitent solem ꝛ balneū laboriosum ꝛ vomitum et
clamorē ꝛ repletōem.

Metus. lōga fames. vomit⁹. percussio. casus.
Ebrietas. frigus. tinnitum causat in aure.

Hic tāgūt̄ septē inducētia tinnitū ī aure. i. sonum quem
hō videt̄ audire exteri⁹. Quoꝝ ꝑmū ē met⁹. et ꝰm alios mo
tus. Causa ē de metu. q2 in metu spūs ꝛ hūores mouētur
ad interiora. s. v̄sus cor subito. ex q̄ motu facile mot⁹ gene/
rat̄ vētositas. q̄ penetrādo ad organuꝫ audit⁹ tinnitū cau/
sat. De motu etiā pꝫ. q2 ex motu corpali etiā ꝯmouet̄ hūo/
res ꝛ spūs ex q̄ ꝯmotōe etiā generat̄ vētositas facile q̄ veni
ens ad aures tinitū causat. q2 tinit⁹ causat̄ ꝓpt̄ aliquā ꝯmo
tōeꝫ vaporꝫ aut vētositat; circa organū audit⁹ cōmouentiū
aerē ꝯnatalē ī organo audit⁹ existētē. Scōm ē lōga fames.

Et rōnē subiūgit Aui. iiij. in. c. ix. dicēs. ⁊ illd ē ꝓpť agitatō nē cadentē ī hūoribꝫ sparsis ī corꝑe ꝗescētibꝫ ī ipo. Et cuꝫ nō inuenit naťa cibū aliquē ꝯuertiť ad eos. ⁊ ꝛsoluit ipsos ⁊ mouet eos. Tertiū ē vomitꝰ. qꝛ ī vomitu ꝗ est motꝰ laboriosus moueťť maxie hūores ad caput. In signū cuiꝰ oculos ⁊ faciē videmꝰ fieri rubeos. ⁊ visus fieri nocumētū. Et sic etiā facile moueňť in vomitu vapores ⁊ vētositates ad organū auditꝰ Quartū ē ꝑcussio sꝑe in capite ⁊ maxie ī aure. Cuiꝰ cā ē. qꝛ ex tali etiā accidit vehemēs ꝯmotio aerꝫ cōnaťalis in organo auditꝰ existētꝫ. qꝛ naťa aliꝗ mēbro leso īmediate mittit ad ipm spm̄ ⁊ sāguinē ꝗ sunt instra naťe. ex ꝗbꝫ tūc accidit ī aure ꝯmotio. Quintū ē casus. ⁊ maxie supra caput. ꝓpť eandē cām ꝗ dicta ē de ꝑcussiōe. ⁊ etiā ex casu ꝗcūqꝫ vehemēs fit ꝯmotio hūoꝝ in corꝑe. Sextum est ebrietas. cuiꝰ cā ē. qꝛ in ebrietate caput repleť fumis ⁊ vaporibꝫ. ex ꝗbꝫ ad organū auditꝰ vehentibꝫ facile cōmoueť aer ꝯnaťalis ī organo auditꝰ existēs. Septimū ē frigꝰ. ex forti eīm frigore debilitať organū. q̄re ex leui cā facile patiť vel ꝯtingit tinnitꝰ ex forti frigore. qꝛ forte frigꝰ causat vētositates. Et nō solū ex istis causis ꝯtingit tinnitꝰ auriū. imo ex plꝛibꝫ alijs sicut ex vētositate ī capite generata ⁊ ī ipo mota. aut ex sonitu saniei ꝗ generať fortasse ī ipa. ⁊ ex feruore puris ī ꝑtibꝫ eiꝰ aut ex motu vētositatꝫ accidētꝫ multotiens in meatibꝫ eiꝰ. sic fit in febribꝫ aut ex repletōe suꝑflua ī corꝑe ꝓprie in capite. aut ex materia viscosa resoluta ī paucā ventositatem. aut ex medicinis. quaꝝ ꝓprietas est vt retineant humores et ventositates in temporibꝫ cerebri. vt colligiť ab Auicen. loco preall e.

Balnea vina venus ventus piper allea fumus
Porri cum cepis lens fletus faba sinapis
Sol coitus ignis labor ictus acumia puluis
Ista nocent oculis sed vigilare magis.

Hic ponūꝛ.xxj.res nocive ocul'. Pria ē balneū siue hūi
dū siue siccū qđ stupha đr. Prio qꝛ calefac̄ eos calefactōe
m'ta. ꝛ sic ledit coꝝ ꝯplexiōē ꝫ. cū naꝛaliꝛ sint frigidi de na
tura aq̄. Scđo qꝛ exsiccat ꝛ resoluit humiditates subtiles
oculoꝝ. q̇bꝫ spūs visiui q̇ sūt ignei hn̄t refocillari ꝛ tēpari.
Et ꝑpꝛ istđ p'les regiunꝛ ceci sup̄ renū. i q̇bꝫ cōitas vtiꝛ stu
phis ꝛ balneis. queādmodū etiaꝫ p'les regiunꝛ leprosi in
holādia q̄ꝫ in aliq̄ alia regiōe. ꝑpꝛ indebitū regimē. Scđa
res ē vinū. ꝛ ħ imoderate sūptū. tale em̄ debilitat oculos ꝛ
visū. qꝛ caput replet fumis ꝛ vaporibꝫ. ꝛ ğ etiā hebetat oēs
sensus. Tertia res ē venꝰ. i. nimiꝰ vsus coitꝰ. q̇ ab oībꝫ me-
dicis ferꝛ debilitare m'tū visū. Et Arist. iiij. ꝓbleu. ꝑti. iij.
assignat cām istā dicēs. qꝛ. s. ꝑ coitū auferꝛ qđ oportunū ē
ocul'. Oportet ei hūidū aqueū subtile eis inesse. in q̄ visibi
les spūs fulciāꝛ. Nā oculꝰ naꝛaliꝛ ē talis. s. hūidꝰ. Unde de
sensu ꝛ sēsato. ꝛ. v. đ gene. aīali. đr. oculū esse đ naꝛa aque.
Sꝫ euulsis hūidis ꝛ euacuatꝭ ꝓuenit supiora đsiccari. ꝑpꝛ
qđ oculi a sui recedūt naꝛa q̇ hūiditate vigebāt Et merito
oculi vigēt hūiditate. qꝛ ꝑ spūs igneos q̇ sūt in m'to motu
euanescerēt nisi hūido sustētarēꝛ. Et ex isto manifestū ē ꝙ
coitꝰ exsiccat ꝑtes supiores subtrahēdo hūiduꝫ ad qđ seq̇ꝛ
lesio acuitatꝭ visus. Quarta res ē vētꝰ. ꝛ maxīe meridiona
lis. de q̄ dic̄ ypo. iij. amphorismoꝝ āphorismo illo. Austri-
ni flatꝰ. ꝙ ē caliginosus. i. caliginē ꝛ obscuritatē ī ocul' in-
ducēs. qđ ꝓuenit qꝛ tal' vētꝰ caput replet hūiditatibꝫ hebe
tātibꝫ sensus ꝛ spūs obfuscātibꝫ. Quīta res ē pip. qđ ꝓueīt
ꝑpꝛ sui acuitatē q̄ generat fumos oc'los mordicātes Sex-
ta ē allea q̄ etiā nocēt visui ꝑpꝛ coꝝ acuitatē ꝛ vaporositatē.
vt etiā ꝓꝰ dictū ē ibi Allea nux. Septia ē fumꝰ q̇ etiā nocte
ocul' ꝑpꝛ sui mordicatōꝫ ꝛ exsiccatōꝫ. Octaua ē porri. qꝛ ex
esu ipoꝝ generāꝛ fumi grossi melācolici. q̇bꝫ visus obum-
braꝛ. vt etiā ꝓꝰ dictū ē ibi Allea nux ru. Nona ē cepe. q̄ꝝ co
mestio nocꝫ ocul' ꝑpꝛ eaꝝ acuitatē. Decia ē lens. de q̄ dicit
Aui. ij. cañ. c. đ lēte. ꝙ illiꝰ q̇ plurimū eiꝰ comestione vtitur

visus obtenebrat̃ ꝓpt̃ vehemētiā exsiccatōis eiꝰ Undecima
res ē fletꝰ nimiꝰ q̄ debilitat ocl̃os ex eo ꝙ īducit debilitatez
retētiue ocl̃oꝝ. Duodecīa ē faba cuiꝰ vsus generat fumuz
grossū melācolicū obtenebrātē spūs visiuos sicut porrum
Et ĝ etiā comestio fabaꝝ īducit somnia terribilia. Decīa
tertia ē sinapis. cuiꝰ vsus īducit d̄bilitatē visus ꝓpt̃ eiꝰ acui
tatē. Decimaq̄rta ē aspicere solē. ⁊ h̄ ē ꝓpt̃ eiꝰ vehem̄tē nito/
rē ⁊ splendorē q̄bꝫ destruit̃ visus. vt pꝫ ad experientiā. ⁊ h̄ iō.
q꞉ vehemēs sensibile nō ꝓportionatū sēsui sic radij solares
corrūpūt sēsū. Decīaq̄nta ē coitꝰ ⁊ maxīe pꝰ nimiā repletio
nē. vel magꝭ pꝰ nimiā vacuitatē ⁊ inanitōez. ⁊ d̄ ista dictū ē.
Decīasexta ē ignis. cuiꝰ inspectꝰ causat siccitatē vehemētez
ī oculis. ⁊ sic ledit visū. ⁊ etiā ledit ꝓpt̃ claritatē eiꝰ. ⁊ ĝ cōit̃
videmꝰ fabros ⁊ illos q̄ ꝯtinue corā igne opāt̃ rubeos aut
debiles h̄re ocl̃os. Decīaseptīa nimiꝰ labor. q꞉ tal̃ etiā ve/
hemēter exsiccat. Decīaoctaua ē ꝑcussio ꝯ̄ ocuols q̄ ledit
oculos ⁊ visū q꞉ facit sāguinē fluere spm̄ visiuū ꝑturbantē.
⁊ aliq̄n apostema generātē. Decīanona ē nimiꝰ vsus reruz
acutaꝝ vicz vti diuersis salsamētꝭ acutꝭ. ⁊ h̄ ꝓpt̃ acuitatē fu
moꝝ ex ip̄is generatoꝝ. Uicesima ē puluis siue ambulare
ī locꝭ puluerulētꝭ ī q̄bꝫ de facili puluis ad ocl̃os ꝑuenit et
visū obfuscat. Uicesimap̄ma. ⁊ int̃ ceteras magis ledens
oculos ⁊ visū. est nimiū vigilare. q꞉ vigilie nimie nimiā sic/
citatem in ocul̃ inducūt. Et ī generali oīs repletio nocet
oculis. sil̃r om̄e qđ exsiccat nat̃az. ⁊ om̄e qđ turbat sāgui/
nē ex rebꝫ salsis acutꝭ ⁊ alijs ⁊ oīs ebrietas. Uomitꝰ ꝓo cō
fert ei inq̄ꝫtū purgat stōachū ⁊ nocet ei inq̄ꝫtū mouet mate
rias cerebri expellēdo eas ad ip̄m. Et ĝ si fuerit vomitꝰ ne/
cessariꝰ dꝫ fieri pꝰ cibū cū facilitate. Et sil̃r somnꝰ sup̄fluꝰ
nocet visui. ⁊ somnꝰ statim pꝰ repletōnem. ⁊ ml̃titudo fleu/
bothomie. ⁊ ꝓprie cū vētosis ꝯtinuis. Et istud colligitur ex
Aui. in. iij. trac.. iiij. c. iiij. de rememoratiōe reꝝ visui nocen
tium. vbi etiam Auicen. plures ex causis in textu narrat̃
exprimit.

Fenicalis verbena rosa celidonia ruta
Ex istis fit aqua que lumina reddit acuta

Hic tangunt quinque res medicinales. quarum aqua cōfert visui. Prima est feniculus. cuius succus in oculo positus accuit visum secundum Ra. iij. alman. Secunda est verbena cuius aqua a cōmunibus medicis ponitur in receptis valentibus contra debilitatem visus. Tertia est rosa. cuius aqua confortando spiritum animalem potest confortare visum. Quarta est celidonia. et est herba habens succum citrinū. Et dicitur celidonia quasi celica dona donans. Quinta est ruta. et est herba cōmunis. et aque istarum duarū herbarum similiter valent. vt ex communibus autoribus medicine patet. Et de pluribus istarum herbarum prius in diuersis passibus dictum est amplius.

Sic dentes serua porrorum collige grana
Ne careas iure cū iusquiamo simul vre.
Sicque per embotū fumū cape dēte remotū

Hic ponuntur aliqui medicine valentes ad dolorē dentiū. Et dicit textus quod semina porrorum et iusquiamus simul vsta valent in dolore dentium. Et debent sic administrari. succus iusquiami cum seminibus porrorum debet simul comburi et fumus istorum per embotum recipi in illa parte in qua est dolor dentis. Jusquiamo enim est virtus stupefaciendi. et sic ex stupore dolor non percipitur Et in fumo seminis porris est virus interficiendi et eijciendi vermes qui aliquando in concauitatibus dentium existentes intolerabilem faciunt dolorem. Et istud dicit Aui. ij. cañ. c. de porro. Et est porrū herba nota. Et iusquiamus est herba stupefactiua habēs lōga folia pinguia et fetida.

Nux oleũ frigus capitis anguillaq3 potus
Ac pomũ crudũ faciũt hoiem fore raucũ

Hic ponũť sex cause raucedis voc3. q̃z pma ẽ nux.i. comestio nucũ.qz nuces mľtũ exsiccãt.z g voce exasperant z faciũt eã siľem vocib9 gruũ. Scda ẽ oleũ.cui9 vsus pt iducere raucedinẽ.qz ptes ei9 aliq̃ viscose adherẽt ipi cãne pulmonis faciẽtes raucedinẽ. Scdo pt inducere raucedinez in corpib9 coleric3.qz oleũ i talib9 cito inflãmať.z sic iducit ex tali calefactõe exasperatõ3 z raucedinẽ. pma tñ cã videť melior. Tertia ẽ frig9 capit3. Cui9 cã est.qz ex frigore capitis fit cõpressio cerebri. Ex cui9 ɔpssiõe fluũt hũores deorsum ꝑsus guttur z cannã pulmonis iducẽtes raucedinez ꝓpť nimiã hũectatõ3 cãne Quarta ẽ anguilla siue comestio anguille.qz ex esu ei9 fleumata viscosa mľtiplicãť q̃ venientia ad cannã pulmonis illic adherẽt inducẽtes raucedie3 Quĩta ẽ pot9 nimi9.z maxie qñ itur dormitũ. Cui9 causa ẽ qz ex tali canna pulmonis etiã mľtũ hũectať. Jã vehemẽs hũectatõ cãne pulmonis potissima ẽ cã raucedis voc3 ꝫm oẽs medicos. Sexta ẽ pomũ crudũ.qz inq̃ztũ crudũ mľtiplicat fleumata. Et si sit cũ h̃ imatuꝝ stipticũ siue põticu3 guttur exasperat.

Jeiuna vigila caleas dape valde labora
Inspira calidũ modicũ bibe cõprime flatũ.
Hec bene tu serua si vis depellere reuma
Si fluat ad pectus dicatur reuma catarr9.
Ad fauces brancus ad nares esto corisa

Hic tangũť septẽ q̃b9 curať reuma. Primũ ẽ abstinẽtia siue ieiuniũ.qz p h̃ materia reumat3 diminuiť.qz abstinentia exsiccat z materia meli9 maturať z ɔsumiť.qz naťa non hñs materiã cibalẽ in quã agat agit in materiã reumat3 z

ꝯsumit eā ꝛ caput minꝰ replet̃. Et ꝙ dicit Aui. v. in tract. j. c. xiij. Et opoꝛtet ꝗdem ne patiēs catarrū ꝛ coꝛisaȝ repleat vētrē cibis q̃re repleat̃ caput eiꝰ. Scōm ē vigilia. quia ila etiā ē exsiccatiua cerebri ꝛ ꝓhibitiua ascēsus mltoꝝ vaporū ad caput. Tertiū ē cibi calidi ꝗ etiā iuuāt ī reumate cū ē ex materia frigida. qꝛ ꝑ illos etiā tūc digerit̃ maťia frigida. Quartū ē mltū laboꝛare. qꝛ ꝑ h̄ etiā ꝯsumit̃ maťia reumatꝭ. qꝛ laboꝛ multꝰ exsiccat sugfluitates coꝛꝑis. Et loco istiꝰ dictōis valde. ꝗdam textꝰ h̄nt veste. ꝛ tūc sensus ē ꝙ in cura reumatꝭ etiā valet calere vestibꝫ. ꝛ h̄ etiaȝ veꝝ ē. maxie tn̄ qn̄ materia reumatꝭ ē frigida. Quintū ē inspiratio aerꝭ calidi. ꝛ h̄ maxie in catarro ex materia frigida. qꝛ ꝑ aerē inspiratū calidum tūc calefit materia ꝛ maturat̃. Sextum ē modicū bibere et pati sitim. qꝛ ꝑ h̄ etiā materia reumatis ꝯsumit̃ cū sitis siue modica bibitio exsiccet. Et etiā ꝑ modicā bibitōem nō replet̃ sicut ꝑ multū potū. Septimū est compmere flatum. i. retinere anhelitū. Istud em̄ valde bonū est in catarro maxie a cā frigida. qꝛ ꝑ istam retentiōem anhelitꝰ calefaciūt pectoꝛalia. ꝛ sic melꝰ digerit̃ maťia frigida fleumatica faciēs catarrū. ꝛ plurima istoꝝ ꝛ alia tangit Aui. loco p̄al. dicēs ꝙ opoꝛtet vt assiduet calefactōem capitꝭ ꝛ elongatōem eiꝰ a frigoꝛe. ꝛ minuat ip̄m a septētrione. ꝛ ꝓpꝛie post austꝝ. Auster em̄ replet et rarificat ꝛ septentrio ꝯstringit ꝛ exp̄mit ꝛ minoꝛat potū aque ꝯgelate. neqꝫ doꝛmiat in die ꝛ sitiat et famē patiat̃ ꝛ vigilet q̄ꝫtum potest qm̄ sunt initiū cure. Rasis ꝯo. ix. almā. vult ꝙ patiēs reuma dꝫ cauere ne iaceat supinus. Et rō est. ne ꝑ illū decubitum materia fluat ad ꝑtem posterioꝛem. ꝛ cū ꝑs posterioꝛ nō habet manifestos meatus ꝑ ꝗs materia fluat timet̃ ne fluat ad neruos ꝛ faciat spasmuȝ vel paralisim. Et silr̃ dꝫ abstinere oīno a vino. qꝛ vinū est vapoꝛosū. Et cū multum calidū sit dissoluit materiā ꝛ auget reuma. Et silr̃ nō dꝫ stare ad solem aut ad ignē. qꝛ sol aut ignis dissoluendo materiā augent reuma. Deinde textꝰ in duobꝫ vltis ꝯsibus

ponit differentiã int̃ ista tria noĩa.s.catarrꝰ.brancꝰ.⁊ cori/za. Et stat differentia in h̃ ꝙ est fluere materiã ad aliã ptẽ. Vñ reuma ẽ nomẽ cõe ad oẽʒ fluxũ mat̃ie de vno membro ad aliđ. Et ĝ đr reuma q̃si ruẽs mat̃ia. Jn cõi tñ vsu capit̃ solũ ꝑ noĩe cõi ad oẽʒ fluxũ mat̃ie a capite Et ꝯtinet sub se istas tres spẽs.s.catarrũ brãcũ ⁊ corisã. vñ si illa mat̃ia fluat ad pectꝰ vel mẽbra vicina đr catarrus. Si ꝟo ad fauces brancus. Sʒ si fluat ad nares đr coriza.

Auripigmentũ sulphur miscere memento
His decet apponi calcem cõmisce saponi
Quattuor hec misce cõmixtis quattuor istis
Fistula curatur quater ex his si repleatur

Jn h̃ textu ponit autor medicinã curatiuã fistule dicẽs ꝙ ẽplastꝝ factũ ex auripigm̃to sulphure calce ⁊ sapone sil̃ mixtꝭ curat fistulã Cuiꝰ cã est.q: i istꝭ ẽ ꝟtꝰ exsiccatiua ⁊ mũdificatiua q̃ intẽtões necessario req̃rũt̃ in curatõne fistule De auripigmẽto dic̃ Platearıꝰ ꝙ est calidũ ⁊ siccũ in q̃rto ĝdu dissoluit attrahit ꝯsumit ⁊ mũdificat. Et sulphur et sapo ꝺm eum etiã calida sunt ⁊ sicca.sulphur tñ vehemẽtiꝰ q: ẽ calidũ et siccum in q̃rto.sapo ꝟo nõ. De calce dic̃ Auicẽna ꝙ calx abluta ẽ exsiccatiua sine mordicatõe ⁊ ꝯsolidat Notandũ circa istđ ꝙ fistula ẽ vulnꝰ assidue ⁊ ꝑiodice fluens.i.ꝺm diuersa tpa vel ꝺm diuersas lunatões. Auripigmẽtũ ꝟo ẽ illđ q̃ vtunt̃ sculptores.q̃ faciũt adherere es siue metallũ lapidib;. Sapo ꝟo.i.smigma est illa pinguedo alba siue nigra q̃ mulieres lauant et mũdant vestes. Alia vocabula nota sunt.

Ossibus ex denis bis centenisq; nouenis
Constat hõ denis bis dentibꝰ et duodenis
Ex tricentenis decies sex quinq; q; venis

In h̄ textu autor ponit numeꝝ ossiū dentiū ⁊ venarum humani corpis. Et dicit pmo ꝙ homo ꝯstat ex ducent̄ʒ et nouemdecim ossibꝫ. Scd̄m tamen solēnes medicine doc/tores vt ypo. Gal'. Raſ. Auer. et Auicenna. ossa hoīs sunt ducenta et quadraginta octo. licet in particulari enumeratione ossium discōueniant. ⁊ istud vult ille cōmunis ꝟsus. Ossa ducentena sunt atq̄ʒ quater duodena Secūdo dicit ꝙ homo debet habere trigintaduos dentes Et istud itel/ligendū est cōmuniter ⁊ vt plurimū in hoībꝫ pfect̄ʒ. Aliqn̄ em̄ cōtingit aliq̄s hoīes nō hr̄e dentes q̄ttuor extremos q̇ sunt post molares Et in talibꝫ dentes sunt vigintiocto tm̄ Et aliq̇ carent his dentibꝫ vltimis in puericia tm̄. alij in puericia et iuuentute ita ꝙ non eis nascunt̄ donec sint se/nes. alij tota vita. Circa istud sciendum est ꝙ ſm Aui. in. j. doc. v. sum. c. de anathomia dentium. Inter omnes den/tes duo vocant̄ duales. Et sunt duo dentes anteriores. et duo quadrupli iuncti dualibꝫ a dextris et sinistris et tam duales q̄ʒ quadrupli sunt duo ī supiori mādibula et duo ī inferiori. Et sūt oēs ordinati ad incidendū. ⁊ ido a qui/busdam incisores vocant̄ ⁊ specialiter duales. Et p⁹ istos dentes sunt duo dentes qui vocantur caniui superius et duo inferius immediate coniūcti quadruplis. ⁊ officium coꝝ est frangere dura. Et post illos sunt quattuor dentes molares a dextris ⁊ a sinistris quattuor tam ī superiori q̄ʒ in inferiori mandibula. Et post istos in aliquibꝫ est, dens vnus sensus tam a dextris q̄ʒ a sinistris. ⁊ tam in inferiori q̄ʒ supiori mandibula. in aliquibꝫ vero non. et sūt isti den/tes molares ⁊ dentes sensus oēs ordinati ad molenduʒ Et summa toti⁹ numeri dentiū est trigintaduo. vel. xxviij. in non habentibꝫ dentes sensus. scʒ quattuor duales. q̄ttu or quadrupli. et quattuor canini. et sexdecim molares. et quattuor dentes sensus. Tertio dicit ꝙ homo habʒ tricentas et septuagintaquinq̄ʒ venas vt posset patere enumerā/ti eas.

Quattuor hūores in hūano corpore cōstāt.
Sanguis cum colera fleuma melancolia
Terra melā. aque fleg. et aer sāguis cole. ignis.

In h textu enumerat prīo autor hūores q sūt necessarij
ad ꝯstitutōꝫ hūani corpis. ꝛ dic̄ ꝙ q̄ttuor sūt hūores ī hūa
no corpe. s. sāguis. fleuma. colera. ꝛ melācolia. Scd̄o ostē
dit nat͛aꝫ ꝛ ꝯplexionē cuiusqꝫ hūorꝫ p h ꝙ ꝯpat vnū quēqꝫ
vni elemētoꝝ. Et vult ꝙ melācolia ē frigida ꝛ sicca. ꝛ sic cō
parat͛ terre q̄ sil'is nat͛e est. Fleuma ē frigidū ꝛ hūidū. ꝛ sic
ꝯpat͛ aque. Sāguis est calid9 ꝛ hūid9. ꝛ sic ꝯpat͛ aeri. Sꝫ
colera ē calida ꝛ sicca. ꝛ sic ꝯpat͛ igni. Et iste sensus etiā pꝫ
in his ꝟsib9. Humid9 est sāguis. calet. est vis aerꝫ illi. Alget
humet fleuma. illi vis fit aquosa. Sicca calet colera. sic ig
ni fit similata. Melancolia friget sicca q̄ꝫ t͛ra. Et ꝓ maio
ri intellectu sciendū ē ꝙ s͛m Aui. in. j. doc. iiij. c. j. quattuor
sūt humores in corpe hois. s. sanguis. fleuma. colera. ꝛ me
lācolia. vt dictū est. Inter q̄s sanguis est melior. p̄mo. q2 ē
materia spirituū. in q̄b9 vita ꝯsistit. ꝛ oīs opatio vegetati/
ua vitalis et aīalis. secūdo q2 ꝯformis est cū p̄ncipijs vite.
Est em̄ calid9 ꝛ humid9 tempate. tertio quia plus nutrit ꝛ
restaurat depditū ceteris humorib9. Et vt ad vnū sit dice/
re. est thesaur9 nature. ex cui9 perditōe seq̄tur mors statim.
Deinde seq̄t͛ fleuma in bonitate. p̄mo q2 aptum est vt tpe
necessitatꝫ fiat sanguis. ꝛ id̄o nō hꝫ ꝓpriū receptaculum. sꝫ
incedit cū sanguine. Scd̄o q2 vicin9 est radicali humido.
qd̄ est velut basis vite. Deinde seq̄t͛ colera q2 pticipat cum
naturali calore q̄ꝫdiu mensurā seruat. Deinde est melāco
lia velut fex ꝛ sordicies elōgata a p̄ncipijs vite. inimica le/
ticie ꝛ liberalitati ꝛ cōnata senio ꝛ morti. Scd̄o sciendūꝫ
ꝓ diuisiōe ꝛ diffinitōe hūoꝝ ꝙ sanguis due sunt spēs. scꝫ
naturalis ꝛ innaturalis. Naturalis est cuius color est ru/
be9. scꝫ venalis rube9 obscur9. ꝛ arterialis rube9 clar9 malo
carēs odore. ꝛ ē valde dulcꝫ. ꝛ h p respectū ad alios humo

res. Innaturalis ē duplex. Nā q̄dā ē innaturalis. q̄litate scʒ q̄ ē mutat⁹ a cōplexiōe bōa ī se sine alteri⁹ hūoris cōmixtōe. Ali⁹ ē inaturalis ꝓpt hūorē malū ei admixtū peccātē q̄litate suba vel q̄ntitate vel ī ꝓportōe alteri⁹ ad alteꝝ. Et iste est duplex Nā q̄dā ē nō naturalis ex ꝑmixtōe mali hūorʒ q̄ ab extra sibi supueīt. Ali⁹ ē nō natural' ex ꝑmixtiōe mali hūorʒ generati in ipsomet sāguīe. q̄n ps sāguis putrefacta est. sic ꝛ ei⁹ subtile cōuersū ē in colerā. ꝛ grossū in melācoliā. vel illa colera vel illa melācolia vel vtraq̄ māsit ī illo sāguīe. Et iste sanguis nō naturalis ex admixtōe mali hūoris m'tiplicit' diuersifica tur a naturali. Primo in suba. qꝛ grossior ꝛ turbidior ē cū si bi miscet' melācolia. vl' subtilior cū sibi miscet' colera citri na vel aquositas. Secundo ī colore. quia est declinās ad albedinem ex parte fleumatis vel ad nigredinem ex parte melancolie. Tertio in odore. quia fetidior est ex admix tiōe putridoꝝ humoꝝ. vel oīno odore caret ex admixtōne crudoꝝ. Quarto ī sapore. qꝛ ꝟgit ad amaritudinem ex ad mixtōe colere l' ad acetositatē ex pte melācolie vel ad īsipi ditatē ex pte fleumatis. Fleumatʒ ꝟo naturalis etiā due sūt spēs. s. naturale ꝛ innaturale. Naturale ē q̄d ē aptū vt ī aliq̄ tpe fi at sāguis. q̄m ē sāguis nō bn̄ coct⁹. Et ē q̄dā mod⁹ dulcis fleumatʒ q̄d nō valde existit frigidū. imo corpis cōparatiōe ē frigiditatʒ pauce. sāguis ꝟo cōpatōe ꝛ colere rubee ē frigi dū. ꝛ ē naturaliter albū. Et dꝛ istd̄ fleuma dulce extēso h̄ no mine dulce ad oēs sapores delectātes gustū. qꝛ alio modo istd̄ fleuma naturale nō ē dulce. cū sit insipidū aq̄sum ꝛ sapo ri aq̄ m'tū ꝓpinquū. Et nō fecit natura isti fleumati ꝓpriū re ceptaculū sic colere ꝛ melācolie fecit. sʒ fec̄ ip̄m trāsire cuʒ sāguīe vt tpe nccitatʒ vertat' in sāguīeʒ. qꝛ hʒ similitudineʒ ꝓpinquā sāguini. Et isti⁹ fleumatʒ due sūt nccitates. et vna vtilitas. Prima vtilitas ē vt sit iuxta mēbra ad h̄ vt operēt' ī eo eoꝝ ꝟtutes ꝛ coquāt ꝛ digerāt ꝛ nutriāt ex eo cū mēbra amiserit nutrimētū q̄d cōsueuit venire ad ip̄a. q̄d ē sanguis bon⁹ ꝓpt' retentōem materie sanguis. q̄ q̄dem retētio a sto

macho ꝛ epate fit ꝓpter aliq̄s causas accidentales. Secunda necessitas est vt misceatur cū sanguine ꝛ reddat ipm̄ aptū ad nutriendū mēbra fleumatica ꝯplexionū sicut cerebrū ꝛ nucham. in q̄ꝝ sanguine ea nutrituro notabilē fleumatis ꝑtem esse oportet. Utilitas vero ei⁹ ē vt humectet iūcturas et mēbra q̄ multū mouentur ne desiccentur ꝓpter calorē q̄ ꝓueīt ex motu ꝛ ꝯfricatōe. Fleuma vero innaturale p̄t diuidi p̄mo ex ꝑte sube. Et sic q̄ddā ē muscillaginosum. Et est fleuma fm̄ sensum diuersuȝ in subtilitate ꝛ grossicie in suis partibus Et dr̄ muscillaginosum ꝓpter similitudinē quā h₃ cū muscillaginibꝫ extractis a seminibꝫ. Aliud ē fleuma grossuȝ quod apparet equale in suba .i. in subtilitate ꝛ grossicie fm̄ iudiciū sensus. s₃ fm̄ veritatē diuersū est in suis partibꝫ. ꝛ dr̄ fleuma crudum. et istud multiplicatur in stomacho ꝛ in intestinis. Et ꝓpter ipsius expulsionem a stomacho p̄cepit ypocras fieri vomitum in mense bis. Et ad eius expulsionem ab intestinis statuit natura coleram defluere a cista fellis ad intestinū ieiunū. ꝛ ꝯsequenter ad alia inferiora. quatenus abstergeret illud fleuma ab orificijs intestinoꝝ. et faceret ipm̄ descendere cū fecibꝫ. Multiplicatur etiā interdū in venis specialiter in senibꝫ ꝓpter diminutiōem digestionis et illic moram trahens paulatim augetur ꝛ ingrossatur. et cuȝ ab eo tandem grauetur natura. et non possit ipm̄ ꝑ venas expulsionis ordinarias expellere faciēs de possibilibꝫ quod meli⁹ est. elongat ipm̄ a corde et alijs mēbris intrinsecis. et mittit ad extrema ꝛ spēaliter ad tibias. qr̄ sua grauedīe naturaliter tendit ad inferiora. Et ista est causa quare tibie senum inflantur inflatione relinquente foueā post impressionem digiti. specialiter circa noctem. ꝛ in pinguibꝫ ꝛ solitis nutriri humidis. Aliud est fleuma valde subtile. et est fleuma aquosuȝ simile aque aliqualiter inspissate. ꝛ sepe inuenitur in saliuis et sputis male digerentiū ꝛ nimis bibētiū. et a cerebro ad nares distillare solet in p̄ncipio corizarū. ꝛ cū ꝑ decoctōeȝ ingrossatur conuertitur in fleuma grossū aut

muscillaginosum. Aliud est fleuma valde grossum album vocatū gipseum. ⁊ est fleuma cuius subtile fuit resolutum pꝓter nimiā morā eius in iuncturis ⁊ grossum remansit quasi lapidificatū. Et istud fleuma facit podagram nodosam fere insanabilem. Aliud est fleuma vitreum ⁊ est fleuma spissum grossum. simile vitro liquefacto. in colore. viscositate ⁊ pondere. Scđo diuiditur fleuma in naturale ex parte saporis. Nam q̄ddam est fleuma dulce qđ fit ex admixtione sanguis cū fleumate. Et sub isto etiā ꝯtinetur fleuma vnctuosū qđ fit ex admixtōe vnctuositatꝫ sanguis cū fleumate. Aliud ē fleuma insipidū factum ex cruditate sicut q̄ddā fleuma vitreū. Aliud ē fleuma salsum factuꝫ ex admixtione colere. Et istud ē magis mordax sicc⁹ ⁊ leni⁹ ceteris speciebꝫ fleumatis. pꝓꝑ coleram quā suscipit in se. q̄ sicca existit lenis ⁊ acuta. Et h̄ fleuma sepe reperit̄ in fleumaticoꝝ stomachis potantiū sepe vina fortia et vtentium salsis ⁊ acutis. ⁊ adherens stomacho causat interdū sitim clamorosam. ⁊ diu currēs p intestina qn̄qꝫ excoriat ea ⁊ inducit dissenteriā. ⁊ in ano freq̄nter inducit fortē tenasmonem. Aliud est fleuma acetosum qđ fit qn̄qꝫ pꝓꝑ melācoliā acetosam sibi admixtam. Et qn̄qꝫ fit pꝓꝑ ebulitōem q̄ accidit fleumaticis. sicut accidit succis dulcibꝫ fructuū q̄ primo ebuliunt ⁊ postea acescūt. Et istđ fleuma sepi⁹ apparet ī stomacho male digerentiū q̄ꝫ in alijs ꝑtibꝫ. Nā ad os stomachi naturaliter ꝓfluit melancolia ad desideriū suscitādum. q̄ deorsum cadens qn̄qꝫ fleumati mixta reddit ip̄m acetosum. Et h̄ cognoscit̄ p ructus acidos ⁊ interdū fleuma tale generat̄ in stomacho per viam ebulitiōis a debili calore ex chilo Aliud est fleuma ponticum. qđ qn̄qꝫ causatur pꝓꝑ admixtionē melācolie pōtice. Et istud raro reperit̄ pꝓter raritatē melancolie pontice. qn̄qꝫ v̄o causat̄ pꝓter vehementem infrigidatōem eius qua humiditas eius congelatur ⁊ aliqualiter ad terrestreitatē alteratur. ⁊ non supuenit ei calor debilis qui faciendo ip̄m ebullire cōuertat

ipm i acetositatē.nec calor fortis q̄ digerat ipm ⁊ cōuertat ipm i sāguinē. Colere vero spēs sil'r due sūt.s.natalis ⁊ innaturalis. Colera natal' ē spuma sāguīs cui⁹ color ē rube⁹ clarus.i.citrin⁹ i vltio gdu citrinitatis.sic capilli safrani.et ē leuis acuta.⁊ q̄to magis fuerit calida erit maioris rubedinis. Et ista colera postq̄ generata ē i epate diuidit i duas partes q̄rū vna trāsit cū sāguie ad venas ⁊ alia ps trāsmittit ad bursā fellis. Pars āt illa colere q̄ trāsit cū sāguie penetrat cū eo cā nccitatis ⁊ cā vtilitatis. Necessitas ē vt misceat cū sāguie ad nutriēdū mēbra colerica. Et vtilitas ē vt subtiliet sāguinē ⁊ faciat ipm penetrare i venis. Pars āt illa q̄ trāsit i bursā fellis trāsit illic etiā pp̄t nccitatē ⁊ vtilitatē. Necessitas ē duplex.q̄dā ē nccitas corporis toti⁹.s.mūdare ipm a superfluitatib⁹ colericis. Alia ē respectu burse fell'.⁊ ē nutrire ipā. Utilitas etiā duplex ē.vna ē abluere intestia a fecib⁹ ⁊ fleumate viscoso adherētes eis. Altera ē pūgere intestia et musculos ani vt sētiāt qd ē eis nociuū ⁊ emittāt egestōem. Et h⁹ rei signū ē q̄ colica sepe accidit pp̄t opilatōz factā in foramie qd pcedit a bursa fell' vsq̄ ad intestia. Colera vero innaturalis duplex ē. Nā vna ē innaturalis pp̄t cāz extrinsecaz q̄ ei admiscet. Alia ē innaturalis pp̄t cām i se.q̄r sub̄a ei⁹ nō ē natal'. Colera innaturalis pp̄t cām extrinsecā.alia ē scita ⁊ famosa.⁊ ē illa cui fleuma admiscet.⁊ dr famosa siue etiā nota.q̄r sepissime generari solet. Et ex hac colera sepe fit tertiana nota. Alia est q̄ ē minoris fame.⁊ ē illa cui melācolia ē admixta. Colera vero famosa vel ē citrina.⁊ generat ex admixtōe fleumatis subtilis cū colera natali. Uel est vitellina sil'is vitellis ouorū.⁊ generat ex admixtōne fleumatis grossi cū colera natali. Colera vero minoris fame fit duob⁹ modis.vnus ē q̄n colera in se adurit.⁊ fit cinis a q̄ non separat ps subtilis colere.sed cum eo miscet.⁊ hec colera est peior. Ali⁹ est vt melācolia colere d foris adueniēs cū ea misceat.⁊ hec colera est melior alia.⁊ est ei⁹ color rubeus.s nō clarus nec florid⁹.imo est magis similis sāguini venali. Co-

lere ꝟo innatal' in ꝓpria suba sine alteri⁹ hũoꝝ cõmixtione.
Alia ē q̄ sepi⁹ generat̄ i epate. p h ꝙ subtile qđ ē i sanguine
adurit̄. ꝛ trāsit i colerā ꝛ grossū i melācoliā. Alia ē q̄ in sto
macho mag᷒ generat̄ ex cibis mal' nō digestꝫ sꝫ corruptis.
Uel generat̄ i venis ex hũoribꝫ aliis Et isti⁹ colere due sūt
spēs. Nā qdā ē ꝑssina silis colori ꝑssi nigri q̄ generat̄ ex vi
tellina quando aduritur. Nam adustio facit in colera vi/
tellina nigrediez. q̄ ꝯmixta cū citrinitate generat̄ color viri
dis. Alia ē eruginosa silis i colore erugini eris .et generat̄
ex ꝑssina qn̄ ꝑssina tm̄ adurit̄ donec siccet̄ ei⁹ hũiditas. ꝛ i/
cipiat redire ad albedinē ꝓpt̄ suā siccitatē. Et iste due vltīe
colere male sūt ꝛ venenose. erugiosa tn̄ maior ē. Melācolie
ꝟo spēs silr due sūt. s. natal' ꝛ innatal'. Natal' est fex boni sā
guis ꝛ turbulētia ꝛ supfluitas. cui⁹ sapor ē medi⁹ int̄ dulce
dinē ꝛ pōticitatē. Et ista melācolia cum generata ē i epate
ptit̄ in duas ptes. q̄ꝝ vna penetrat cū sāguie ꝛ manat cum
eo ad venas Alia trāsmittit̄ ad splenē. Prima ps penetrat
cū sāguie ꝓpt̄ necessitatē ꝛ vtilitatē. Necessitas ē vt misceat̄
cū sāguie ad nutriēdū mēbra melācolica frigida ꝛ sicca sic̄
ossa. Utilitas ē vt fluxibilitatē sāguis nimiā coerceat ꝛ vi/
gore corpulētiā ei⁹ ꝯdēset donec fiat ps solida membrorū
duoꝝ q̄ dꝫ nutrire. Alia ps q̄ sāguis n̄ idiget vadit ad sple
nē ꝓpt̄ necessitatē ꝛ vtilitatē. Necessitas ē duplex. vna ē ſm
totū corp⁹. s. ipm a supfluitate melācolica mūdare Alia est
ſm splenē. s. ipm nutrire. Utilitas ꝟo ꝓcedit ex ea ꝓpt̄ h ꝙ
ipa ꝓfluit ad orificiū stōachi exꝑmēdo hũiditates q̄s illic
inuenit. sic̄ mulier mulgēdo exꝑmit digitꝫ lac ab vberibus
vacce. Et h vtilitas ē duobꝫ modis. vno mō ipa m'ta ꝯstri
git ꝛ inspissat ꝛ ꝯfortat orificiū stōachi. Scđo q2 fac̄ i ore
stōachi ꝯmotōꝫ ꝓpt̄ acredinē ei⁹. ꝛ exsiccat famē et facit de
sideriū. Melācolia ꝟo innatal' est sic̄ res adusta vel cinis
respectu alioꝝ hũoꝝ. Et ei⁹ q̄ttuor sūt spēs famose. lꝫ plꝛes
sint nō famose. Pria ē q̄ ē cinis colere. ꝛ ē illđ qđ adurit̄ đ
colera. ꝛ h spēs ē amara. Scđa ē q̄ ē cinis fleumatꝫ. ꝛ illud

qđ fuit adustũ ex fleumate. ⁊ si fleuma qđ adustum ē fuerit valde subtile ⁊ aq̃sũ. tũc melācolia ex eo genita erit salsa in sapore. Si āt fuerit fleuma grossũ qđ aduritᷣ tũc cinis eiꝰ aut melācolia ex eo generata tēdit ad acetositatē aut ponticitatē. Tertia ē q̃ ē cinis sāguis et illđ q̃d adustũ ē ex sanguie. ⁊ h̄ melācolia ē salsa paꝝ trahēs ad dulcedinē. Quarta ē q̃ est cinis melācolie naᷣalᷣ. ⁊ si melācolia naᷣalᷣ ex qua fit fuerit subtilᷣ. tũc ē mltũ acetosa. ⁊ cũ effunditᷣ sup terraꝫ ebulit. ⁊ eiꝰ odor est acris. ⁊ ab eo fugiũt musce ⁊ animalia Si ꝓo talis melācolia naᷣalis ex q̃ fit fuerit grossa. erit minoris acetositatꝫ cũ pauca ponticitate.

Natura pingues isti sũt atqꝫ iocantes
Semper rumores cupiũt audire frequētes
Hos venus et bachꝰ delectant fercula risus
Et facit hos hilares et dulcia verba loquētes
Omībꝰ hij studijs habiles sũt et magis apti
Qualibet ex causa nec hos leuiter mouet ira
Largꝰ amās hilaris ridēs rubeiqꝫ coloris
Cantās carnosus satis audax atqꝫ benignꝰ.

Hic poīt autor sig̃ p q̃ cog͞scere possumꝰ hoīeꝫ sāguineē ꝯplexiōis. q̃ꝝ ꝓmũ ē ꝙ sāguineꝰ ē naᷣalitᷣ pinguis. Et non debēꝰ ītelligere ꝙ sāguineꝰ sit piguis piguedie ꝓꝑe accepta. qꝛ tale ꝑcat sꝑ frigiditatē ꝯplexiōis. vt vult Aui. ij. i doc. iiij. c. iij. Sꝫ ē piguis piguedie extēsa ad mltā carnositateꝫ qꝛ ē mltũ carnosus. Uult em̄ Auic. loco gal. ꝙ multitudo carnis rubee cũ decēti firmitate ⁊ nō laxitate eiꝰ ꝑcat complexionē calidā ⁊ hũidā q̃lis ē sāguinea. Et rō ē qꝛ mltitudo carnis rubee attestaᷣ sup fortitudie ꝟtutꝫ assimilatiue ⁊ mltitudie sāguis q̃ vigēt ⁊ inualescũt calido ⁊ hũido. teste Gal. ij. ꝯplexionũ dicētē. Multitudo āt carnis a multitudine sāguis generaᷣ. Calidũ ꝓo ꝑfecte digerēs ⁊ assimilās

carnis soliditatē opak. Dicit etiā Aui. loco pal. ꝙ oē corp⁹
carnosū sine mltitudīe pinguedīs ⁊ adipis ē sāguineū. Et
idē vult Gal. ij. tegni. cañ. illo. Humida ꝑo ⁊ calida crassis
Scđm ē ꝙ ē iocosus. s. ꝓferēs ꝟba alios ad risū ꝓuocātia
vel let⁹ ⁊ h̄ ē ꝓpt benignitatē hūoꝝ sāguinei ꝓuocātꝫ hoīez
ad leticiā ⁊ iocūditatē ꝓpt spūs claros ⁊ ꝑfectos ex sāguine
generatos. Tertiū ē ꝙ libēter audit fabulatōes iocosas. ea
dē de causa. Quartū ē ꝙ inclinat⁹ ē ad luxuriā ꝓpt calidita
tē ⁊ hūiditatē ꝓuocātiū ad coitū. Quintum ē ꝙ tal' libēter
bonū vinū potat. Sextū ē ꝙ libenter comedit bona ciba-
ria. Quoꝝ cā p̄t esse. q2 talis appetit similiora ꝯplexiōis ei⁹
q̄ sūt bona vina ⁊ bona cibaria. Septimū ē ꝙ talis de fa-
li ridet. Cui⁹ cā est. q2 sanguis ꝓuocat ad risum. Octauū ē
ꝙ talis ē hylaris. i. hylarē faciē amabilē ⁊ iocūdū hñs ꝓpter
viuacitatē coloris ⁊ formositatē ꝯplexiōis ex ꝯplexiōe san
guinis. Nonum ē ꝙ talis ꝓfert dulcia verba ꝓpt amicabili
tatem nature sanguis. Decimū est ꝙ talis est aptus omni-
bus artib9. i. de facili potest addiscere qualibet artem ꝓpter
viuacitatē ⁊ ꝑspicacitatem ingenij ei⁹. Undecimum est ꝙ
talis non facile irascit. ⁊ istud ꝓuenit ꝓpter humiditatē ebe
tantem feruorē colere ꝓuocantꝫ ad iram Deinde textus in
duob9 vltimis versib9 repetit aliqua signa dicta ⁊ aliq̄ ad-
dit. Primū est ꝙ sanguine⁹ est largus nō auarus sꝫ libera'.
Secundum est ꝙ talis est amans siue amorosus. Tertiū
est ꝙ talis est hylaris. i. habens vultū iocundū. Quartum
est ꝙ talis quasi semꝑ videtur ridere. quoꝝ omnium causa
est benignitas sanguinis ad ista ꝓuocantis. Quintum est
ꝙ talis est rubei coloris. Uult em̄ Auicē. loco pal. ꝙ color
cutis rubeus significat mltitudinē sanguis. Et dꝫ istd in
telligi de colore rubeo cum quodam splendore ⁊ nō d ru-
beo fusco qualis reꝑiri solet in vultib9 hoꝝ qui libenter et
abunde bibūt fortia vina et vtuntur salsis et specieb9 acu-
tis. q2 talis significat lepram futurā. Sextū est ꝙ talis li-
bēter cātat vel audit cātare ꝓpt letū ei⁹ animū. Septimū ē

ꝙ talis est carnosus ꝓpt cām ꝓus dictā. Octauū ē ꝙ tal' est satis audax ꝓpt caliditatē sanguis q̄ ē cā audacie. Nonū ē ꝙ talis ē benign⁹ ꝓpt sanguinei hūoris bonitatem.

Est et humor colere qui cōpetit impetuosis.
Hoc gen⁹ est hoīm cupiēs precellere cūctos
Hi leuiter discūt m'tū comedūt cito crescūt.
Inde magnanimi sūt largi summa petentes
Hirsutus fallax irascens prodigus audax
Astutus gracilis siccus croceiqꝫ coloris

Hic poīt autor q̄dā sig̃ p q̄ cog̃scere possum⁹ hoīez colerice ꝯplexiōis. Primū ē ꝙ coleric⁹ ē īpetuosus.i. faciēs rē cū īpetu. Cui⁹ cā ē. qꝛ supflu⁹ calor q̄ ē ī colerico mouet ad īpetū. Et h̄ etiā vult Aui. ij. ī doc. iij. c. iij. ꝙ opatōnes excessiui mot⁹ fcāt caliditatē. Scōm ē ꝙ tal' est cupid⁹ honoꝝ ꝛ appetit eē in ꝑmis sedibꝫ ꝛ ꝑcellere cūctos alios. Cui⁹ cā ē. qꝛ supflu⁹ calor ꝑnificat aīaꝫ ad arrogātiā ꝛ temeritatē. Tertiū ē ꝙ isti cito discūt. ꝛ h̄ ꝓpt subtilitatē hūoꝝ colerici ꝛ ei⁹ caliditatē. Et h̄ etiā dic̄ Aui. loco p̄al. ꝙ ītellect⁹.i. ꝓmptitudo ꝛ viuacitas ad ītelligētiā fcat caliditateꝫ ꝯplexionis. Quartū ē ꝙ isti m'tū comedūt. qꝛ ī ipis fortior ē calor digerēs ꝛ maior resolutio q̄ꝫ ī aliis corpibꝫ. Quītū ē ꝙ isti cito crescūt.i. ꝑueniūt ad augmētū. ꝛ h̄ ꝓpt fortitudinē caloris natal' in eis q̄ ē cā augmēti. Sextū ē ꝙ isti sūt magnanimi.i. nō potētes tolerare iniurias. ꝛ h̄ ꝓpt caliditatē ī eis Et h̄ dic̄ Aui. loco p̄al. ꝙ paꝝ pati ab vnaq̄qꝫ re.i. patiēteꝫ se reddere fcat caliditatē. Septimū ē ꝙ isti sūt largi. et h̄ respectu illoꝝ q̄bꝫ honores accidere pn̄t. Octauū est ꝙ isti appetūt summa.i. sūmas dignitates ꝛ officia ꝓpt cām secūdi signi. Nonū ꝙ coleric⁹ ē hirsutus.i. pilosus et hn̄s multos crines ꝓpt caliditatē aꝑientem poros ꝛ mouentē materiā piloꝝ ad cutē. Et dr̄ hirsut⁹ q̄i hircos sequēs. quia iter

oīa aīalia bruta hirc⁹ hꝫ lōgiores crines. Decimū ē ꝙ ipē ē fallax.i.deceptori⁹. Undecimū ē ꝙ ipē ē irascēs.i.de facili irascit̄ ꝓpt̄ caliditatē. Et ħ dic̄ Aui.loco pal. ꝙ ira frequēs ⁊ a leui cā ꝑcat caliditatē. ⁊ hꝫ ē ꝓpt̄ facilitatē ꝯmotōis colere ⁊ ebulitōis sāguīs circa cor. Duodecimū ē ꝙ ipē ē ꝓdigus. q² larg⁹ ē i exponēdo ꝓpt̄ honores habēdos. Decimū tertiū ē ꝙ tal' ē audax q² audacia etiā ꝓueīt ꝓpt̄ nimiā caliditatē ⁊ maxīe cordis. Decimūq̄rtū ē ꝙ ipē sit astut⁹.i.cautus. Decimūq̄ntū ē ꝙ tal' ē ḡcilis.i.nō grossoꝝ mēbroꝝ neꝙ mlt̄e carnis ꝓpt̄ sup̄fluā caliditatē vehemēter resoluentē Decimūsextū ē ꝙ tal' est sicc⁹.i.macer ꝓpt̄ siccitatē ꝯplexionis. Decimūseptimū ē ꝙ tal' ē crocei colorꝭ.i.citrini. ⁊ ħ dicit Aui.loco pal. ꝙ color subruffus ꝑcat colere dominiū.

Fleūa vires modicas tribuit. latosqꝫ breuesqꝫ.
Fleūa facit pigues. sāguis reddit mediocres
Ocio nō studio tradūt. sed corpora somno
Sensus ebes tard⁹ mot⁹ pigricia somn⁹.
Hic somnolent⁹ piger in sputamine mult⁹.
Est huic sensus ebes pigius facit color alb⁹.

Hic poīt autor aliq̄ siḡ ꝯplexiōis fleūatice. Primū signū ē paucitas viriū Fleumatici ei paucitas vires hñt ꝓpt̄ paucitatē calorꝭ natal' a q̄ oīs vis hꝫ exordiū. Scōm ē ꝙ fleūatici sūt lati ⁊ breues. q² i eis ē pauc⁹ calor natal' nō sufficiēs extēdere corp⁹ i longū. extēdit igit̄ corp⁹ ꝑm latū. Tertiū ē ꝙ fleūatici sūt pingues ꝓpt̄ coꝝ frigiditatē ⁊ hūiditatē. Et ħ dicit Aui.loco pal. ꝙ pinguedo vl' adeps sup̄flua ꝑcat excessū frigiditatꝭ ⁊ hūiditatꝭ ꝯplexionē corpoꝝ frigidam ⁊ hūidā. q² sāguis vnctuositas q̄ est vtriusqꝫ materia cū resudat a venis ⁊ obuiat mēbris frigide vel remisse calidis coagulat̄ ab eoꝝ frigiditate vl' remissa caliditate ⁊ fit pinguedo. vt vult Gal. ij. ꝯplexionum. Et postea subdit h text⁹ ꝙ

sāguinei sūt mediocres. supple ī lōgitudīe ⁊ breuitate. Quartū ē ꝙ fleūatici mag ad ocia īclinant ꝙ̄ ad studia ꝑpt frigiditatē mouētē ad ocia ⁊ pigriciā. Quītū ē ꝙ mltū dormiunt. ⁊ h̄ ē ꝑpt mltā hūiditatē eoꝝ. ⁊ etiā pueīt mlt' sōn' ꝑpt frigiditatē. vt īnuit Aui. lo. p̄al. Sextū ē ꝙ fleūatici sūt duri īgenij. qr sic viuacitas ītellect' ⁊ ꝑspicuitas ingenij pueniūt ꝑpt naẏalē caliditatē. ita ebetudo ītellect' ⁊ duricies īgenij ꝑpt ꝯriū. s. frigiditatē. Septimū ē ꝙ fleūatici sūt tardi mot'. ⁊ h̄ etiā ꝑpt frigiditatē q̄ fac̄ motū tardū. sic̄ caliditas velocē. Octauū ē ꝙ sūt pigri. Nonū ꝙ sōn' ī eis ē lōg'. q̊ꝝ cā eadē est cū p̄dicta. Postea ponūt duo alij ꝟsus recolligētes sig̃ p̄dicta cū q̊busdā alijs. Primū ē fleūatic' ē somnolēt'. i. inclinat' ad mltū somnū. Scōm ē ꝙ ipe ē piger. i. tard' ad oēz opatōez. Tertiū ē ꝙ ē mlti sputi ꝑpt hūiditatē ī eo abūdantē mltiplicatiuā sputi. Quartū ē ꝙ tal' ē obtusus ī sēsib;. ⁊ nedū ī sēsib; īmo etiā ī intellectu. Quintū ē ꝙ tal' est piguis. Sextū ē ꝙ tal' est alb; ī facie. Albedo em̄ cutis ⁊ maxie faciei signū est p̊uatōis sanguis aut paucitat ei' cū frigiditate. vt dicit Aui. loco p̄all'.

Restat adhuc tristis colere substātia nigre
Que reddit prauos. pertristes pauca loquētes
Hi vigilāt studijs. nec mens est dedita somno.
Seruāt ꝓpositū. sibi nil reputāt fore tutū
Inuid' et tristis cupid' dextreqz tenacis
Nō expers fraudis timid' luteiqz coloris

Hic poīt autor aliq̄ sig̃ ꝯplexiōis melācolie. Primū est p̄uitas. Melācolia eī reddit hoīes p̄uos ⁊ maloꝝ morum queādmodū sūt q̄ seipos inẏficiūt. Scōm ē mlta tristicia. Melācolici eī mltū tristes sūt vt plimū ꝑpt spūs melācolicos turbidos ⁊ tenebrosos sic̄ hoīes leti sūt ꝑpt spirituū claritatē. Tertiū est taciturnitas. melācolici em̄ tacidi sūt

et paucorum verborum propter frigiditatem. sicut nimia garrulitas provenit propter caliditatem. Quartum est quod melancolici sunt apti studio. quia semper cupiunt esse soli. Quintum est quod tales sunt insomnolenti. nec bene dormiunt propter nimiam siccitatem cerebri et propter fumos melancolicos commouentes in eis somnia horribilia quibus excitantur a somno. Sextum est quod tales sunt tenacis propositi. i. pertinaces. et cum aliquid in mente habent diu retinent. et difficulter placabiles sunt. et hoc propter siccitatem eorum que non sinit propositum cito mutari. Septimum est quod melancolici nihil reputant eis esse tutum. imo semper timent. et hoc est propter spirituum tenebrositatem. Postea in duobus vltimis versibus ponuntur aliqua ex signis predictis et aliqua adduntur. Primum est quod melancolicus est inuidus. secundum est quod est tristis. tertium est quod est auarus. quartum est quod est tenax. id est. nihil volens exponere et male soluens. quintum est quod est fraudulosus simplex. et propterea homines melancolici sunt deuoti. multum legentes. ieiunantes. et alias multas abstinentias facientes. Sextum est quod est multum timidus. Septimum est quod est lutei coloris. i. terrestris siue fusci coloris. Color enim fuscus et maxime si viriditati approximat significat dominium melancolie secundum Ra. iii. alman. in principio.

Hii sunt humores qui prestant cuique colores
Omnibus in rebus ex fleumate fit color albus
Sanguine fit rubeus. colera rubea quoque ruffus
Si peccet sanguis. facies rubet. extat ocellus
Inflantur gene corpus nimiumque grauatur
Est pulsusque frequens plenus mollis. dolor ingens
Maxime fit frontis et constipatio ventris
Siccaque lingua sitis et somnia plena rubore
Dulcor adest sputi sunt acria dulcia queque

In hoc textu primo ponit colores consequentes complexiones. et dicit quod fleumaticus est albi coloris. sed colericus est ruffi coloris et sanguineus rubei. et de melancolico dicit in fine precedentium

ꝓsuũ. ⁊ de istꝫ oĩbꝫ dictũ ẽ pꝰ. Scd̃o post. xiij. sig̃ supabun-
dãtꝫ sãguis. q̃ꝝ ꝑmũ ẽ ꝙ facies ẽ rubea ꝓpt᷑ ascẽsũ sãguinis
ad caput ⁊ faciẽ. Scd̃m ẽ ꝙ oculi plꝰ vident᷑ exire solito ꝓpt᷑
extẽsionẽ quã fac̃ sãguis mlt̃iplicatꝰ Tertiũ ẽ ꝙ gene inflã
tur ꝓpt᷑ silem cãm. Quartũ ẽ ꝙ corpꝰ totũ g̃uat᷑. q̃ꝛ nat᷑a sup
peditat᷑ nõ sufficiẽs regere hũores ⁊ sustẽtare debite corpꝰ
Quintũ ẽ ꝙ pulsus fit freq̃ns ꝓpt᷑ caliditatẽ quã ĩducit sã-
guis mlt̃iplicatꝰ Sextũ ẽ ꝙ pulsus ẽ plenꝰ ꝓpt᷑ mlt̃itudĩe3
vaporũ calidoꝝ ⁊ hũidoꝝ. Septimũ ẽ ꝙ pulsus ẽ mollis
ꝓpt᷑ hũiditatẽ nimiã mollificantẽ arteriã. Octauũ ẽ ꝙ do-
lor fit in frõte. ⁊ h̃ ꝓpt᷑ sãguinẽ mlt̃iplicatu3 ĩ reth̃i mirabili.
Nonũ ẽ ꝙ vẽter ꝯstipat᷑. i. durꝰ fit. nec bñ assellãt ꝓpt᷑ calidi
tatẽ nimiã exsiccãtẽ feces. Decimũ ẽ ꝙ lĩgua fit sicca ꝓpter
silẽ3 cã3. Undecimũ ẽ ꝙ sitis ẽ mag̃ ꝓpt᷑ exsiccatiõe3 orificij
stõachi ex nimia caliditate. Duodecimũ ẽ ꝙ fiũt sõnia de-
clinãtia ad rubedĩe3. et istõ vult Aui. ij. ĩ doc. iij. c. vij. dicẽs
Et sõnia q̃ illõ sc̃ãt. s. abũdãtiã sãguis sũt sic̃ cũ hõ ĩ sõnis
res videt rubeas aut sãguinẽ mlt̃u3 ex suo corꝑe exire aut
se ĩ sãguĩe natare. ⁊ silĩa. Decimũtertiũ ẽ ꝙ sputũ est dulce
ꝓpt᷑ sãguis dulcedĩe3. Notãdũ circa istõ ꝙ sic̃ h̃ ponũt᷑ sig̃
supabũdãtꝫ sãguĩs. ita q̃dã etiã ponũt signa supabũdãtie
alioꝝ hũoꝝ sub q̃busdã ꝟsibꝫ Sig̃ q̃dẽ supabũdãtꝫ colere
sub istꝫ ꝟsibꝫ Accusat colerã dextre dolor aspa lĩgua. Tini
tus vomitusq̷ freq̃ns vigilãtia mlt̃a Mlt̃a sitꝫ pĩguis ege
stio torsio vẽtrꝫ Nausea fit. morsus cordis. lãguescit orexis
Pulsus adest g̃cil' durꝰ veloxq̷ calescẽs Aret amarescit ĩcẽ
dia sõnia fingit. Sig̃ ꝟo supabũdãtꝫ fleũatꝫ sub istꝫ versibꝫ
Fleũa supgrediẽs ꝓꝑas ĩ corꝑe leges Os fac̃ ĩsipidũ fasti
dia cerebra saliuas Costaꝝ stõachi sil' occipitisq̷ dolores
Pulsus adest rarꝰ tardꝰ moll' ĩanis. Precedit fallax fantas-
mata sõnꝰ aq̃sa. Sig̃ ꝟo supabũdãtꝫ melãcolie sb̃ his ꝟsibꝫ
Hũoꝝ pleõ dũ fex ĩ corꝑe reg̃t. Nigra cutꝫ durꝰ pulsus te-
nuis ⁊ vrina Sollicitudo timor ⁊ t̃stia sõnia tps Accrescet
rugitꝰ. sapor ⁊ sputamis idẽ. Leuaq̷ ꝑcipue tinnit ⁊ sibi-

lat auris.

Venus septen⁹ vix fleubothomiã petit ann⁹
Spũs vberior exit per fleubothomiã
Spũs ex potu vini mox m̃ltiplicatur
Humorũq́ꝫ cibo damnũ lente reparatur
Lumĩa clarificat sincerat fleubothomia
Mẽtes et cerebꝛ calidas facit esse medullas
Viscera purgabit stõachũ ventrẽq́ꝫ coercet
Puros dat sensus dat somnũ tedia tollit
Auditus vocem vires, pducit et auget

In h̃ textu autor loq̃r de fleubothomia. ꝛ ṗmo ostendit etatẽ req̃sitã ad fleubothomiã dicẽs ꝙ ann⁹. xvij. vix petit fleubothomiaꝫ. Et ꝑ isto dicit Gal'. xj. de ingenio ꝙ pueri nõ debẽt fleubothomari nisi habeant. xiiij. annos ad min⁹ Et cã est qꝛ corꝑa pueroꝝ sũt faciliter resolubilia a calore extraneo. ꝛ iðo debilitanᷓ multũ ex euacuatõne forti facta ꝑ fleubothomiã. Item qꝛ indigẽt nutrim̃to duplici de cã scꝫ ꝓpt' nutrimentũ et augmentũ. iðo minutio sãguĩs non competit eis. Item qꝛ facile dissoluunᷓ a calore extraneo sufficit ꝙ ab eis dissoluiᷓ q̃re nõ indigẽt fleubothomia Et circa istud sciendũ est ꝙ sicut fleubothomia nõ ꝯueĩt pueris p̃dictꝭ. sꝫ cauenda ẽ. ita etiã ẽ cauenda in mag etate. scꝫ senijs. vt vult Gal'. ix. megategni. qꝛ ẽm Gal'. et Valy. iij. tegni. In ꝯualescentibꝫ ꝛ senibꝫ est paucus sanguis bonus ꝛ multus mal⁹. fleubothomia igiᷓ rapiet bonum ꝛ dimittet malũ. et innuit Aui. iiij. in. c. xx. de fleubothomia. et iðo in talibꝫ nõ ꝯpetit fleubothomia. Scðo poĩt nocumẽtũ fleubothomie. ꝛ ẽ ꝙ spũs vberies exeũt ꝑ fleubothomiã. Cui⁹ rõ p̃t esse. qꝛ cũ m̃lta euacuatõne sãguĩs q̃ fit ꝑ fleubothomiã necesse est etiã multitudinẽ spirituũ euacuari. Tertio tãgit remedia ꝑ q̃ spũs emissi rfocillãᷓ ꝛ iterato m̃ltiplicãᷓ

Et dicit ꝙ ex potu vini subito regenerãtᷣ spũs. qꝛ omniuꝫ
subito nutriẽtiũ maximũ ẽ vinũ. vt pꝰ dictũ ẽ. Et spũs etiã
regenerãtᷣ ⁊ refocillãtᷣ ex cibo. ſꝫ h̾ fit lẽte et ñ subito sicut ex
vino. Et cibꝰ q̇ dꝫ dari erit digestibilꝭ ⁊ mlͭti sãguis genera
tiuꝰ. sic oua sorbilia. ⁊ silꝭia. Et circa istð sciẽduꝫ ẽ ꝙ lꝫ cibꝰ
regeneret spũs pꝰ fleubothomiã. tñ debẽt cauere patiẽtes
a mlͭto cibo ĩ ꝑma ⁊ scða die. Vñ dic ysaac ĩ dietꝭ. cibꝰ ẽ eis
minuẽdꝰ ⁊ potꝰ augendꝰ. s. respectu cibi. nõ tñ respectu sue
ꝯsuetudis. ĩmo minꝰ dñt bibere q̃ꝫ añ fleubothomiã. qꝛ ꝟtꝰ
digestiua debilioꝛ est. Quarto poĩt autoꝛ. xj. iuuamĩta fleu/
bothomie debite facte. Primũ ẽ ꝙ tꝑata fleubothomia cõ
fortat visũ. qꝛ minuẽdo hũoꝛes eĉ minuit effumatõꝫ ad ca/
put ⁊ repletõeꝫ eiꝰ. offuscãtes visũ. Scðm ẽ ꝙ clarificat et
sincerat mẽtẽ ⁊ cerebꝝ ꝓptᷣ silꝭem cãm. Tertiũ ẽ ꝙ calefacit
medullã. qꝛ minuit suꝑfluitates q̄ ad eã veniẽtes ip̃am in
frigidãt. Quartũ ẽ ꝙ purgat viscera. i. interioꝛa. qꝛ exone/
rata natᷣa a sãguĩe. hũoꝛes crudos ĩ interioꝛibꝰ ꝯtẽtos me/
liꝰ digerit. Quĩtũ ẽ ꝙ fleubothomia restrĩgit vomitũ ⁊ flu/
xum ventrꝭ. qꝛ diuertit hũoꝛes ab interioꝛibꝰ ad exterioꝛa.
Et istð vult Aui. loco p̃al. dicẽs. Ampliꝰ fleubothomia ꝓ/
pterea ꝙ ad diuersa trahit. natᷣaꝫ ƀm plꝭimũ retinet. Et istð
maxime veꝝ ẽ qñ fleubothomia fit de venis brachij. Nam
fleubothomia facta de venis pedũ nõ sic retinet. Põt tñ ꝑ
accidẽs ꝯtigere ꝙ ad fleubothomiã seq̃tᷣ maioꝛ fluxꝰ vẽtrꝭ
Et h̾ duplꝭr Prĩo qꝛ ex fleubothomia facta tollitᷣ onꝰ natᷣe.
tũc ei ꝟtꝰ ꝯfortata aliq̃ñ ꝓuocat alias euacuatiões. Scðo
si fluxꝰ vẽtris fiat ex mlͭta debilitate ꝟtutꝭ ꝯtẽtiue. tũc eĩ q̇a
ex fleubothomia debilitatᷣ ꝟtꝰ. magꝭ augebitᷣ fluxꝰ ventris.
Sextũ est ꝙ fleubothõia faĉ puros sensus. qꝛ minuit eua/
poratõeꝫ ad caput vñ turbantᷣ sensus. Septimũ ẽ ꝙ ipsa
iuuat somnũ impeditũ. qꝛ ꝑ ip̃am euacuantᷣ hũoꝛes pluri
mi a q̇bꝰ eleuantᷣ vapoꝛes acuti ⁊ diuersi impediẽtes sõnũ.
Octauũ est ꝙ ip̃a tollit tedia ⁊ grauitates nimias. quia ꝑ
ip̃aꝫ ꝟtꝰ exoneratᷣ a suo grauamĩe. Et etiaꝫ educto ꝑ ipsam

sanguinē educit̄ simul melancolia fex sāguis q̄ inducit te/
dia ⁊ grauitates. Nonū e ꝙ ipa ꝯfert auditui. q꞉ ꝑ ipaꝫ di
minuūt̄ vapores ⁊ hūores ascēdētes ad caput īpedientes
auditū. Decimū est ꝙ ipa ꝯfert voci. q꞉ ꝑ ipaꝫ diminuunt̄
supfluitates et hūiditates q̄ possent ꝑuenire ad pect⁹ vel
cannā pulmonis ⁊ impedire vocē. Undecimū ē ꝙ ipa au/
get vires. q꞉ ꝑ ipam corp⁹ a suo grauamiñe exonerat̄ qua/
re virt⁹ augmentat̄.

Tres insūt istis mayus septēber aprilis
Et sūt lunares sūt velut ydra dies
Prima dies primi postremaqꝫ posterioꝝ.
Nec sāguis minui nec carnib⁹ anseris vti
In sene vel iuuene si vene sāguie plene
Omni mēse dene confert incisio vene
Hij sūt tres mēses may⁹ septēber aprilis.
In quib⁹ eminuas vt lōgo tēpore viuas

In h̄ textu autor tria facit. Primo dicit ꝙ isti tres men/
ses. scꝫ Mayus. September. Aprilis. sūt mēses lunares
et in eis sūt dies ꝓhibiti a fleubothomia. videlꝫ ꝑma dies
Maij. et vltima Septēbris et Aprilis. Et istud ꝯmunes
dicūt. veruntn̄ est dictū fictū. nec alic⁹ valoris. imo p̄dicti
dies pn̄t esse ita boni et electi sic̄ et alij. ſm ꝙ diuersa ꝯstel/
latio in eis pōt esse. Et subdit autor ꝙ in talibꝫ diebꝫ nulli
vesci debēt carnibꝫ anseris. qđ etiā falsū est ⁊ erroneum. et
magis sortilegio attribuendū. ⁊ forte auctor istud habuit
a iudeis q̄ istū ritū obseruāt Scđo dicit ꝙ senex a senectu
te ⁊ non a senio et iuuenis venas plenas habentes sāgui/
ne minui possunt om̄i mense. q꞉ isti nō faciliter resolubi/
les sūt. nec in eis solū paucus est sanguis bon⁹. imo mult⁹
Tertio dicit ꝙ incisio vene ꝓ regimine sanitatꝫ custodien
do dꝫ fieri in aliq̄ istoꝝ trium mensiuꝫ. qui sunt Mayus

Septēbꝛꝭ ꝛ Aplis. differēt tñ. qꝛ ī apli ꝛ mayo dꝫ īcidi vena epatꝭ ꝓpt̃ mltiplicatōꝫ sāguīs eo tpe. cū sit tps v̾nale. ꝛ ī septēbꝛi vena splenis ꝓpt̃ melācoliā q̄ tūc bꝫ multiplicari, cū sit tps autūnale.

Frigida natura frigēs regio. dolor ingens
Post lauacrū coitū minor etas atqꝫ senilis.
Morbus ꝓlixꝰ repletio potꝰ et esce.
Si fragilis vel subtilis sensus stōachi sit
Et fastiditi tibi nō sūt fleubothomādi

Hic autor ponit. xij. q̄ īpediūt fleubothomiā Primū est frigiditas ꝯplexiōis. Cū ei ẜm Gal. ī megategni fleubothomia īfrigidat tūc augmētaret frigiditatē Cā āt q̄re fleubothomia īfrigidat ē. qꝛ ẜm ysaac ī vꝛinis. sāguis ē fūdamētū calorꝭ natal. i. illō ī q̄ calor natal' ẜuat. ꝛ qꝛ fleubothomia sāguīeꝫ euacuat. iō ꝛ calorē natalē. ꝛ tūc ꝑ ꝯñs infrigidat. Scōm regio frigida vehemēter. sub q̄ dꝫ ꝯp̄hēdi tps mltū frigidū. qd etiā ꝓhibꝫ fleubothomiā. qꝛ ī regiōe ꝛ tpe mltū frigidis. sāguis ī frigiditate corꝑis īcludit̃. ꝛ ille q̄ circa extremitates existit a frigiditate ꝯdēsat̃ ꝛ īeptꝰ fit ad h̄ ꝙ fluat Tertiū ē intēsus dolor. sub q̄ etiā p̄t ꝯp̄hēdi nimia corꝑis inflāmatio. qꝛ si ī istꝭ accidētibꝫ fieret fleubothomia seq̄ret̃ motꝰ agitatiuꝰ. q̄ ē ꝯ̄riꝰ nat̃e. cū sit difformis ꝛ maior inflāmatio. q̄ etiā ē nat̃aꝫ magꝭ debilitās. Et cā motꝰ agitatiui ī dolore intēso ē. qꝛ fit tractꝰ ad diuersas ꝑtes. Per fleubothomiā eī fit tractio ad locū fleubothomatum. ꝛ ex dolore forti fieret tractio ad locū dolorꝭ Cā v̾o maiorꝭ īflamatōis est. qꝛ ex fleubothomia ꝯmouent̃ hūores q̄re magꝭ inflamant̃ ex motu. Et istō vey̾ ē qñ fleubothomia fit ꝑua ꝛ artificialis. Si tñ fiat vſqꝫ ad sincopim ꝓdest ī p̄dictꝭ casibꝫ. qꝛ ista cū vincit attractōꝫ dolorꝭ nō fac̄ motū agitatiuū. et sil'r tollit inflāmatōꝫ cū nō sint hūores ibi q̄ cōmoueant̃ et calefiant et maiorē inflāmatōem inducant. et istud voluit.

Gal. in ꝯmēto illiꝰ āphorismi .j. pti. amphbo. q̄ egerūt. cum dixit. ꝙ n̄ ē melior medicīa ī apostemate vehemēt ꝭ īflamationis. ⁊ silr ī febrib ⁊ dolore forti ꝙꝫ fleubothomia Quartū ē balneū ⁊ maxīe r̄solutiuū. Tale ei ꝓhibet fleubothomiā qꝛ tale etiā ē euacuatiuū iā nat̄a nō facile tolerat euacuationē sup euacuatōꝫ. Quītū ē coitꝰ īmediate p̄cedēs. Pꝰ talē em̄ nō statim dꝫ fieri incisio vene. qꝛ ex h̄ maxia debilitatio nat̄e seq̄ret̄. cū ꝑ coitū ꝓus nat̄a debilitata sit. Sextum est etas maior vel minor ꝙꝫ req̄rit̄ ad fleubothomiā. sic̄ etas īfātie ⁊ etas senij. ꝓut declaratū ē pꝰ. Et ista īpedimēta tangit Aui. loco ꝓal. dicēs. Tibi q̄ꝫ cauere debes a minutōne in ꝯplexiōe vehemēt ꝭ frigiditat ꝭ ⁊ ī regiōib fort ꝭ frigiditat ꝭ. ⁊ in hora fort ꝭ dolor ꝭ. ⁊ pꝰ balneū resolutiuū ⁊ pꝰ coitū ⁊ in etate q̄ ē minor .xij. ānis senū ꝙꝫ tomag ꝭ poter ꝭ. nisi ī figura ꝯfisus fuer ꝭ ⁊ ī soliditate musculoꝝ ⁊ venaꝝ amplitudīe. et eaꝝ repletōe ⁊ color ꝭ rubedine. Et vlteriꝰ subdit. Nos nā/ ꝙꝫ ex adolescētib ⁊ senib fleubothomare audebis. Adolescētes tn̄ ꝭm ordinē ad fleubothomādū paulatī ꝓuehe debes cū pauca minutōe. Septimū ē morb ꝓlixꝰ. qꝛ tunc ex tali fleubothomia nat̄a duplr̄ debilitat̄. puta a morbo prolixo ⁊ a minutōe. Et istō ē veꝝ ꝭm Aui. loco ꝓall. nisi sanguis affuerit corruptio qꝛ si sic fleubothomia p̄t cōuenire Octauū ē nimia repletio potꝰ. Nonū ē nimia repletio cibi. sub q̄ etiā ꝯp̄rehēdit̄ indigestio cibi. Et cā hoꝝ ē. qꝛ ꝭm Aui. in .j. attrahētia sūt tria. s. vacuū. calidum. ⁊ tota spēs. Si ḡ vene ꝑ fleubothomiā a sāguie euacuarēt̄ cibū indigestū vel sup̄fluū siue potū sup̄fluū a stōacho l' epate attraherēt q̄ indigestꝰ veniēs ad mēbra n̄ corrigeret̄. qꝛ tertia digestio n̄ corrigit pctm̄ scd̄e. nͨ scd̄a ꝓme. si pctm̄ sit magnū ꝑt qd̄ ī mēbra n̄ ꝯuertet̄. sꝫ ibi remanēs possꝫ esse cā egritudis. Decimū ē fragilitas. i. debilitas v̄tutis. fleubothomia ei ē fort ꝭ euacuatio. ꝭm Gal. ij. āphorismoꝝ ī ꝯmento illiꝰ. In q̄ morbo. sꝫ v̄tꝰ debil' nō p̄t pati motū fortē. Undecimū ē subtil' sensatio orificij stōachi. qd̄ p̄cordiū dr̄. q̄a ex

fleubothomia in tali statim seq̄r sincopis. Et sub isto etiã ꝯphendit debilitas stõachi ⁊ facil' flux⁹ colere ad orificiuȝ ei⁹ inducẽs ad vomitũ facilẽ colere Uñ in hñtib⁹ p̄dicta accidentia nõ ꝯuenit fleubothomia. Per fleubothomiã eniȝ hũores ꝯmoti ad os stõachi inducerẽt tãq̄ ad locũ cõsuetũ. ⁊ q̄r ẽ mẽbꝝ debile ⁊ ĩpotẽs illi fluxui resistere. idõ illis mlta mala p fleubothomiã accidũt. Et h̄ ẽ vna cã q̄re qñq̄ aliq̄ ĩ fleubothomia sincopãt. s. q̄r colera ad stõachũ fluit q̄ mordicãdo stõachũ ex ꝯpassiõe cordis ⁊ stõachi sincopim inducit. Duodecimũ ẽ fastidiuȝ. si eñ ĩ fastidio fieret fleubothomia cũ vene euacuarent traherẽt ad se materiaȝ malã faciẽtẽ fastidiũ. Et plima istoꝝ sexvltioꝝ accidentiũ tãgit Aui. loco p̄al. Et circa istõ ẽ sciẽdũ q̄ p̄ter p̄dicta accidẽtia sũt adhuc aliq̄ alia etiã ĩpediẽtia fleubothomiã. q̄ꝝ p̄mũ ẽ alia euacuatio. vt qñ ẽ flux⁹ mẽstruoꝝ aut emorroydaꝝ. tũc eñ nõ d3 fieri fleubothomia. ⁊ h̄ ad euacuatõ3. l3 ad diuertẽdũ fluxũ seu materiã posset fieri. Scd̃m ẽ corporis siue ꝯpositõis raritas. q̄r a corp̄ib⁹ raris mltũ dissoluit. ⁊ idõ sufficit ista resolutio nec euacuatõne indigẽt. vt vult Gal'. ix. magetegni. Tertiũ est hũoꝝ cruditas ⁊ viscositas. tũc eñ ẽ cauẽda fleubothomia q̄r augmẽtaret cruditas hũoꝝ. ⁊ p̄pt h̄ in morbis lõgĩs ñ ẽ faciẽda fleubothomia q̄r cruditas hũoꝝ augmẽtaret ⁊ v̄t⁹ debilitaret ⁊ morb⁹ p̄lõgaret. ⁊ iõ timẽdũ eẽ3 de casu v̄tutĩs. Et p̄pt h̄ vult Aui. q̄ in morbis cronicis faciẽda ẽ farmacia añ fleubothomiã ⁊ nõ fleubothomia añ faciẽda. licet vtroq̄ indigeant patientes. S3 cruditas hũoꝝ p̄t accidere duab⁹ de causis. vna causa est p̄pt abundantiã hũoꝝ calorẽ natalem suffocãtiũ q̄ debilitat⁹ ⁊ suffocat⁹ hũores crudos generat. ⁊ tũc bñ cõpetit fleubothomia. Uñ s̄m Alexandruȝ. ij. libro suo. c. de ydropisi. fleubotomia in p̄ncipio ypoȝarce ꝯpetit cũ ꝓueit ex mltitudĩe sãguis mẽstrualis cũ p̄hibeãt fluere mẽstrua p̄pt cãm aliquã. aut ex mltitudĩe sãguis emorroydal'. quia sicut ignis paru⁹ sub multa lignoꝝ ꝯgerie suffocat. sil'r est de

calore innato suffocato sub hūoꝝ mltitudie. Scd̄a causa
cruditatꝭ hūoꝝ ē calorꝭ innati debilitas vt ī illis q̄ sūt debi
lis ꝯplexiōis ꝛ q̄ habuerīt lōgā egritudinē ꝛ in senibꝫ. ꝛ tūc
nō ꝯpetit fleubothomia. qꝛ ꝑ h̄ augeret cruditas. quia san
guis in q̄ calor ꝯseruaꝛ extraheret. ꝛ ita corpꝰ infrigidaret
et humores magis incrudarent. Debet ḡ sanguis dimitti
vt hūoꝝ cruditatē digerat. Quartū ē aeris indebita dis/
positio ꝛ nimia caliditas aut nimia frigiditas. qꝛ ꝑ calidi/
tatē multā fortis fit resolutio. ꝛ ꝑ frigiditatē mlta ineptifi/
catio humoꝝ ad fluxum.

Quid debes facere quādo vis fleubothomari.
Uel quādo minuis fueris vel quādo minutus
Unctio siue potus lauachrū vel facias motꝰ
Bebent nō fragili tibi singula mente teneri

In h̄ passu autor ponit q̄nqꝫ q̄ debēt fieri circa fleubo/
thomiā. aliq̄ quidē ān fleubothomiam. aliq̄ in fleubotho/
mia. ꝛ aliq̄ post fleubothomiā. Primum est vnctio q̄ aliq̄n
fit in fleubothomia. sic̄ vnctio fleubothomi. vt dolor lenia
tur. aliq̄n vero post fleubothomiā. vt ꝯsolidatio vulneris
retardeꝛ ad h̄ vt post fleubothomiā hūores relicti in venis
aliquā possint habere respiratōem ꝛ fumi aliq̄ mali exalēt
Scd̄um est potꝰ ꝛ maxime vini q̄ valet in fleubothomia si
sincopis accidat. ꝛ etiā valet post fleubothomiā ꝑ regene/
ratione nouoꝝ spirituū ꝛ noui sanguis. ꝛ isto mō iam faci
unt cōes. Tertiū est lauachꝝ. i. balneū qd̄ valet ꝑ duos vel
ꝑ tres ante. et ꝑ duos vel tres post fleubothomiā et nō eo/
dem die. Ante quidem. si quis timeat qꝫ habeat in se hūo/
res grossos. quia balneum humores dissoluit et commo
uet eos. ꝛ ꝓpter hanc causam etiā competit ante acceptio
sirupi acetosi. et motus vt humores dissoluantur et subti/
lientur. et ergo quando dꝫ fieri fleubothomia dꝫ fricari

brachiũ. vt hũores existẽtes ĩvenis ꝓpiq̃s brachio subtilieꝛ ꝛ ꝑpareꝛ ad exeũdũ facili⁹ p⁹ fleubothomiã ꝓo valꝫ vtrliq̃e hũoꝝ ꝛ vapoꝝ ꝺrelicta resoluãꝛ. In die ꝓo fleubothomie ñ ꝯucit. qꝛ ꝑ balneũ cutꝭ lenis fit q̃ lenificata ꝑcussionẽ facta ĩ fleubothomia fugit. ꝛ ħ ẽ ꝑiculũ. Quartũ ẽ fascia. i. ligatura cũ pãnis lineis q̃ valꝫ p⁹ fleubothomiã ĩmediate ad retinẽdũ fluxũ. ꝛ añ fleubothomiã ad trahẽdũ hũores ad locũ vbi q̃riꝛ fleubothomia. vt ex eo etiã vene ingrossenꝛ ꝛ meli⁹ videanꝛ. Quĩtũ ẽ mot⁹ siue ãbulatio moderata q̃ pt fieri añ vt hũores dissoluãꝛ ꝛ subtilieꝛ. ꝛ p⁹. ad resoluendũ reliq̃as hũoꝝ ex fleubothomia ꝺrelictas. Circa p̃dicta sciẽdũ ẽ ꝙ ꝯmunes faciũt se fleubothomare ieiuni. sꝫ q̃busdã doctoribꝫ meli⁹ videꝛ ꝛ ꝯueniẽti⁹. ꝙ añ fleubothomiã p̃mũ vnũ ouũ sorbeãt molle cũ vno haustu vini circa nonã ꝉ decimã horã añ prãdiũ ꝛ statĩ postea se fleubothomari faciãt Et h⁹ cã ẽ. qꝛ stomacho vacuo naꝛa forti⁹ sãguiẽꝫ retinet ne ꝺficiat ĩ nutrimẽto. sꝫ cũ cibꝫ q̃ de se mltũ nutritiu⁹ ẽ sit ĩ stomacho cuiusmodi sũt oua sorbilia ꝛ vinũ. tũc naꝛa melius sãguinẽ exire ꝑmittit.

Exhilarat tristes. iratos placat. amentes
Ne sint amentes fleubothomia facit

In ħ passu autor ponit tres effect⁹ fleumothomie. Prim⁹ est ꝙ fleubothomia exhilarat. i. letificat tristẽ hoĩeꝫ Scđs est ꝙ fleubothomia placat iratos. ꝛ cã vtriusqꝫ ẽ. qꝛ in sanguĩe qñ mlta ꝯmisceꝛ melãcolia fit tristicia. ꝛ qñ mlta colera. fit ira. cũ melãcolia sit cã ꝛsticie. ꝛ colera ire Iã vterqꝫ istoꝝ duoꝝ hũoꝝ educiꝛ eductõne sãguis. qꝛ ei ꝯmiscetur Terti⁹ ẽ ꝙ ꝓhibꝫ amẽtes ne ĩsaniãt. qꝛ facĩ humores fluere ad ꝑtes exteriores. ꝛ a capite diuertit. Pro maiori declaratõe sciẽdũ ẽ ꝙ q̃nqꝫ sũt cause ꝓpꝛ quas dꝫ fieri fleubothomia. quaꝝ p̃ma ẽ directa et alie q̃tuor indirecte. Prima q̃ est directa est vt abundantia sãguis euacueꝛ. siue abundet sanguis in q̃litate siue quantitate siue vtroqꝫ modo. Nam

ꝺm Aui.lo.p̃al.duo genera hoim̃ sũt fleubothomãda. q̃ꝛũ
vnũ ē ille modꝰ hoim̃ q̇ iã pati sũt incide ĩ egritudies. vt q̇
hñt abũdãtiã sãguis ĩ q̃ꝫtitate. ꝛ ꝛliquũ genꝰ ē genꝰ illoꝛum
hoim̃ q̇ iã egritudiez ĩciderũt ꝓpt̃ hũoꝝ siue sãguis maliciã.
Sꝫ differt fleubothomia ista ꝛ illa. qꝛ ꝓpt̃ sãguis abũdan/
tiaꝫ dꝫ fieri mt̃a fleubothomia. sꝫ si ĩ q̃litate peccet siue sit
maliciosus tũc ꝯpetit fleubothomia pauca. Vñ ꝺm Ga.ix.
megategni. si sãguis sit malꝰ ĩ coꝛpe dꝫ euacuari paulatim
ꝛ iõ peccãt mt̃ũ illi q̇ qñ videt̃ sãguiez malum fleubotho/
mãt se q̊usq̃ꝫ videãt sãguiez bonũ exire cum forte pꝰ totꝰ sã/
guis exiret q̃ꝫ bonꝰ exiret. sꝫ dꝫ fieri pauca euacuatio. et tũc
ꝺm Ga. ĩ casu isto. ṗusq̃ꝫ fiat fleubothomia dꝫ dieta bonuꝫ
sãguinẽ generãs exhiberi vt loco mali sãguis bonꝰ sãguis
generet̃. Et postea dꝫ fieri pꝰ modicuꝫ tp̃s fleubothomia
pauca. ꝛ sic deĩceps Jsta fleubothomia ē directa qꝛ fit ꝑ se
ad euacuatõꝫ illiꝰ qꝺ ꝑ se dꝫ ꝑ fleubothomiã euacuari. scꝫ
ad euacuatõꝫ plenitudis hũoꝝ siue sãguis. ṗncipaliter tñ
ꝺm q̃ꝫ cũ eo sunt alij hũoꝛes. Pꝛĩa cã ĩdirecta ē magnitudo
moꝛbi ꝛ magnitudo apostematꝭ vehemẽtꝭ ĩflãmatiõis. q̇a
ꝺm Ga. ĩ com. illiꝰ ãpho. Que egerĩt ꝛc̃. Nõ ē melioꝛ medici
na ĩ apostemate vehemtꝭ ĩflãmatõis ꝛ ĩ febꝛibꝫ ꝛ doloꝛe foꝛ
ti q̃ꝫ fleubothomia. vt etiã dictũ ē ibi Frigida nat̃a. Scꝺa
cã ĩdirecta ē vt attrahat̃ mat̃ia ad ꝑte illã ꝑ quã dꝫ euacua
ri mat̃ia. vñ ĩ retẽtõe mẽstruoꝝ ꝛ emoꝛroydaꝝ dꝫ apiri so/
phena ꝺm Ga. ꝛ Aui. vt trahat̃ mat̃ia sãguis ad ĩferiꝰ Ter.
tia cã ĩdirecta ē vt hũoꝛes trahãt̃ ad locũ ꝯ̃riũ illi loco ad
quẽ fluũt hũoꝛes. ꝛ h̃ ad diuertẽꝺ mat̃iã a loco ad quẽ fluũt
hũoꝛes. vñ ĩ nimio fluxu mẽstruoꝝ dꝫ fieri fleubothõia ꝺ
basilica vt trahat̃ mat̃ia ad ꝯ̃riũ locũ ad quẽ declinat ꝛ di/
uertat̃ a suo fluxu. Et ꝓpt̃ h̃ ĩ pleuresi sinistre ꝑtꝭ. debꝫ fieri
fleubothomia ĩ ꝑte dextra vt diuertat̃ mat̃ia ꝛ attrahat̃ ad
locũ ꝯ̃riũ loco ad quẽ declinat. ꝛ sil̃r si sit in ꝑte dextra dꝫ
fieri fleubothomia ĩ ꝑte sinistra. Quarta cã ĩdirecta ē vt ꝑ
fleubothomiã vna poꝛcio mat̃ie euacuet̃ ꝛ nat̃a potentioꝛ

sit sup̄ residuū. ⁊ sic ꝯpetit fleubothomia qn̄ repletio est in corpe ne fiat apostema. q2 nat̄a ē debil' respectu regis illo/ rū hūoꝝ. iō vna porcio illi⁹ mat̄ie ē euacuāda ne ꝓpt̄ impo/ tētiā nat̄e ī regēdo illā materiā. illa mat̄ia fluat ad aliquez locū debilē in q̄ aggreget̄ ⁊ apostema generet

Fac plagam largā mediocriter vt cito fum⁹
Exeat. vberius liberiusq3 cruor.

In h̄ passu autor poit vnū documētū d̄ q̄ntitate scissure ī fleubothomia. Et dic̄ ꝙ scissura d3 esse larga mediocriter vt fum⁹ ⁊ grossus sāguis liberi⁹ exeāt. q2 qn̄ scissura ē stric/ ta tūc solū subtil' sāguis exit ⁊ grossus r̄manet. Circa istd̄ ē sciēdū ꝙ aliqn̄ ī fleubothōia d3 fieri vuln⁹ magnū ⁊ aliqn̄ pūū. Deb3 āt fieri vuln⁹ magnū trib⁹ d̄ causis. Prio q2 hu mores sūt grossi. ⁊ grossus sāguis ē euacuād⁹ vt p illd̄ vul/ nus magnū sāguis facili⁹ possit exire. ⁊ ḡ melācolicis faciē/ dū ē magnū vuln⁹ Scd̄o ꝓpt̄ tpis frigiditatē qd̄ hūores ī/ grossat. ⁊ ḡ ī hyeme d3 fieri vuln⁹ magnū. Tertio ꝓpt̄ abun dātiā hūoꝝ. q2 tūc fit meli⁹ euacuatio p vuln⁹ magnū q̄ꝫ p/ uū. S3 vuln⁹ pūū fit cum ē ꝟt⁹ debil'. vt d̄ spiritib⁹ ⁊ calore min⁹ euacuet̄. Et ī tpe calido eadē de cā. Et qn̄ est sanguis subtilis.

Sāguine subtracto sex horis est vigilandū
Ne somni fum⁹ ledat sensibile corpus
Ne neruū ledas nō sit tibi plaga ꝓfunda
Sanguīe purgat⁹ nō carpas ꝓtin⁹ escas

In h̄ passu autor tāgit tria ꝯsiderāda circa fleubothōiaꝫ Primū ē ꝙ fleubothomat⁹ nō d3 dormire īmediate p⁹ fleu bothomiā. nisi ad min⁹ trāsiuerit sex hore. Et h⁹ subdit au/ tor cām ne fumi q̄ sc3 ī sōno causāt̄ moti ad caput ledāt ce rebꝝ. Alie tn̄ pn̄t assigri cause. q̄ꝝ pma ē. ne in sōno ꝟtat se

patiēs sup̄ brachiū fleubothomiaꝝ. ⁊ p̄ h̄ ledat. Scd̄a est. ne hūores i sōno fluāt ad mēbꝝ lesū in q̄ ē dolor ꝓpt ictum fleubothomi et fiat apostema Un̄ Ga. ij. āphorismoꝝ. sup illo āphorismo. in q̄ morbo. vult q̄ i sōno si fiat apostema ītra corp⁹ aut mēbꝝ sit lesū ad ip̄m fluunt hūores. Aui. ꝓ aliā assig̃t cām. s. q̄ p talē sōnū possꝫ accidere ꝯfractio mē/broꝝ. Et isti⁹ cā p̄t esse. q̄ sic̄ s̄m Ga. sup illo amphor. ī quo morbo ⁊c̄. Sōn⁹ in p̄ncipio paroxismi nō cōpetit. q̄ calor nat̄al' ad interiora regredit̄. ⁊ exteriora īfrigidāt̄. ⁊ fumi remanēt nō ꝯsūpti. ꝓpt qd̄ rigor augm̄tat̄ ⁊ paroxism⁹ etiā p/lōgat̄. sic etiā fumi p cōmotōꝫ hūoꝝ ⁊ in fleubothomia ad neruos et ad lacertos eleuāt̄ q̄ nō ꝯsūpti remanētes ī sōno īfrigidāt̄ in exterioribꝫ ⁊ ingrossāt̄. ⁊ iō faciūt ad neruorū ⁊ lacertoꝝ ꝯfractōꝫ si fiat sup dormitio īmediate post fleubothomiā. Alia cā p̄t esse. q̄ materiā est ingrossās ē faciēs cōfractōeꝫ. sic in q̄rtana in cui⁹ typo fit ꝯfractio ꝓpt frigiditatē ⁊ grossiciē materie. sꝫ nerui ⁊ lacerti sūt frigidi. iō ad ip/sos veniēs iste fum⁹ in somno in q̄ fit retractio calorꝫ ad ī/teriora infrigidat̄ ⁊ ingrossat̄. ⁊ iste fum⁹ infrigidat⁹ et in/grossat⁹ frigiditatē ⁊ ingrossatōeꝫ inducit ī mēbro siue cō/fractōeꝫ. siue ad membꝝ ꝯsil'e ꝑerāt egritudīes ꝯsil'es. Et istō veꝝ ē d̄ somno fleubothomie vicino ⁊ n̄ de remoto post q̄ꝫ fumi illi fuerit ꝯsūpti. Scd̄m qd̄ dicit est q̄ fleubotho/mās dꝫ cauere ne faciat nimis ꝓfundam aperturā in mi/nutione. ita q̄ cum fleubōthomo ledat neruum vel arteriam vene suppositū. Nam ex lesione nerui sequit̄ spasmus. ex quo vlteri⁹ acerbissima mors sequit̄ vel ad minus perditio membri. puta brachij vel digiti. ⁊c̄. Ex lesione arterie sequitur fluxus sanguinis arterialis difficilime curabilis. Tertium est q̄ fleubothomatus nō illico. id est. immedia/te post fleubothomiā. cibum sumere debet. sꝫ dꝫ expectare quousq̄ꝫ in eo humores fuerint quieti. ne cibus ante ei⁹ di/gestionem ad subueniendū membro leso cum sanguine si/mul attrahat̄.

Omnia de lacte vitabis rite minute
Et vitet potū fleubothomatus homo
Frigida vitabis q2 sūt inimica minutis
Interdict9 erit minutis nubilus aer
Spūs exultat minutis luce per auras
Omnib9 apta quies est. mot9 valde nociu9.

Hic autor ponit qnq3 vitanda ab ipo fleubothomato. Quoꝝ pmū est q fleubothomat9 d3 vitare lac ⁊ lacticinia. Cui9 cā est. q2 ex cōmotione hūoꝝ p fleubothomiam sepe fluunt humores aliq ad stomachū. Si g lac sumeretur ex cōmixtione illoꝝ hūoꝝ lac in stomacho corrūperet. ex quo de se maxime corruptibile est. Etiam lac ꝓpter dulcedinē3 ei9 posset trahi indigestū ad venas. Et ꝓpter commotiōem humoꝝ facile corrūpi. Scdm est q fleubothomat9 debet cauere a potu nimio. q2 ꝓpter euacuatōe3 venaꝝ talis pot9 traheret facile ad venas indigest9. prout p9 dictū est. Tertium est q fleubothomat9 d3 vitare oīa frigida tam intus sumpta q3 exteri9 adhibita. puta cibaria multum frigida. aerem frigidum. balneum frigidum. tenuitatem vestium. sessionem supra petra3. frigiditatem capitis vel pedū. quia cum calor naturalis p fleubothomiā debilitat9 est. corpus facile supflue infrigidaret. Quartum est q fleubothomatus nō d3 ambulare in aere tenebroso nebuloso turbato. quia talis ɔtristat animā. ⁊ pigriciā in corporib9 inducit. vt ꝑus dictum est ibi. Aer sit mund9. nam tristicia causa ē sanguinis melancolici. Sed d3 ambulare in aere claro et lucido. quia in tali aere spūs vitales naturales ⁊ animales recreant et ad extra mouent congaudentes simili. Quintum est q fleubothomatus d3 querere quietem temperatam. similiter ⁊ motū excessiuum vitare. q2 mot9 excessiu9 tūc maxime debilitat et hūores cōmouet. quies vero temperata motū sedat.

Principio minuas in acutis peracutis
Etatis medie multū de sanguine tolle
Sed puer atqꝫ senex tollet vterqꝫ parū
Ver tollat duplū. reliquū temp⁹ tibi simplū.

Hic autor dicit q̄ttuor. Primum est ꝙ fleubothomia faciēda est in ꝑncipio egritudinū peracutaꝝ. i. maxie acutarum. q̄ scꝫ terminant in die q̄rta. qꝛ tales sunt breues. nec dant inducias. ⁊ ido a ꝑncipio medicāde sunt. Scdm est ꝙ in etate media. scꝫ q̄ est a. xxx. anno vsqꝫ. xlv. vel. l. annum plus de sanguine extrahēdum ē q̄ꝫ in aliq̄ aliaꝝ etatuz. q̇a in tali etate maxie mltiplicat sanguis. ⁊ ei⁹ subtractio non impedit augmētum. nec diminuit virt⁹ corpis. qꝛ corp⁹ in tali etate nō auget necꝫ diminuit sensibiliter sed stare videtur. Tertiū est ꝙ senes ⁊ pueri parum fleubothomādi sūt qꝛ in pueris sanguis multus requirit ꝓpt nutricōem ⁊ augmentatōem in eis. Et in senibꝫ vt⁹ incipit debilitari. Quartum est ꝙ in vere dupla quantitas sanguis abstrahēda est ꝑ fleubothomiā respectu alioꝝ tempoꝝ. Cuius ratio est. qꝛ ver est temp⁹ maxime multiplicatiuū sanguis. ꝭm omnes autores medicine. Circa ꝑmum dictū ꝓ maiori declaratione ponēde sunt aliq̄ regule circa fleubothomiā. quarum ꝑma est ꝙ in ꝑncipio morbi nō est facienda fleubothomia Medic⁹ eñi est minister nature. ꝭm Gal. in tegni. cañ. illo. Omniū nata operatrix. medic⁹ ꝟo mister. sed ꝭm Gal. iiij. ampho. in commēto illi⁹ Egritudinibꝫ q̇buscūqꝫ incipientibꝫ nulla euacuatio in ꝑncipio morbi est natalis. Sicut ḡ nata in ꝑncipio morbi nō euacuat. ita nec medic⁹. Istod tñ in tribꝫ casibꝫ hꝫ instantiā Primo in materie furiositate Vñ Auic. loco sepe alle. vult ꝙ in ꝑncipio morbi fleubothomia non dꝫ fieri. quia fleubothomia humores cōmoueret ⁊ subtiliaret ⁊ currere ꝑ corp⁹ faceret nisi materia sit furiosa. Scdo hꝫ instantiā in materie mltitudine. Unde

Gali.sup illū amphο. Incħoantibꝫ morbis. vult qꝫ opor/
tet fieri fleubothomiā aut farmaciā ut naťa alleuieť. q̄ scʒ
onerata ē ꝓpť materie mľtitudinē. Tertio hʒ instantiaʒ in
morbi magnitudie ⁊ acuitate. vt qñ ē apostema magnū et
dolorosū. lʒ nō sit mľta materia. s. an̄cedēt̄ ī corpe. Uñ dic
Gal. xiij. megategni. Si apostema sit magnū fleubotho/
meť in p̄ncipio. licet nō sit materie mľtitudo ne crepet aut
aperiať apostema añ sui maturatōnem. Ergo vt mala sin/
thomata viteť minutio ē faciēda. Scđa regľa ē qꝫ non fiat
fleubothomia in die motꝰ egritudis. sic in crisi nō ē facien
da fleubothomia. nec aliq̄ euacuatio. ne materia a loco ad
quē naťa mittit ipm diuertať. Siľr neqꝫ ī paroxismo. Uñ
ƒm Gal. j. amphorismoꝝ. In statu. neqꝫ fleubothomia ne/
qꝫ farmacia fieri debʒ. qꝛ ī eo fit coctio morbi. q̄ meliꝰ fit in
q̄ete q̄ꝫ motu. Sʒ sic se hʒ statꝰ ad morbū totaleʒ. ita paro/
xismus respectu dieꝝ interpolatōis. sic ğ ī statu nō est eua/
cuādū. ita nec ī paroxismo. Tertia regľa ē qꝫ fleubothomia
nō ē faciēda in p̄ncipio morbi. cum crisis ē remota. qꝛ ƒm
ysaac ī vrinis. Sāguis ē fūdamentū caloris naťaľ. ipm. s.
sustinēs. lʒ cor sit fūdamentū generās. ⁊ spūs fūdamentū
deportās. sʒ sanguis ē fundamētū caloꝛ naťaľ. qꝛ ex eo ma
terialiť generať calor naťaľ. ⁊ iō aliqs sanguinē euacuādo
euacuat calorē q̄ materiā morbi hʒ digerere. ⁊ p ꝯñs mor/
bus plōgať ⁊ ꝟtꝰ debilitať. ꝓpť qđ t mēdū ē ne ꝓpť lōgitudi
nē morbi ⁊ debilitatē ꝟtutꝭ naťa succūbat. Quarta regľa ē
qꝫ ī corpe habēte fecem ī intestīs nō dʒ fieri fleubothomia.
Cuiꝰ cā ē. qꝛ tria sūt attrahētia. s. calidū. vacuū. ⁊ tota spēs
Quia ğ p fleubothomiā vene euacuāť q̄ a mēbꝛꝭ sibi ꝓpin/
q̄s attrahūt. ⁊ ita meseraice a stomacho. vēter plꝰ ꝯstipať. ⁊
materia ꝯtenta in venis plus inficiť. ⁊ meseraice attrahūt
hūiditateʒ secū. ⁊ feces plus desiccanť. Debet ğ vēter p̄mo
leniri vt p suppositoria aut clisteria. nisi p se laxeť. Quīta re
gula ē qꝫ nō dʒ fieri fleubothomia mľta. qꝛ ex h̄ malū acci/
dit in senio. s. mľti morbi mali. sic epilēsia appoplexia et pa/

ralis̄is. q2 ꝓpt̄ remotōez sanguis ꝛ calorꝭ generāt̄ multe su/
perfluitates fleumatice q̄ sūt cause haꝝ egritudinū. Sex/
ta regula est ꝙ nō dꝫ fieri fleubothomia ī muliere mēstrua/
ta aut impregnata. In impregnata nō dꝫ fieri. q2 ꝑ hoc ca
lor digerēs cibū diminueret̄ ꝛ nutrimentū fetus auferret̄.
ꝛ maxie qn̄ fetus ē magn⁹ cum tūc indiget ampliori nutri
mento. Et istō dicit ypo. v. amphorismoꝝ. In mēstruata
ꝑo nat̄aliter. s. ſm̄ reuolutōem mēsis nō dꝫ fieri fleubotho
mia. q2 in fluxu nimio mēstruoꝝ esset faciēda ad diuerten/
dū materiā. sꝫ qn̄ eueniūt naturaliter ꝛ ſm̄ debitū cursum
nature tunc nō dꝫ fieri fleubothomia. cū materia euacuet̄
sufficiēter a nat̄a. ꝛ nat̄a nō dꝫ diuerti ab opatiōe. Septia
regula ē ꝙ post colericā passionē nō dꝫ fieri fleubothomia
Cū eīn fleubothomia ꝯmoueat hūores ꝑ h̄ posset humor
coleric⁹ ad stomachū fluere ꝛ ipm̄ inflammare. nec dꝫ fieri
post vomitū ne silr̄ hūoreſ fluāt ad stomachū. necꝫ p⁹ fluxū
vētrꝭ. necꝫ post vigilias magnas. necꝫ p⁹ motū fortē. ꝛ bre/
uiter nec post vllū calefaciēs multū. aut multū dissoluēs.
q2 fleubothomia hūores pl⁹ ꝯmoueret ꝛ ꝟtutē magꝭ debi
litaret. Deinde videndū ē ī q̄b⁹ hoīb⁹ ꝯpetit fleubothomia
Et ꝑ illo ponēde sūt alique regule. Quaꝝ ꝑma ē ꝙ fleubo
thomia ꝯpetit hoīb⁹ delicatꝭ ociosis ꝛ q̄escentib⁹. multum
carnosis. ꝛ cibis multum sanguinem generantib⁹ vtentib⁹
Secunda regula est ꝙ fleubothomia conuenit illis ī qui
bus est abundantia sanguinis. quod cognoscitur ꝑ vrine
spissitudinem. Abundantia enim sanguinis facit eam spis
sam. sed coleram subtilem. Tertia regula est ꝙ fleubotho/
mia debet fieri in illis in quibus melancolia abūdat. Un̄
cum est multa melancolia naturalis currens cum sangui
ne per totum corpus. quia sanguis in epate ab ea mundi/
ficatur. tunc competit fleubothomia siue minutio postea
farmacia. Unde duplex est melancolia. naturalis et inna/
turalis. Naturalis est fex sanguis. que quādo abūdat ipsa
est currēs cū sanguine. quare cū sanguīe ꝑ fleubothomiaꝫ

euacuat̃.ido faciēda est fleubothomia ad eiꝰ euacuatōꝫ cū
sanguīe.ab eodē eñ calore.s.calore tꝑato fiūt sāguis ⁊ me
lācolia.q̃ est eiꝰ fex.⁊ postea faciēda ē farmacia.Quarta re
gula est ꝙ in illis in qb̃ timet̃ hūoꝝ ebullitio.ꝯturbatio et
calefactio.ꝯpetit fleubothomia.⁊ isti statim qñ sentiunt se
calefieri debēt fleubothomari cū sit timor ebullitōis ꝯtur
batōis ⁊ calefactōis.ꝓpt̃ hūoꝝ abundantiā.Aliqñ tñ aliq̃
decipiūt̃ ꝑ istā regulā.q꞉ statim qñ sentiūt calefactiōem et
timēt de humoꝝ ebullitōe statim fleubothomāt se. Et qñ
istō ē ex colere calefactōe ⁊ incēsione.ꝑ fleubothomiā non
cessat calefactio nec ebullitio.imo ꝑ h̃ augmentat̃.q꞉ fleu/
bothomia hūores ꝯmouet.⁊ ꝑ corpꝰ currere facit.Et g̃ nō
ꝯpetit fleubothomia nisi h̃ sit ex abundātia hūoꝝ qd̃ cog/
scit̃ ꝑ sudoris multitudinē ⁊ maxie in mane.Aliq̃ eñ sunt
q̇ nō sudāt nisi qñ euacuatōe indigent.Quinta regl'a est ꝙ
illis dꝫ fieri fleubothomia q̇ hñt ꝩtutē fortē ⁊ q̇ sūt sāgui/
nee complexiōis non frigide ⁊ sicce. Unđ Ra.vij.alman.
Corꝑa apta ad fleubothomiā ⁊ q̄ hñt venas amplas ⁊ ma
nifestas ⁊ corpora pilosa ⁊ bruna ⁊ ex colore rubeo ⁊ fusco
mixtꝭ sūt colorata.⁊ iuuenes ⁊ adolescētes ⁊ senes nō decre
piti.sꝫ pueri ⁊ infirmi nō sūt minuēdi nisi mag̃ vrgente ne/
cessitate.Et plurime istaꝝ regl'aꝝ colligunt̃ ex Aui.iiij.in
de fleubothomia.

Estas ver dextras.autūnꝰ hyemsq꞉ sinistras
Quatuor hᶜ mēbra.cephe.cor.pes.epar. vacuā/
Uer.cor.epar estas.ordo sequēs reliquas. Da

Hic poīt autor aliq̄ ꝯcernētia mēbra euacuāda fleubo/
thomia.Et dic̄ ꝑmo ꝙ ī vere ⁊ estate debēt euacuari vene
dextre.vt dextre manꝰ vel dextri brachij vel pedis. Sꝫ in
hyeme ⁊ autūno debēt fleubothomari vene sinistre.s. sini/
stre manꝰ vel sinistri brachij vel pedis.Et istiꝰ cā ꝑt esse.q꞉a
ver est m'tiplicatiuū sanguis ⁊ estas colere.g̃ ī vere ⁊ esta/

te debēt euacuari ille vene ī qb9 mag9 abūdāt sanguis ꝛ colera. sꝫ ille sūt vene dextre. qꝛ ī pte dextra corpis situatū est mēbꝝ generatiuū sanguis. s. epar ꝛ receptaculū colere. scꝫ cistis fellis. Sꝫ autūn9 est generatiu9 melācolie q̄ etiā coaceruaꝛ ꝛ nō resoluiꝛ p hyemē. g̃ in autūno ꝛ hyeme debēt fleubothomari ille vene in qb9 magis dn̄atur melācolia q̄ sūt vene sinistre cū in sinistra pte corpis ↄtineaꝛ splen. q̄ est receptaculū melācolie. Scd̄o dic̄ q̄ ista q̃ttuor mēbra. scꝫ cephe. i. caput. cor. pes. et epar. fm q̃ttuor partes anni sunt euacuanda. cor q̄dem in vere. epar in estate. caput ī hyeme et pedes in autumno.

Dat saluatella tibi plurima dona minuta
Purgat epar. splenē. pectus. precordia. vocē
Innaturalem tollit de corde dolorem

Hic tangit sex iuuam̄ta ꝓueniētia ex fleubothomia vene q̄ d̄r saluatella. ꝛ est vena in dorso man9. in loco q̄ ē inter auricularē digitū ꝛ medicū. Primū ē q̄ ipa purgat epar. Scd̄m est q̄ ipa mūdificat splenē. Tertiū est q̄ mundificat pect9. Quartū ē q̄ p̄seruat p̄cordia. i. orificiū stōachi a nocumēto. Quintū est q̄ aufert nocumēta vocis. Sextū est q̄ aufert dolorē innaꝛalē cordis. Et rō oīm iuuam̄toꝝ ē qꝛ p̄dicta vena ab om̄ib9 istꝫ locꝫ sanguinē euacuat. vt postea etiā patebit. Pro maiori declaratiōe p̄dictoꝝ sciendū est q̄ in fleubothomia aliq̄n aperiunꝛ vene ꝛ aliq̄n arterie. In aptione āt arterie ē timor. Et h9 cā potissima ē nimi9 flux9 sanguis. q̄ duplici cā bꝫ fieri in fleubothomia arterie Una cā ē caliditas vehemēs sanguis arterialis. Calidū enī ē facile mobile ꝛ arteriā dilatās ꝛ aperiēs. et id̄o iuuat multū ad euacuatōꝫ sanguis ī fleubothomia arterie. Secūda cā ē arterie mobilitas. ꝛ iō tardi9 in ea vuln9 curaꝛ cū vulnera nō sanāꝛ nisi q̄escāt Prodest tn̄ ista fleubothomia tripl'r. Primo cū est in corpe sanguis subtilis abundantis

Scđo qñ vapoꝛosi. Tertio qũ calidissimi. Sãguis ei sub
til'. ex q̃ caloꝛ natal' ⁊ spũs fiũt. hñtat ĩ artẽia Sʒ sãguis gros
sus. ex q̃ mẽbꝛa nutriũt in venis. sil'r sanguis vapoꝛosus in
arteria ꝯtinet. ⁊ sãguis sãguine⁹ in venis. Sãguis etiã ca
lidissim⁹ q̃ a coꝛde efficit ⁊ digerit. qđ ẽ calidissimũ mẽbꝛũ
etiã ꝯtinet in arteria. Ali⁹ ãt sãguis ĩ venis. Scđo sciẽdũ
ꝙ venaꝝ aptio ẽ in mlt̾ mẽbꝛ. Aliqñ ĩ bꝛachio siue manu
magna. aliqñ ĩ ꝑua. aliqñ in pede. aliqñ ĩ naso. aliqñ ĩ fron
te. aliqñ in labijs. aliqñ in lĩgua siue ĩ palato. aliqñ ĩ angu
lis ocl'oꝝ ꝟsus frõtẽ. In manu maioꝛi q̃ ẽ ab ascellis vsq̧
ad cubitos sũt q̃nq̧ vene apiende ſm Ra. vij. almã. ⁊ Aui.
lo. pal. Una vocat cephalica q̃ ẽ vena capit. Scđa basili-
ca. q̃ ẽ vena epatica. Tertia mediana siue coꝛdiaca siue ni-
gra. ſm ꝙ vocat ab Aui. siue matrix. sic vocat a Rasi. Quar
ta ascellar. ⁊ q̃nta funis bꝛachij In manu minoꝛi ẽ sceiles
siue saluatella. ⁊ ita ĩ bꝛachio ſm ꝙ ꝯtinet maioꝛẽ manũ ⁊
minoꝛẽ sũt apiende sex vene. Cephalica a ꝑtib⁹ q̃ sũt supꝛa
collũ euacuat. ⁊ ideo passiõib⁹ capit valet vt ĩ enigranea.
mania. ⁊ ĩ alijs calidis passiõib⁹ siue ex materia calida Uñ
⁊ ista ĩcipit siue oꝛit ab hũero ⁊ tẽdit ꝟsus ꝑtem sinistram
bꝛachij. Basilica euacuat immediate a ꝑtib⁹ sub collo vt a
pectoꝛe ⁊ epate. Uñ ĩ passiõib⁹ pectoꝛ ⁊ epat ⁊ siliuʒ valet.
vñ valet ĩ pleuresi. Et ĩcipit ista ab ascellari ⁊ tẽdit ad ꝑteʒ
domesticã bꝛachij. Mediana ꝟo ẽ media int̾ duas pꝛedi-
ctas ĩ situ ⁊ ĩ ꝯpositõe. qꝛ ex eis ꝯponit. Est ei ram⁹ vtriuſ-
q̧. Et ẽ etiã media ĩ euacuatõe. qꝛ vndiq̧ euacuat ⁊ ab ĩfe
rioꝛib⁹ ꝑtib⁹ sub collo. ⁊ a collo. ⁊ sup̄ collũ. Uñ ẽ vniuersa
lis toti coꝛpi ĩ euacuãdo. nõ vniuersal' sic dicũt q̃dã q̃ a
coꝛde oꝛit. sʒ qꝛ ram⁹ ẽ cephalice ⁊ basilice. Et ĝ cũ volum⁹
fleubothomare đ cephalica. ⁊ ñ apparet. dẽm⁹ accipe mag
medianã q̧ basilicã. ⁊ sil'r cũ volum⁹ fleubothomare basili
cã ⁊ nõ apparet. mag dẽm⁹ fleubothomare medianã q̧ ce-
phalicã. qꝛ mag ꝯuenit cũ vtraq̧ q̧ vna cũ alia. cum sit ra
mus istaꝝ. ⁊ ista extrema. Sceiles siue saluatella ẽ vena q̃

est int᷑ auricularē ⁊ mediçũ. tēdēs plꝰ ꝟsus medicũ digitũ
⁊ orit᷑ a basilica. ⁊ ista apit᷑ in dextra manu ĩ opilatōe epatꝫ
et in sinistra manu ĩ opilatōe splenis. Et q̃re h̄ fit nescitur
rōe. sic dicit Aui. sed expientia. hāc em̄ inuenit Gal'. p̄ som
niũ. vt ip̄e dicit. qꝛ habebat q̄ndam ĩ cura habētē opilatio
nem epatꝫ ⁊ splenis. ⁊ somniabat se fleubothomare patiētē
de illa vena. ⁊ sic fecit ⁊ curatꝰ est. De ista fit fleubothomia
ponēdo manũ ĩ aq̃ calida. qꝛ subtilis ē. iō vt ingrosset᷑ ⁊ di/
latet᷑ ⁊ ne vulnꝰ claudat᷑ citiꝰ debito. ⁊ vt sāguis grossus sb/
tiliet᷑. Ascellarꝫ ē illa q̄ posita ē sub basilica. ⁊ illa apparet ĩ
ligatura brachij. ⁊ ꝺ ista idē ē iudiciũ cum basilica. Funis
brachij ē illa q̄ ē sup̄ cephalicā siue os vltimum siue altius
brachij ꝟsus ptē siluestrē. Et ē idē iudiciũ ꝺ ista ⁊ ꝺ cepha
lica. Lꝫ g̊ fm Aui. ⁊ Ga. ĩ apertōne vene fit euacuatio vni/
uersal' a toto corpe. nō tñ ab oibꝫ venis eq̄liter. vt visuꝫ est.
Lꝫ etiā vene a toto corpe euacuēt. nō tñ ĩ eis ē timor eq̄lis
ĩmo cephalica fm Ra. vij. almā. ē securior. Et basilica est
magꝫ timēda. ⁊ cardiaca etiā mltũ ē timēda lꝫ minꝰ q̄ꝫ basi
lica. Cephalica ē securior. qꝛ neqꝫ iuxta eā est neruꝰ neqꝫ ar
teria neqꝫ sup eā. Sꝫ sub cardiaca ē neruꝰ ⁊ altiꝰ sup̄ eam
est neruꝰ subtilis. iō timēdũ ē ne ĩcidat᷑ neruꝰ. Basilica est
piculosa valde. qꝛ ē sub ea arteria ⁊ iuxta eā est neruꝰ ⁊ ma/
sculꝰ. ⁊ iō ē timēda valde. Sceiles siue saluatella nō ē peri
culosa. sꝫ tñ subtil' est. ⁊ iō vt apiat᷑. meliꝰ ē ꝙ ponat᷑ ĩ aqua
calida. In pede sũt tres vene. s. sciatica. sophena. ⁊ vena po
plicis. Et hee aperiũt᷑ cũ volumꝰ trahe sanguiēꝫ ad ptes ĩ/
feriores vt ĩ ꝓuocatōne mēstruoꝝ ⁊ illa q̄ est ĩ poplice fm
Aui. magꝫ valet q̄ꝫ sophena aut sciatica. qꝛ ꝓpinq̇or est ma
trici. ⁊ ideo meliꝰ potest ab ea trahere. Sophena ꝟo a ꝟga
testiculis ⁊ a matrice sanguinē attrahit. Sꝫ sciatica ab an
chis renibꝫ ⁊ membris q̄ sunt situate versus ptem siluestrē
meliꝰ trahit. Sophena vero a matrice ⁊ a membris posi/
tis ꝟsus ptem domesticā lꝫ sint rami vniꝰ vene. In medio
frōtis est vena vna q̄ aperiēda est in antiq̄s passionibus frontis vena

faciei vt ĩ morphea ⁊ ĩpetigine scabie ⁊ ĩ passiõib[us] oculoꝝ. pri[us] tñ dꝫ fieri minutio de cephalica. Et sil'r ē vna vena in naso. ⁊ ĩ vtriusq[ue] aꝑtione dꝫ collũ ligari. ⁊ postea aꝑiri vna ante aliã. ꝑ ligatõꝫ ei[us] colli meli[us] maĩfestat'. In aliis etiã sũt vene q̃ aꝑiunt' ꝓpt' apostemata existẽtia ĩ ore aut gingiuis. cephalica tñ p[ri][us] minuta. In palato sũt q̃ttuor vene. q̃ si aꝑeriãt' valẽt fluxui reumatis ⁊ ad dẽtes ĩ eis faciẽtes dolorem Et iste vene sũt maĩfeste ⁊ debẽt aꝑiri mat'ia digesta. Itẽ q̃dã sũt vene ĩ angulis ocl'oꝝ versus frõtẽ. ⁊ aꝑiunt' ĩ passionib[us] ocl'oꝝ. cephalica p[ri][us] minuta. Itẽ q̃dã sũt vene sub lingna q̃ aꝑiunt' ĩ squinãtia. cephalica p[ri][us] minuta. Itẽ vene q̃ sũt ĩ timporib[us] incidũt' ꝓpt' emigraneã. ⁊ ꝓpt' dolorẽ magnũ capitis. ⁊ egritudinẽ capitis diuturnam. Et iste sũt q̃s vocat ypo. et Aui. iuuenales. q̃ꝝ incisio reddit hoiez impotentez generare. Itẽ ĩ collo etiã sũt vene q̃ vocãt' guides q̃ minuẽde sũt in ꝑncipio lepre. ⁊ maxĩe qñ anhelit[us] angustat'. vñ in squinãtia impediẽte anhelitũ minuunt'.

Si dolor est capitis ex potu limpha bibatur
Ex potu nimio nam febris acuta creatur.
Si vertex capitis vel frons estu tribulẽtur
Timpora frõsq[ue] sim'l moderate sepe fricentur
Morella cocta nec nõ calidaq[ue] lauentur

In h' passu autor duo notat. Primũ ē q[uod] si dolor capitis accidat ex potu nimio ⁊ maxĩe vini vel alic[us] alteri[us] pot[us] quo ꝯtingit hoĩes inebriari. tũc suꝑbibi dꝫ aq̃ frigida q̃ sui frigiditate atq[ue] ingrossatõe ĩpedit ne fumi ex tali potu eleuati cerebꝝ ledãt vel ad ipm eleuẽt'. Scõm ē q[uod] si summitas capitis vel frõs nimio calore vexet' tũc debẽt timpora ⁊ frõs moderate fricari. ⁊ postea debẽt ex aq̃ decoctõnis morelle calida lauari. q[uia] morella q̃ a cõmunib[us] medicis solatrũ dr̃ habet infrigidare. q[uia] frigida est.

Temporis estiui ieiunia corpora siccant
Quolibꝫ i mēse cōfert vomitꝰ quoqꝫ purgat
Hūores nocuos stōachi. lauat ambitꝰ omēs
Uer autūnꝰ hyems estas domiatur in anno
Tempore vernali calidꝰ fit aer hūidusqꝫ
Et nullū tempꝰ meliꝰ fit fleubothomie
Usus tūc homini veneris cōfert moderatꝰ
Corporis et motꝰ ventrisqꝫ solutio sudor
Balnea purgētur tūc corpora cū medicinis
Estas more calet sicca nascatur. in illa
Tūc quoqꝫ precipue colerā rubeā dominari
Hūida frigida fercula dētur. sit venus extra.
Balnea nō ꝓsūt. sint rare fleubothomie.
Utilis est requies. sit cū moderamie potꝰ

In h̄ passu autor pl'a notat. Primū ē ꝙ ieiunare ml'tū ex/siccat corpa i estate. qr exꝗ estas ƌ nat'a ē calida ⁊ sicca. ipa r̄soluit hūiditates corpis. q̄ etiā r̄soluūt̄ p sudores i estate ml'tiplicatos. ⁊ sic supueniēte ieiunio corpa plꝰ exsiccāt̄. qr absēte hūido cibali. calor nr̄i corpis agit i hūiditates ꝓpas ipas exsiccādo Et ĝ bn̄ dic̄ ypo. vij. pti. āpho. Corpibꝫ hūidas carnes hn̄tibꝫ famē adhibere ꝯueit. fames ei corpa exsiccat. Scōm ē ꝙ vomitꝰ ꝯfert q̄libꝫ mēse. qr p vomitū euacuāt̄ hūores nociui ꝯtēti i toto ābitu stōachi. Et istō ecvoluit Aui. iiij. i. c. xiij. ƌ iuuamt̄ꝭ q̄ affert vomitꝰ. cum dixit. ꝙ ypo. p̄cepit vomitū fieri bis i vnoqꝫ mēse. s. duobꝫ diebꝫ ꝯtinuis vt scdo die expellat̄ illō qō prio die n̄ potuit ipelli Et p h̄ f'm ypo. ꝯfuat̄ sanitas. cū tal' vomitꝰ mūdificat stomachū euacuādo fleuma ⁊ colerā Stōachꝰ ei nō hꝫ aliq̄d qō mūdet ipm. sic intestia hn̄t colerā rubeā ipaꝫ mūdificantē Et postea Aui. lo. p̄al. poit pl'a alia iuuamta vomitꝰ bn̄ facti. Quoꝝ pmū ē ꝙ ꝯfert ĝuitati capitꝭ. ⁊ h̄ ēveꝝ qn̄ illa ĝuitas accidit ex matia hūorali vaporosa pueniēte a stoma/

chō ⁊ mēbꝛꝫ īferioribꝫ ad caput. Si ei ḡuitas corꝑis fieret a nocumēto ꝓꝓo ipiꝰ cerebri. tūc vomitꝰ magꝫ noceret ꝙ̄ cōferret Scōm ē ꝙ clarificat visū. ⁊ h̄ qn̄ obscuratio visus ꝓueīt ex maťia vaporali ꝓueniēte a stōacho ad ipos oculos alias āt n̄. Tertiū ē ꝙ aufert fastidiū. i. nauseā ⁊ abhomiatiōnē. r̄mouēdo ⁊ euacuādo hūorē a stōacho q̄ ē cā fastidij. Quartū ē ꝙ ꝯfert ei ad cuiꝰ stōachū descēdit colera corrūpēs eiꝰ cibū. Quītū ē ꝙ r̄monet abhomiatōꝫ q̄ fit ꝓpť vnctuositatē. Sextū ē ꝙ r̄mouet cāꝫ desiderij ⁊ illō qō fac̄ desiderare acutū pōticū aut acetosū. qꝛ vomitꝰ r̄mouet cām oīm istaꝝ dispositionū. iā r̄mota cā remoueť effectꝰ Septimuꝫ ē ꝙ ꝯfert laxitati. i. cathecie q̄ p̄cedit ydropisim. euacuādo materiā tal' laxitatꝫ ⁊ mūdādo stōachū. Octauū est ꝙ ꝯfert vlceribꝫ ī renibꝫ ⁊ vesica diuertēdo materťas currētes ad illa loca ad ꝑtē oppositā. Nonū ē ꝙ etiā cōfert lepre. maxie qn̄ fit cū vomitiuo forti. sic̄ elleboro. qꝛ tal' vomitus euacuat maťias q̄ sūt ī locꝫ remotꝫ ⁊ difficil' eradicatōis. ex q̄bꝫ fit lepra. Etiā vomitꝰ corrigit digestiōeꝫ ꝑmā. ex q̄ alie digestōes meliꝰ fiūt. vn̄ lep̄ peccat ī corruptōne digestiue. Decimū ē ꝙ ꝯfert malicie colorꝫ ī cute ex aliq̄ hūore. diuertēdo ipm a cute. Undecimū ē ꝙ ꝯfert epilēsie stōatice. euacuādo hūorē ꝯtētū ī stōacho. ex cuiꝰ effumatōe causať epilēsia Duodecimū ē ꝙ ꝯfert ictericie. maxie illi q̄ ē ex opilatōe Nāꝫ ꝓpť motū fortē ī vomitu. maťia opilās moueť ⁊ remoueť a loco ī q̄ faciebat opilatōꝫ. Sil'r euacuať maťia fleumatica ꝑ vomitū q̄ cōiter ē cā istiꝰ opilatōis. Decimūtertiū ē ꝙ ꝯfert asmati. euacuādo materiā antecedētē ex stōacho. q̄ fouebat materiā asmatꝫ. ⁊ etiā calefaciēdo mēbra spūalia ⁊ pulmonē. ex q̄ꝝ calefactōe seq̄ť ꝯsūptio sup̄fluitatū facietiū asma Decimūq̄rtū ē ꝙ ꝯfert tremori ⁊ ꝑalisi. euacuādo materiā istaꝝ passionū. Decimūq̄ntū ꝙ ꝯfert hn̄tibus viscera nigra magꝫ sup ꝑtes extremas. diuertēdo hūores a ꝑtibꝫ extremis. Et lꝫ vomitꝰ debite mīstratꝰ ista ꝯferat iuuamīta. sup̄flue tn̄ factꝰ mľta īducit nocumēta. qꝛ debilitat

stōachū ꝛ resoluit ipm. ꝛ fac̄ eū aptū vt maťie fluāt ad ipm. ꝛ obest pectori ꝛ visui ꝛ dētibꝫ ꝛ antiq̄s capitꝭ doloribꝫ. ꝛc̄. Prout dic̄ Aui. iiij. i. c. xiiij. Tertiū qd̄ notat h̄ text⁹ ē ꝙ q̄tuoꝛ sūt tpa āni. scʒ Uer Estas Autūn⁹ ꝛ Hyems. put manifestū ē. Et int̄ ista tpa ver ē calidū ꝛ hūidū. ꝛ h̄ respectu alioꝝ tēpoꝝ. lʒ ī se sit tps tpamēto attinēs. vt vult Ga. in ꝯplexiōibꝫ Et ex isto seq̄ꝛ ꝙ istō tps magꝭ aptū ē fleubothomie q꞉ magꝭ ē mltiplicatiuū hūoꝝ q̄ꝫ alia tpa Et ḡ etiā isto tpe p̄t ꝯuenire moderat⁹ vsus coit⁹ ꝛ mot⁹ tpat⁹. ꝛ vētris solutio siue flux⁹. ꝛ sudoꝛ tpat⁹. ꝛ sil'r balnea tpata ad diminuendū repletōꝫ. Et ḡ etiā istō tps aptū ē ad purgatōeꝫ corporis cū medicinis Quartū est ꝙ estas calefacit ꝛ exsiccat. et ḡ in ipa etiā mltiplicaꝛ colera rubea q̄ calida ē et sicca. ꝓpt̄ h̄ etiā ī estate fercula debēt esse frigida ꝛ hūida. ad r̄mouēdū disparātiā caliditatꝭ ꝛ siccitatꝭ ex ꝯplexiōe estatꝭ inductā. Et dʒ fieri abstinētia coit⁹. cū talia etiā exsiccāt. Et abstinētia a multꝭ balneis. sil'i de cā. Et rara fleubothomia. eadē de cā. nisi necessitas hoīem ꝯpellat. Et dʒ fieri quies ꝛ paucus mot⁹. q꞉ quies humectat et mlt⁹ mot⁹ nimiū exsiccat. Et dʒ hō p̄dicto tpe vti potu cū moderamīe ꝛ maxime frigido. q꞉ ex sup̄flua sumptōe pot⁹ frigidi ꝓpꝛ aperitionē poroꝝ aliq̄n seq̄ꝛ subita īfrigidatio corpis vl' paliꝛ siue laxitas mēbroꝝ vel mors subita. A q̄ nos defendat q̄ eternaliter viuit ꝛ regnat. Amen.

Hoc opus optatur qd̄ flos medicine vocatur.

Tractatus qui de regimine sanitatis nūcupaꝛ
Finit feliciter. Jmpressus Argeñ. Anno dn̄i
M.cccc.xci. Jn die sancti Thome cātuariens.

De ver
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Augu
179.